

STAROSTWO POWIATOWE W PISZU

65 LAT ISTNIENIA

POWIATOWEGO MIĘDZYSZKOLNEGO

OŚRODKA SPORTOWEGO

BAZY SPORTÓW WODNYCH W PISZU

MONOGRAFIA

Szczególne podziękowania składamy Panu Zygmuntowi Sołowińskiemu, pomysłodawcy i twórcy Monografii. Dzięki Jego zaangażowaniu, uporowi i ciężkiej pracy, udało się opublikować dokument ukazujący historię żeglarstwa młodzieżowego na terenie Powiatu Piskiego.

Ukłony za pomoc w redagowaniu Monografii kierujemy do Pani Reginy Skórkiewicz, polonistki, byłej nauczycielki I Liceum Ogólnokształcącego im. Bojowników o Polskość Mazur w Pisz.

Podziękowania za pomoc w wydaniu publikacji kierujemy również do Pana Roberta Boronia, Jerzego Gąsiewskiego, Piotra Klementowskiego i Mirosława Malinowskiego.

Korekta

Łukasz Mackiewicz *eKorekta24*

Tłumaczenie

na angielski Barbara Freyer

na niemiecki Karolina Walewacz

na rosyjski Bożena Mikulska

Wydawca

Starostwo Powiatowe w Pisz

ul. Warszawska 1

12-200 Pisz

Tel. 87 425-47-00, Fax 87 425-47-01

e-mail: starosta.npi@powiatypolskie.pl

www.powiat.pisz.pl

Projekt i łamanie

Jacek Freyer McFrey Design

tel. 504-131-172

STAROSTWO POWIATOWE W PISZU

65 lat istnienia

Powiatowego Międzyszkolnego

Ośrodka Sportowego

Bazy Sportów Wodnych w Pisz

MONOGRAFIA

Pisz, 2014

Spis treści

Wprowadzenie autora	6
Słowo wstępne starosty piskiego	8
Krótki rys historyczny Ośrodka	9
Historia Piszania wzięła się z... rzeki?	11
Rozdział 1. Z archiwum pamięci	12
„To była zawsze moja młodzież”	12
„Lata spędzone na morzach i oceanach świata”	13
„Baza była moim drugim domem”	13
„Mieliśmy poczucie swoistej elitarności”	14
„Z wodą nie ma żartów”	14
Działalność MWOS w latach 70	15
Obozy szkoleniowe	17
Obozy żeglarskie stałe	17
Obozy wędrowne	17
Rozdział 2. Praca z młodzieżą w żeglarstwie	18
Charakterystyka pracy.	
Sekcja żeglarska 1968/1969	18
Formy pracy z młodzieżą w żeglarstwie	18
Klasa sportowa żeglarska	19
„To jest to!”	20
Osiągnięcia w regatach żeglarskich	21
Rozdział 3. Współpraca ze Ślązakami	24
Rozdział 4. PMOS w Piszaniu w roku 65-lecia	25
Struktura organizacyjna Ośrodka	26
SPRZĘT	27
OBIEKTY	27
KADRA	28
ŚRODKI FINANSOWE	28
Rozdział 5. Zakończenie	29
Bibliografia i źródła	31
Aneksy	31
Aneks nr 1	32
Aneks nr 2	33
Aneks nr 3	33
Aneks nr 4	34
Aneks nr 5	34
Aneks nr 6	35
Aneks nr 7	36
Aneks nr 8	37
Aneks nr 9	37

Wprowadzenie autora

Potrzeba wydania pracy monograficznej poświęconej Powiatowemu Międzyszkolnemu Ośrodkowi Sportowemu w Piszcu pojawiała się od dawna. Pomysł, jak zrealizować to przedsięwzięcie, krystalizował się od dłuższego czasu w głowach pracowników, kolegów, użytkowników placówki i rodziców. Zwłaszcza że stale ubywa ludzi z nią związanych. Przyjaciołom

sprzyjającym tej inicjatywie i ją wspierającym niniejszym dziękuję.

Decyzję o wydaniu książki przyspieszyła 65. rocznica działalności Ośrodka. To efekt zabiegów m.in. starosty piskiego Andrzeja Nowickiego, który patronował tej inicjatywie. Należą się mu słowa wdzięczności i serdeczne podziękowania.

Opublikowanie monografii stało się możliwe dzięki stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Mazurskie Morze” w Orzyszu. Za promocję, wsparcie instytucjonalne i finansowe niniejszego wydawnictwa – po uprzednim pozytywnym zaopiniowaniu naszego projektu i wniosku – należą się wyrazy szczególnej wdzięczności. Dziękujemy w imieniu twórców monografii oraz jej odbiorców, czyli Czytelników.

Oddajemy do Państwa rąk wydawnictwo o charakterze monograficzno-pamiętnikarskim w przekonaniu, że byłym nauczycielom, instruktorom, trenerom i osobom uczęszczającym do piskiego Ośrodka przypomni ono ich młodość i dokonania. Będzie stanowiło trwały ślad ich fascynacji Mazurami, ponieważ pamięć ludzka, niezapisana, bywa krótka i zawodna.

Monografia skierowana jest jednak głównie do obecnych uczniów i młodzieży szkolnej. Ma ich zachęcić, by korzystali z dorobku poprzedników oraz wypracowali własne sposoby poznawania, zwiedzania i popularyzowania naszego regionu. Regionu, który miłośnikom sportów wodnych i atrakcji turystycznych oferuje wielkie możliwości, osobliwe piękno i niezapomniane przeżycia.

Podjąłem się autorstwa monografii Powiatowego Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Piszcu, ponieważ przez 26 lat nim kierowałem. W związku z tym mam sporą

wiedzę o jego dziejach i funkcjonowaniu. Jednak niniejsze wydawnictwo jest w pewnym sensie pracą zbiorową, gdyż powstało dzięki zainteresowaniu i aktywności wielu osób związanych w swoim czasie z działalnością PMOS w Piszcu. Mam tu na myśli zarówno kadre, jak i szkolącą się młodzież. Informacje źródłowe mojego autorstwa zostały wzbogacone o wspomnienia, fotografie amatorskie, reportaże prasowe i kroniki. Zwłaszcza te ostatnie zasługują na życzliwą uwagę, gdyż prowadzone na bieżąco przez młodzież, mają charakter dokumentalny i sentymentalny. Odznaczają się autentyzmem języka, młodzieńczą wrażliwością i poczuciem humoru. Te cechy widać w tekstach, rysunkach, ujęciach zdjęciowych. Nie sposób dziś wymienić twórców tych kronik. Niech więc przypomnienie ich dzieła będzie wyrazem uznania i wdzięczności za ich niezapomniany i cenny ślad w dziejach PMOS. Przedstawione w monografii materiały dokumentujące dorobek piskiego Ośrodka sportowego oraz kroniki nie są kompletne, ponieważ wiele z nich z różnych powodów nie przetrwało do dzisiejszych czasów.

W monografii wymienia się wiele osób, którym Ośrodek zawdzięcza swoje funkcjonowanie. Należą się im podziękowania za wkład pracy i zaangażowanie. Na pełne wdzięczności wspomnienie zasługują szkoleniowcy, Józef Bąk (zatrudniony od 1 V 1979 r.) i Tadeusz Siwik (zatrudniony od 1 X 1973 r.), ich podopieczni uczestniczący w zawodach i zdobywający nagrody oraz kadra sędziowska.

Niemalże zasługi dla działania Ośrodka miał personel obsługujący obozy żeglarskie stacjonarne. Tę listę osób opiekujących się młodzieżą podczas wakacyjnych form wypoczynku oraz szkoleń pragnę uzupełnić o nazwiska znajdujące się na stronie obok.

Wiedza tych osób, zaangażowanie, dobry kontakt z młodzieżą, cierpliwość i odpowiedzialne sprawowanie opieki nad nieletnimi uczestnikami obozów zasługują na podziękowanie i serdeczną pamięć. Słowa uznania należą się pani Grażynie Ryk, która kierowała pracami organizacyjnymi w czasie trwania obozów oraz wchodziła w skład komisji sędziowskich podczas regat żeglarskich.

Autorom wspomnień i wszystkim osobom wspierającym tworzenie monografii za cierpliwość, życzliwość i kompetentną pomoc w zdobywaniu materiałów źródłowych oraz fotografii amatorskich pragnę wyrazić szczególne podziękowania i moją wdzięczność.

Zygmunt Sołowiński

PERSONEL KUCHENNY

Krystyna Banach
Alicja Bałdyga
Barbara Burzyńska
Krystyna Bzura
Stanisława Górską
Hanna Jaskólska
Genowefa Kaczanowska
Teresa Korneluk
Janina Kozikowska
Helena Kundzinowicz
Zofia Miłosek
Teresa Mocarska
Bronisława Niecikowska
Janina Nowacka
Elżbieta Piątek-Łaguna
Zofia Plona
Elżbieta Romatowska
Henryka Sasak
Iwona Szczech
Janina Wojciechowska
Stanisław Wojciechowski
Danuta Zajk

INTENDENCI

Ludmiła Długozima
Jadwiga Lejmańczyk
Maria Kołdys
Maria Pieńkowska
Eugenia Podsiad
Andrzej Podsiad
Irena Sawicka
Alicja Zabłotna

LEKARZE

Stanisław Głowiński
Ewa Witkowska
Stanisław Witkowski
Zdzisław Sićko
Andrzej Szuperski
Zofia Rzodkiewicz – pielęgniarka

KIEROWCY

Stanisław Banach
Józef Bogdan
Wiesław Gardocki
Leszek Hryniewicz
Ryszard Krauze

Słowo wstępne starosty piskiego

Wychowanie młodzieży, edukacja, pogłębianie wiedzy, uczenie samodzielnego podejmowania decyzji oraz funkcjonowania w otaczającym nas świecie jest zawsze istotną i poważną misją. Obok kształtowania umysłów, charakterów naszych wychowanków równie ważne jest dbanie o ich kondycję fizyczną i rozwijanie ducha sportowej rywalizacji. Zwłaszcza w obecnych czasach, w których obserwujemy alarmujący spadek kondycji fizycznej, i dotyczy to nie tylko osób dorosłych, ale też dzieci i młodzieży. Inwestowanie w nowoczesne obiekty sportowe jest potrzebne i ważne. Tylko w ten sposób można szerzej zainteresować młode pokolenia różnorodnymi dyscyplinami sportowymi i zaszczepić w nich nawyk spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu na grach zespołowych, zabawach ruchowych i zajęciach sportowych. Wszechstronny rozwój, obok lepszej kondycji, a tym samym zdrowia, daje również szansę na kompleksowe przygotowanie do dalszej nauki i pracy.

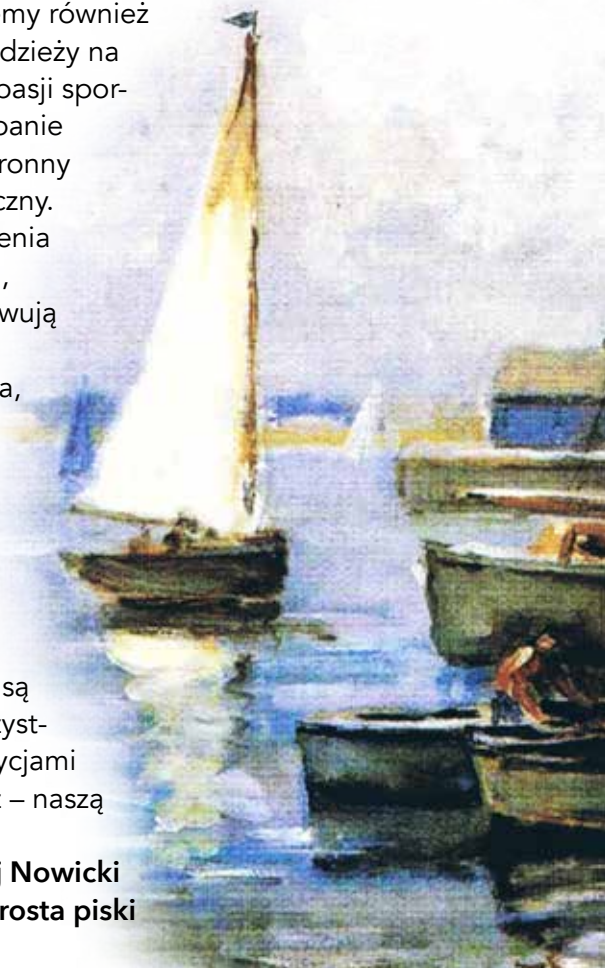
Mając na uwadze takie przesłanki, Starostwo Powiatowe w Pisz od lat sukcesywnie inwestuje w obiekty sportowe na terenie naszego powiatu. Doskonałe warunki pozyskiwania pieniędzy z Unii Europejskiej stworzyły możliwości, których nie można przegapić i zaprzepaścić. Jest już wiele dowodów potwierdzających słuszność naszych starań. Dzięki naszym działaniom zmodernizowane zostały wszystkie budynki szkolne wraz z ich infrastrukturą sportową. Wystarczy wymienić zrealizowane w tym zakresie inwestycje, takie jak boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół nr 1 w Pisz czy remont sali gimnastycznej w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Pisz.

Sztandarowym przykładem tego typu działań jest jednak przebudowa i modernizacja siedziby oraz otoczenia Powiatowego Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Pisz. Żeglarze, którzy przez wiele lat korzystali z nieprzystosowanego do ich potrzeb obiektu, zyskali dzięki temu siedzibę odpowiadającą aktualnym wymogom szkolenia i nauki. Należy również wspomnieć o tym, że obiekt PMOS w Pisz

jest pierwszą tak dużą i kompleksową inwestycją Starostwa Powiatowego w Pisz, które oprócz nowoczesnego budynku i infrastruktury zapewniło niezbędne doświadczenie, otwierające szereg możliwości w zakresie dalszych inwestycji. Podjęte działania doczekały się kontynuacji w postaci nowego, ambitnego przedsięwzięcia: budowy kompleksu sportowego przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Pisz. Dzięki temu w najbliższym czasie wysłużony i niespełniający dzisiejszych wymogów stadion zostanie zastąpiony nowoczesnym obiektem lekkoatletycznym i boiskami wielofunkcyjnymi. Zaplecze sportowe przy ZSO w Pisz jest tworzone z myślą o tym, aby łatwiejszy dostęp do niego miała nie tylko młodzież, ale również wszyscy mieszkańcy powiatu piskiego.

Mam nadzieję, że przyszłość, zwłaszcza naszej młodzieży, będzie w zakresie osiągnięć i sukcesów, również tych sportowych, nawiązywać do chlubnej przeszłości i dokonań powiatowych związków sportowych i klubów. Stwarzając nowe możliwości, dajemy również szansę młodzieży na rozwijanie pasji sportowych i dbanie o wszechstronny rozwój fizyczny. Takie założenia i przesłania, które motywują samorządy do działania, są zawsze potrzebne i uzasadnione. Inwestycje w obiekty szkolne i sportowe są przede wszystkim inwestycjami w młodzież – naszą przyszłość.

Andrzej Nowicki
- starosta piski

Krótki rys historyczny Ośrodka

Przystań MWOS - lata 80-te

Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Piszu działa już 65 lat. Jest to placówka wychowania pozaszkolnego, w której zajęcia z młodzieżą są prowadzone również w czasie wakacji i ferii.

Obecna nazwa placówki została jej nadana po wybudowaniu i oddaniu do użytku 6 II 2012 r. nowego obiektu, zlokalizowanego w miejscu Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego. W ciągu 65 lat działalności Ośrodek nosił różne nazwy:

1948–1975:

Baza Sportów Wodnych przy LO w Pisz – BSW,

1975–1980:

Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Pisz – MOS,

1981–1992:

Międzyszkolny Wodny Ośrodek Sportowy w Pisz – MWOS,

1993–2011:

Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Pisz – MOS,

Od 2012:

Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Pisz – PMOS.

W 1948 r. z inicjatywy pana Feliksa Michałowskiego, nauczyciela wychowania fizycznego, ówczesny dyrektor piskiego gimnazjum Jan Bitner przejął przystań usytuowaną nad Piszem i od tego momentu istniała ona jako Baza Sportów Wodnych przy Liceum Ogólnokształcącym. Była to pierwsza placówka wychowania pozaszkolnego w Pisz. Przynależna

do ogólniaka, pozwalała młodzieży tej szkoły uprawiać żeglarstwo turystyczne i pływanie. W latach 1974–1976 Liceum Ogólnokształcące w Piszu współpracowało z Państwowym Liceum Technik Plastycznych im. Antoniego Kenara w Zakopanem. W okresie ferii zimowych uczniowie piskiego liceum przebywali w Zakopanem; mieszkali wówczas w internacie PLTP oraz biegali na nartach na Gubałówce, wzniesieniu, na którym znajdują się znane tereny narciarskie. Dużą atrakcją było zwiedzanie

Zakopanego i przejazd kolejką linową na Kasprowy Wierch. Z kolei w wakacje młodzież z Zakopanego gościła w Pisz w Bazie Sportów Wodnych; mieszkała wtedy w namiotach i żeglowała po jeziorze Roś.

W maju 1975 r. decyzją kuratora oświaty w Olsztynie Andrzeja Gerszberga zmieniono stopień organizacyjny placówki – powołano Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Pisz jako placówkę samodzielną, podległą Wydziałowi Oświaty i Wychowania. Wpływ na to mieli wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Olsztynie, którzy często obserwowali zajęcia w Pisz, jak również organizację i przebieg obozów żeglarskich nad jeziorem Śniardwy. Byli to: Stanisław Grzybiwiński, Jerzy Behan i Zdzisław Klemens. To dzięki ich opinii ówczesny kurator oświaty podjął taką decyzję.

Na uwagę zasługuje człon nazwy: „Międzyszkolny”, na stałe już przypisany do Ośrodka. Otóż jedną z funkcji Ośrodka była i wciąż jest integracja uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, których z biegiem lat przybyło w mieście. Umiejętność zespołowego działania, rywalizacja w zdobywaniu sprawności, poszerzanie wiedzy krajoznawczej – to cenne wartości wychowawcze opisywanej placówki szkoleniowo-wychowawczej. W piękny region mazurski, zwany Krainą Tysiąca Jezior, wpisany został Ośrodek kształcący pasjonatów sportów wodnych. Już 65 lat wyzwala on i pożytecznie kanalizuje aktywność uczniów i młodzieży szkół piskich oraz sąsiednich gmin.

W latach 1975–1999, w okresie przynależności Pisz do województwa suwalskiego, szczególne zainteresowanie działalnością Ośrodka oraz daleko idącą pomoc wykazali wizytatorzy Kuratorium Oświaty i Wychowania: Zenon Hościłowicz i Mirosław Gościk, Stanisław Pawłowski i Antoni Obermiller z Suwalskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego i Marian Stankiewicz z Zarządu Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego. Ich pomoc Ośrodkowi polegała na wspólnym organizowaniu regat żeglarskich, przeprowadzaniu egzaminów na stopnie żeglarskie oraz pozyskiwaniu środków finansowych na organizację obozów żeglarskich. Należy również wspomnieć przedstawicieli lokalnej władzy, którzy byli szczególnie zainteresowani funkcjonowaniem Ośrodka. Byli to: Antoni Jadango, Czesław Miszkiel, Jan Kalinowski, Michał Żuk oraz Krystyna Nyczka – główna księgowa Wydziału Oświaty. Niniejszym im wszystkim składam podziękowania.

W latach 80. Ośrodek borykał się z pewnymi kłopotami, takimi jak przestarzała baza i sprzęt. Niestety ówczesne władze administracyjno-partyjne niechlubnie zapisały się w historii zasłużonej piskiej placówki wychowania pozaszkolnego. Sprzeciwiły się bowiem rozbudowie MWOS bądź zbudowaniu nowej bazy, mimo że były zapewnione na to środki finansowe (współpraca z KWK „Pokój” w Rudzie Śląskiej).

W ciągu dziesięcioleci zmieniała się przynależność administracyjna Pisz, zmieniały się też władze lokalne, dyrekcje szkół, szyldy naszej placówki, a Ośrodek działał i służył młodzieży. Przez te 65 lat znajdował się w różnej kondycji materialnej, ale nieustannie służył kolejnym pokoleniom uczniów do uprawiania pełnych przygód i pożytku sportów wodnych.

Pozytywny przełom przyniósł początek 2012 r. Otóż na miejscu starego MOS wybudowano i oddano do użytku nowy obiekt pod nazwą PMOS w Pisz. Zmodernizowano także bazę sprzętową, o czym świadczy informacja obecnego dyrektora, zamieszczona w rozdziale 4.

Świetne warunki działania PMOS pozwalają spodziewać się szczególnych sukcesów szkoleniowców i ich podopiecznych. O takich warunkach uprawiania

sportów wodnych ja i młodzież mogliśmy tylko pomarzyć przez te ponad 25 lat, kiedy to ja kierowałem Ośrodkiem.

Rok 2013 jest szczególny dla PMOS w Pisz, ponieważ placówka obchodzi 65-lecie istnienia i działalności. Uczczeniem tej daty będzie wydanie niniejszej monografii.

W ciągu 65 lat funkcję kierowniczą w Ośrodku pełnili następujący nauczyciele:

1948–1961: **Feliks Michałowski, kierownik BSW,**
1962–1963: **Romuald Wiszniewski, kierownik BSW,**
1963–1965: **Zbigniew Nowakowski, kierownik BSW,**
1965–1966: **Stefan Grajko, kierownik BSW,**
1966–1975: **Zygmunt Sołowiński, kierownik BSW,**
1975–1992: **Zygmunt Sołowiński, dyrektor MOS/MWOS,**
1992–2007: **Maciej Chlewicki, dyrektor MWOS/MOS,**
Od 2007: **Stanisław Zduniak, dyrektor MOS/PMOS.**

Należy wyżej wymienione nazwiska zachować we wdzięcznej pamięci. Wysiłek i zaangażowanie tych ludzi, ich pasje działania sportowego oraz talenty organizacyjne i pedagogiczne służyły bowiem uczniom oraz młodzieży piskich (i nie tylko) szkół. Popularyzując sporty wodne, kształcili nie tylko sprawność fizyczną podopiecznych, ale też więzi patriotyczne z naszym regionem. Uczyli cenić urok i wyjątkowe walory mazurskiego morza.

Mam nadzieję, że niniejsza monografia będzie cennym dokumentem w 65-letniej historii piskiego Powiatowego Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego.

Zygmunt Sołowiński

Przystań MWOS - lata 80-te

Historia Pisz wzięła się z... rzeki?

Pisz (Jansbork, niem. Johannsburg) od zarania swych dziejów związany jest z wodą. Sama nazwa pochodzi od pruskiego (galindzkiego) słowa pysz, które oznaczało 'bagnó', a więc teren podmokły, bo tak właśnie wyglądały grząskie i przez to trudno dostępne brzegi wiecznie meandrującej rzeki Pisy. Jest wielce możliwe, że na całej długości rzeki jedyne miejsce nadające się na przeprawę

było zlokalizowane w pobliżu dzisiejszego mostu na Pisie, którego przedłużenie stanowi obecnie ulica Kościuszki. To zapewne z powodu tej przeprawy mogła tu istnieć osada handlowa zwana liszką. Przeprawy miał bronić zamek Johannesburg, pobudowany przez Krzyżaków w połowie XIV w.

Do rozwoju turystyki wodnej przyczyniły się dwa wydarzenia. Już w XVII w. w regionie rozpoczęto planowe budowanie kanałów. Celem tych inwestycji było utworzenie dogodnych szlaków komunikacyjnych, które mogłyby ułatwić eksploatację gospodarczą Mazur. Między innymi podjęto pierwszą próbę budowy Kanału Mazurskiego.

Żeglugę na tych szlakach wykorzystywano głównie do celów towarowych, ale coraz częściej nabierała ona charakteru usług

komunikacyjnych czy wręcz turystycznych.

W XX w. położenie Pisz stworzyło warunki do innego rodzaju turystyki. W przededniu I wojny światowej właśnie stąd wyruszyła wyprawa wioślarska grupy krakowskich studentów, która postawiła sobie za cel przepłynięcie Pisy, Narwi i Wisły. Dwadzieścia lat później słynną wyprawę kajakiem odbył Melchior Wańkowicz, który wraz z córką płynął szlakiem mazurskich jezior, a następnie wyruszył Pisą w kierunku Narwi. O tym spływie pisał w znakomitym reportażu Na tropach Smętka, wydanym po raz pierwszy w 1936 r. Dowiadujemy się z niego, że na nabrzeżu Pisy był klub wioślarski. Skądinąd wiadomo, iż klub powstał 10 III 1911 r. i nazywał się „Masovia”. Można w nim było przechowywać i wynajmować sprzęt, ale także spędzić miło czas na klubowym spotkaniu z przyjaciółmi w części restauracyjnej. Klub mieścił się na wyspie w centrum miasta, gdzie dziś rozciąga się park Solidarności. W pobliżu tego miejsca stoi obecnie pomnik Melchiora Wańkowicza, odsłonięty w 2011 r. na pamiątkę pobytu polskiego pisarza i wydania jego książki. Zachowały się liczne zdjęcia z lat 30. pokazujące zawody wioślarskie organizowane na Pisie, ale także na jeziorze Roś.

Z kolei w miejscu, gdzie Pisz wypływa z jeziora Roś, powstał klub żeglarski i przystań, której gospodarzem był Max Bondzio, pełniący też funkcję skutnika. Członkowie klubu organizowali regaty na jeziorach Roś i Śniardwy.

W 1924 r. opracowano plan budowy kąpieliska miejskiego. 16 XII 1925 r. podjęto decyzję o realizacji przedsięwzięcia w punkcie wyznaczonym mniej więcej w połowie drogi między przystanią żeglarską a mostem kolejowym. Obok kąpieliska powstała przystań do cumowania łodzi. Przed 1945 r. zarządcą kąpieliska był nieznany z imienia Msarek.

To oczywiście nie wszystkie informacje, które pozwalają spojrzeć na przeszłość Pisz od strony rzeki. Ale już takie pobieżne zestawienie pokazuje, że nie da się zrozumieć nie tylko historii miasta, ale też jego współczesności bez uwzględnienia gospodarki wodnej, wodnej turystyki i miejscowych tradycji sportów wodniackich.

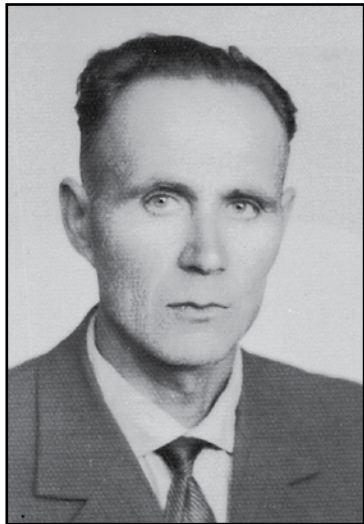
Waldemar Brenda

Miejsce gdzie powstało kąpielisko miejskie, a po II wojnie Baza Sportów Wodnych

Rozdział 1. Z archiwum pamięci

„To była zawsze moja młodzież”

„[...] 20 listopada 1947 r. podjąłem pracę w piskim gimnazjum na etacie nauczyciela wychowania fizycznego [...]. Gdy znalazłem się w Pisz, wyruszyłem na piesze wędrówki po najbliższej okolicy. Podczas jednej z nich natrafiłem na żużlową ścieżkę wysadzoną wierzbami, która doprowadziła mnie do poniemieckiej przystani nad rzeką. Był to obszerny drewniany budynek z rzędami kabin ustawionych na

skrzydłach. Niektóre z nich były poważnie zdewastowane, pozbawione drzwi. Na rzekę wychodził piękny pomost, do którego przed wojną przybijał statek. W niewielkim oddaleniu był dźwig służący do wyładunku towarów na nabrzeże. Brzeg był w tym miejscu uregulowany. [...] Wraz z uczniami rozpoczęliśmy prace porządkowe, szkolny stolarz dorabiał brakujące elementy. W przywrócenie Bazy do stanu używalności wszyscy włożyliśmy sporo pracy [...]. W pobliżu budynku Nadzoru Wodnego znajdował się wyciągnięty na ląd duży jacht kilowy. Gdy się tam wybrałem, rzeczywiście odnalazłem jacht pozbawiony kabiny. Nieopodal leżał kil o wadze 600 kg! Jacht nazwaliśmy „MEWA”. Ściągnęliśmy go na brzeg w pobliżu szkoły i rozpoczęliśmy odnawianie, w czym nieocenioną wręcz pomocą służył nam Mazur Duda. Na wiosnę 1948 r. mogliśmy już zacząć pływać! [...].

[...] Pierwszy rejs odbył się 26 czerwca 1949 r. Na „MEWIE” pływaliśmy do 1957 r. W tym czasie wielu uczniów mogło zrobić patent żeglarski, na który egzaminowano aż w Giżycku. Wiem, że jeden z moich chłopców, Jan Kuligowski, pływał potem po morzach... [...]. „MEWA” była największą naszą jednostką. [...] Przez dłuższy czas musieliśmy zadowolić się naszą „MEWA”. Dopiero później otrzymaliśmy z Olsztyna trochę nowych żaglówek i 12 kajaków (jeden został nam ukradziony), mogliśmy więc rozwinąć szerszą działalność.

W zabudowaniach Bazy nad Pisz istniało także tzw.

Szkolne Schronisko Wycieczkowe [...]. W skrzydłach głównego budynku zostały wydzielone pomieszczenia, w których można było zakwaterować 22 osoby. W sezonie bardzo często był komplet gości. Zawsze byli zadowoleni [...]”^[1].

Feliks Michałowski

¹ Fragment wywiadu z F. Michałowskim, „Znad Pisy”, 1996, nr 3.

„Lata spędzone na morzach i oceanach świata”

„[...] Szkołę powszechną ukończyłem w Białej Piskiej w 1948 roku i dalszą naukę w ósmej klasie rozpocząłem w Pieszku. Mieszkałem we wsi Oblewo odległej o 3 km od Białej Piskiej razem z babcią, dziadkiem i całą rodziną.

[...] W szkole w Pieszku otrzymałem stypendium w wysokości, jeśli dobrze pamiętam, 400 złotych. Z tego 360 złotych płaciłem za internat i wyżywienie. Szkoła ogólnokształcąca w Pieszku była bardzo dobrą szkołą. Miała doskonałych nauczycieli i wychowawców. Profesor wychowania fizycznego Feliks Michałowski rozpałał w nas zamiłowanie do żeglarstwa, do bojerów i w ogóle do sportu [...]. Tutaj pierwszy raz zetknąłem się z żeglarstwem dzięki Feliksowi Michałowskiemu [...]. Zachęcał on i mobilizował chłopaków do prac naprawczych na przystani. [...] Michałowski wynalazł gdzieś w szuwarach jacht kilowy, który przywróciliśmy do stanu używalności. Jacht został nazwany „Mewa” [...].

Ożaglowanie o powierzchni 30 m² otrzymała nasza „Mewa” dopiero latem 1949 roku [...]. Po ukończeniu trzeciego kursu Szkoły Jungów, w czerwcu 1950 roku, zdałem egzamin do Państwowej Szkoły Morskiej – Wydział Nawigacyjny w Szczecinie. Podczas nauki w PSM przeszedłem dwukrotnie szkolenie na najpiękniejszym żaglowcu „Dar Pomorza”. [...] PSM ukończyłem w czerwcu 1953 roku. [...] 27 października 1953 roku zaokrętowałem się na statek m/s „Oksywie” w charakterze młodszego marynarza. [...] Dnia 29 października 1959 roku otrzymałem dyplom porucznika żeglugi wielkiej. 22 czerwca 1960 roku objąłem obowiązki I oficera na statku m/s „Krutynia”. Dnia 30 listopada 1963 roku otrzymałem dyplom kapitana żeglugi małej. [...] Pierwszą kapitańską podróż odbyłem od 4 maja do 21 sierpnia 1964 roku do portów Kuby. [...] Pływałem pod banderą Arabii Saudyjskiej, Iraku, Liberii, Libii i Gibraltaru [...]. Z żalem pożegnałem się ze statkiem [...]. Tak zakończyła się moja morska przygoda. Był kwiecień 1998 roku. Od tego czasu jestem na emeryturze [...]”^[2].

Antoni Korziński

„Baza była moim drugim domem”

Rok 1953 był dla mnie znaczący. Jako członek Ligi Morskiej zdobyłem prawo jazdy w Sławie Śląskiej, uzyskałem tytuł sternika śródlądowego i zamiast do marynarki wojennej poszedłem na studia do Wrocławia.

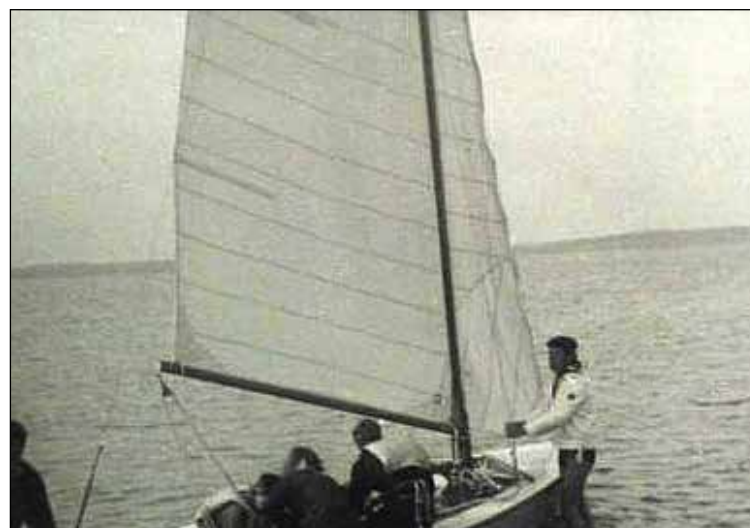
Latem 1960 r. podjąłem pracę jako rusycysta w piskim liceum. Pan dyrektor Władysław Niesiołowski polecił mi w ramach przydziału czynności dodatkowych, aby zorganizować żeglarstwo przy szkole. Uczyłem więc młodzież żeglować.

Ponieważ byłem instruktorem ZHP, zorganizowałem drużynę wodniacką przynależną do Chorągwi im. Zawiszy Czarnego w Olsztynie. Zimą była intensywna

nauka teorii, wiosną – prace bosmańskie w Bazie Sportów Wodnych, a w czasie wakacji nauka żeglowania na jeziorze Roś. Organizowaliśmy obozy żeglarskie na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. Harcerska Chorągiew im. Zawiszy Czarnego w Olsztynie powierzyła mi pełnienie funkcji retmana na tym szlaku. Dbałem o bezpieczeństwo wszystkich obozów żeglarskich na jeziorach (społecznie).

Na pytanie „Jakie wymagania stawiam młodzieży?” odpowiedź była jedna: „Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa na wodzie”. Uczyłem żeglarzy nie bać się wody, ale mieć przed nią respekt. Tak więc weryfikowałem karty pływackie, ćwiczyliśmy ratownictwo, przerabialiśmy kontrolowane wywrotki, uczyliśmy się wywracać, stawiać żaglówki itp.

Pływali nie tylko harcerze. Młodzież z liceum była chętna zwłaszcza na obozy wędrowne. Sporo absolwentów uczestniczyło w obozach. Kuratorium Oświaty poniosło całkowite koszty turnusów trzytygodniowych. Kadra była na prawach uczestników. Obozowiskami były: wyspy Kaczor i Czarcia, jeziora Tałtowisko i Jagodne, miejscowości Giżycko,

² W. Brenda, B. J. Trupacz (red.), *Mazury zapamiętane. Relacje i wspomnienia mieszkańców ziemi piskiej*, Orzysz 2014.

Węgorzewo i czasami Krzyże. Ich dobór dyktowała w zasadzie pogoda.

Wówczas żeglarze zaczęli wypływać na zatokę Zamorđeje, chociaż Jerzy Putrament jeszcze jej nie opisał w książce *Natasza* z cyklu *Pół wieku*.

W Bazie Sportów Wodnych był wrak jakiejś rybitwy, ale jej losu nie znam. Najpierw była bardzo stara omega i też zdezastowana beemka (BM) oraz stare kajaczyska. Pan dyrektor Władysław Niesiołowski naradził się ze mną, co należałoby kupić. Miałem chrapkę na wówczas tak modne hetki, ale okazało się, że Ostródzkie Zakłady Szkutnicze mają do zbycia inny sprzęt. Skończyło się na tym, że Kuratorium Oświaty zakupiło dwie omegi, pirata (po jakimś czasie) i trzy cadety (dla dzieci). Licealiści wnet je pokochali.

Sprzęt nam się niszczył, bo był przydzielany załogom na cały turnus. Udręką było wypadanie fałów z krążków na topach. Na obozach żaglówki były przeciążone do maksimum. Milicjanci nam to darowali. Nieszczęść nie było. Raz tylko na Czarciej Wyspie żeglarka miała silny atak wyrostka robaczkowego i musiałem niezwłocznie dostarczyć ją na służbę i wezwać pogotowie. Raz pękło jarzmo masztu na omedze, ale naprawiono je na koszt preliminarza budżetowego obozu.

Podjąłem się tej działalności w ramach darmowego przydziału służbowego w szkole. Wodę i żeglarstwo kochałem. Gratyfikacją dla mnie są cudowne wspomnienia moje i młodzieży, która z mego powodu przygód żeglarskich doświadczyła... I to gdzie?

Baza Sportów Wodnych Liceum Ogólnokształcącego w Piszku dla wielu uczniów bardzo często bywała drugim domem i nie pamiętam, aby zaistniały z tego powodu jakieś problemy wychowawcze w szkole czy wśród rodziców. Za tę działalność absolwenci okazali mi wiele życzliwości.

Zbigniew Nowakowski

„Mieliliśmy poczucie swoistej elitarności”

Swoją przygodę z żeglarstwem rozpocząłem w 1974 r. od uczestnictwa w zajęciach w tzw. Bazie. W tym czasie do dyspozycji mieliśmy trzy drewniane omegi, jedną kabinówkę caro oraz pierwsze cadety. Żeby dostać się wówczas do załogi starszego kolegi sternika na omedze, trzeba było systematycznie pracować przy remontach

jachtów. Była to jedyna przepustka na wodę. W późniejszym życiu wiedza, którą wtedy miałem, niejednokrotnie przydała się przy remontach własnych jachtów. W okresie szkoły podstawowej zdobyłem tutaj stopień żeglarza, a następnie sternika jachtowego. Brałem udział w regatach w klasach Cadet, OK Dinghy, Finn, odnosząc większe i mniejsze sukcesy, choć zdarzały się też porażki. Uczestniczyłem w wielu obozach żeglarskich organizowanych przez szefującego Bazie pana Zygmunta Sołowińskiego. Początkowo jako uczestnik, później jako instruktor. Również mój starszy syn Maciej zdobywał pierwsze szlify w tym miejscu i brał udział w wielu obozach, na których uzyskiwał stopnie żeglarskie. Zarażony pasją żeglarstwa, do dziś związany jest z wodą. Zdobył uprawnienia kapitana jachtowego i pracuje w Akademii Yachtingu: szkoli i pływa po różnych akwenach świata. Młodszy syn, Bartłomiej, zarażony tym hobby, też żegluje i jest sternikiem jachtowym. Od paru lat spotykamy się na wspólnych rejsach morskich, które organizuje Maciej, i pływamy z kolegami absolwentami piskiego liceum i Bazy: Piotrem Klementowskim, Janem Sroką, Mirosławem Malinowskim. Zawsze wspominamy przyjaciół z Bazy i naszych nauczycieli z piskiego liceum.

Myślę, że atmosfera w Bazie i ludzie tam pracujący stworzyli nam solidne podstawy do uprawiania żeglarstwa. Przynależność do młodzieży uprawiającej ten sport dawała nam poczucie swoistej elitarności.

Dr n. med. Robert Boroń

„Z wodą nie ma żartów”

Poproszono mnie o kilka refleksji na temat Międzyskolnego Ośrodka Sportów Wodnych w Piszku. Obecnie jest to ośrodek powiatowy. Moje wspomnienia są bardzo pozytywne, zwłaszcza że wiążą się z moją młodością. Przewijają się w nich wiele osób, a oto niektóre z nich:

- **Zygmunt Sołowiński** – trener II klasy żeglarstwa regatowego, dobry organizator obozów. Wszystko umiał załatwić dla ośrodka.

- **Józef Bąk** – trener II klasy żeglarstwa regatowego, do tej pory pracuje w Bazie. Największe sukcesy MWOS w Piszku to jego praca z młodzieżą. Nauczyciel historii. Pasja – żeglarstwo.

- **Tadeusz Siwik** – nauczyciel wychowania fizycznego, instruktor żeglarstwa, człowiek wodniak. Niezastąpiony we wszystkich pracach w Bazie i organizowanych obozach. Sprawny fizycznie i dbający o tę cechę naszych żeglarzy.
- **Stanisław Michałowski** – nauczyciel wychowania fizycznego w Liceum Ogólnokształcącym, a później w Liceum Medycznym w Pisz. Trener żeglarstwa i koszykówki. Pływał z naszymi adeptami żeglarstwa. Bardzo wymagający i ambitny. Do dziś można wypożyczyć u Niego dobrej klasy jachty.
- **Grażyna Ryk** – nauczycielka chemii w Liceum Ogólnokształcącym w Pisz. Lubiła młodzież i żeglarstwo. Zawsze była z nami na letnich obozach – autorytet w szkole i na wakacjach. Wielokrotnie wchodziła w skład komisji sędziowskich w czasie regat.
- **Zbigniew Nowakowski** – przyjaciel Zygmunta Sołowińskiego. Nauczyciel w Liceum Ogólnokształcącym w Pisz. Pływał na „Zawiszy Czarnym”, szkolił razem ze mną młodzież na stopnie żeglarskie. Pełnił funkcję KWŻ. Kiedy była flauta, uczył młodzież piosenek żeglarskich „Pod żaglami Zawiszy życie płynie jak w bajce”.
- **Aleksander Dusyn, Jurek Matuszewski** – moi starsi koledzy z LO w Pisz. Zawsze musieli być najlepsi na trasie rejsów Pisz–Węgorzewo–Pisz, organizowanych przez Zygmunta Sołowińskiego.
- **Zbigniew Konieczka, Marek Nowakowski, Robert Boroń, Waldemar Wicik, Leszek Doniec** – to moi koledzy z Bazy.
- **Zbigniew Konieczka „Koniu”** – bardzo dobry żeglarz, „czuł wiatr”. Pływaliśmy razem jako załoga na cadecie, później na 420, osiągnęliśmy dobre wyniki sportowe. Ja trafiłem na Akademię Wychowania Fizycznego w Gdańsku, a Zbyszek na Politechnikę Warszawską.
- **Marek Nowakowski „Amor”** – najlepszy instruktor młodego pokolenia żeglarstwa. Pamiętają o nim dziewczyny z LO, które dowiedziały się, co to jest klar. Gdy złamał się maszt na naszej starej niebieskiej omedze, Nowakowski został wyrzucony z obozu żeglarskiego. Mimo że mieszka w Niemczech, każde wakacje spędza na Mazurach.
- **Robert Boroń** – pływał na łodzi klasy Finn, odnosił sukcesy. Pasjonat żeglarstwa i bardzo dobry lekarz. Wiem, że dalej żeglujecie i dobrze leczy.
- **Waldemar Wicik** – kiedyś pływając na cadecie, robił zwrot przez sztag – dostał bomem w głowę i stracił przytomność. Przeżył, bo miał kapok. Na tym samym cadecie wyciągnął kiedyś „beczkę styropianu”. Ledwo przyplłynął do brzegu z cadetem pełnym ryb, którymi nakarmił na kolację cały obóz.
- **Leszek Doniec** – żeglarz z fantazją. Na omedze kazał nam tak ostrzyć, aby mógł stanąć na mieczu.

Moja przygoda z MWOS z lat podstawówki i szkoły średniej była dobrą szkołą życia, którą otrzymałem w tamtym czasie. Do dziś z rozrzewnieniem wspominam ranne pobudki, apele,

pływanie na żaglach, budowanie pomostów, wspólne śpiewy z dr. Romualdem Weraksą – dyrektorem LO w Orzyszu, który był często zapraszany przez Zygmunta Sołowińskiego na ogniska wieczorne. „Słoneczko już gasi złoty blask” – tak śpiewałem synowi na jachcie, a on prosił mnie, żebym już przestał.

Przez tyle lat miałem do czynienia z jeziorami mazurskimi i wiem jedno: z wodą nie ma żartów. Wszystkim Żeglarzom życzę stopy wody pod kilem.

Mirosław Zduńczyk

Działalność MWOS w latach 70

„[...] Inną placówką na terenie miasta Pisz, która prowadzi pracę szkoleniową wśród dzieci i młodzieży, jest Międzyszkolny Wodny Ośrodek Sportowy.

Powstał on na bazie byłego ośrodka żeglarstwa turystycznego Baza należącego do 1975 r. do Liceum Ogólnokształcącego. Międzyszkolny Wodny Ośrodek Sportowy od 1975 r. prowadzi działalność sportową w zakresie żeglarstwa rega-

towego. W związku z otwarciem w 1976 r. krytej pływalni ww. ośrodkowi powierzono prowadzenie nauki pływania wśród 6-letnich przedszkolaków i dzieci z klas I–III szkół podstawowych. W bieżącym roku szkolnym rozpoczęła działalność szkoleniową sekcja pływacka skupiająca najlepiej pływające dzieci w wieku 7–10 lat. Liczy ona 42 uczniów.

W MWOS zatrudnionych jest 2 trenerów II klasy żeglarstwa regatowego, 1 trener II klasy pływania oraz 1 instruktor żeglarstwa.

Działalność podstawowa opiera się na dość dobrze wyposażonej bazie szkoleniowej. Młodzież ma do dyspozycji sporą ilość sprzętu żeglarskiego, krytą pływalnię, własną bazę noclegową, a w okresie posezonowym sale sportowe LO i SP 3.

MWOS dysponuje następującym sprzętem żeglarskim:

Jachty klasy Optimist	– 28 szt.
Jachty klasy Cadet	– 17 szt.
Jachty klasy 420	– 8 szt.
Jachty klasy Finn	– 1 szt.
Jachty klasy OK Dinghy	– 5 szt.
Jachty turystyczne	– 7 szt.
Łodzie motorowe	– 4 szt.

Liczbę szkolnej młodzieży w MWOS w bieżącym roku szkolnym prezentuje poniższa tabela.

Lp.	Szkoła/klasa	OPP	C	420	Finn	OK	Pływanie	Razem
1.	SP1	60	18	2	–	–	16	96
2.	SP2	25	–	–	–	–	11	36
3.	SP3	60	21	5	–	–	15	101
4.	LO	–	–	2	1	3	–	6
5.	ZSZ	–	–	3	–	–	–	3
6.	LMP	–	–	–	–	–	–	–
Razem		145	39	12	1	3	42	242

Dzieci i młodzież chętnie wybierają żeglarstwo jako dyscyplinę sportu, wiedząc dobrze, że dostarcza ona wiele przyjemności i emocji, a interesujący przebieg zajęć szkoleniowo-treningowych motywuje rywalizujące załogi do osiągnięcia coraz lepszych wyników.

Międzyszkolny Wodny Ośrodek Sportowy obejmuje szkoleniem sportowym 242 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, co stanowi 4,4% uczącej się młodzieży. Największą grupą, liczącą 145 dzieci, jest sekcja początkujących, szkolona w klasie Optymist. Dzieci rekrutują się z klas III wszystkich szkół podstawowych. Z tej dość licznej grupy w roku szkolnym 1980/81 utworzona zostanie IV klasa o rozszerzonym programie wychowania fizycznego (kierunek: żeglarstwo regatowe).

Jest to początek, jak się wydaje, słusznej drogi w kierunku

podniesienia poziomu tej dyscypliny w mieście i Krainie Wielkich Jezior Mazurskich.

Drugą dość liczną grupę stanowi młodzież szkolna w klasach Cadet, 420, Finn, OK; łącznie trenuje 55 uczniów. Najliczniej MWOS reprezentuje młodzież ze szkół podstawowych nr 3 i nr 1, która już od kilku lat uczestniczy we wszystkich formach zajęć, startuje w regatach i zajmuje coraz lepsze miejsca.

Obecne działania organizacyjno-szkoleniowe w tym Ośrodku mają na celu ukształtowanie długotrwałego procesu szkoleniowego podbudowanego selekcją, poziomem sprawności ogólnej i technicznej. Międzyszkolny Wodny Ośrodek Sportowy w okresie wakacji prowadzi bogatą i interesującą akcją letnią, a mianowicie:

Obozy szkoleniowe

Obejmują one dzieci i młodzież szkolną w ciągu roku szkolnego w zakresie żeglarstwa regatowego i pływania. Ich celem jest przygotowanie formy zawodników do udziału we wszystkich regatach, jakie są rozgrywane w okresie maj–październik.

Obozy żeglarskie stałe

Są one organizowane w atrakcyjnych miejscach, przeważnie nad jeziorami Śniardwy, Roś i Seksty. Program tych obozów przewiduje naukę teorii żeglowania wraz z turystyką krajoznawczą. Uczestnikami są członkowie Ośrodka, jak również młodzież niezrzeszona interesująca się żeglarstwem. Ten typ obozu daje możliwość zdobycia uprawnień żeglarskich (żeglarza i sternika jachtowego), które pozwalają na samodzielne prowadzenie jachtów.

Obozy wędrowne

Ta forma działalności sportowo-rekreacyjnej i turystycznej przeznaczona jest dla starszej młodzieży szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, legitymującej się uprawnieniami

Często odbywają się spotkania dyrekcji Ośrodka, trenerów z nauczycielami wychowania fizycznego, z wychowawcami uczniów i członkami sekcji. Trenerzy systematycznie odwiedzają szkoły, uczestniczą w zebraniach rodziców i rad pedagogicznych, aby przekazać lub uzyskać informacje o wynikach i pracy podopiecznych. W zimie członkowie sekcji MWOS korzystają z sal sportowych szkół i krytej pływalni w celu kształtowania sprawności ogólnej, zdobywania umiejętności praktycznych i teoretycznych. Sprawność ogólna jest formowana również dzięki zajęciom z atletyki terenowej, marszobiegom narciarskim, zabawom i grom terenowym. Młodzież członkowska MWOS wykonuje szereg prac społecznie użytecznych, polegających na konserwacji oraz naprawie sprzętu i urządzeń żeglarskich. Pod nadzorem trenerów i instruktorów przygotowuje w zimie sprzęt do „wyjścia na wodę”. Zakres działalności Międzyszkolnego Wodnego Ośrodka Sportowego jest bardzo bogaty. To ważne miejsce aktywności pozalekcyjnej, w którym młodzież i dzieci mogą poszerzać swoje zainteresowania, nauczyć się porządku, dyscypliny osobistej i żeglarskiej, a jednocześnie dzięki swoim zdolnościom i umiejętnościom przynieść sławę swojej szkole i miastu [...]”^[3].

Okładka kroniki obozowej

żeglarskimi. Jest jednocześnie nagrodą dla aktywistów i zawodników Ośrodka. Wędrówki wiodą po bardzo atrakcyjnych szlakach Wielkich Jezior Mazurskich, najczęściej na trasie Pisz–Mikołajki–Giżycko–Węgorzewo.

Współpraca szkół podstawowych oraz LO i ZSZ z Międzyszkolnym Wodnym Ośrodkiem Sportowym układa się dobrze.

³ Fragment pracy magisterskiej Tadeusza Maconki, *Działalność sportowo-rekreacyjna szkolnych klubów sportowych na terenie miasta Pisz*, Akademia Wychowania Fizycznego im. gen. broni Karola Świerczewskiego w Warszawie, Warszawa 1980, s. 46–51.

Rozdział 2. Praca z młodzieżą w żeglarskim

Charakterystyka pracy.

Sekcja żeglarska 1968/1969

Piska Baza Sportów Wodnych w sensie materialnym była placówką sportową. Miała swój sztyk, adres, program działania. Była wyposażona w sprzęt, chociaż nie zawsze odpowiednio, wyznaczono też osobę odpowiedzialną za jej działalność. Funkcję dozorczyni pełniła pani Katarzyna Jagiełło, która zajmowała służbowe mieszkanie na piętrze BSW. Po jej odejściu na emeryturę do tego mieszkania wprowadził się Jerzy Jabłoński, zatrudniony od 1977 r. na stanowisku skutnika.

Te ramy organizacyjne placówki należało wypełnić uczniowską działalnością sportową nakierowaną na cele społeczno-wychowawcze.

Funkcjonowanie Bazy było możliwe dzięki młodocianym pasjonatom żeglarskim. Można powiedzieć, że BSW istniała dla nich, przez nich i dzięki nim. Są więc oni godni odnotowania i upamiętnienia na kartach niniejszego wydawnictwa. Do najmocniej związanych z działalnością Bazy i najbardziej aktywnych należeli:

Witold Andrzejczyk	Waldemar Kamrat
Zbigniew Anton	Wojciech Kanarek
Michał Bachmura	Stanisław Michałowski
Jerzy Bałdyga	Zbigniew Matuszewski
Jarosław Barański	Zenon Mysiorski
Robert Boroń	Marek Nowakowski
Krzysztof Frycz	Jerzy Różycki
Jerzy Gąsiewski	Robert Sołowiński
Zbigniew Gąsiewski	Mirosław Zduńczyk
Piotr Gryciuk	oraz wielu innych

Łączyło ich to, że potrafili godzić naukę w Liceum Ogólnokształcącym w Piszcu z uczestnictwem w działalności sekcji żeglarskiej w BSW. Młodzież umiała dzielić czas i siły na obowiązki szkolne oraz zajęcia w Bazie, a wymagały one aktywności i samozaparacia.

Młodzi żeglarze samodzielnie przygotowywali sprzęt pływający do sezonu. Skrobali i malowali łodzie żaglowe. Naprawiali i konserwowali wyposażenie łodzi (żagle, olinowanie stałe i ruchome). Wówczas Baza nie zatrudniała skutnika. Jego umiejętności opanowali młodzi pasjonaci żeglarskiej przygody, pracując fizycznie przy łodziach żaglowych. Nagrodą za pracowitość i wytrwałość był udział w obozach żeglarskich stacjonarnych i rejsach w okresie wakacyjnym.

Niektórzy członkowie sekcji żeglarskiej godnie

reprezentowali Bazę Sportów Wodnych w regatach żeglarskich. Warto odnotowania jest sukces Roberta Boroń w klasie Finn oraz Zbigniewa Konieczki i Mirosława Zduńczyka w klasie 420 (I miejsca w Mistrzostwach Województwa Suwalskiego w 1978 r.).

We wczesnych latach działalności BSW (lata 60. i 70.) trudno było o sezonowe zatrudnienie osób z zewnątrz w charakterze wychowawców lub instruktorów na obozach żeglarskich. Z biegiem lat Baza mogła poszczycić się własną kadrą. Stanowili ją doskonale wyszkoleni uczniowie LO i zarazem członkowie sekcji żeglarskiej, którzy wykorzystywali swoje umiejętności, szkoląc nowicjuszy.

W ten sposób BSW nie tylko prowadziła szkolenie sportowe młodzieży, ale też kształtowała jej więzi społeczne, umiejętność współdziałania, poczucie odpowiedzialności, szacunek dla pracy fizycznej i pozytywne cechy charakteru. Był to kapitał wychowawczy procentujący społecznie. Wielu byłych uczestników zajęć żeglarskich w piskiej BSW w swoim dorosłym życiu nie porzuciło pasji uprawiania sportów wodnych, ba – nawet przekazało ją swoim potomnym. Świadczy o tym załączone wspomnienie Roberta Boroń.

Baza Sportów Wodnych – sekcja żeglarska

Rok szkolny 1968/1969

Jan Dzitkowski	Marek Pokorski
Marek Filipkowski	Lucjan Olszewski
Mirosław Gąsiewski	Lech Rękawek
Mirosław Grabowski	Wiesław Sikorski
Ryszard Grygorowicz	Stanisław Syta
Waldemar Kamrat	Jerzy Wiktoro
Bogusław Kuliś	Lech Zajkowski

Zygmunt Sołowiński

Formy pracy z młodzieżą w żeglarskim

Do form pracy z młodzieżą w żeglarskim możemy zaliczyć obozy stałe, szkolenie na stopnie żeglarskie, szkolenie regatowe, organizację regat żeglarskich oraz rejsy żeglarskie. Obozy żeglarskie stałe odbywały się w lesie nad jeziorami Śniardwy, Seksty oraz Roś. Uczniowie szkół podstawowych i średnich wraz z wychowawcami i instruktorami rozbijali namioty dziesięcioosobowe i mniejsze, budowali zaplecza kuchenne: ustawiali parniki, wojskową kuchnię polową, kopali ziemiankę (dół w ziemi, odpowiednio zabezpieczony od góry, służący do przechowywania warzyw, ziemniaków

itp.), latryny oraz proste pomosty do cumowania żaglówek i łodzi motorowych. Kuchnię zadaszano arkuszami sklejki. Jadalnię urządzono w dużym namiocie, w którym postawiono dwa długie stoły z desek i dwie wkopane ławki.

Początkowo woda do przygotowywania posiłków i mycia naczyń była brana z jeziora. Po pewnym czasie przed każdym obozem zlecaliśmy wybudowanie studni abisyńskiej, z której za pomocą pompy czerpano wodę zdatną do picia, wcześniej zbadaną przez sanepid. Uczestnicy obozu wciąż jednak myli się i kąpali w jeziorze. Personel kuchenny stanowiły: intendentka, dwie lub trzy kucharki oraz grupa dyżurna dziewcząt lub chłopców, codziennie zmieniana.

Pierwsze obozy trwały dwa tygodnie, później wydłużono je do 21 dni, ponieważ szkolenie na stopnie żeglarskie i sternika jachtowego oraz szkolenie regatowe wymagały więcej czasu.

Nierozzerwalnie związane z obozami było szkolenie regatowe w klasach: Optymist, Cadet, 420, OK Dinghy, a nawet w pewnym okresie – Hornet i Finn.

Żeglarstwo to dyscyplina wszechstronna, a sprawność fizyczna jest w żeglarstwie wyczynowym bardzo istotna. Również wychowanie umysłowe i wykształcenie wielu cech charakteru decydują o tym, czy dany zawodnik zostanie w przyszłości dobrym żeglarzem. Podczas obozów instruktorzy i trenerzy starali się te cechy rozwijać.

Dziewczęta i chłopcy uprawiający żeglarstwo regatowe mieli w czasie obozów doskonałe warunki do systematycznego treningu (dwa razy dziennie przez trzy tygodnie). Był to trening sportowy o charakterze ciągłym. Dlatego nasza młodzież osiągała dobre wyniki w różnych regatach w kraju i za granicą (przykłady podano w dalszej części monografii).

Międzyszkolny Wodny Ośrodek Sportowy w Piszcu był w latach 1981, 1983 i 1985 organizatorem Mistrzostw Polski Szkolnego Związku Sportowego w Żeglarstwie o Puchar Ministra Oświaty i Wychowania. Regaty rozgrywano na jeziorze Roś w Rybitwach.

Jedną z lubianych przez młodzież form żeglarstwa były obozy wędrownie, tzw. rejsy na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich: Pisz–Mikołajki–Giżycko–Węgorzewo. Jest to niepowtarzalny szlak, na którym są największe jeziora w Polsce (Śniardwy, Mamry i Niegocin) oraz mniejsze, wiele kanałów, rzek i śluz. Jego walory krajobrazowe i przyrodnicze sprawiają, że jest to szlak postrzegany jako jeden z najatrakcyjniejszych turystycznie w kraju. Obozy żeglarskie były przykładem aktywnego wypoczynku oraz intensywnego treningu dzieci i młodzieży uprawiającej żeglarstwo.

W trakcie dwutygodniowego rejsu młodzież ciekawie i pożytecznie krajoznawczo spędzała czas. Doświadczyła żeglarskiej przygody. Doskonaliła swoją wiedzę żeglarską:

praktyczną i teoretyczną. Postoje i biwakowanie organizowano w portach: Mikołajki, Giżycko, Węgorzewo i Ogonki, oraz na bindugach: Szeroki Ostrów, Jezioro Jagodne i jezioro Świącajty. W czasie postojów zwiedzaliśmy porty i miejscowości. Poznawaliśmy piękno mazurskiej przyrody. Wieczorami przy ognisku dzieliliśmy się wrażeniami, śpiewaliśmy pieśni, nie tylko żeglarskie. Rejsy odbywały się na jachtach, takich jak omega, nash, venus, skipper, kormoran, a w późniejszym okresie również na nefrycie. Podczas jednego z rejsów (17–30 VII 1968 r.) trzy załogi płynęły na łodziach klasy Cadet! Posiłki przygotowywane były wspólnie, a o utrzymanie ładunku i porządku na jachtach (klar na pokładzie) dbała załoga. Każdym jachtem dowodził sternik, czyli osoba z uprawnieniami żeglarskimi, który miał pod swoją opieką cztero- lub pięcioosobową załogę. Nad przebiegiem i bezpieczeństwem obozu (rejsu) czuwał kierownik obozu. Wszyscy uczestnicy obozu wyposażeni zostali w kamizelkę ratunkową, a na każdym jachcie było koło ratunkowe.

Zygmunt Sołowiński

Klasa sportowa żeglarska

Innowacją w działalności szkoleniowo-wychowawczej MWOS w Piszcu było powołanie klasy sportowej o specjalności żeglarskiej. Zadaniem klasy sportowej jest kształcenie uczniów szczególnie uzdolnionych sportowo, spełniających odpowiednie warunki zdrowotne.

Rady pedagogiczne Szkoły Podstawowej nr 3 oraz Międzyszkolnego Wodnego Ośrodka Sportowego w Piszcu podjęły uchwałę w sprawie utworzenia w roku szkolnym 1980/81 klasy IV sportowej o dyscyplinie żeglarstwo. Opracowano wieloletni program szkolenia sportowego w żeglarstwie oraz zaplanowano organizację nauczania w taki sposób, że stworzono warunki umożliwiające łączenie zajęć sportowych z innymi zajęciami dydaktycznymi.

W tygodniowym planie nauczania znajdowały się zajęcia sportowe w wymiarze 10 godzin. Program szkolenia sportowego realizowany był w klasach szkolnych, w sali gimnastycznej, na pływalni, w terenie, podczas obozów żeglarskich oraz w MWOS. Dodatkowo uczniowie takiej klasy uczyli się języka angielskiego w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Zakładaliśmy, że realizowany przez uczniów program sportowy nie może obniżać wymagań edukacyjnych wynikających ze szkolnych programów nauczania dla danego typu szkoły.

Poniżej zamieszczamy listę uczniów I klasy żeglarskiej, która kontynuowała zajęcia aż do ukończenia klasy VIII.

Sławomir Banach

Janusz Biedrzycki

Izabela Barbarska

Małgorzata Borkowska

Leszek Brakoniecki	Rajmund Kubasow
Sebastian Ciborowski	Jarosław Ławski
Agnieszka Cwalina	Zdzisław Młynarczyk
Karol Cwalina	Krzysztof Młynczak
Robert Czaplicki	Aneta Ostrowska
Alicja Dębek	Jacek Paliwoda
Wiesław Długozima	Agnieszka Pilewicz
Jarosław Frycz	Paweł Skorzecki
Leszek Gutowski	Janusz Stankiewicz
Barbara Kałudzińska	Sylwester Szczubelak
Joanna Kowalczyk	Mirosław Tabaka
Jarosław Kłok	Adam Ulążka

Wychowawca - pani Jadwiga Rogalska

W latach 80. utworzono jeszcze kilka klas żeglarskich dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 w Piszcu.

„To jest to!”

Czy Jarek Skorus, pызaty blondynek, lat trzynaście, zostanie żeglarzem? Albo Joasia Kołodziej, jego rówieśniczka? Trudno dzisiaj powiedzieć. Nie chodzi zresztą o to, że Międzyszkolny Wodny Ośrodek Sportowy w Piszcu szkoli zawodowo ludzi żagla, lecz o coś zupełnie innego. O to, że dzięki niemu przez cały rok kalendarzowy uczniowie szkół podstawowych i średnich mogą ciekawie spędzać wolny czas. Ośrodek nie pozwala im się nudzić w małym miasteczku. A jeżeli tak, to Czy TO nie jest to?

Pewnie, że wśród młodych adeptów znajdują się ludzie, którzy wiążą się z żeglarstwem na dobre. Na przykład szesnastoletni Marek Tessarzik chce zostać szkutnikiem i trenerem. Wzorem dla niego jest m.in. pan Tadeusz Siwik, który opiekuje się nim od czwartej klasy szkoły podstawowej.

Na życiową decyzję Marka Tessarzika i jemu podobnych amatorów żeglarstwa wpłynęło kilka lat obcowania z wodą i uczestnictwa w zajęciach Międzyszkolnego Wodnego Ośrodka Sportowego w Piszcu. Placówką – powołaną decyzją ówczesnego olsztyńskiego kuratora A. Gerszberga – kieruje od początku, to jest od 10 lat, energiczny dyrektor, Zygmunt Sołowiński, absolwent poznańskiej Akademii Wychowania Fizycznego. Ten mądry pedagog potrafił nie tylko pozyskać dzieciarnię, zgromadzić sprzęt, ale także skupić wokół siebie kadrę niezwykle oddanych ludzi, często nauczycieli różnych przedmiotów w piskich szkołach. Zachęcił również do współpracy Marię Łłowiecką, dyrektorkę Szkoły Podstawowej nr 3, która rozumie szerzej potrzeby uczniów. Już od trzeciej klasy wiedzą oni, że za rok mogą być w klasie sportowej, w której program wychowania fizycznego jest wzbogacony o lekcje żeglarstwa

i zajęcia na pływalni. Warunkiem jest chęć dzieci, ich dobry stan zdrowia i umiejętność pływania. Już potem – zaczyna się żeglarska szkółka.

Od października do marca trwają zajęcia teoretyczne. Treningi odbywają się cztery razy w tygodniu, a w soboty i niedziele dzieciaki skrobią łodzie, malują sprzęt, wykonują prace fizyczne, nie zawsze lekkie, ale z widocznym efektem. Kiedy warunki na to pozwalają – wyjeżdżają na regaty w okolice Pizsa. A starają się być dobre i w teorii, i w praktyce, bo w miesiącach zimowych te z nich, które zasłużyły, jadą w góry i poprawiają kondycję fizyczną. A latem – kiedy przyjdą wakacje, wyjeżdżają na zlokalizowane w okolicach Pizsa obozy żeglarskie. Jest woda, żaglówki, pływanie i obozowe obowiązki: sprzątnięcie w namiotach, ślanie prycz, mycie menażek, pełnienie dyżurów w kuchni, noszenie wody, skrobanie ziemniaków, rąbanie drewna i inne zajęcia, których umiejętne wykonywanie przydaje się później w domu.

Poza Piszem podobnych do tego ośrodków jest jeszcze trzy w województwie suwalskim – w Giżycku, Suwałkach i Augustowie.

Dlaczego opisuję to tak szeroko? Bo wciąż słyszę narzekania, że młodzież sama nie wie, czego chce; że jest okropna, nastawiona wyłącznie konsumpcyjnie, leniwa, niezadowolona; że ma wygórowane żądania. Tymczasem podany przykład świadczy o tym, że obraz młodych ludzi staje się zupełnie inny, gdy zachęci się ich do działania własnym przykładem i atrakcyjnymi formami zajęć, które – oprócz maksimum przyjemności – przynoszą także wychowawczy pożytek. Uczą samodzielności, szacunku do pracy, współzycia w grupie. Można by wyliczyć jeszcze całą litanię korzyści, jakie są efektem znalezienia przez mądrych wychowawców właściwej drogi do dzieci i młodzieży. A przecież wszędzie znajdują się ludzie podobni Gerszbergerowi, Sołowińskiemu, Łłowieckiej.

– Ale – powiedzą ci, którzy mieszkają na równinach mazowieckich, w okolicach Rzeszowa czy Częstochowy – co naszym dzieciom po tym, że w jakimś tam Piszcu ich rówieśnicy mogą pod kontrolą i opieką robić to, co sprawia im przyjemność i co zarazem wychowuje – skoro nie ma tutaj jezior, żeby bawić się w żeglarzy? Zgoda, ale są góry, pagórki, laski, ładne okolice. Przy dobrej woli i inicjatywie wszędzie można działać tak, jak ci z Pizsa. Tymczasem jakże często ani władze terenowe, ani szkoła, ani sami rodzice nie próbują wykorzystać tego, co naturalne a atrakcyjne. Warto się nad tym zastanowić, a działania zacząć już teraz. Do lata, do wakacji – będzie jak znalazł^[4].

Elżbieta Mamrowicz

⁴ E. Mamrowicz, *To jest to!*, „Przyjaciółka”, 29 XI 1988.

Osiągnięcia w regatach żeglarskich

Pasja i zaangażowanie w pracę z młodzieżą trenerów oraz instruktorów na etapie znalazły odzwierciedlenie w wynikach i osiągnięciach naszych podopiecznych w regatach żeglarskich. Dorobek szkoleniowców i szkolonych prezentują poniższe zestawienia:

Rok 1978

Żeglarskie Mistrzostwa Województwa Suwalskiego

Klasa 420

Zbigniew Konieczko i Mirosław Zduńczyk – I miejsce

Klasa Finn

Robert Boroń – I miejsce

Rok 1986

Ogólnopolskie Igrzyska Młodzieży Szkolnej

Załogi z MWOS Pisz były głównymi bohaterami: zdobyły punktowane miejsca.

Klasa Cadet

Adam Ulążka i Robert Jesionowski

Andrzej Borawski i Piotr Stachelek
Iwona Lichota i Blanka Śmiarowska
Jolanta Wesołowska i Barbara Glińska

Ogólnopolska Spartakiada Młodzieży

Klasa 420

Marek Tessarzik i Jacek Wiśniewski – V miejsce

Rok 1987

Mistrzostwa Polski Juniorów

Klasa 420

Marek Tessarzik i Kazimierz Niecikowski – I miejsce
Załoga była w kadrze Polski juniorów.

Rok 1988

Mistrzostwa Polski Juniorów

Klasa 420

Sławomir Banach i Kazimierz Niecikowski – I miejsce
Ogólnopolska Spartakiada Młodzieży
Adam Ulążka i Robert Jesionowski – III miejsce
MWOS Pisz w tym sezonie zajął II miejsce w Polsce

W poszczególnych latach tytuły mistrzów okręgu zdobyły następujące kluby:

Lp.	KLUB	1989	1990	1991	1992	RAZEM
1.	MWOS Giżycko	1	2	–	1	4
2.	MWOS Augustów	1	1	1	1	4
3.	MWOS Pisz	2	1	1	1	4
4.	MWOS Suwałki	–	–	2	2	4
5.	ZKS Ruciane-Nida	1	1	1	0	3
6.	MKZ Mikołajki	–	–	–	–	–

Klasy sportowe zdobyte przez zawodników poszczególnych klubów:

Lp.	KLUB	1989	1990	1991	1992	RAZEM
1.	MWOS Pisz	10	10	10	7	37
2.	MWOS Augustów	10	10	8	5	33
3.	MWOS Giżycko	3	8	4	16	31
4.	MWOS Suwałki	–	1	5	15	21
5.	MWOS Mikołajki	2	4	10	7	25
6.	ZKS Ruciane-Nida	2	2	2	–	6
RAZEM		27	35	39	50	151

w relacji zespołowej, a Adam Ulążka i Robert Jesionowski zostali sklasyfikowani na II miejscu i wraz z drugą załogą w składzie Sławomir Banach i Kazimierz Niecikowski powołano ich do kadry Polski.

Rok 1989

Mistrzostwa Polski Juniorów

Klasa 420

Adam Ulążka i Robert Jesionowski – I miejsce
Sławomir Banach i Kazimierz Niecikowski – III miejsce
Iwona Lichota i Blanka Śmiarowska – IV miejsce

Rok 1990

Mistrzostwa Europy w Chojnicach

Klasa 420

Adam Ulążka i Robert Jesionowski – VIII miejsce
Była to załoga, która wypadła najlepiej spośród biorących udział Polaków.

Mistrzostwa Polski Juniorów

Adam Ulążka i Robert Jesionowski – III miejsce
Iwona Lichota i Blanka Śmiarowska – III miejsce
Tytuły mistrzów okręgu w poszczególnych klasach zdobyli:

Klasa Optymist

1989 r. Mariusz Młodzianowski
1992 r. Maciej Żarnowski

Klasa 420

1989 r. Adam Ulążka i Robert Jesionowski
1990 r. Adam Ulążka i Robert Jesionowski
1991 r. Michał Bachmura i Maciej Chaberek
1992 r. Tomasz Korneluk i Paweł Piątek

Klasa Cadet, dziewczęta:

1991 r. Katarzyna Sikorska i Beata Rafałowska

Rok 1993

Mistrzostwa Polski Juniorów

Klasa 420

Tomasz Korneluk i Piotr Ptak – VIII miejsce

Klasa Cadet

Maciej Żarnowski i Piotr Ptak – I miejsce
W rankingu indywidualnym wygrała ww. załoga.
Mistrzostwa Polski Juniorów – dziewcząt

Klasa 420

Beta Rafałowska i Izabela Wdowiarska – IV miejsce

Rok 1994

Mistrzostwa Polski Juniorów

Klasa Cadet

Marcin Żarnowski, Piotr Ptak – I miejsce

Klasa 420

Paweł Piątek i Tomasz Korneluk – II miejsce
Beata Rafałowska i Izabela Wdowiarska – III miejsce

Rok 1995

W Klubowym Pucharze Polski w klasie Cadet na 34

sklasyfikowane kluby w punktacji zespołowej MOS Pisz zajęły XXV miejsce.

W 1995 r. po raz ostatni odbyły się starty klasy 420 w regatach, które z uwagi na wyeksploatowanie się sprzętu i brak finansów wymagały zakupu nowych kadłubów. Pomimo przestarzałego i zużytego sprzętu załoga w składzie Tomasz Korneluk i Paweł Piątek w mistrzostwach Polski zajęła VIII miejsce, a załoga dziewcząt w składzie Beata Rafałowska i Izabela Wdowiarska z MOS Pisz w mistrzostwach Polski zdobyła brązowy medal.

Klasa 420

Beta Rafałowska i Izabela Wdowiarska – III miejsce
Tomasz Korneluk i Paweł Piątek – VIII miejsce

Klasa 420 w MWOS miała bardzo bogate tradycje. W latach 1990–1993 załogi z Pisz zdobywały tytuły mistrzów Polski, reprezentowały Polskę w Europie i na świecie. Brak środków finansowych na zakup nowych kadłubów spowodował, że zaprzestano prowadzenia wyczynu w tej klasie, co jest wielką stratą zarówno dla ośrodka, okręgu, jak i Polski.

Rok 1997

Suwalska Olimpiada Młodzieży

Klasa OPP

Kamil Bączek – II miejsce

Rok 1998**Mistrzostwa Okręgu Suwalskiego****Klasa Cadet**

Paweł Chrypanowski i Piotr Czekaj – III miejsce

Rok 1999**Mistrzostwa Okręgu Suwalskiego****Klasa Cadet**

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – I miejsce

Mistrzostwa Makroregionu Środkowo-Wschodniego**Klasa OPP**

Łukasz Ziótek – II miejsce

Klasa Cadet

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – II miejsce

Rok 2000**Puchar Pucka****Klasa Cadet**

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – II miejsce

Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży – Rybnik

Klasa Cadet

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – III miejsce

Mistrzostwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego - Olsztyn**Klasa Cadet**

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – II miejsce

Rok 2002**Mistrzostwa Okręgu Warmińsko-Mazurskiego****Klasa Cadet**

Daniel Piotrowicz i Adrian Włodyka – III miejsce

Rok 2003 i 2004

Mistrzostwa Okręgu Warmińsko-Mazurskiego - Giżycko i Pisz**Klasa Cadet**

Łukasz Ziótek i Łukasz Krupka – III i II miejsce

Rok 2005**XI Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Żeglarskim - Zegrze****Klasa Cadet**

Anna Górka i Alicja Remiszewska – IV miejsce

Rok 2006**Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży****Klasa Cadet**

Anna Górka i Alicja Remiszewska – III miejsce

Mistrzostwa Okręgu Warmińsko-Mazurskiego

Klasa Cadet

Anna Górka i Alicja Remiszewska – I miejsce

Rok 2009**Puchar Trzech Ryb w Giżycku, Puchar PZŻ w Pucku, Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Znamierowicach****Klasa Cadet**

Blanka Chlewicka i Urszula Lorenz – II miejsca

Rok 2010**Mistrzostwa Świata w klasie Cadet w Pucku**

Marcin Komosiński i Daniel Zegarowicz – XXIII miejsce

Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży - Sława**Klasa Cadet**

Marcin Komosiński i Daniel Zegarowicz – II miejsce

Magda Grabowska i Urszula Lorenz – VI miejsce

Rok 2011**Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Zegrzu****Klasa Cadet**

Mateusz Wiśniewski i Zofia Walczak – V miejsce

Magda Grabowska i Urszula Lorenz – X miejsce

Mistrzostwa Świata w Niemczech**Klasa Cadet**

Mateusz Wiśniewski i Zofia Walczak – XVI miejsce

Rok 2012**Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży - FRYDMAN****Klasa Cadet**

Tobiasz Wiśniewski i Zuzanna Zachłowska – VI miejsce

Magda Grabowska i Natalia Wierzbowska – VIII miejsce

Trzy załogi klasy Cadet

Tobiasz Wiśniewski i Zuzanna Zachłowska

Mateusz Kisiel i Wiktoria Rzyzińska

Maciej Lipiński i Maria Łukaszewicz

odebrały powołanie do kadry Polskiego Stowarzyszenia klasy Cadet na sezon 2013.

Rozdział 3. Współpraca ze Ślązakami

Współpracę nawiązano z inicjatywy pracowników kopalni „Pokój” oraz dyrektora Międzyszkolnego Wodnego Ośrodka Sportowego w Pisz. Jej formy i zasady zostały ustalone w wyniku porozumienia między Wydziałem Oświaty i Wychowania w Pisz a dyrekcją KWK „Pokój” w Rudzie Śląskiej. Osoby ze Śląska, dzięki którym ta współpraca doszła do skutku i trwała tyle lat, to:

Paweł Pisarek – dyrektor kopalni,

Zbigniew Baranowski – naczelny inżynier,

Ernest Gorol – kierownik Referatu Wczasów,

Edward Pyrkowski – nadsztygar urządzeń szybowych,

Edward Stańko – komandor KŻ „Zefir” przy KWK „Pokój”,

Henryk Piórkowski – nadsztygar urządzeń elektrycznych dołowych, wicekomandor ds. szkolenia KŻ „Zefir”,

Wiesław Gładysz – nauczyciel zawodu ZSZG przy KWK „Pokój”,

Jan Zawada – inspektor Wydziału Oświaty w Rudzie Śląskiej.

Nieocenioną korzyścią płynącą ze współpracy Międzyszkolnego Wodnego Ośrodka Sportowego ze śląską kopalnią była wymiana regionalna młodzieży. Ślązacy mieli okazję poznać Mazury, ich atrakcje turystyczno-krajoznawcze, nasi zaś – południowe regiony Polski.

W wyniku współpracy żeglarze z Pisz mogli uczestniczyć w obozach narciarskich w górach podczas ferii zimowych, z kolei młodzież ze Śląska korzystała z obozów żeglarskich podczas wakacji letnich. Wymiana obejmowała każdorazowo po 30 osób z każdej strony. Program obozów żeglarskich dla Ślązaków przewidywał:

- systematyczne codzienne żeglowanie;
- szkolenia na stopień żeglarza i sternika jachtowego;

- doskonalenie umiejętności pływania (pływanie na piechotę) i zdawanie na kartę pływacką;
- wycieczki po Mazurach: Olsztyn, Grunwald, Ruciane-Nida, leśniczówka Pranie, Święta Lipka, PAN w Popielnie – placówka doświadczalna;
- rejsy żeglarskie do Mikołajek;
- wycieczki po Suwalszczyźnie: Suwałki, Augustów, Wigry – klasztor Kamedułów, Muzeum Okręgowe w Suwałkach,
- zajęcia w terenie – biegi patrolowe nocą.

Obozy narciarskie w górach dla piskiego MWOS odbywały się w okresie ferii zimowych. Dwukrotnie, gdy schroniska w górach były zajęte przez młodzież ze Śląska, zorganizowano je po feriach za zgodą wizytatora Zenona Hościłowicza z KOiW w Suwałkach. Warunkiem było, by w czasie obozów poferyjnych młodzież brała udział w zajęciach z języka polskiego i matematyki.

Program obozów narciarskich był bardzo zróżnicowany i atrakcyjny. Warto odnotować niektóre ciekawsze zajęcia i szkolenia.

Obozy były zlokalizowane w takich miejscowościach górskich, jak: Wisła (perła Beskidów), Jawornik (Wisła), schronisko na Soszowie Wielkim (4 razy), Zwardoń (Beskid Żywiecki). Soszów Wielki, na którym w tamtych latach nie było wyciągu – stacji narciarskiej, zmuszał nas do niezłej zaprawy, ponieważ odcinek pod górę między Wisłą a Soszowem pokonywaliśmy pieszo z bagażami i nartami. Schronisko na Soszowie położone jest tuż przy granicy z Czechami (wtedy Czechosłowacją), co kusilo naszych obozowiczów: niektórzy nielegalnie przekraczali granicę 2–3 m i chwalili się, że byli za granicą, co wywoływało wesołość koleżanek i kolegów, a gniew i lęk wychowawców MWOS i KWK „Pokój”.

Na nartach biegowych pokonywaliśmy szlak wzdłuż granicy: Soszów Wielki, Wielka Czantoria, Stożek Wielki. Wspaniały to teren do uprawiania narciarstwa biegowego. Piękne widoki stanowiły dodatkową atrakcję.

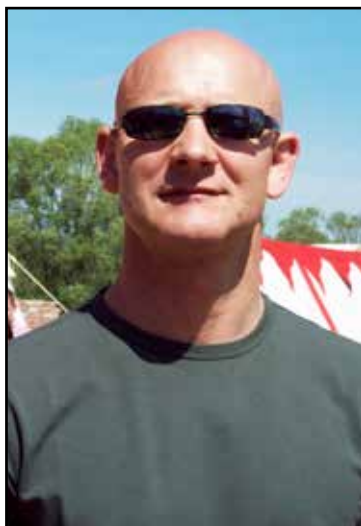
Podczas obozów w Wiśle nasi uczniowie korzystali popołudniami z basenu pływackiego, dzięki czemu doskonalili swoje umiejętności w tym zakresie jako żeglarze. Popołudniami odbywały się także zajęcia z teorii żeglowania.

Zaprezentowane tu skrócone formy i efekty współpracy Mazurów ze Ślązakami pozostawiły niezatarte wrażenia w pamięci uczestników, a w latach 1982–1991 było to około 500 osób z obu stron!

Zygmunt Sołowiński

Rozdział 4. PMOS w Piszcu w roku 65-lecia

Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Piszcu jest jedną z kilku placówek na terenie powiatu piskiego, która rozwija zainteresowania i uzdolnienia dzieci i młodzieży, przygotowując je do uczestnictwa w szeroko pojętym zakresie kultury fizycznej. Od kilku lat można zaobserwować dynamiczny rozwój naszego Ośrodka. Wychodzi on tym samym naprzeciw oczekiwaniom

dzieci, młodzieży i ich opiekunów, dla których rozwój fizyczny jest tak samo ważny jak rozwój umysłowy.

Przez ostatnie lata nasza placówka znacznie się przeobraziła. W wyniku intensywnych działań w okresie 2009–2012 powiat piski pozyskał środki finansowe na zakup nowego sprzętu wodnego (żaglówki – 4 szt., silniki do żaglówek – 5 szt., kajaki – 22 szt., przyczepa do przewozu kajaków – 1 szt.) oraz wykonanie dokumentacji technicznej niezbędnej do przeprowadzenia modernizacji Ośrodka, w tym części hotelowej, i zakupu niezbędnego wyposażenia. Działania związane z modernizacją obiektu powiat piski realizował w ramach projektów unijnych „Transgraniczny rozwój usług turystycznych w Polsce i na Litwie” oraz „Aktywna turystyka nad jeziorami pogranicza”. Tym samym powstała nowoczesna baza sportowa, w której możemy rozwijać i poszerzać naszą działalność. Sukcesywnie pozyskiwane są dodatkowe fundusze unijne i krajowe na zajęcia z młodzieżą, w tym na organizowanie czasu wolnego w okresie ferii zimowych i letnich.

W ostatnim okresie Ośrodek realizował m.in. działania w ramach rządowego programu „Zero tolerancji dla przemocy w szkole”, a dzięki środkom pochodzącym z rezerwy oświatowej zakupiono sprzęt do siłowni oraz wyposażono salę multimedialną, co pozwoliło na organizację dodatkowych zajęć. W ramach współpracy m.in. z władzami gminy Pisz oraz sponsorem, firmą Honda, Ośrodek otrzymał silnik motorowy do łodzi żaglowych. Od 2013 r. Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy dysponuje również rowerami turystycznymi (33 szt.) oraz rowerami wodnymi (5 szt.), na których zakup zdobyto kolejne fundusze unijne. W tym samym roku staliśmy się właścicielem nowego samochodu służbowego, przystosowanego do przewozu zarówno osób, jak i sprzętu będącego w posiadaniu ośrodka, co znacznie ułatwi naszym wychowankom udział w wielu imprezach sportowych organizowanych na terenie całego kraju.

Sukcesywnie rozwijamy ofertę Ośrodka o nowe dyscypliny sportowe, w tym kajakarstwo i sporty walki. Wśród wielu imprez, które organizuje PMOS i które na stałe wpisały się do kalendarza wydarzeń, znajdują się m.in. mistrzostwa w pływaniu, regaty żeglarskie o Puchar Starosty Piskiego i Burmistrza Pizsa, regaty o Puchar Prezesa UKŻ czy cieszący się coraz większą popularnością przegląd piosenki żeglarskiej i szantowej. Przy Ośrodku działają dwa stowarzyszenia sportowe: Uczniowski Klub Żeglarski „Optymist” oraz Uczniowski Klub Żeglarski „Cadet”. Poza tym PMOS nawiązał współpracę z hufcem ZHP Pisz – harcerską drużyną wodną – oraz bliźniaczym Ośrodkiem na Litwie – Bazą Sportów Wodnych w Daugi.

Wszystkie zajęcia organizowane są oczywiście pod okiem wykwalifikowanych wychowawców, którzy kształtując i rozwijając u naszych podopiecznych zdolności sportowe, krzewią tym samym nawyki sportowego współzawodnictwa. Nasi podopieczni mogą się pochwalić wygranymi w wielu zawodach sportowych organizowanych w całym kraju. Co ważne, poza profesjonalnym zapleczem sportowym i wykwalifikowaną kadrą naszym atutem jest także urokliwe miejsce, nad którym leży Ośrodek. Bezpośrednia lokalizacja nad rzeką Pisą oraz otoczenie wielu mazurskich jezior stanowią najlepsze warunki do rozwijania sportów wodnych, w których się specjalizujemy.

Struktura organizacyjna Ośrodka

Lista pracowników Powiatowego Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Pisz:

Administracja

Nyczka Halina – samodzielny referent ds. technicznych – 1 etat

Dobrzyńska Joanna – referent – 1 etat

Obsługa

Swerpel Tadeusz – kierowca – 1 etat

Gajda Jan – konserwator – 1 etat

Nikiel Alina – sprzątaczką – 1 etat

Szymanowski Krzysztof – robotnik do prac ciężkich – 1 etat

Nauczyciele

Zduniak Stanisław – dyrektor – 1 etat

Bąk Józef – nauczyciel trener żeglarstwa – 14/18 etatu

Niedźwiedzki Mariusz – nauczyciel instruktor kajakarstwa – 6/18 etatu

Bazydło Grzegorz – nauczyciel instruktor żeglarstwa – 14/18 etatu

Bazydło Izabela Katarzyna – nauczyciel instruktor pływania – 4/18 etatu

Chlewicki Maciej – nauczyciel instruktor żeglarstwa – 4/18 etatu

Józef Knyżewski – nauczyciel instruktor kajakarstwa – 6/18 etatu

Jerzy Karwowski – nauczyciel instruktor piłki siatkowej plażowej – 6/18 etatu (4/18 zastępstwo za Izabelę Bazydło)

Zajęcia w grupach szkoleniowych pływania P1 – grupa początkująca prowadzone będą w ciągu roku szkoleniowego w dwóch okresach, tj.:

- okres szkolenia podstawowego (IX 2013–VI 2014),
- okres szkolenia ogólnowodnego i ogólnorozwojowego (VI–VIII 2014).

W okresie szkolenia podstawowego będą prowadzone zajęcia treningowe z pływania (4 godziny tygodniowo), obejmujące naukę podstawowych umiejętności, umiejętności pływania stylowego oraz elementy ogólnorozwojowego i kondycyjnego przygotowania uczestników. Zajęcia będą się odbywały na krytej pływalni do końca roku szkolnego.

W okresie szkolenia ogólnowodnego (miesiące wakacyjne) zajęcia poświęcone będą na zapoznanie uczestników sekcji z innymi dyscyplinami wodnymi (głównie żeglarstwo, kajakarstwo itp.) oraz ich integrację z dziećmi i młodzieżą z sekcji żeglarstwa regatowego i turystycznego. Zajęcia będą prowadzone w Ośrodku (4 godziny tygodniowo) i będą obejmować:

- zajęcia z pływania (jezioro Roś),
- zajęcia ogólnosportowe (rekreacyjne),
- zajęcia ogólnowodne (żeglarstwo, kajakarstwo, wioślarstwo itp.).

Zajęcia w grupach okresowych i okazjonalnych realizowane będą na podstawie przyjętego kalendarza i planów pracy. Poprowadzą je również osoby z zewnątrz mające odpowiednie kwalifikacje (na podstawie umowy-zlecenia lub umowy o dzieło), w tym wolontariusze (na podstawie porozumienia).

Działy, pracownie, koła, zespoły sportowe, grupy ćwiczebne oraz liczba uczestników i godzin tygodniowo:

Nazwa pracowni	Koło, zespół, grupa ćwiczebna			Liczba uczestników				
	Nazwa	Liczba kół, zespołów, grup	Liczba uczestników	Z przed-szkoli	Ze szkół podstawowych i gimnazjów	Z liceów ogólnokształcących	Ze szkół zawodowych	Młodzież pozaszkolna
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Żeglarstwo regatowe	Klasa Optimist	2	20		20			
	Klasa Cadet	2	20		18	2		
Żeglarstwo szkolno-turystyczne	Grupy szkoleniowe turystyczne	2	24		10	10		4
Kajakarstwo	Grupy szkoleniowe	3	30		30			
Piłka plażowa	Grupa szkoleniowa	1	12		6	6		
Pływanie	Grupa szkoleniowa pływania	1	15		15			
Sporty walki taekwondo	Grupa szkoleniowa	1	20		8	7	5	
Razem		12	141		107	25	5	4

Szkolenie w stopniu podstawowym, średnio zaawansowanym oraz zaawansowanym z zakresu żeglarstwa regatowego i turystycznego przejdzie łącznie około 64 osób (uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych), z pływania – 15 osób ze szkół podstawowych, ze sportów walki – 20 osób, z kajakarstwa – 30 osób, z piłki siatkowej plażowej – 12 osób stałych. Szacuje się, że w zajęciach okresowych i okazjonalnych weźmie udział około 200 osób. Zajęcia w grupach szkoleniowych będą prowadzone przez cały rok szkoleniowy, ponadto w okresie wakacyjnym uczestnicy będą podnosić swoje kwalifikacje i umiejętności w czasie zgrupowań szkoleniowych, rejsów, spływów, kursów i zgrupowań specjalistycznych oraz startów w imprezach sportowych, regatowych, szkoleniowo-turystycznych i innych.

SPRZĘT

Zajęcia programowe będą prowadzone z wykorzystaniem posiadanego i dotychczas używanego sprzętu sportowego, wodnego, żeglarskiego. Po niezbędnych remontach, uzupełnieniu osprzętu i skompletowaniu łodzi będą one przygotowane do przyszłego sezonu, co pozwoli na realizację szkolenia wg powyższego programu szkolenia. Dla zabezpieczenia zadań szkoleniowych w klasie OPP i Cadet

oraz łodzi turystycznych w ciągu okresu przejściowego i przygotowawczego ośrodek, w miarę możliwości, wyremontuje i uzupełni sprzęt. Z uwagi na zużycie dotychczas wykorzystywanych i wyeksponowanych elementów osprzętu Ośrodek zakupi łódź klasy C i osprzęt w postaci ożaglowania, mieczy i sterów, olinowania, drobnego osprzętu. W przyszłym sezonie zabezpieczenie sprzętowe dla realizacji zadań wg założeń organizacyjno-szkoleniowych będzie następujące dla poszczególnych klas łodzi:

- dla grupy klasy OPP – 24 łodzie, w tym 10 szt. z UKŻ Pisz;
- dla grupy klasy Cadet – 13 łodzi;
- dla grup turystycznych – 6 łodzi szkoleniowych (omega 1 łódź DZ), 1 łódź żaglowa kabinowa, 2 łodzie motorowe, w tym jedna 1 z UKŻ, 2 łodzie wiosłowe oraz łódź żaglowa DZ – udostępnione przez ZHP, który współpracuje z ośrodkiem, 22 kajaki, 33 rowery turystyczne.

OBIEKTY

Założony program szkoleniowy będzie realizowany dla wszystkich grup w obiektach PMOS, wynajętych obiektach sportowych oraz na akwenie szkoleniowym (rzeka Pisa i jezioro Roś). Ze względu na sezonowy charakter sportów wodnych w okresie przygotowawczym trzeba będzie

korzystać z obiektów sportowych w placówkach szkolnych gminy i powiatu, takich jak:

- sale gimnastyczne i lekcyjne SP nr 1 i SP nr 4, z których rekrutują się uczestnicy grup żeglarstwa regatowego, turystycznego, pływania, kajakarstwa;
- sale gimnastyczne ZS nr 1 i SP, ZSG w Piszcu;
- kryta pływalnia MGOSiR w Piszcu.

KADRA

Kadra szkoleniowa prowadząca zajęcia programowe:

- przychodach własnych Ośrodka z działalności usługowej (czartery łodzi, zimowanie łodzi, opłaty portowe, usługi hotelowe, wypożyczalnia sprzętu turystycznego i sportowego, opłaty parkingowe);
 - funduszach z organizacji imprez sportowych, turystycznych, zgrupowań, obozów, kolonii;
 - dobrowolnych formach dofinansowania uczestnictwa dzieci i młodzieży przez rodziców, inne osoby zainteresowane działalnością Ośrodka, prywatnych sponsorów;
 - wsparciu finansowym i rzeczowym UKŻ działającego przy PMOS.
- Koszty realizacji szkolenia i funkcjonowania ośrodka zna-

Bąk Józef	Trener klasy II żeglarstwa sportowego (14/18 etatu) Grupa regatowa C I klasa Cadet Grupa początkująca C II klasa Cadet
Niedźwiedzki Mariusz	Instruktor żeglarstwa, kajakarstwa (6/18 etatu) Grupa turystyczna żeglarska T2 początkująca Grupa turystyczna kajakowa I
Chlewicki Maciej	Instruktor żeglarstwa turystycznego, sportowego (4/18 etatu) Grupa turystyczna T1 zaawansowana
Brzydło Grzegorz	Instruktor żeglarstwa turystycznego, sportowego (14/18 etatu) Grupa OPP I regatowa Grupa OPP II początkująca
Bazydło Izabela	Trener klasy II pływania (4/18 etatu) – urlop Grupa pływania P1 początkująca (zastępstwo – Jerzy Karwowski)
Knyzewski Józef	Instruktor kajakarstwa turystycznego (6/18 etatu) Grupa turystyczna kajakowa II Grupa turystyczna kajakowa II
Zduniak Stanisław	Trener klasy mistrzowskiej taekwondo (6 godzin) Grupa sporty walki I
Karwowski Jerzy	Instruktor piłki siatkowej (6/18 etatu) Grupa piłka siatkowa plażowa I

ŚRODKI FINANSOWE

Realizacja powyższego planu organizacyjno-szkoleniowego wymagać będzie zabezpieczenia niezbędnych środków finansowych. Ośrodek zamierza podjąć różne działania w tym celu. Finansowanie działalności będzie oparte na:

- środkach budżetowych Starostwa Powiatowego w Piszcu;
- dotacjach uzyskiwanych z różnych źródeł głównie samorząd terytorialny

cząco obniży korzystanie z bazy dydaktyczno-sportowej nieodpłatnie bądź po niższych cenach (pływalnia MGOSiR, sale sportowe, dydaktyczne w szkołach) oraz wszelkie formy pomocy ze strony zakładów pracy, jednostek budżetowych, organizacji społecznych, stowarzyszeń, osób prywatnych, rodziców.

Stanisław Zduniak - dyrektor PMOS Pisz

Rozdział 5. Zakończenie

Wiele lat przyszło czekać wodniackim miłośnikom Mazur wyszkolonym w piskim PMOS na pojawienie się niniejszej publikacji. Pomoc i zaangażowanie wielu sympatyków przyczyniły się do wydatnego wzbogacenia jej treści i sfinalizowania wydawnictwa.

W przedmowie znalazły się wyrazy wdzięczności oraz podziękowania dla wszystkich osób wspierających przygotowanie monografii. Najtrudniej jednak rozliczyć się z Czytelnikami. Szczególnie tymi, którzy słusznie zarzucają, iż nie podano absolutnie wszystkich faktów, nazwisk i zdarzeń mających związek z 65-letnią działalnością PMOS. Usprawiedliwieniem niech

będzie to, że osoby powiązane przed laty z Bazą rozpieczętowały się w czasie i przestrzeni, unosząc w swojej pamięci rozmaite wspomnienia. Skompletowanie i udokumentowanie tych ostatnich było często niemożliwe. Jest więc nadzieja, że osoby związane z przeszłością Bazy z sentymentem sięgną po niniejszą publikację. Być może odnajdą w niej ślady swojej młodości i fascynacji żaglami na pięknych mazurskich jeziorach. I zafalują wspomnienia...

Prezentowana monografia skierowana jest w dużej mierze do młodzieży obecnie związanej z PMOS w Piszku. Może stanowić zachętę do naśladowania i kontynuowania działalności

poprzedników. Głównie winna inspirować do tworzenia własnych, oryginalnych form wodniackiego życia w pięknej Krainie Tysiąca Jezior. Tym bardziej że obecne warunki materialne Bazy są nieporównywalnie lepsze niż w przeszłości. Rzetelne dokumentowanie aktualnej działalności szkoleniowej i przygód związanych ze sportami wodnymi ułatwią dostępne nowoczesne nośniki informacji wizualnej i dźwiękowej. To budzi nadzieję na ciąg dalszy upamiętniania dziejów piskiej placówki służącej młodzieży i jej więzi z naszym wyjątkowej urody regionem.

Jeszcze raz serdecznie dziękuję nauczycielom będącym na emeryturze, wychowankom, sympatykom Ośrodka za włączenie się w przygotowanie materiałów do monografii Powiatowego Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Pisz.

Zygmunt Sołowiński

Bibliografia i źródła

1. W. Brenda, B. J. Trupacz (red.), *Mazury zapamiętane. Relacje i wspomnienia mieszkańców ziemi piskiej*, Orzysz 2014.
2. *Kroniki BSW przy LO w Piszcu, lata 1968 i 1974.*
3. *Kroniki MWOS w Piszcu, lata 1975–1992.*
4. T. Maconko, *Działalność sportowo-rekreacyjna szkolnych klubów sportowych na terenie miasta Piszca*, Akademia Wychowania Fizycznego im. gen. broni Karola Świerczewskiego w Warszawie, Warszawa 1980.
5. *Materiały z KOiW w Suwałkach, lata 1975–2000.*
6. *Materiały z SOZZ w Suwałkach, lata 1975–2000.*
7. *Materiały ZWSZS w Suwałkach, lata 1975–2000.*
8. *Protokoły rady pedagogicznej LO w Piszcu, lata 1948–1975.*
9. *Protokoły rady pedagogicznej MWOS/MOS w Piszcu, lata 1975–2013.*
10. Wywiad z Feliksem Michałowskim – fragmenty, „Znad Pisy”, 1996, nr 3.
11. *Wspomnienia Antoniego Korzińskiego.*
12. *Prywatne zbiory: zdjęcia, wypowiedzi, znaczki, proporczyki.*

Aneksy

1. Międzyszkolny Klub Żeglarski „Huragan” w latach 1949–1953
2. Wyniki egzaminów na stopnie żeglarskie (żeglarz jachtowy, sternik jachtowy) w latach 1979–1996
3. Członkowie komisji egzaminacyjnych
4. Obozy żeglarskie
5. Indeks nazwisk wychowawców, instruktorów i trenerów pracujących na obozach żeglarskich
6. Uczestnicy obozu żeglarskiego, Zdory, jez. Seksty 1–21 VII 1991 r.
7. Młodzież ze Śląska. Obóz żeglarski, Zdory, jez. Seksty 1–21 VII 1992 r.
8. Pracownicy Ośrodka związani z nim w czasie jego 65-letniej działalności
9. Indeks zdjęć udostępnionych

Aneks nr 1

Międzyszkolny Klub Żeglarski „Huragan” w latach 1949-1953

GRUPA I

1. Bajno Eugeniusz
2. Bończyk Henryk
3. Chodnicki Lucjan
4. Filipkowski Antoni
5. Kałudziński Zygmunt
6. Karwowski Tadeusz
7. Kuliś Józef
8. Olszewski Mieczysław
9. Panasiuk Mikołaj
10. Poświata Bolesław
11. Ptak Czesław
12. Pyrek Zbigniew
13. Ruchała Bronisław
14. Samszyn Henryk
15. Sobieski Czesław

GRUPA III

1. Brandstatter Anna
2. Brandstatter Eugenia
3. Gawdzińska Barbara
4. Gawdziński Władysław
5. Jabłoński Jan
6. Krajewski Jerzy
7. Kurek Andrzej
8. Olszewski Mieczysław
9. Olejarz Tadeusz
10. Polakowska Alicja
11. Skrzypczak Janina
12. Silicki Jerzy
13. Stankiewicz Kazimierz
14. Wierczyszewski Mirosław
15. Zadroga Wincenty
16. Zalewski Wiesław

GRUPA II

1. Bałdyga Franciszek
2. Brandstatter Ryszard
3. Kacmajor Ryszard
4. Korsakowski Jerzy
5. Konert Władysław
6. Kotowski Jan
7. Mozorowski Zygmunt
8. Pacholski Jerzy
9. Pogorzelska Łucja
10. Raszczyk Mieczysław
11. Raszczyk Tadeusz
12. Sulewska Teodozja
13. Tchórzewski Jan
14. Zakrzewska Anna
15. Zalewska Halina

GRUPA IV

1. Bryczkowski Stanisław
2. Gontarski Stanisław
3. Hermanowski Stanisław
4. Korsakowski Ryszard
5. Kościelecki Janusz
6. Krakowski Tadeusz
7. Kuligowski Jan
8. Michałowska Danuta
9. Podkaura Henryk
10. Smoliński Jan
11. Strzelczyk Eugeniusz
12. Sudnicki Jan
13. Strzelczyk Ewa
14. Waszkiewicz Kazimierz
15. Żuliński Jerzy

Aneks nr 2

Wyniki egzaminów na stopnie żeglarskie (żeglarz jachtowy, sternik jachtowy) w latach 1979-1996

Miejsce i data	Żeglarz jachtowy		Sternik jachtowy	
	Przystąpiło	Zdało	Przystąpiło	Zdało
Pisz, 21 VII 1979	32	31	6	6
Pisz, 2 VII 1980	36	34	23	23
Pisz, 24 VII 1981	20	19	17	10
Pisz, 28 VII 1982	22	20	7	4
Ruda, 26 VII 1983	22	20	–	–
Pisz, 21 VII 1983	29	16	–	–
Zdory, 19 VII 1984	39	22	–	–
Pisz, 19 VII 1985	32	29	23	19
Pisz, 20 VII 1986	46	43	8	9
Pisz, 17 VII 1987	41	34	11	5
Zdory, 16–17 VII 1988	37	32	8	6
Zdory, 15 VIII 1989	46	39	–	–
Zdory, 21 VII 1990	42	34	–	–
Zdory, 14 VII 1992	38	35	–	–
Zdory, 19 VII 1993	19	16	–	–
Zdory, 14 VII 1994	65	60	14	11
Zdory, 19 VII 1995	18	18	–	–
Zdory, 17 VII 1996	26	26	–	–
OGÓŁEM	610	528	117	93

Aneks nr 3

Członkowie komisji egzaminacyjnych

Imię i nazwisko	Liczba komisji egzaminacyjnych
Antoni Obermiller	18
Zygmunt Sołowiński	9
Bogdan Graboń	9
Zbigniew Gryniewicz	8
Józef Bąk	7
Mieczysław Modzelewski	5
Grażyna Ryk	4
Tadeusz Siwik	3
Zbigniew Bober	2
Dariusz Walicki	2
Tadeusz Maconko	1
Tadeusz Kierod	1
Zenon Mysiorski	1
Maciej Chlewicki	1
Tadeusz Wysocki	1

Wspólnym dorobkiem szkoleniowców jest przyznanie przez członków komisji egzaminacyjnych stopni żeglarza jachtowego 528 osobom i sternika jachtowego 93 osobom.

Aneks nr 4

Obozy żeglarskie

- Rejs żeglarski, Pisz–Węgorzewo–Pisz, 17–30 VII 1968 r.
Karwik, jez. Seksty, 25 VI–14 VII 1973 r.
Karwik, jez. Seksty, 24 VI–13 VII 1974 r.
Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy, 21 VI–11 VII 1976 r.
Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy, 12–25 VII 1976 r.
Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy, 3–28 VII 1978 r.
Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy, 2–25 VII 1979 r.
Rejs żeglarski, Pisz–Węgorzewo–Pisz, 28 VII–10 VIII 1979 r.
Pisz, MWOS, jez. Roś, 6–26 VII 1981 r.
Zdory, jez. Seksty, 5–29 VII 1982 r.
Karwik, jez. Seksty, 3–28 VII 1983 r.
Zdory, jez. Seksty, 27 VI–17 VII 1988 r.
Zdory, jez. Seksty, 27 VI–16 VII 1989 r.
Zdory, jez. Seksty, II turnus, 27 VII–16 VIII 1989 r.
- Międzynarodowe Etapowe Regaty Żeglarskie w kl. Cadet, jez. Seksty, Zdory, 23–25 VIII 1989 r. Udział żeglarzy z Polski, Litwy, Białorusi, Czechosłowacji, Niemiec.
Zdory, jez. Seksty, 1–21 VII 1991 r.
Zdory, jez. Seksty, 1–21 VII 1992 r.
Rejs żeglarski, Pisz–Giżycko–Pisz, 4–14 VIII 1995 r.
Zdory, jez. Seksty, 1–18 VII 1996 r.
Zdory, jez. Seksty, 26 VI–13 VII 1997 r.
Rejs żeglarski szlakiem Wielkich Jezior Mazurskich, 1–20 VIII 1997 r.
Zdory, jez. Seksty, 29 VI–16 VII 1998 r.
Zdory, jez. Seksty, VII 1999 r.

Aneks nr 5

Indeks nazwisk wychowawców, instruktorów i trenerów pracujących na obozach żeglarskich

Witold Andrzejczyk	Ditmar Lange	Tadeusz Swerpel
Zbigniew Anton	Edward Laszuk	Piotr Szałkowski
Michał Bachmura	Bogdan Leszczyński	Zenon Truskowski
Jerzy Bałdyga	Tadeusz Maconko	Mirosław Zduńczyk
Ireneusz Barański	Mariusz Majewski	
Jarosław Barański	Antoni Martinus	
Grzegorz Bazydło	Zbigniew Matuszewski	
Józef Bąk	Feliks Michałowski	
Hanna Błaszczak	Stanisław Michałowski	
Barbara Boratyńska	Zenon Mysiorski	
Robert Boroń	Kazimierz Niecikowski	
Maciej Chlewicki	Mariusz Niedźwiecki	
Stanisława Eifler	Władysław Niesiobędzki	
Grzegorz Filipkowski	Marek Nowakowski	
Jadwiga Frąckiewicz	Zbigniew Nowakowski	
Krzysztof Frycz	Krzysztof Rogiński	
Jerzy Gąsiewski	Jerzy Różycki	
Zbigniew Gąsiewski	Grażyna Ryk	
Piotr Gryciuk	Zdzisław Sićko	
Waldemar Kamrat	Tadeusz Siwik	
Wojciech Kanarek	Joanna Sołowińska	
Renata Karwowska	Robert Sołowiński	
Bernard Kozak	Zygmunt Sołowiński	
Andrzej Krajewski	Barbara Strzelczyk	
Maria Krajewska	Elżbieta Szymańska	

Aneks nr 6

Uczestnicy obozu żeglarskiego, Zdory, jez. Seksty, 1-21 VII 1991 r.

DZIEWCZĘTA

Baler Joanna
 Bogdanowicz Marta
 Bojarska Paulina
 Golian Małgorzata
 Kozera Anna Natalia
 Kubrak Milena
 Mars Magdalena
 Mars Łucja
 Rafałowska Beata
 Sikorska Katarzyna
 Wydrych Katarzyna
 Żmuda Magdalena

CHŁOPCY

Bachmura Michał	Maciuk Marek
Bala Mateusz	Makusiewicz Grzegorz
Barański Piotr	Malinowski Adam
Barwickowski Mariusz	Malinowski Remigiusz
Borawski Oskar	Mieczkowski Marcin
Borawski Wojciech	Nagel Grzegorz
Ciuszko Michał	Plaga Paweł

Chojnowski Adam	Piątek Paweł
Chaberek Maciej	Piworowicz Tomasz
Charubin Daniel	Siejek Zbigniew
Chmielewski Robert	Swoboda Mariusz
Czartoryjski Jarosław	Szczech Jacek
Dąbrowski Przemysław	Szumowski Piotr
Falkowski Radomir, Łukasz	Wasilewski Piotr
Grała Adam	Zadroga Marcin
Gorczyński Paweł	Żarnowski Maciej
Jaksina Bartosz	
Jurczak Paweł	
Jurkiewicz Tomasz	
Krauze Dariusz	
Klimek Adam	
Kukła Grzegorz	
Krzemień Bartosz	
Krzemień Tomasz	
Korneluk Tomasz	
Lewoniewski Paweł	
Łapiński Maciej	

Aneks nr 7

Młodzież ze Śląska. Obóz żeglarski, Zdory, jez. Seksty 1-21 VII 1992 r.

Cebulska Joanna
Hofman Joanna
Twardosz Witold
Dęga Sylwia
Cichor Sławomir
Mrugała Piotr
Kasperczyk Dagmara
Sieroń Leszek
Gancarczyk Grzegorz
Rusnak Arkadiusz
Letza Jakub
Patyk Tomasz
Walkiewicz Aleksandra
Lampa Małgorzata
Gluza Danuta
Jabłoński Maciej
Malok Mateusz
Żukowska Barbara
Żurke Aleksandra
Foltyn Katarzyna
Foltyn Agnieszka
Wrocławczyk Joanna
Hrynkiewicz Patryk
Czajka Jacek
Żurke Andrzej

Sobańska Anna
 Sobański Bogdan
 Sobański Ireneusz
 Żurke Marek

Aneks nr 8

Pracownicy Ośrodka związani z nim w czasie jego 65-letniej działalności

INSTRUKTORZY, TRENERZY I NAUCZYCIELE

Michałowski Feliks
 Wiszniewski Romuald
 Nowakowski Zbigniew
 Sołowiński Zygmunt
 Siwik Tadeusz
 Bąk Józef
 Majewski Mariusz
 Smoktunowicz Sławomir
 Szałkowski Piotr
 Barbara Boratyńska
 Maciej Chlewicki
 Niedźwiecki Mariusz
 Filipkowski Zbigniew
 Zduniak Stanisław
 Bazydło Izabela
 Bazydło Grzegorz
 Berlińska Izabela
 Knyżewski Józef
 Karwowski Jerzy

ADMINISTRACJA I OBSŁUGA

Jagiełło Katarzyna
 Jabłoński Jerzy
 Szwarc Barbara
 Gardocki Wiesław
 Krauze Ryszard
 Bogdan Józef
 Swerpel Tadeusz
 Szymanowski Krzysztof
 Nikiel Alina
 Nikiel Zdzisław
 Dobrzycka Joanna
 Nyczka Danuta
 Gajda Jan

Aneks nr 9

Indeks zdjęć udostępnionych

Robert Boroń	33	Stanisław Pawłowski	5
Krystyna Broda	6	Ryszard Podkaura	12
Adam Czerkas	18	Marek Polit	1
Iwona Dąbrowska	8	Lech Rękawek	6
Jerzy Gąsiewski	8	Jerzy Różycki	1
Stanisław Głowiński	3	Grażyna Ryk	11
Barbara Januszko	2	Zofia Rzodkiewicz	15
Waldemar Kamrat	10	Zygmunt Sołowiński	84
Jan Kalinowski	1	Tadeusz Siwik	35
Tadeusz Maconko	2	Włodzimierz Syta	16
Stanisław Michałowski	5	Mirosław Tabaka	3
Janina Mielczarek	9	Wiesław Zalewski	21
Teresa Mocarska	6	Mirosław Zduńczyk	5
Zbigniew Nowakowski	3		

Obozy żeglarskie

Obozy stacjonarne - miejsca obozowe

1. Pisz, jez. Roś
2. Łupki, jez. Roś
3. Kwik, jez. Śniardwy
4. Karwik, binduga „Młyńska”, jez. Seksty
5. Karwik, binduga „Port”, jez. Seksty
6. Zdory, Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy
7. Zdory, jez. Seksty

Obozy wędrownie - rejsy - miejsca biwakowania

1. Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy
2. Mikołajki, port, Jez. Mikołajewskie
3. Jagodne, Jez. Jagodne
4. Giżycko, port MWOS, jez. Niegocin
5. Ogonki, jez. Święcajty
6. Węgorzewo, port, Kanał Węgorzewski

District Governor's Office in Pisz

65 years of existence
of the District's Inter-School Sports Centre
with Water Sports Facility in Pisz

A MONOGRAPH

Pisz, 2014

We would like to express our gratitude to Mr Zygmunt Sołowiński, who managed PMOS in Pisz for many years, for his idea to publish this Monograph and for its compilation. Mr Sołowiński has contributed to the dynamic development of the Centre by extending its activities and the marina.

We extend words of special gratitude to Mrs. Regina Skórkiewicz, a former teacher of Polish at the Secondary School in Pisz, for her assistance in editing the Monograph.

Our thanks also go to Mr Robert Boroń, Mr Jerzy Gąsiewski, Mr Piotr Klementowski and Mr Mirosław Malinowski, for their help with the release of this publication.

Table of contents

Author's Foreword	44
District Governor's Foreword	46
A Brief historical overview of the Centre	47
The history of Pisz begins with a river?	49
Chapter 1. From the collection of our memories	50
„These young people have always been close to my heart“	50
“The years spent on the seas and oceans of the world“	51
“Our base was my second home“	51
We had a peculiar sense of elitism about ourselves.....	52
Be mindful of the risks associated with open water.....	53
The work of the District Inter-School Sports Centre in the 70's.....	54
Training Camps.....	55
Sail camping in one location.....	55
Sailing camps.....	55
Chapter 2. Ways of working with young people learning to sail	56
Overview of our work. The Sailing Team in the years 1968-196916.....	56
Ways of working with young people learning to sail.....	56
Enhanced Physical Education with Integrated Sailing Activities	57
This is it	58
Achievements in sailing regattas.....	59
Chapter 3. Cooperation With The Silesians	62
Chapter 4. PMOS Pisz in the 65-year anniversary	63
Organization of the Sports Centre	64
Staff:	65
Equipment.....	66
Facilities:	66
Financial Aid:.....	66
Chapter 5. Conclusion	67
References:.....	68
Annex:.....	68
Annex number 1	69
Annex number 2	70
Annex number 3.....	70
Annex number 4.....	71
Annex number 5.....	71
Annex number 6.....	72
Annex number 7	73
Annex number 8.....	73
Annex number 9.....	74
Sailing camps.....	74

Author's Foreword

A need for a publication of a monograph about our District's Inter-School Sports Centre has arisen over a long period of time. The idea how to make it a reality has been long forming in the minds of my co-workers, colleagues, all those benefiting from the centre, as well as their parents. It is especially important considering the fact that the number of people associated with the Centre is decreasing.

I would like to express my gratitude to all my friends who have supported this idea.

The 65th anniversary of the Centre prompted the decision to release this book. This was a result of the special efforts by Mr Andrzej Nowicki, the Pisz District's Governor, who has been a patron of this initiative. I owe him sincere gratitude and appreciation. The publication of this monograph was made possible by the association Local Action Group „Masurian Sea” in Orzysz. For their promotions, institutional and financial support of this release—following their favorable opinion of our project and application—I extend words of special gratitude. Thank you on behalf of the creators of the monograph and its audience, the Readers.

We make this publication with its characteristics of both a monograph and a memoir available, in the hope that it will bring memories of their youth and achievements to all the former teachers, trainers, coaches and users of our Centre in Pisz. May it will leave them with a lasting impression of their fascination with Mazuria, because human memory can be short-term and unreliable, unless memories are captured in writing.

Nevertheless, the monograph is addressed mainly to current students and school-aged young people. It is to encourage them to build on the achievements of their predecessors and to develop their own ways of getting to know, exploring and popularizing our region. The region that offers both water sports lovers and those keen on tourist attractions great opportunities, its outstanding beauty and unforgettable experiences.

I undertook to write this monograph of the District Inter-school Sports Centre in Pisz, because I used to manage it

for 26 years. Therefore, I have a lot of knowledge about its history and operations. However, this publication is in a sense a collective work, as it was created thanks to the interest and participation of many people who at their time were involved in the activities of the PMOS in Pisz. I am referring here to both its staff and the young people who used to train here. The source information provided by me personally has been enriched with memories, amateur photographs, press reportage and journals. Especially the latter deserve your sympathetic consideration as they have been kept up to date by young people, which adds both factual and sentimental quality about them. They are characterized by authenticity of the language, youthful sensibility and a sense of humor. These features can be seen in the narrative, the drawings and the photo shots. Today it is impossible to name all the authors of the journals. Let this occasion to revisit those materials become a token of gratitude for their creators' unforgettable and valuable contribution to the history of the PMOS. The materials documenting the heritage of the Pisz Sports Centre and included in the monograph are not complete, as many of them for various reasons did not last to this day.

The Centre owes its functioning/existence to many people whose names are listed in the monograph. Instructors, Józef Bąk (employed from 1st May 1979) and Tadeusz Siwik (employed from 1st October 1973), Sailing Senior Judges, as well as the learners who would compete in various events and win.

Staff members providing service/and support to our sailing camps' participants have made a considerable contribution to the Centre's operations. I would like to add the following names (on next page) to the list of people who looked after the young participants in the different forms of recreational activities including our summer training courses.

These people's knowledge, their commitment and good rapport with young people, the patience and responsibility that they showed while looking after the juvenile camps' participants; for all that they deserve our thanks and to be remembered with warmth. Our special appreciation goes to Mrs Grażyna Roar, who was responsible for the organization of our camps and served as a judge at regattas.

To the authors of the memories and to all the people who supported the creation/development of this monograph, for their patience, kindness and competent assistance in obtaining source materials and amateur photographs, I would like to express special thanks and my gratitude.

Zygmunt Sołowiński

KITCHEN STAFF

Krystyna Banach
 Alicja Bałdyga
 Barbara Burzyńska
 Krystyna Bzura
 Stanisława Górską
 Hanna Jaskólska
 Genowefa Kaczanowska
 Teresa Korneluk
 Janina Kozikowska
 Helena Kundzinowicz
 Zofia Miłosek
 Teresa Mocarska
 Bronisława Niecikowska
 Janina Nowacka
 Elżbieta Piątek-Łaguna
 Zofia Plona
 Elżbieta Romatowska
 Henryka Sasak
 Iwona Szczech
 Janina Wojciechowska
 Stanisław Wojciechowski
 Danuta Zajk

STEWARDS

Ludmiła Długozima
 Jadwiga Lejmańczyk
 Maria Kołdys
 Maria Pieńkowska
 Eugenia Podsiad
 Andrzej Podsiad
 Irena Sawicka
 Alicja Zabłotna

DOCTORS

Stanisław Głowiński
 Ewa Witkowska
 Stanisław Witkowski
 Zdzisław Sićko
 Andrzej Szuperski
 Zofia Rzodkiewicz – nurse

DRIVERS

Stanisław Banach
 Józef Bogdan
 Wiesław Gardocki
 Leszek Hryniewicz
 Ryszard Krauze

District Governor's Foreword

Educating young people, helping them to develop their knowledge, teaching them how to make their own decisions and how to interact with the world around us, is always an important and weighty mission. In addition to shaping the minds and characters of our students, it is equally important to take care of their fitness and develop the spirit of sportsmanship. Especially these days, when

we see an alarming decline in physical condition, not only in adults, but also in children and young people. Investing in modern sports facilities is important and necessary. This is the only way to get young people more interested in different types of sports and to instill in them the habit of spending their free time outdoors, in the open air, playing team sports, getting involved in sports and fitness activities. Comprehensive development, in addition to a better physical condition, and thus health, also gives the opportunity for thorough preparation for further education and work.

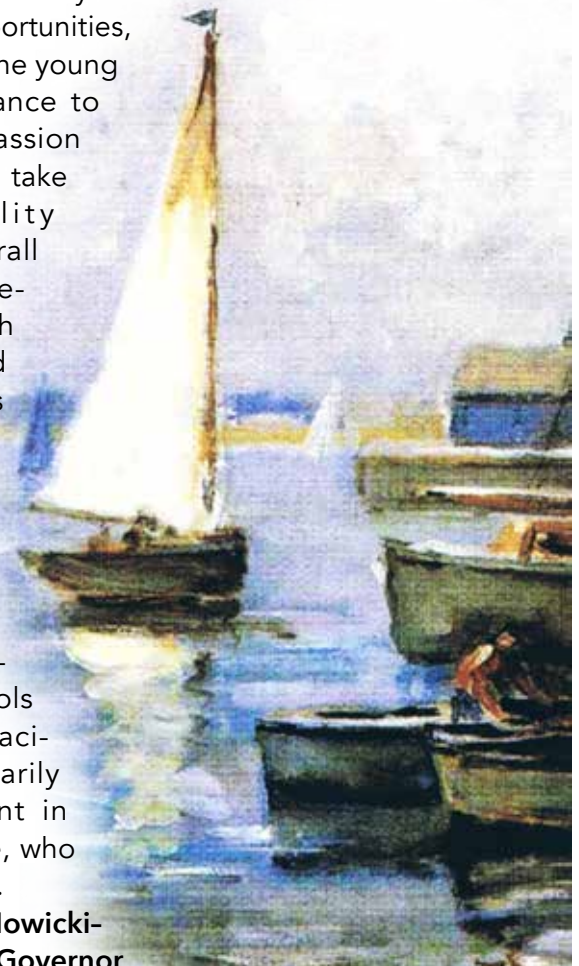
Considering the above factors, District Governor's Office in Pisz has been successively making investments in sports facilities in our county. Excellent opportunities for obtaining funds from the European Union have created chances that should not be missed. We already have a lot of evidence to prove that our efforts have been worthwhile. Through those efforts all school buildings have been modernized along with their sports infrastructure. Suffice it to mention the construction projects carried out in this respect, such as the multi-purpose outdoor pitch for the school Zespół Szkół nr 1 in Pisz or renovation of the gym for the school Zespół Szkół Ogólnokształcących in Pisz.

A prime example of this type of projects, however, is the refurbishment and modernization of the premises and the surroundings of the District Interschool Sports Centre in Pisz. Sailors, who for many years used the facility that was unsuitable for their needs, can now benefit from the premises that meet current requirements for a training and learning environment. It is also worth mentioning that the

building of PMOS in Pisz is the first construction project of such complexity and on such a large scale and that it has resulted not only the modern facility and infrastructure, but has also provided the necessary experience that makes it possible to undertake a number further projects. Such initiated efforts have continued to result in a new and ambitious enterprise: construction of a sports complex for the school Zespół Szkół Ogólnokształcących in Pisz. It means that soon the run-down stadium, that does not meet the current standards, will be replaced with a modern athletics facility and multi-purpose outdoor pitches. The idea behind building the sports facilities in the school grounds of ZSO in Pisz, is to provide easier access to it not only for young people, but also all the inhabitants of Pisz District.

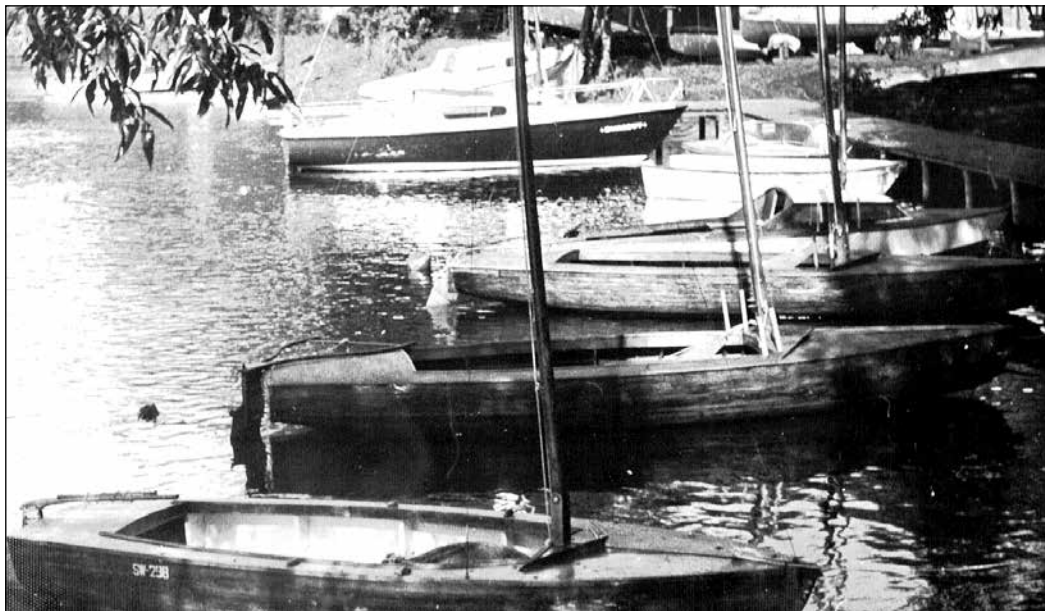
I hope that all future achievements and successes, especially those of our young people, will be rooted in the glorious past and achievements of the district's sports clubs and associations. By creating new opportunities, we also give the young people a chance to develop a passion for sports and take responsibility for their overall physical development. Such beliefs and considerations that motivate local governments to act, are always vital and valid. Any investment in schools and sports facilities is primarily an investment in young people, who are our future.

Andrzej Nowicki-
Pisz District Governor

A Brief historical overview of the Centre

Marina MWOS - 80s

District Interschool Sports Centre in Pisz has been in operation for 65 years. It is an educational institution running extracurricular activities for young people, also during school holidays.

It was named when construction of its new premises had been completed on the site of the Interschool Sports Centre and when it launched its operations on 6th February 2012. During 65 years of existence the Centre has been operating under different names :

1948–1975:

Water Sports Base at School in Pisz - BSW,

1975–1980:

Interschool Sports Centre in Pisz - MOS,

1981–1992:

Interschool Water Sports Centre in Pisz - MWOS,

1993–2011:

Interschool Sports Centre in Pisz - MOS,

Od 2012:

District Interschool Sports Centre in Pisz - PMOS.

In 1948, at the initiative of Feliks Michałowski—a physical education teacher, John Bitner who was at the time director of the secondary school in Pisz took over a marina situated over the River Pisa and since then it functioned as water sports facility for the Grammar School. It was the first institution in Pisz that offered extracurricular activities. Belonging to the Grammar School, it gave young people an opportunity to enjoy sailing for pleasure and swimming. The

period between 1974 and 1976 was the time of inter-school collaboration between the Grammar School in Pisz and The Antoni Kenar State School for Fine Art Techniques in Zakopane. Students of the Pisz Grammar School used to spend their winter holidays in Zakopane; they would stay in the dormitory of The Antoni Kenar State School for Fine Art Techniques and would go cross-country skiing on the slopes of Gubałówka, the mountain known for its skiing grounds. A visit to Zakopane and taking a cable car ride uphill Kasprowy Mountain were the main attractions. Then during summer holidays the students from Zakopane would visit the Water

Sports Facility in Pisz; they would stay in tents and go sailing on Lake Roś.

In May 1975, a decision by Olsztyn School Superintendent Andrzej Gerszberga changed the organizational level of the facility—Interschool Sports Centre in Pisz was founded as an independent institution governed by the Faculty of Education. Stanisław Grzybiwiński, Jerzy Behan i Zdzisław Klemens were the ones to facilitate School Superintendent's decision by expressing their opinion.

The word Interschool as part of the new name is worth noting, as it was to remain associated with the Centre ever since. It is because one of the functions of the Centre has always been to bring together primary and secondary school students, whose number in the town has increased over the years. The ability to work as a team, to compete in order to attain fitness, and to get to know the region better—these are the educational values promoted by the Centre. The Centre, training water sports enthusiasts, has become an integral part of the beautiful region of Masuria, called The Land of the Thousand Lakes. For 65 years it has been encouraging the pupils and students attending schools in Pisz as well as neighboring communities to engage in useful activities .

In the years 1975-1999, when Pisz was part of Suwalki Province, the following School Inspectors from the Department of Education would express vivid interest in the activities of the Centre and offer their extensive support: Zenon Hościłowicz and Miroslaw Gościk, as well as

Stanisław Pawlowski and Antoni Obermiller representing Suwalki Region Sailing Association and Marian Stankiewicz, a member of the Provincial Board for the School's Sports Association. They helped the Centre to organize regattas, arrange sailing certification tests and to raise funds for the organization of sailing camps. I should also mention the representatives of our local authority who were particularly interested in the work of the Centre. Those people were: Anthony Jadango, Czesław Miszkiewicz, Jan Kalinowski, Michael Zuk and Krystyna Nyczka—Chief Accountant for Department of Education. I hereby would like to thank them all.

The Sailing Center provides educational and recreational sailing programs to raise and provide funding for youth sailing programs

In the 80s the Centre was struggling with its operations due to outmoded facilities and obsolete equipment. Unfortunately, the administrative body of the then ruling party didn't go down well in the history of the reputable Centre that offered extracurricular activities. It was due to the fact that the authorities were opposed to the idea of expansion of the Centre (MWOS) or construction of brand new facilities, even though funds were available through a partnership with a coal mine „Pokój” in Ruda Śląska.

Over the past decades there have been changes in classification of Pisz in terms of administrative-territorial system, changes in the local government, in management of schools; the Centre's nameplate has been replaced many times and yet the Centre itself has never stopped its work with and for young people. During those 65 years, despite fluctuating financial condition, the Centre has always served successive generations of students, encouraging them to engage in water sports, both exciting and beneficial.

The beginning of 2012 brought about a positive breakthrough. On the site of the old MOS (Inter-school Sports Centre) a new facility was built and launched in Pisz, under the name of PMOS (District Inter-School Sports Centre).

Current excellent working conditions ensure smooth operations for the Centre, which means that we can expect to see some outstanding achievements delivered by instructors and their teams.

Twenty five years ago, when I was in charge of the Centre, we could only dream about such conditions for water sports.

What makes the year 2013 special for PMOS in Pisz is the fact that it is celebrating 65 years of existence and activity. Publication of this monograph is to mark this occasion.

Over the past 65 years, the following teachers have been in charge of the Centre:

1948–1961:

Feliks Michałowski, kierownik BSW, (manager)

1962–1963:

Romuald Wiszniewski, kierownik BSW, (manager)

1963–1965:

Zbigniew Nowakowski, kierownik BSW, (manager)

1965–1966:

Stefan Grajko, kierownik BSW, (manager)

1966–1975:

Zygmunt Sołowiński, kierownik BSW, (manager)

1975–1992:

Zygmunt Sołowiński, dyrektor MOS/MWOS, (director)

1992–2007:

Maciej Chlewicki, dyrektor MWOS/MOS, (director)

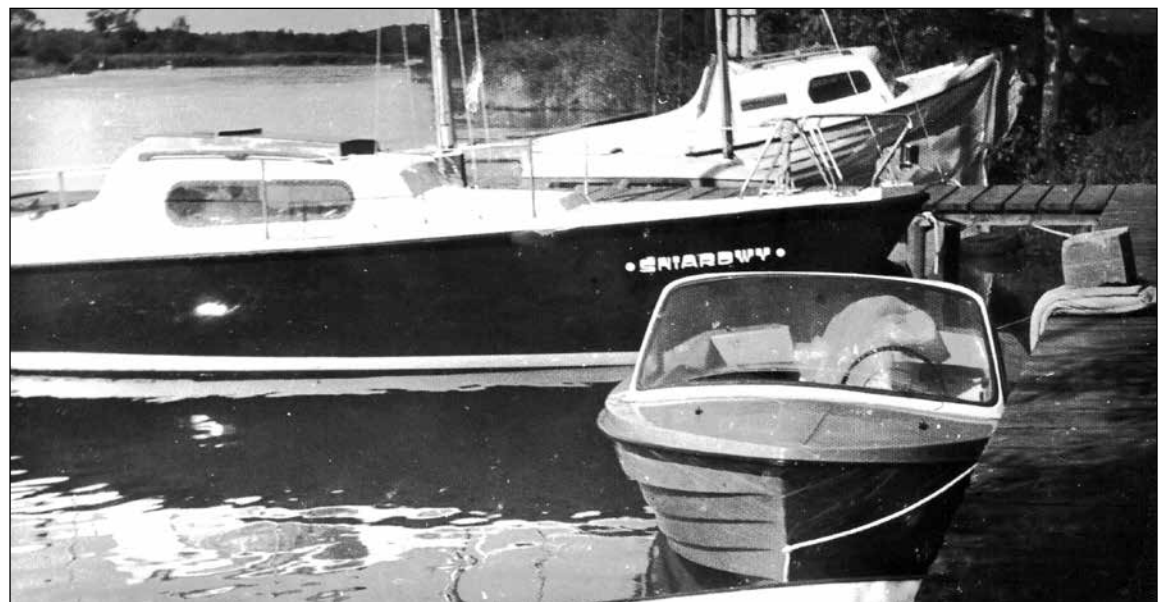
Od 2007:

Stanisław Zduniak, dyrektor MOS/PMOS. (director)

Lets remember all these people with gratitude. Young people and students from Pisz and other areas have benefited from their effort and commitment, their passion for sports and their organizational skills and talents for teaching.

I hope that this monograph will become a valuable contribution documenting the 65-year history of District Inter-school Sports Centre in Pisz.

Zygmunt Sołowiński

Marina MWOS - 80s

The history of Pisz begins with a river?

Since the dawn of its history, Pisz (Jansbork, Johannisburg in German) has been linked to water. Its name originates from the Prussian (Galindian) word *pysz*, which means 'swamp', or in other words wetland, because this is exactly what the banks of the always meandering River Pisa looked like—they were muddy and thus inaccessible. It is quite possible that throughout the entire length of the river the only place suitable for crossing was located near

the existing bridge on Pisa, whose extension is now Kosciuszko Street. It is probably due to the location of the river crossing that a trade settlement called Liszka was founded here. A castle called Johannesburg, rebuilt by the Teutonic Knights in the middle of the 14th century, was supposed to protect the crossing.

Two major events led to the development of water tourism. Canal building started as early as the 17th century. The purpose of these constructions was to create a convenient inland waterways system which could facilitate utilization of the resources of Masuria. Among other projects, the first attempt to build the Masurian Canal was made.

These routes were mainly used for cargo-carrying sailing, but more and more the sailing was becoming means of passenger transportation, sometimes even for tourism purposes.

In the 20th century, the location of Pisz created favourable conditions for a different kind of tourism. It was here that a group of students from Kraków set out on a rowing expedition, just before the outbreak of World War I. Their goal was to row along three rivers: Pisa, Narew and Wisła. Twenty years later Melchior Wańkiewicz, along with his daughter, made his famous canoe expedition, first taking the route of the Great Masurian Lakes and then traveling along the River Pisa towards Narew. He gave account of that canoe trip in his excellent book *Na tropach Smętka*, which was first published in 1936. We learn from it that there used to be a rowing club on the Pisa River waterfront. It is also known, from other sources, that the club was founded under the name "Masovia" on 10th March 1911. You could store and rent equipment there or have a good time with friends in the club restaurant. The club was located on an island in the town centre, where today Solidarity park is. Nearby stands a monument of Melchior Wańkiewicz, unveiled in 2011 to commemorate the time that the Polish writer spent here and the release of his book. There are numerous photos from the 30s still available, documenting the rowing competitions organized on the River Pisa and on Lake Roś.

Morover, in the place where the Pisa River flows out of Lake Roś, a yacht club with a marina was opened. It was run by Max Bondzio, who was also working as boatbuilder. The club members used to organize regattas on Lake Roś and Lake Śniardwy.

In 1924, a project was conceived to build swimming baths for the residents of the town. On 16th December 1925 a decision was made to set up the construction site roughly halfway between the yacht marina and the railway bridge. Next to the swimming baths, a marina for boat mooring was built. Before 1945 the town's baths were managed by a man called Msarek. His first name is unknown.

All that information, of course, does not give you the complete picture of the past of Pisz from the point of view of the river. But even this brief overview will make you realize that it is not possible to understand either the history of the town, or its present, without taking into consideration water management, water tourism and the local traditions of boating and water sports.

Waldemar Brenda

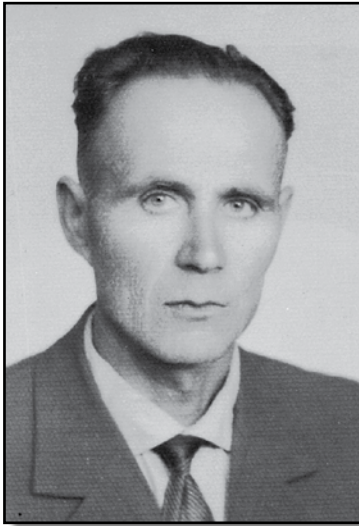

A place where municipal swimming pool was established, and after World War II, Watersports center

Chapter 1. From the collection of our memories

„These young people have always been close to my heart“

“ [...] On 20th November, 1947 I started working in a secondary school in Pisz as physical education teacher [...] . While I was in Pisz, I used to go hiking in the surrounding area. During one those hiking trips I came across a clinker pathway lined with willows, which led me to a former German marina on the river. It was a large wooden building with rows of booths set on both

sides. Some of them were seriously damaged, without doors. A beautiful pier extended out into the river; before the war a ship would moor there. Nearby stood a crane used for unloading goods on the quay. The riverbank was regulated here. [...] Along with my students, I started to tidy up the place, while our school carpenter was preparing replacement fittings. All of us put a lot of work in restoring the marina to make it useable. [...] Near the building used for the purposes of Water Surveillance, a large keel yacht had been pulled ashore. When I went there, I did find a boat devoid of the cabin.

[...] The first sailboat ride took place on June 26th, 1949 . We would sail “Mewa” (“The Seagull”) until 1957. During that time, many of the students managed to obtain The Yachtmaster Coastal Certificate of Competence, having to travel as far as Giżycko to take their exam. I know that one of my boys, Jan Kuligowski, later went on to sail the seas ... [...] . For a long time we had to make do with our “MEWA” . [...] Not until later did we receive some new sailboats and 12 kayaks (one of which got stolen) from Olsztyn, so we were able to expand our activities.

The premises that we used as our base on the River Pisa also included a so-called Hostel for Students on School Trips [...]. The wings of the main building had a some rooms designated as accommodation rooms

with maximum capacity of 22 guests. During the high season the rooms were often fully booked. They were always happy [...] ” .^[1]

Feliks Michałowski

¹ Excerpt from an interview with F. Michalowski, „Znad Pisy”, 1996, No. 3.

“The years spent on the seas and oceans of the world”

„ [...] I finished primary school in Biała Piska in 1948 and entered eighth grade in Pisz to continue my education. I lived in the village of Oblewo, 3 km away from the Biała Piska, together with my grandma, grandpa and the whole family.

[...] The school in Pisz offered me a scholarship in the amount of, if I remember correctly, 400 PLN . With this I paid 360 PLN for accommodation in the dormitory and meals. The comprehensive school in Pisz provided high quality education. We had excellent teachers and tutors. Feliks Michałowski, our physical education teacher, instilled in us a passion for sailing, ice sailing and sports in general [...]. It was here that I experienced sailing for the first time, thanks to Feliks Michałowski [...]. He encouraged us to engage in the restoration work on the marina. [...] Mr Michałowski found a keel yacht somewhere among the reeds, which we restored to working condition. The yacht was named “Mewa” (“The Seagull”) [...]. Not until the summer of 1949 was our “Mewa” equipped with a suit of sails whose total surface was 30 m² [...]. After completing the third course at Szkoła Jungów (name of a school), in June 1950, I passed the entrance exam to the National Maritime University–Faculty of Navigation in Szczecin. While studying at the university, I twice participated in a training course that took place on the most beautiful sailing ship “Dar Pomorza” (Gift of Pomerania) . [...] I graduated from the National Maritime University in June 1953 year. [...] On 27th October 1953 I enlisted to serve on the ship M/S „Oksywie” as Junior Sailor. [...] On 29th October 1959 I was promoted to Navy Lieutenant for ocean going navigation. On 22nd June, 1960, I entered upon the duties of the First Officer on the ship M/S „Krutynia”. On 30 th November, 1963, was promoted to Navy Captain for short sea shipping. [...] The first voyage I undertook as Captain, between 4th May and 21st August 1964, took me to the ports of Cuba. [...] I served on ships sailing under the flags of Saudi Arabia, Iraq, Liberia, Libya, and Gibraltar [...]. With a heavy heart I said goodbye to my ship [...]. This is how my sea adventure ended. It was April 1998 and I have been retired since then [...]”.^[2]

Antoni Korziński

² W. Brenda, B. J. Trupacz (red.), Mazury zapamiętane. Memories of people living in the region of Pisz, Orzysz 2014.

“Our base was my second home”

1953 was an important year for me. As a member of the Maritime League I obtained a driver’s license in Sława Śląska, I received my qualified inland waterways helmsman certification and instead of joining the navy I went to university in Wrocław. In the summer of 1960 I started working as a teacher of Russian in the

secondary school in Pisz. I was entrusted with the task of organizing sailing classes at the school as an extracurricular activity by the school principal, Mr Władysław Niesiołowski, So I was teaching young people how to sail. Since I was a Scout Leader, I created a Scout Sailing Unit as part of Zawisza Czarny Region in Olsztyn. We spent winter studying sailing theory, in spring we were busy with maintenance works on the boats in our Water Sports Base, and the summer holidays were spent on learning how to sail on Lake Roś. We organized sailing camps on the trail of the Great Masurian Lakes. Zawisza Czarny Region in Olsztyn entrusted me with the task of safety supervision over all sailing camps organized on the Great Lakes. It was a voluntary work activity.

When someone asked me: “What do you expect of young people?”, I had one answer: “Keep safe around water.” I taught the young sailors not to be afraid of water, but be aware of potential risk. Therefore I would verify their swimming ability, we would practice rescue, learn how to

tip a boat over and how to get it upright again, etc.

Not only the Scouts went sailing. Students from the secondary school were also keen on it, especially if our sailing trips involved camping. A lot of graduates participated in the camps. The local Department of Education used to finance the cost of three-week camps in full. The staff had the same rights and all other participants. We used the following locations as our camping sites: the islands Kaczor and Czarcią, Lake Tałtowisko and Lake Jagodne and the towns Gizycko, Węgorzewo, sometimes Krzyże. Our choice would depend on the weather.

It was then that the first sailing boats began to get into the bay of Zamordeje, although Jerzy Putrament had not yet described it in his book "Natasza", one from the series "Half a century".

In the Water Sports Base there was a wreck of a "Rybitwa" boat, but I don't know what happened to it. At first, we had a very old and worn out Omega (BM) and some old kayaks. The principal, Mr Władysław Niesiołowski, consulted with me as to what we should buy. I was hoping to get a boat called "hetka" which was a very popular kind in those days, but it turned out that the Boatbuilding Workshop in Ostróda had other equipment on offer. Eventually, the Department of Education purchased two Omega boats, a Pirate (some time later) and three Cadet boats (for kids). The students soon fell in love with them.

Our equipment would deteriorate, as it was assigned to crews for the duration of the whole term. We had no end of problems with halyards slipping. At our sailing camps the boats were loaded up to their maximum capacity but police took a lenient approach towards us. There were no accidents. Only one time we had an emergency while camping on the Czarcią Island—one of the sailors had an acute attack of appendicitis and I had to take her immediately to the lock and call an ambulance. Another time, we had a crack at the base of the mast on an Omega boat, but it was repaired at a cost within the camp's budget.

I took up this activity as a voluntary work allocated to me by the school. I loved water and sailing. The wonderful memories, mine and those of the young people who could experience sailing adventure because of me—this is my gratification. ... and where all that happened?

The Water Sports Base of the Secondary School in Pisz for many students used to be a second home and I do not remember that fact ever cause any discipline issues at school or any concerns for their parents. That work brought me a lot of kindness from the graduates.

Zbigniew Nowakowski

We had a peculiar sense of elitism about ourselves

My adventure with sailing began in 1974, when I took sailing classes at the so-called Base. At that time, we had available three wooden Omega boats, one Caro cabin boat and a few of the first Cadets. In order to become a member of the crew under an older colleague who was a helms-

man, one had to work hard on yacht repairs. That was the only passkey required to start sailing. What I learnt then came in handy on many occasions later in life, when I had to repair my own yachts. While attending primary school, I obtained qualifications, first of a sailor and then got my Helmsman license. I took part in races in the Cadet class, OK Dinghy and Finn, sometimes with more, sometimes with less successful outcome, but there were also failures.

I participated in many of the sailing camps organized by Mr Zygmunt Sołowiński, who was in charge of the Base. Initially, as a participant, later as an instructor. Also my older son, Maciej, took his first steps towards sailing here, and participated in many camps to obtain his sailing licenses. Since he got the bug for sailing, his life has been associated with water. He is a qualified yacht captain and works at the Yachting Academy as an instructor, sailing on different waters all over the world. My younger son, Bartłomiej, shares the same passion for sailing and is a yacht helmsman. For several years now, we have been going together on sea voyages organized by Maciej, and we sail with our colleagues graduates from the Pisz Secondary School and from the Base: Peter Klementowski, Jan Sroka and Mirosław Malinowski. We always share memories of our friends from the Base and our teachers at Pisz Secondary School.

Myślę, że atmosfera w Bazie i ludzie tam pracujący stworzyli nam solidne podstawy do uprawiania żeglarstwa. Przynależność do młodzieży uprawiającej ten sport dawała nam poczucie swoistej elitarności.

I think that both the atmosphere at the Base and the people who worked there gave us a solid foundation for sailing. Knowing that we were part of a group of young people who went sailing, gave us a peculiar sense of elitism about ourselves.

PhD, MD Robert Boroń

Be mindful of the risks associated with open water.

I have been asked to share some memories of the Interschool Water Sports Centre in Pisz. It is now a district centre. I have very good memories, particularly those of my youth. I remember a lot of people, and here are some of them:

- **Zygmunt Sołowiński** – Level 2 Racing Coach, a good camp organizer. Always managed to get everything we needed for the centre.

- **Józef Bąk** – Level 2

Racing Coach, still working at the Base. The major achievements of MWOS in Pisz were the result of his work with young people. He is a history teacher with a passion for sailing.

- **Tadeusz Siwik**—A teacher of physical education, a sailing instructor and a water sports enthusiasts. Indispensable at all the work around the Base and at camps. Physically fit and taking care of our sailors' fitness .
- **Stanisław Michałowski** – A teacher of physical education at the Secondary School, and later at the Medical Vocational School in Pisz. A basketball and sailing coach. He went sailing with the beginners. Very demanding and ambitious. Even these days you can still rent a good class yacht from him.
- **Grażyna Ryk** – Chemistry teacher at the Secondary School in Pisz. She liked sailing and working with young people. She always participated in our summer camps and held a positions of authority both at school and on holiday. She would often serve as a referee during regattas.
- **Zbigniew Nowakowski** – a friend of Zygmunta Sołowiński's. He worked as a teacher at the Secondary School in Pisz. He used to sail on „Zawisza Czarny” and, together with me, prepared the students for their sailing qualifications exams. He was a sailing supervisor. When the wind dropped, he would teach the students who to sing „Pod żaglami Zawiszy życie płynie jak w bajce”(Under sail of Zawisza life is bliss).
- **Aleksander Dusyn, Jurek Matuszewski** – My older friends from the Secondary School school in Pisz. They

always strived to be the best while on the sailing trip Pisz-Węgorzewo- Pisz, organized by Zygmunt Sołowiński.

- **Zbigniew Konieczka, Marek Nowakowski, Robert Boroń, Waldemar Wicik, Leszek Doniec** –they were my colleagues that I knew from the Base.
- **Zbigniew Konieczka, alias “Koniu”**—an excellent sailor, he was the one who “knew which way the wind blows”. We used to be members of the same crew, first on a Cadet and then on a “420” and we achieved good results. I went on to study at the Academy of Physical Education in Gdansk and Zbyszek entered the University of Technology in Warsaw .
- **Marek Nowakowski, alias „Amor”**—the best instructor of the young generation of sailors. Tye girls from the Secondary School who found out what “klar” meant, still remember him fondly. When the mast broke on our old blue Omega, Nowakowski was expelled from the sailing camp. Although he lives in Germany, he spends every summer in Masuria.
- **Robert Boroń** – He sailed a Finn class boat and was successful. Passionate about sailing and a very good doctor. I know that he still goes sailing and takes good care of his patients.
- **Waldemar Wicik** - once, while tacking a Cadet boat, he was struck on the head by the boat's boom and lost consciousness. He survived because he was wearing a life jacket. Another time, while on the same Cadet, he pulled a “barrel of foamed polystyrene” out of the water. He hardly managed to get to the shore on the Cadet overflowing with of fish which he later served to everybody in the camp for dinner.
- **Leszek Doniec** – a daring sailor. He told us to tilt an Omega boat over so much, that he could stand on the centerboard. My adventure with MWOS, during my years at primary school and secondary school, has proven to be good preparation for life. To this day, I remember fondly waking up early to attend the morning assembly, going sailing, building piers, singing along with Dr Romuald Weraksa—the Principal of the Secondary School in Orzysz—who was often invited by Zygmunt Sołowiński to join us at the evening bonfires. „Słoneczko już gasi złoty blask” (“The sun already puts out a golden glow”)—I used to sang to my son while sailing, and he would ask me to stop it.

I have been familiar with the Masurian lakes for many years and I have learnt this: one should be mindful of the risks associated with open water. I wish all sailors a foot of water under the keel.

Mirosław Zduńczyk

The work of the District Inter-School Sports Centre in the 70's

„[...] Another facility in the town of Pisz that provides training courses for children and adolescents, is the Interschool Water Sports Centre.

It was opened on the site of the former water sports centre for recreational sailing, called Baza, which back in 1975 belonged to the Secondary School. Since 1975, the Interschool Water Sports Centre has been operating in the field of yacht racing. Following the opening of a new indoor

swimming pool, the Centre has been assigned the task of organizing swimming classes for 6-year-old pre-school children and children in the first three years of primary education. In the current academic year, the centre launched a program of swimming lessons designed for the most talented young swimmers, aged from 7 till 9. It comprises 42 pupils. MWOS employs two level 2 racing coaches, a level 2 swimming teacher and a level 1 sailing instructor.

The centre's main activity is built upon its fairly good equipment and training facilities. Young people have a large choice of sailing equipment at their disposal, an indoor swimming pool, the centre's own accommodation facilities and, in the off-season, they can use the sports halls at the Secondary School and the Primary School number 3.

MWOS owns the following sailing equipment:

- 28 - Class Optimist boats
- 17 - Class Cadet boats

- 8 - Class 420 boats
- 1 - Class Finn boat
- 5 - Class OK Dinghy boats
- 7- boats for recreational sailing
- 4 - motor boats

Children and young people often choose to engage in sailing activities, knowing full well that it provides a lot of fun and excitement, and an interesting approach to training activities motivates the competing crews to achieve better results .The number of students from each school attending classes at MWOS in the current academic year is shown in the table.

The Interschool Water Sports Centre provides sports training for 242 students of primary and secondary schools, which accounts for 4.4% share of the student population. The largest group, consisting of 145 children, is a group of beginners, being trained for Optimist class racing. These are third graders coming from all local primary schools. This rather large group in the school year 1980-1981 will become Grade 4, following enhanced Physical Education Curriculum (speciality: yacht racing) .

This is just the beginning of what seems to be the right path towards raising the level of this sailing discipline not only in the town but also in the region of the Great Masurian Lakes .

The second largest group are the school children who are doing courses in one of the following: Cadet Class, 420 Class, Finn Class, or OK Class—55 students in total. MWOS is mostly represented at competitions by students from the primary schools No. 3 and No. 1, who for several years have been participating in all forms of activities, taking part in races, getting better and better results.

The current organizational and educational efforts of the Centre are aimed at establishing a long-term training strategy, built upon its selection process and the level of its general and technical efficiency. During the holiday season, the Interschool Water Sports Centre launches an extensive and interesting summer campaign, namely:

The number of students from each school attending classes at MWOS in the current academic year

Lp.	Shool/Grade	OPP	C	420	Finn	OK	Swimming	Total
1.	SP1	60	18	2	–	–	16	96
2.	SP2	25	–	–	–	–	11	36
3.	SP3	60	21	5	–	–	15	101
4.	LO	–	–	2	1	3	–	6
5.	ZSZ	–	–	3	–	–	–	3
6.	LMP	–	–	–	–	–	–	–
Total		145	39	12	1	3	42	242

Training Camps

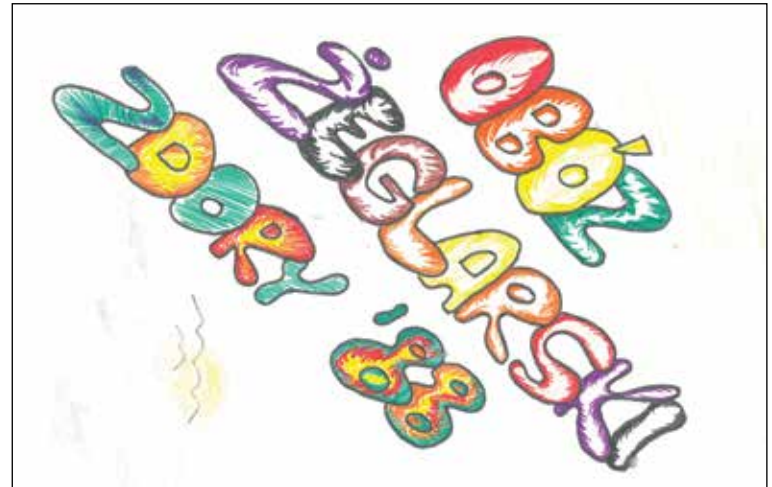
These are held over the school year and involve children and students in yacht racing and swimming. The goal is to prepare the participants for entry to yacht races and regattas organized in the period between May and October.

Sail camping in one location

These are organized in attractive locations, mostly on lakes Śniardwy, Roś i Seksta. Their program includes learning the theory of sailing combined with sightseeing. Their participants are members of the Centre and other young people interested in sailing. This type of camp gives one the opportunity to obtain Yachting qualifications (sailor and yacht helmsman), which certify that one has the ability to sail independently.

Sailing camps

This kind of fitness and recreational activity is suitable for older students of primary and secondary schools, those already holding a Yachtmaster qualification. Participation in sailing camps can also be a reward for some activists and sportsmen associated with the Centre. It means going sailing

Frequent meetings take place, involving the managers of the Centre, coaches, physical education teachers, educators and members. The coaches regularly visit local schools, participate in parents evenings and teachers meetings to exchange information about results of the Centre members' efforts. In winter, the members of MWOS use the schools' sports halls and the indoor swimming pool in order to get a fitness boost, learn new skills and improve their theoretical knowledge. Their general fitness is also built through outdoor athletics activities, ski running and other outdoor

on the extremely attractive routes of the Great Masurian Lakes, usually from Pisz to Węgorzewo, via Mikołajki and Giżycko .

The Interschool Water Sports Centre enjoys close cooperation with local primary schools, as well as the Secondary School and the Joint Vocational School.

activities and games. The young members of MWOS engage in community work involving maintenance and repair of sailing equipment. In winter, under the supervision of their coaches and trainers, they work on getting boats ready to sail. The range of activities offered by the Interschool Water Sports Centre is very wide. It is an important place for children and young people to develop their after-school interests, to learn self-discipline and how to keep things clean and organized both in everyday life and while sailing. The also learn how to use their abilities and skills to make their town and school proud of their efforts [...].^[3]

³ T. Maconko, Działalność sportowo-rekreacyjna szkolnych klubów sportowych na terenie miasta Pisz, Akademia Wychowania Fizycznego im. gen. broni Karola Świerczewskiego w Warszawie, Warszawa 1980.

Chapter 2. Ways of working with young people learning to sail

Overview of our work. The Sailing Team in the years 1968-1969/16

The Water Sports Base in Pisz in was a sports facility in the legal sense. It had its name plate, a registered office address and a business plan. It was equipped, although usually insufficiently, and there was a designated person responsible for its operations. There was a caretaker, Mrs Katarzyna Jagiełło, who lived in an flat on the first of the building. After she retired, the flat was occupied by Jerzy Jabłoński, who had been employed as a boat builder in 1977.

The organizational structure of the centre was designed to facilitate the involvement of students in sports activities focused on education for social purpose.

The Centre came into operation thanks to young sailing enthusiasts. One could say that BSW existed for them, through them and because of them. Therefore their names are worth remembering and mentioning in this publication. Among those most closely associated with the Base and most active were:

Witold Andrzejczyk	Waldemar Kamrat
Zbigniew Anton	Wojciech Kanarek
Michał Bachmura	Stanisław Michałowski
Jerzy Bałdyga	Zbigniew Matuszewski
Jarosław Barański	Zenon Mysiorski
Robert Boroń	Marek Nowakowski
Krzysztof Frycz	Jerzy Różycki
Jerzy Gąsiewski	Robert Sołowiński
Zbigniew Gąsiewski	Mirosław Zduńczyk
Piotr Gryciuk	and others

What they all had in common was the ability to maintain a healthy balance between the demands of their schoolwork, at the Secondary School in Pisz, and their engagement in sailing activities at the BSW. Those young people knew how to effectively manage their time and effort required for the schoolwork and the classes at the Base, which took a lot of work and self-determination.

The young sailors got sailing equipment ready for the season all by themselves. They scraped and painted sailboats. They repaired and did maintenance work on boats' equipment (sails, standing and running rigging). Back in those days, there was no boatbuilder employed at the Base. The young sailing enthusiasts managed to learn all the skills of a boatbuilder, by doing physical work on the sailboats.

The reward for their hard work and perseverance was the opportunity to participate in camps and sailing trips during the holiday season.

Some members of the sailing unit, gave the Base a reason to be proud of their in participation in regattas. Here are some of the achievements mentioning: the success of Robert Boroń in Finn class as well as that of Zbigniew Konieczka and Mirosław Zduńczyk in 420 class (they took first place at the Suwałki Region Championship in 1978).

In the early years of the BSW (in the 60s and 70s), it wasn't easy to hire temporary staff as educators or instructors at the sailing camps. Over the years, the Base has succeeded in building its own team of staff. The team comprised highly trained secondary school students who were also members of the sailing unit, and were able to use their skills to train newcomers.

In this way, the BSW not only organized sports activities for young people, but also developed their social skills, their ability to cooperate, their sense of responsibility, appreciation for manual labor jobs and positive traits of character. It was an investment in education that has yielded a return to the society. Many of the former participants in the sailing classes at the BSW in Pisz kept the passion for water sports alive in their adult lives. They even passed it on to their children. The proof can be found in the the paragraph written by Robert Boroń.

The Water Sports Base

Academic Year 1968/1969

Jan Dzitkowski	Marek Pokorski
Marek Filipkowski	Lucjan Olszewski
Mirosław Gąsiewski	Lech Rękawek
Mirosław Grabowski	Wiesław Sikorski
Ryszard Grygorowicz	Stanisław Syta
Waldemar Kamrat	Jerzy Wiktorko
Bogusław Kuliś	Lech Zajkowski

Zygmunt Sołowiński

Ways of working with young people learning to sail

There are the following ways of working with young people to teach them to sail: one-location sailing camps, training for yachting qualifications, yacht racing training, participation in yacht racing and sailing trips. One-location

sailing camps were pitched in the woods on lakes Śniardwy, Seksty oraz Roś. The primary and secondary schools students, along with their teachers, would put up 10-man tents, or smaller ones, create a camp kitchen by arranging some steamers and a military field kitchen. They would dig a dug-out (a hole dug into the ground, properly secured at the top, used for storing vegetables, potatoes, etc.), build a latrine and simple platforms for mooring sailboats and motor boats. The kitchen roof was made of sheets of plywood. The dining room was arranged in a large tent, with two long tables and two benches buried in the ground.

Initially, water for cooking and dish washing was taken from the lake. Later on, prior to pitching camp, we would have a Hand pump water well installed, which was used to draw drinking water, previously certified by Sanitary Epidemiological Station. However, water from the lake was still used by the participants for personal hygiene. The kitchen staff was comprised of a caterer, two or three cooks and a group of helpers—girls or boys working in the kitchen on a duty rota.

Our first camps lasted for two weeks, later that period of time was extended to 21 days, because training towards sailor and helmsman certificate and yacht racing training required more time.

Yacht racing training in the following Classes: Optimist, Cadet, 420, OK, and even Hornet and Finn for some time, was an integral part of our camps.

Sailing is a versatile sport, and physical fitness is a very important factor in competitive sailing. Also intellectual education, as well as development of certain personality traits, determine whether an individual will make a good sailor in the future. At our camps, instructors and coaches tried to develop those required personality traits.

For the girls and boys who were engaged in regatta training, our camps provided an excellent opportunity for systematic practice (two or three times a week for two weeks). It was continuous sports training. This is why our youth performs so well in various races, both in our country and abroad (examples can be found later in this monograph).

In the years 1981, 1983 and 1985, the Interschool Water Sports Centre in Pisz was the organizer of the Polish Ministry of Education and School Sports Association Champions Sailing Cup. The regatta took place on Lake Roś in the village of Rybitwy.

One of the most preferred by the young people forms of sailing were our sailing camps, so-called cruises along the Great Masurian Lakes water trail, from Pisz to Węgorzewo, via Mikołajki and Giżycko. This is a unique water trail, which includes the largest lakes in Poland (Śniardwy,

Mamry i Niegocin) and other, smaller lakes, as well as numerous channels, rivers and locks. Its landscape qualities and wildlife make it a trail regarded as one of the most attractive tourist destinations in our country. The sailing camps were an example engaging young sailors to take part in active recreation and an intensive training programme.

The two weeks of the trip were well spent on interesting and useful activities. The young people experienced the adventure of sailing. They improved their knowledge of sailing, both practical and theoretical. Stopovers and camping were arranged in the ports of Mikołajki, Giżycko, Węgorzewo and Ogonki, or on the shore of the following lakes: Szeroki Ostrów, Jezioro Jagodne and Świącajtę. During the stopovers we would go exploring the ports and nearby towns. We were learning to see the beauty of the Masurian nature and wildlife. In the evenings, sitting around a campfire, we would share our impressions, singing various songs, not only the sailors' ones. The following yachts were used for the cruising: Omega, Nash, Venus, Skipper, Kormoran, and later also Nefryt. One of the sailing trips (between 17th and 30th July, 1968) involved three crews on Cadet Class yachts! We prepared our meals together, but each crew kept their yacht clean and tidy (we called it called klar on board). A skipper was in charge of each yacht. It was a person holding an appropriate certificate, who took care of a four- or five-member crew. A camp manager was responsible for the smooth running of the sailing camp and the safety of its participants. Each participant was given a lifejacket and each boat was equipped with a ring buoy.

Zygmunt Sołowiński

Enhanced Physical Education with Integrated Sailing Activities

A new idea was introduced into the training and education strategy of MWOS in Pisz—a group of students was selected to follow a curriculum of Enhanced Physical Education with Integrated Sailing Activities. The purpose of this innovation was to focus on students with a special aptitude for sporting activities, who met some basic entry requirements in terms of health.

A resolution was passed during staff meetings at the School No. 3 and at the Interschool Water Sports Centre in Pisz, stating that in the academic year 1980-1981 the students of Fourth Grade would follow a curriculum of Enhanced Physical Education with Integrated Sailing Activities. A few-year sail training programme was developed and an organizational framework was established, in order to keep a balance between learning and sports activities.

The weekly timetable included 10 hours of sports activities. The sports training programme was implemented in and outside the classroom, in the gym, at the swimming pool, at sailing camps and at MWOS. In addition to this, the students following that curriculum also had English classes twice a week. We decided that the implementation of the programme should not impact the expectations set by teachers for each student, as those expectations should be in accordance with the regular school curriculum for that type of school.

Below is a list of the First Graders who followed the curriculum with Integrated Sailing Activities until they have finished Eighth Grade.

Form tutor - Mrs Jadwiga Rogalska

In the 80s, at the Primary School No.3 in Pisz, a few more groups of students were selected to follow that special curriculum focused on sailing skills.

This is it

Will Jarek Skorus, the chubby, blond-haired, thirteen-year-old boy become a sailor? Or Joanna Kolodziej, his peer? It is hard to say now. And anyway, it doesn't even matter whether the Interschool Water Sports Centre in Pisz may provide professional training courses for future sailors. What matters is that all year round primary and secondary school students can find interesting activities to fill in their leisure time. With the Centre located in this small town, being bored is no longer an option. And if that's the way it is, isn't that what matters?

Of course, among the young enthusiast there will be those who will have consistent involvement in sailing for a majority of their lives. For example, the sixteen-year-old Marek Tessarzik wants to become a boatbuilder and a coach. He looks up to Mr Tadeusz Siwik, who has been taking care of him since he was in fourth grade of primary school.

Marek Tessarzik's career choice, and the choices made by other sailing enthusiasts like him, had been influenced by the years when they were engaged in outdoor water activities, as well as participated in the activities provided by the Interschool Water Sports Centre in Pisz. The decision to establish the Centre was made by the then Olsztyn Region School Superintendent A. Gerszberg. Since the very beginning, in other words for the last 10 years, the Centre has been run by its energetic manager, Zygmunt Sołowiński, a graduate of the Academy of Physical Education in Poznań. The experienced educator have not only managed to get kids interested, but also have obtained the necessary equipment and put together a team of extremely dedicated

people, usually teachers of various subjects, working at schools in Pisz. He has also secured the cooperation of Maria Iłowiecka, the Principal of the Primary School No. 3, a person who has deep understanding of what students may need. As early as in Third Grade, they are made aware that from the next academic year they can choose to follow a curriculum of Enhanced Physical Education with Integrated Sailing and Swimming Activities. As long as they are willing to do it, are healthy and can swim. Provided that they meet all those requirements, they can start the sailing programme.

Theoretical training starts in October and lasts till March. Training sessions are held four times a week, and on Saturdays and Sundays kids scrape boats, paint equipment, perform other manual tasks which are sometimes challenging but bring tangible results. In favorable weather conditions, they take part in regattas in the vicinity of Pisz. And they always try their best, both in terms of theoretical and practical training, because in the winter months, the high achievers will be rewarded with a trip to the mountains where they can boost their fitness. And in summer - as soon as summer holiday starts - they participate in sailing camps in the area around Pisz. It is all about water, sailboats, going swimming and performing camp duties: keeping the tents tidy, making one's bed, washing up one's mess tins, helping in the kitchen, carrying water, peeling potatoes, chopping wood and performing other tasks which will teach you skills that will come in handy when you are back home.

In Suwałki Province, there are three more centres like the one in Pisz. They are located in Giżycko, Suwałki and Augustów.

Why do I describe it in such detail? Because I often hear complaints that the youth does not know what they want; that they are hopeless, with materialistic approach to life, lazy, dissatisfied; and that they expect too much from life. While in fact, the example given in the previous paragraph proves that the way how you perceive young people changes when you use your own behaviour to guide them, and when you offer them attractive types of activities, which not only give them a lot of fun, but also allow them correct their own behaviour. They learn self-reliance, respect for work, and how to relate to others in a group. One could make a long list of the benefits that result from finding ways to communicate effectively with children and adolescents. Experienced educators can do it. And all around us there are people like Gerszberger, Sołowiński, Iłowiecki.

However, those who live on the plains of Mazovia, or in the vicinity of Rzeszow or Czestochowa might say - what difference does it make to our children that somewhere in a town called Pisz their peers may be able (under supervision)

to do things that make them happy and are beneficial to their upbringing? We don't have lakes here to play sailors. That's right, but there are still hills, woods, nice countryside around. If one has the will to act and the drive to make things happen, everybody and everywhere can follow in the footsteps of those in Pisz. Meanwhile, how often do or local authorities, teachers, or even parents miss the opportunity to take advantage of what is natural and attractive to young people. It is worth to think about it, and start acting as soon as possible. By the time summer comes, and the holiday season - you will have got all your ducks in a row.^[4]

Elżbieta Mamrowicz

coaches and the participants are shown below:

Year 1978

Suwałki Region Sailing Championship

Class 420

Zbigniew Konieczko i Mirosław Zduńczyk – took first place

Finn Class

Robert Boroń – took first place

Year 1986

National Olympics for School Students

The teams representing MWOS Pisz where the true heroes, they all earned some points.

Cadet Class

Achievements in Yachting classes per club:

Lp.	CLUB	1989	1990	1991	1992	TOTAL
1.	MWOS Pisz	10	10	10	7	37
2.	MWOS Augustów	10	10	8	5	33
3.	MWOS Giżycko	3	8	4	16	31
4.	MWOS Suwałki	–	1	5	15	21
5.	MWOS Mikołajki	2	4	10	7	25
6.	ZKS Ruciane-Nida	2	2	2	–	6
	TOTAL	27	35	39	50	151

The following clubs won the district championship tile in those years

Lp.	CLUB	1989	1990	1991	1992	TOTAL
1.	MWOS Giżycko	1	2	–	1	4
2.	MWOS Augustów	1	1	1	1	4
3.	MWOS Pisz	2	1	1	1	4
4.	MWOS Suwałki	–	–	2	2	4
5.	ZKS Ruciane-Nida	1	1	1	0	3
6.	MKZ Mikołajki	–	–	–	–	–

Achievements in sailing regattas

The passion and commitment to work with young people, that the coaches and instructors employed by the Centre have demonstrated, have resulted in successes that our students achieved in regattas. The achievements of the

Adam Ulążka i Robert Jesionowski
Andrzej Borawski i Piotr Stachelek
Iwona Lichota i Blanka Śmiarowska
Jolanta Wesołowska i Barbara Glińska

National Youth Athletic Meeting

Class 429

⁴ E. Mamrowicz, *To jest to!*, „Przyciąłka”, 29 XI 1988.

Marek Tessarzik i Jacek Wiśniewski –took fifth place

Year 1987

Polish Junior Championships

Class 420

Marek Tessarzik i Kazimierz Niecikowski – took the first place

The crew represented Poland on the junior international level.

Year 1988

Class 420

Polish Junior Championships

Sławomir Banach i Kazimierz Niecikowski – took first place

National Youth Athletic Meeting

Adam Ulążka i Robert Jesionowski – took third place

In that season, in team competition MWOS Pisz took the third place on the national level and Adam Ulążka i Robert Jesionowski took the second place along with another crew - Sławomir Banach i Kazimierz Niecikowski - who went on to represent Poland on the international level.

Year 1989

Polish Junior Championships

Class 420

Adam Ulążka i Robert Jesionowski - took first place

Sławomir Banach i Kazimierz Niecikowski - took third place

Iwona Lichota i Blanka Śmiarowska - took fourth place

Year 1990

European Championships in Chojnice

Class 420

Adam Ulążka i Robert Jesionowski - took eighth place

That was the crew with the best performance among all the participants representing Poland.

Polish Junior Championships

Adam Ulążka i Robert Jesionowski –took third place

Iwona Lichota i Blanka Śmiarowska –took third place

Those listed below won the district championship tile in their Class:

Optimist Class

1989 - Mariusz Młodzianowski

1992 - Maciej Żarnowski

Class 420

1989 - Adam Ulążka and Robert Jesionowski

1990 - Adam Ulążka and Robert Jesionowski

1991 - Michał Bachmura and Maciej Chaberek

1992 - Tomasz Korneluk and Paweł Piątek

Girls, Class Cadet:

1991 - Katarzyna Sikorska and Beata Rafałowska

The following clubs won the district championship tile in those years

Year 1993

Polish Junior Championships

Class 420

Tomasz Korneluk i Piotr Ptak –took eighth place

Class Cadet

Maciej Żarnowski i Piotr Ptak – took first place

The above crew won the individual rankings.

Polish Junior Championships - girls

Class 420

Beta Rafałowska i Izabela Wdowiarska – took fourth place

Year 1994

Polish Junior Championships

Class Cadet

Maciej Żarnowski, Piotr Ptak – took first place

Class 420

Paweł Piątek i Tomasz Korneluk - took second place

Beata Rafałowska i Izabela Wdowiarska - took third place

Year 1995

In 1995, due to worn-out equipment and luck of funds to purchase new hulls, our teams entered 420 Class regatta for the last time. Despite the outdated and unreliable equipment, our crew - Tomasz Korneluk and Paweł Piątek - took eighth place in the Polish Championship, and the female crew - Beata Rafałowska and Isabella Wdowiarska, representing MOS in Pisz - won the bronze medal in the same championship.

Class 420

Beta Rafałowska i Izabela Wdowiarska - took third place

Tomasz Korneluk i Paweł Piątek- took eighth place

MWOS used to have a lot of achievements in Class 420.

In the years 1990-1993, crews from Pisz won titles of national championship, represented Poland in Europe and in the world. Lack of funds for the purchase of new hulls meant that the participation in this class was discontinued, which is a great loss to both the district and the whole country.

Year 1997

Suwałki Region Youth Olympics

Class OPP

Kamil Bączek – took second place

Year 1988

Suwalki District Championship

Class Cadet

Paweł Chrypanowski i Piotr Czekaj – took third place

Year 1999

Suwalki District Championship

Class Cadet

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – took first place

Macro Region of Central -East Championship

Class OPP

Łukasz Ziótek – took second place

Class Cadet

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – took second place

Year 2000

The Cup of Puck

Class Cadet

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – took second place

Nationwide Youth Olympics in Rybnik

Class Cadet

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – took third place

Championship of Warmia and Mazury in Olsztyn

Class Cadet

Kamil Bączek i Sylwester Bączek – took second place

Year 2002

District Championship of Warmia and Mazury

Class Cadet

Daniel Piotrowicz i Adrian Włodyka – took third place

Years 2003 and 2004

District Championship of Warmia and Mazury in Giżycko and Pisz

Class Cadet

Łukasz Ziółek i Łukasz Krupka – took third and second place

Year 2005

XI National Junior Olympics Sailing in Zegrze

Class Cadet

Anna Górka i Alicja Remiszewska – took fourth place

Year 2006

Nationwide Youth Olympics

Class Cadet

Anna Górka i Alicja Remiszewska – took third place

District Championship of Warmia and Mazury

Class Cadet

Anna Górka i Alicja Remiszewska – took first place

Year 2009

Cup of Three Fish in Giżycko, PZŻ Cup in Puck , National

Junior Olympics in Znamierowice

Class Cadet

Blanka Chlewicka i Urszula Lorenz – took second place

Year 2010

World Class Cadet Championship in Puck

Marcin Komosiński i Daniel Zegarowicz – took twenty-third place

Nationwide Youth Olympics in Sława

Class Cadet

Marcin Komosiński i Daniel Zegarowicz – took second place

Magda Grabowska i Urszula Lorenz – took sixth place

Year 2011

Polish Youth Olympic in Zegrz

Class Cadet

Mateusz Wiśniewski i Zofia Walczak – took fifth place

Magda Grabowska i Urszula Lorenz – took tenth place

World Cup in Germany

Class Cadet

Mateusz Wiśniewski i Zofia Walczak – took sixteenth place

Year 2012

Nationwide Youth Olympics - FRYDMAN

Class Cadet

Tobiasz Wiśniewski i Zuzanna Zachłowska – took sixth place

Magda Grabowska i Natalia Wierzbowska – took eighth place

Three crews of Class Cadet:

Tobiasz Wiśniewski i Zuzanna Zachłowska

Mateusz Kisiel i Wiktoria Rzyńska

Maciej Lipiński i Maria Łukaszewicz

were selected to join the squad of the Polish Cadet Class Association for the season of 2013.

Chapter 3. Cooperation With The Silesians

The cooperation was initiated by mine workers from a coal mine called KWK "Pokój" ('Peace') and the manager of the Inter-School Water Sports Centre in Pisz. Forms and guidelines for that cooperation program were agreed upon by the Department of Education in Pisz and the Board of Directors of KWK „Pokój”. Below are listed names of the people from Silesia whose efforts had facilitated the cooperation which has lasted for many years:

Paweł Pisarek – Director of the coal mine

Zbigniew Baranowski – Chief Engineer

Ernest Gorol – Head of the Recreation Planning Board

Edward Pyrkowski – Rigging Foreman

Edward Stańko – he was in charge of the coal mine's Sailing Club "Zefir"

Henryk Piórkowski – Underground Electrical Foreman and second-in-charge of the the coal mine's Sailing Club "Zefir", where he was responsible for training

Wiesław Gładysz –teacher of vocational subjects at ZSZG - associated with with KWK „Pokój

Jan Zawada – Inspector of Education in Ruda Śląska

A Student Exchange Program, involving the two regions, was an invaluable opportunity that resulted in the cooperation between the Inter-School Water Sports Centre and the coal mine. Thanks to the cooperation, the Silesians had a chance to get to know Masuria and its tourist attractions, while our students could explore the southern part of Poland.

As another result of the cooperation, our sailors from Pisz could participate in skiing camps in the mountains during the winter break, while the young people from Silesia benefited from our sailing camps during the summer holidays . Every time the exchange took place, at least 30 students on each side were involved. The program of the sailing camps organized for the Silesians included the following activities:

- a routine of going sailing every day)
- training for the Yachtsman and Helmsman certificates)
- improvement of swimming skills and obtaining a swimming license
- exploring Masuria: Olsztyn, Grunwald, Ruciane-Nida, a forester's lodge in Pranie, Święta Lipka, PAN in Popielno – which is a scientific research centre sailing trips to Mikołajki
- exploring the Suwałki Region: Augustów, Wigry – the Kameduli monastery, the Regional Museum in Suwałki
- outdoor activities - patrol chases

The skiing camps in the mountains for Pisz MWOS were held during the winter holidays. Twice, when the mountain shelter was occupied by young people from Silesia, a skiing camp was organized after the winter break, with the consent of School Inspector Zenon Hościłowicz from the Department of Education in Suwałki. It was agreed on the condition, that the students would have to take classes in Maths and Polish during that particular camp. The program of the skiing camps was versatile and attractive. Some of the most interesting classes and training sessions are worth mentioning.

The camps were held in the following locations in the mountains: Wisła (called The Pearl of the Beskid Mountains), Jawornik (Wisła), the shelter on Soszowo Wielke (we were staying there 4 times), Zwardoń (in the area of Beskid Żywiecki). Because in those days there was no ski lift on Soszów Wielki, we were faced with the challenge of going up the hill on foot, carrying our luggage and skis. Because the shelter on Soszowo is right on the border between Poland and the Czech Republic (called Czechosłowacja in those days), the participants were tempted to try and cross the border; some of them did illegally cross the border line by 2-3 meters and then boasted of that achievement, telling their colleagues that they had been abroad. Their colleagues were amused by that, but the supervisors were worried.

Na nartach biegowych pokonywaliśmy szlak wzdłuż granicy: Soszów Wielki, Wielka Czantoria, Stożek Wielki. Wspaniały to teren do uprawiania narciarstwa biegowego. Piękne widoki stanowiły dodatkową atrakcję.

We used to go cross-country skiing along the border, passing by Soszów Wielki, Wielka Czantoria and Stożek Wielki. It was a fantastic terrain for cross-country skiing. And the breathtaking views were an added bonus. During the camps in Wisła, our students could use a swimming pool in the evenings, which gave them an opportunity to improve their swimming skills which are so important for sailors. Afternoons were also time for classes in the theory of sailing.

The cooperation with the Silesians, described briefly in this chapter, with all the different activities and their results, has made a lasting impression in the minds of all the participants. And in the years 1982-1991, the number of those participants reached about 500 students on both sides!

Zygmunt Sołowiński

Chapter 4. PMOS Pisz in the 65-year anniversary

District's Inter-School Sports Centre in Pisz is one of a few institutions located in Pisz district which develops interests and skills of children and teenagers, while preparing them for living in the society. Since few years ago our Sports Centre has been developing very rapidly. It is very much appreciated by carers of children and teenagers, for whom physical development

is as important as mental development.

In recent years our Sports Centre has undergone major changes. As a result of our popularity in years 2009-2013 Pisz

district has gained financial aid for the purchase of new water equipment (4 sailboats, 5 sailboat engines, 22 kayaks, 1 trailer for transportation of kayaks) as well as creating technical documentation essential for the modernization of the hotel part of the Sports Centre. Such modernization was possible thanks to European Union projects named "Cross-border development of tourism in Poland and Lithuania" and "Active tourism around near-boarder lakes". Further financial aid from both Polish government as well as European Union are being acquired for teenager activities, including activities during winter and summer vacation.

Recently our Sport Centre has been working on supporting government projects such as "Zero tolerance for violence in schools" and thanks to financial aid from the government, new gym equipment as well as multimedia equipment have been purchased, which allowed for organization of new activities. As a part of cooperation with the

local government of Pisz and a sponsor company Honda, Sports Centre has received sailboat engine. Since 2013 District's Inter-School Sports Centre owns 33 bikes together with 5 pedalos which were again founded by EU. Same year we got a company car used for transporting people and equipment, which makes it possible for our students to attend various sport events across the whole country.

Consecutively more sports are becoming available at our Sports Centre such as kayaking and martial arts. Among many events organized by our Inter-School Sports Centre, which over time became regular yearly events, we find prestigious tournaments such as championships in swimming, sailboat race for Mayor's cup as well as cultural events such as sea shanty festival. In our Sports Centre we have two sport associations: Student Sailing Club "Optymist" and Student Sailing Club "Cadet". In addition we cooperate with water scouts ZHP Pisz and twin Sports Centre in Lithuania – Water Sports Centre in Daugi.

All activities are organized and supervised by qualified supervisors, who make sure that our students get best training in sport skills and also learn virtues such as good sportsmanship. Our students win countless tournaments across the whole country. Importantly, besides high quality equipment and highly qualified workers we are proud of

our beautiful location. Directly next to the river Pisa and surrounded by the Mazurian lakes makes perfect conditions for training water sports, which are our specialization.

Organization of the Sports Centre

List of employees:

Administration:

Nyczka Halina – technical specialist – full time

Dobrzyńska Joanna – administration manager – full time

Services:

Swerpel Tadeusz – driver – full time

Gajda Jan – maintenance technician – full time

Nikiel Alina – cleane r– full time

Szymanowski Krzysztof – physical worker – full time

Teachers:

Zduniak Stanisław – principal – full time

Bąk Józef – sailing instructor – part time (14/18)

Niedźwiedzki Mariusz – kayaking instructor – part time (6/18)

Bazydło Grzegorz – sailing instructor – part time (14/18)

Bazydło Izabela Katarzyna – swimming instructor – part time (4/18)

Chlewicki Maciej – sailing instructor – part time (4/18)

Sports teams including number of participants and weekly hours:

Name of the studio	Category			Number of participants				
	Name	Number of teams	Number of participants	From pre-schools	From primary and secondary schools	From high-schools	From vocational schools	Others
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Sport sailing	Class Optimist	2	20		20			
	Class Cadet	2	20		18	2		
Touristic sailing	Training groups for touristic sailing	2	24		10	10		4
Kayaking	Training groups	3	30		30			
Beach volleyball	Training groups	1	12		6	6		
Swimming	Training groups for swimming	1	15		15			
Martial arts, Taekwondo	Training groups	1	20		8	7	5	
Total		12	141		107	25	5	4

Józef Knyżewski – kayaking instructor – part time (6/18)

Jerzy Karwowski – beach volleyball instructor – part time (6/18) (4/18 substitution for Izabela Bazydło)

Training group activities for swimming P1 – beginners group – will be conducted twice a year in 2 distinct time periods:

- Basic training (IX 2013 – VI 2014)
- General development and general water exercises (VI-VIII 2014)

During basic training there will be 4 hours per week of swimming, which includes basic skills and swimming styles training as well as general development and stamina conditioning. Classes will be conducted in a swimming pool until the end of academic year.

During general development and general water exercises (conducted during summer vacations) the teaching will focus on familiarizing students with other water sports (mainly sailing, kayaking etc.) and integrating with colleges. Classes will be conducted in the Sports Centre (4 hours a week) and will include:

- Swimming (lake Roś)

- General development (recreation)
- General water exercises (sailing, kayaking etc.)

Other activities will be conducted according to the work schedule. They are also taught by people from outside of the Sports Centre who hold appropriate qualifications (short term contracts) including volunteers.

Basic, intermediate and advanced training in sports and touristic sailing will be attended by about 64 people (primary, secondary and high school students), swimming 15 students from primary schools, martial arts, 20 people, kayaking 30 people, beach volleyball 12 people. Approximately 200 students in total will attend courses organized by the Sports Centre. Training group classes will be conducted during the whole academic year and in addition during summer holiday time, participants will be able to gain certifications and improve their abilities during tournaments and other sport events.

Staff:

Bąk Józef	Class 2 sport sailing instructor - part time (4/18), Group C I Cadet, Group beginners C II Cadet
Niedźwiedzki Mariusz	Sailing and kayaking instructor – part time (6/18), Touristic sailing group T2 beginners, Kayaking Touristic Group I
Chlewicki Maciej	Touristic and sport sailing instructor – part time (4/18) Advanced touristic group T1
Brzydło Grzegorz	Touristic and sport sailing instructor – part time (4/18) Sport sailing group OPP I, Beginners group OPP II
Bazydło Izabela	Class II swimming instructor – part time (4/18), Swimming group P1 for beginners
Knyżewski Józef	Kayaking instructor - part time (6/18), Touristic group I
Zduniak Stanisław	Kayaking instructor - part time (6/18), Touristic group II
Karwowski Jerzy	Beach volleyball instructor – part time (6/18), Beach volleyball group I

Equipment

Classes will be conducted using Sports Centre sports equipment. After necessary maintenance all the equipment will be ready for next season. Because of intensive use of equipment the Sports Centre will buy new C class boat and necessary accessories. Equipment for the training for next season will be as follows:

- For OPP class – 24 boats including 10 from UKŻ Pisz;
- For class Cadet – 13 boats
- For touristic group – 6 training boats (omega 1), 1 sailboat, 2 motorboats including 1 from UKŻ, 2 rowing boats and sailing boat DZ – from ZHP which cooperates with our Sports Centre, 22 kayaks and 33 bikes

Facilities:

Classes will be conducted within District's Inter-School Sports Centre, rented sports facilities and nearby lakes and river (lake Roś and river Pisa). Because of seasonal nature of water sports during preparatory periods some of the activities might be conducted in:

- Sports hall of primary schools nr 1 and 4, from which we have students in our Sports Centre
- Sports hall of ZS 1 and primary school ZSG in Pisz
- Swimming pool MGOSir in Pisz

Financial Aid:

To successfully fulfil the training plan we will require financial aid. Sports Centre will rely on various funds from different sources including:

- local government office
- aids from regional government
- income of the Sports Centre (hotel services, sports equipment renting, parking fees etc.)
- income from organization of various sports events
- aids from various sponsors (eg. Parents of the children who attend the Sports Centre and other people interested in supporting our organization)
- financial aid from UKŻ

Costs of implementation of the training programs and general functions of the Inter-School Sports Centre will be reduced as a result of using sports halls of primary schools, local swimming pool etc. as well as financial aids from other various sources.

Stanisław Zduniak

- director of District's Inter-School Sports Centre

Chapter 5. Conclusion

This publication was anticipated for many years by both alumni and current students of the District's Inter-School Sports Centre. Thanks to help and support of many people we were able to greatly enrich its contents before the actual release.

The foreword includes appreciation and thanks to all the people who supported this book. It is however difficult to make the readers fully satisfied as they might correctly point out the fact that some of the facts, names and events during 65 years of operation of the District's Inter-School Sports Centre were not mentioned. As an explanation I would like to mention that in some cases getting all the information was simply impossible. That is why I am still hoping that people related to the Sports Centre will still happily read this book. Perhaps, thanks to it they will be able to remind themselves about their youth and their love for sailing.

This publication is mainly addressed to the young people related to the District's Inter-School Sports Centre in Pisz. We hope it will stimulate them to continue the heritage and follow their predecessors. It should inspire young people to create lead their own sailors life in beautiful Land of Thousand Lakes. Especially taking in to account the fact that the Sports Centre is now better than ever before. Thanks to new available technology it will be much easier to document Sport Centre's activities and adventures related to water sports.

Once again I would like to thank everyone who contributed to this great institution including retired teachers, students, alumni as well as other supporters for contributing to this publication.

Zygmunt Sołowiński

References:

1. W. Brenda, B. J. Trupacz (red.), Mazury zapamiętane. Memories of people living in the region of Pisz, Orzysz 2014.
2. Chronicles BSW near high school in Pisz, lata 1968 i 1974.
3. Chronicles MWOS in Pisz, lata 1975–1992.
4. T. Maconko, Działalność sportowo-rekreacyjna szkolnych klubów sportowych na terenie miasta Pisz, Akademia Wychowania Fizycznego im. gen. broni Karola Świerczewskiego w Warszawie, Warszawa 1980.
5. Materials from KOiW in Suwałki, years 1975–2000.
6. Materials from SOŻ in Suwałki, years 1975–2000.
7. Materials from ZWSZS in Suwałki, years 1975–2000.
8. Protocols of teacher's council in high school in Pisz, years 1948–1975.
9. Protocols of teacher's council MWOS/MOS in Pisz, years 1975–2013.
10. Interview with Feliks Michałowski – excerpt, „Znad Pisy”, 1996, number 3.
11. Memories of Antoni Korziński.
12. Private collection: photos, statements, stamps, burgees

Annex:

1. Inter-School Sailing Club „Huragan” years 1949–1953
2. Sailing exam results (sailor, sailboat helmsman) years 1979–1996
3. Members of the examination board
4. Index of names of tutors, instructors and coaches who worked in sailing camps
5. Members of the sailing camps, Zdory, lake Seksty 1–21 VII 1991 r.
6. Silesian teenagers. Sailing camp, Zdory lake Seksty 1–21 VII 1992 r.
7. Workers of the of District's Inter-School Sports Centre over the 65 years of its activity
8. Index of shared photos

Annex number 1

Inter-School Sailing Club „Huragan” years 1949-1953

GROUP I

1. Bajno Eugeniusz
2. Bończyk Henryk
3. Chodnicki Lucjan
4. Filipkowski Antoni
5. Kałudziński Zygmunt
6. Karwowski Tadeusz
7. Kuliś Józef
8. Olszewski Mieczysław
9. Panasiuk Mikołaj
10. Poświata Bolesław
11. Ptak Czesław
12. Pyrek Zbigniew
13. Ruchała Bronisław
14. Samszyn Henryk
15. Sobieski Czesław

GROUP III

1. Brandstatter Anna
2. Brandstatter Eugenia
3. Gawdzińska Barbara
4. Gawdziński Władysław
5. Jabłoński Jan
6. Krajewski Jerzy
7. Kurek Andrzej
8. Olszewski Mieczysław
9. Olejarz Tadeusz
10. Polakowska Alicja
11. Skrzypczak Janina
12. Silicki Jerzy
13. Stankiewicz Kazimierz
14. Wierczyszewski Mirosław
15. Zadroga Wincenty
16. Zalewski Wiesław

GROUP II

1. Bałdyga Franciszek
2. Brandstatter Ryszard
3. Kacmajor Ryszard
4. Korsakowski Jerzy
5. Konert Władysław
6. Kotowski Jan
7. Mozorowski Zygmunt
8. Pacholski Jerzy
9. Pogorzelska Łucja
10. Raszczyk Mieczysław
11. Raszczyk Tadeusz
12. Sulewska Teodozja
13. Tchórzewski Jan
14. Zakrzewska Anna
15. Zalewska Halina

GROUP IV

1. Bryczkowski Stanisław
2. Gontarski Stanisław
3. Hermanowski Stanisław
4. Korsakowski Ryszard
5. Kościelecki Janusz
6. Krakowski Tadeusz
7. Kuligowski Jan
8. Michałowska Danuta
9. Podkaura Henryk
10. Smoliński Jan
11. Strzelczyk Eugeniusz
12. Sudnicki Jan
13. Strzelczyk Ewa
14. Waszkiewicz Kazimierz
15. Żuliński Jerzy

Annex number 2**Sailing exam results (sailor, sailboat helmsman) years 1979-1996**

Date and location:	Salior		Sailboat Helmsman	
	Taken exam	Passed	Taken exam	Passed
Pisz, 21 VII 1979	32	31	6	6
Pisz, 2 VII 1980	36	34	23	23
Pisz, 24 VII 1981	20	19	17	10
Pisz, 28 VII 1982	22	20	7	4
Ruda, 26 VII 1983	22	20	–	–
Pisz, 21 VII 1983	29	16	–	–
Zdory, 19 VII 1984	39	22	–	–
Pisz, 19 VII 1985	32	29	23	19
Pisz, 20 VII 1986	46	43	8	9
Pisz, 17 VII 1987	41	34	11	5
Zdory, 16–17 VII 1988	37	32	8	6
Zdory, 15 VIII 1989	46	39	–	–
Zdory, 21 VII 1990	42	34	–	–
Zdory, 14 VII 1992	38	35	–	–
Zdory, 19 VII 1993	19	16	–	–
Zdory, 14 VII 1994	65	60	14	11
Zdory, 19 VII 1995	18	18	–	–
Zdory, 17 VII 1996	26	26	–	–
TOTAL	610	528	117	93

Annex number 3**Members of the examination board**

Name and surname	Number of examining boards
Antoni Obermiller	18
Zygmunt Sołowiński	9
Bogdan Graboń	9
Zbigniew Gryniewicz	8
Józef Bąk	7
Mieczysław Modzelewski	5
Grażyna Ryk	4
Tadeusz Siwik	3
Zbigniew Bober	2
Dariusz Walicki	2
Tadeusz Maconko	1
Tadeusz Kierod	1
Zenon Mysiorski	1
Maciej Chlewicki	1
Tadeusz Wysocki	1

As a result of hard work of all the instructors in total 528 people have passed the sailor exam and 93 people have passed the sailboat helmsman exam.

Annex 4

Sailing camps

1. Sailing cruise, Pisz–Węgorzewo–Pisz, 17–30 VII 1968
2. Karwik, lake Seksty, 25 VI–14 VII 1973
3. Karwik, lake Seksty, 24 VI–13 VII 1974
4. Szeroki Ostrów, lake Śniardwy, 21 VI–11 VII 1976
5. Szeroki Ostrów, lake Śniardwy, 12–25 VII 1976
6. Szeroki Ostrów, lake Śniardwy, 3–28 VII 1978
7. Szeroki Ostrów, lake Śniardwy, 2–25 VII 1979
8. Sailing cruise, Pisz–Węgorzewo–Pisz, 28 VII–10 VIII 1979
9. Pisz, MWOS, lake Roś, 6–26 VII 1981
10. Zdory, lake Seksty, 5–29 VII 1982
11. Karwik, lake Seksty, 3–28 VII 1983
12. Zdory, lake Seksty, 27 VI–17 VII 1988
13. Zdory, lake Seksty, 27 VI–16 VII 1989
14. Zdory, lake Seksty, II turnus, 27 VII–16 VIII 1989
15. International sailing championship class Cadet, lake Seksty, Zdory, 23–25 VIII 1989 Sailors from Poland, Lithuania, Belarus, Czechoslovakia, Germany.
16. Zdory, lake Seksty, 1–21 VII 1991
17. Zdory, lake Seksty, 1–21 VII 1992
18. Sailing cruise, Pisz–Giżycko–Pisz, 4–14 VIII 1995
19. Zdory, lake Seksty, 1–18 VII 1996
20. Zdory, lake Seksty, 26 VI–13 VII 1997
21. Great Masurian Lakes sailing cruise , 1–20 VIII 1997
22. Zdory, lake Seksty, 29 VI–16 VII 1998
23. Zdory, lake Seksty, VII 1999

Annex number 5

Index of names of tutors, instructors and coaches who worked in sailing camps

Witold Andrzejczyk	Ditmar Lange	Tadeusz Swerpel
Zbigniew Anton	Edward Laszuk	Piotr Szałkowski
Michał Bachmura	Bogdan Leszczyński	Zenon Truskowski
Jerzy Bałdyga	Tadeusz Maconko	Mirosław Zduńczyk
Ireneusz Barański	Mariusz Majewski	
Jarosław Barański	Antoni Martinus	
Grzegorz Bazydło	Zbigniew Matuszewski	
Józef Bąk	Feliks Michałowski	
Hanna Błaszczak	Stanisław Michałowski	
Barbara Boratyńska	Zenon Mysiorski	
Robert Boroń	Kazimierz Niecikowski	
Maciej Chlewicki	Mariusz Niedźwiecki	
Stanisława Eifler	Władysław Niesiobędzki	
Grzegorz Filipkowski	Marek Nowakowski	
Jadwiga Frąckiewicz	Zbigniew Nowakowski	
Krzysztof Frycz	Krzysztof Rogiński	
Jerzy Gąsiewski	Jerzy Różycki	
Zbigniew Gąsiewski	Grażyna Ryk	
Piotr Gryciuk	Zdzisław Sićko	
Waldemar Kamrat	Tadeusz Siwik	
Wojciech Kanarek	Joanna Sołowińska	
Renata Karwowska	Robert Sołowiński	
Bernard Kozak	Zygmunt Sołowiński	
Andrzej Krajewski	Barbara Strzelczyk	
Maria Krajewska	Elżbieta Szymańska	

Annex number 6

Participants of sailing camp Zdory, lake Seksty, 1-21 VII 1991

GIRLS

Baler Joanna
Bogdanowicz Marta
Bojarska Paulina
Golian Małgorzata
Kozera Anna Natalia
Kubrak Milena
Mars Magdalena
Mars Łucja
Rafałowska Beata
Sikorska Katarzyna
Wydrych Katarzyna
Żmuda Magdalena

BOYS

Bachmura Michał	Maciuk Marek
Bala Mateusz	Makusiewicz Grzegorz
Barański Piotr	Malinowski Adam
Barwikowski Mariusz	Malinowski Remigiusz
Borawski Oskar	Mieczkowski Marcin
Borawski Wojciech	Nagel Grzegorz
Ciuszko Michał	Plaga Paweł
Chojnowski Adam	Piątek Paweł
Chaberek Maciej	Piworowicz Tomasz
Charubin Daniel	Siejka Zbigniew
Chmielewski Robert	Swoboda Mariusz
Czartoryjski Jarosław	Szczech Jacek
Dąbrowski Przemysław	Szumowski Piotr
Falkowski Radomir, Łukasz	Wasilewski Piotr
Grała Adam	Zadroga Marcin
Gorczyński Paweł	Żarnowski Maciej
Jaksina Bartosz	
Jurczak Paweł	
Jurkiewicz Tomasz	
Krauze Dariusz	
Klimek Adam	
Kukła Grzegorz	
Krzemień Bartosz	
Krzemień Tomasz	
Korneluk Tomasz	
Lewoniewski Paweł	
Łapiński Maciej	

Annex number 7

Silesian teenager. Sailing camp, Zdory, lake Seksty, 1-21 VII 1992

Cebulska Joanna
 Hofman Joanna
 Twardosz Witold
 Dęga Sylwia
 Cichor Sławomir
 Mrugała Piotr
 Kasperczyk Dagmara
 Sieroń Leszek
 Gancarczyk Grzegorz
 Rusnak Arkadiusz
 Letza Jakub
 Patyk Tomasz
 Walkiewicz Aleksandra
 Lampa Małgorzata
 Gluza Danuta

Jabłoński Maciej
 Malok Mateusz
 Żukowska Barbara
 Żurke Aleksandra
 Foltyn Katarzyna
 Foltyn Agnieszka
 Wrocławczyk Joanna
 Hryniewicz Patryk
 Czajka Jacek
 Żurke Andrzej
 Sobańska Anna
 Sobański Bogdan
 Sobański Ireneusz
 Żurke Marek

Annex number 8

Workers of the of District's Inter-School Sports Centre over the 65 years of its activity

TEACHERS, TRAINERS

Michałowski Feliks
 Wiszniewski Romuald
 Nowakowski Zbigniew
 Sołowiński Zygmunt
 Siwik Tadeusz
 Bąk Józef
 Majewski Mariusz
 Smoktunowicz Sławomir
 Szałkowski Piotr
 Barbara Boratyńska
 Maciej Chlewicki
 Niedźwiecki Mariusz
 Filipkowski Zbigniew
 Zduniak Stanisław
 Bazydło Izabela
 Bazydło Grzegorz
 Berlińska Izabela
 Knyżewski Józef
 Karwowski Jerzy

STAFF

Jagiello Katarzyna
 Jabłoński Jerzy
 Szwarc Barbara
 Gardocki Wiesław
 Krauze Ryszard
 Bogdan Józef
 Swerpel Tadeusz
 Szymanowski Krzysztof
 Nikiel Alina
 Nikiel Zdzisław
 Dobrzycka Joanna
 Nyczka Danuta
 Gajda Jan

Annex number 9

Index of shared photos

Robert Boroń	33	Stanisław Pawłowski	5
Krystyna Broda	6	Ryszard Podkaura	12
Adam Czerkas	18	Marek Polit	1
Iwona Dąbrowska	8	Lech Rękawek	6
Jerzy Gąsiewski	8	Jerzy Różycki	1
Stanisław Głowiński	3	Grażyna Ryk	11
Barbara Januszko	2	Zofia Rzodkiewicz	15
Waldemar Kamrat	10	Zygmunt Sołowiński	84
Jan Kalinowski	1	Tadeusz Siwik	35
Tadeusz Maconko	2	Włodzimierz Syta	16
Stanisław Michałowski	5	Mirosław Tabaka	3
Janina Mielczarek	9	Wiesław Zalewski	21
Teresa Mocarska	6	Mirosław Zduńczyk	5
Zbigniew Nowakowski	3		

Sailing camps

Stationary camps - locations

1. Pisz, jez. Roś
2. Łupki, jez. Roś
3. Kwik, jez. Śniardwy
4. Karwik, binduga „Młyńska”, jez. Seksty
5. Karwik, binduga „Port”, jez. Seksty
6. Zdory, Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy
7. Zdory, jez. Seksty

Migratory camps - cruises - locations

1. Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy
2. Mikołajki, port, Jez. Mikołajewskie
3. Jagodne, Jez. Jagodne
4. Giżycko, port MWOS, jez. Niegocin
5. Ogonki, jez. Święcajty
6. Węgorzewo, port, Kanał Węgorzewski

LANDRATSAMT IN PISZ

65 Jahre des Bestehens
des schulübergreifenden Kreiswassersportzentrums
in Pisz (dt. Johannsburg)

MONOGRAPHIE

Pisz, 2014

Herzlichen Dank für die Bearbeitung der Monographie möchten wir Herrn Zygmunt Sołowiński abstatten, dem langjährigen Direktor des PMOS in Pisz, der zur dynamischen Entwicklung des Zentrums beigetragen hat, indem er seine Tätigkeit erweitert und den Anlegeplatz vergrößert hat.

Frau Regina Skórkiewicz, der ehemaligen Polnischlehrerin im allgemeinbildenden Lyzeum in Pisz, bedanken wir uns für die Hilfe bei der Bearbeitung der Monographie.

Für die Unterstützung bei der Veröffentlichung danken wir Herrn Robert Boroń, Jerzy Gąsiewski, Piotr Klementowski und Mirosław Malinowski.

Inhaltsverzeichnis

Einleitung des Autors	80
Vorwort des Landrates von Pisz	82
Ein kurzer historischer Überblick über das Zentrum	83
Entstand die Geschichte von Pisz aus einem ... Fluss?	85
Kapitel 1. Aus dem Archiv der Erinnerung	86
„Das Waren immer meine Jugendlichen“	86
„Auf den Seen und Ozeanen der Welt verbrachte Jahre“	87
„Das Zentrum war mein zweites Zuhause“	87
„Wir hatten das Gefühl eines einzigartigen Elitäres“	88
„Mit dem Wasser ist nich zu scherzen“	88
Die Tätigkeit des MWOS in den 70er Jahren	89
Schulungscamps	91
Segelcamps	91
Segelfahrten	91
Kapitel 2. Arbeit mit Jugendlichen im Segelsportbereich	92
Formen der Zusammenarbeit mit Jugendlichen im Segelsportbereich	92
Klasse mit erweitertem Sportunterricht (Sonderprofil: Segelsport)	93
„Das ist es!“	94
Leistungen in Segelregatten	95
Kapitel 3. Zusammenarbeit mit Schlesiern	98
Kapitel 4. PMOS in Pisz im Jahre des 65-jährigen Jubiläums	99
Die Organisationsstruktur des Zentrums	101
AUSRÜSTUNG	102
ANLAGEN	102
FINANZMITTEL	102
Kapitel 5. Schlusswort	103
Literaturverzeichnis und Quellen	105
Anhänge	105
Anhang Nr 1	106
Anhang Nr 2	107
Anhang Nr 3	107
Anhang Nr 4	108
Anhang Nr 5	108
Anhang Nr 6	109
Anhang Nr 7	110
Anhang Nr 8	112
Anhang Nr 9	112

Einleitung des Autors

Die Notwendigkeit, eine Monographie zu dem schulübergreifenden Kreissportzentrum in Pisz herauszugeben, entstand schon lange her. Die Ideen zur Verwirklichung dieses Unternehmens kristallisierten sich unter den Mitarbeitern, Kollegen, Benutzern des Zentrums und deren Eltern seit geraumer Zeit heraus, umso mehr, als es immer

weniger mit dem Zentrum verbundene Leute gibt. Herzlichen Dank an alle, die diesem Unternehmen wohlgegnigt waren und es unterstützten.

Die Entscheidung über die Herausgabe des Buches wurde durch das 65-jährige Jubiläum der Tätigkeit des Zentrums beschleunigt. Das war das Ergebnis der Maßnahmen u.a. des Landrates von Pisz Andrzej Nowicki, der diese

Initiative förderte. Dafür gebührt ihm herzlicher Dank.

Die Veröffentlichung der Monographie wurde von dem Verein Lokalna Grupa Działania „Mazurskie Morze“ (dt. Lokale Aktionsgruppe „Masurische See“) in Orzysz ermöglicht. Für die Promotion, institutionelle und finanzielle Unterstützung der folgenden Veröffentlichung – nach dem vorherigen Befürworten unseres Entwurfes und Antrags – wollen wir dem Verein unseren Dank abstaten. Wir bedanken uns im Namen sowohl derjenigen, die an der Monographie mitgearbeitet haben, als auch der Rezipienten, also der Leser.

Wir geben in Ihre Hände eine monographische Memoiren-Veröffentlichung in dem Glauben, dass sie den ehemaligen Lehrern, Instruktoren, Trainern und Besuchern des Zentrums in Pisz an ihre Jugend und Erfolge erinnert. Das Buch stellt einen dauerhaften Beweis deren Begeisterung von Masuren dar, denn das menschliche Gedächtnis ist manchmal trügerisch.

Die Monographie richtet sich aber vor allem an die Schuljugend. Sie soll die Jugendlichen dazu ermuntern, von der Tätigkeit ihrer Vorgänger Gebrauch zu machen und eigene Weisen herauszuarbeiten, auf die man unsere Region kennenlernen, besichtigen und popularisieren

kann. Die Region, die Liebhabern von unterschiedlichen Wassersportarten und touristischen Attraktionen große Möglichkeiten, eine eigentümliche Schönheit und unvergessliche Erlebnisse bietet.

Ich habe mich entschlossen, eine Monographie über das schulübergreifende Kreissportzentrum in Pisz zu verfassen, weil ich es 26 Jahre lang leitete. Im Zusammenhang damit verfüge ich über ein großes Wissen über seine Geschichte und Tätigkeit. Die folgende Ausgabe ist jedoch in einem bestimmten Sinne eine kollektive Arbeit, weil sie dank dem Interesse und Engagement von vielen mit dem PMOS in Pisz verbundenen Personen entstanden ist. Ich meine hier sowohl die Belegschaft als auch die geschulten Jugendlichen. Die Quelldaten von mir wurden um Erinnerungen, Amateurfotos, Presse-reportage und Chroniken bereichert, wobei gerade die letzten eine besondere Aufmerksamkeit verdienen, weil sie von den Jugendlichen fortlaufend geführt werden und sich durch ihren sentimentalischen Dokumentarcharakter auszeichnen. Sie kennzeichnen sich durch eine sprachliche Authentizität, jugendliche Sensibilität und einen Sinn für Humor. Diese Eigentümlichkeiten lassen sich in Texten, auf Zeichnungen und Fotoaufnahmen bemerken. Die Autoren der Chroniken sind heute gar nicht zu nennen, deswegen soll diese Veröffentlichung an ihre Tätigkeit erinnern und ein Ausdruck der Anerkennung und Dankbarkeit für ihren unvergesslichen und wertvollen Beitrag sein. Die in der Monographie dargestellten Chroniken und Materialien, die die Leistung des Sportzentrums in Pisz belegen, sind nicht vollständig, denn viele von ihnen haben aus verschiedenen Gründen nicht überdauert.

In der Monographie nennt man viele Personen, denen das Zentrum seine Tätigkeit verdankt. Für ihren Arbeitsaufwand und ihr Engagement gebührt ihnen herzlicher Dank. Eine dankbare Erinnerung verdienen Schulungsleiter Józef Bąk (angestellt seit dem 1.05.1979) und Tadeusz Siwik (angestellt seit dem 1.09.1973), ihre Schützlinge, die an Wettkämpfen teilnahmen und Preise gewannen und Schiedsrichter.

Einen erheblichen Beitrag zur Tätigkeit des Zentrums hatte das Bedienungspersonal von stationären Segelcamps. Die Liste von Personen, die während der Erholungszeit und Lehrgänge Jugendlichen betreuten, möchte ich um die folgenden Namen ergänzen:

KÜCHENPERSONAL

Krystyna Banach
 Alicja Bałdyga
 Barbara Burzyńska
 Krystyna Bzura
 Stanisława Górską
 Hanna Jaskólska
 Genowefa Kaczanowska
 Teresa Korneluk
 Janina Kozikowska
 Helena Kundzinowicz
 Zofia Miłosek
 Teresa Mocarska
 Bronisława Niecikowska
 Janina Nowacka
 Elżbieta Piątek-Łaguna
 Zofia Plona
 Elżbieta Romatowska
 Henryka Sasak
 Iwona Szczech
 Janina Wojciechowska
 Stanisław Wojciechowski
 Danuta Zajk

INTENDANTEN

Ludmiła Długozima
 Jadwiga Lejmańczyk
 Maria Kołdys
 4. Maria Pieńkowska
 5. Eugenia Podsiad
 6. Andrzej Podsiad
 7. Irena Sawicka
 8. Alicja Zabłotna

ÄRZTE

Stanisław Głowiński
 Ewa Witkowska
 Stanisław Witkowski
 Zdzisław Sićko
 Andrzej Szuperski
 Zofia Rzodkiewicz – pielęgniarka

FAHRER

Stanisław Banach
 Józef Bogdan
 Wiesław Gardocki
 4. Leszek Hryniewicz
 5. Ryszard Krauze

Das Wissen dieser Personen, ihr Engagement, guter Kontakt mit Jugendlichen, Geduld und verantwortliche Betreuung minderjähriger Lagerteilnehmer verdienen großen Dank und bleiben in guter Erinnerung. Ich möchte auch Frau Grażyna Ryk, die organisatorische Arbeiten im Lager leitete und eines der Ausschussmitglieder während Segelregatten war, meine Belobung aussprechen.

Für Geduld, Wohlwollen und kompetente Hilfe beim Ergattern der Quellendaten und Amateurfotos möchte ich den Autoren der Memoiren und allen Personen, die das Verfassen der Monographie unterstützten, meinen besonderen Dank abstaten.

Zygmunt Sołowiński

Vorwort des Landrates von Pisz

Es ist immer eine wichtige und ernste Mission, die Jugendlichen zu erziehen, auszubilden, ihr Wissen zu vertiefen und ihnen die Fähigkeit beizubringen, selbstständig Entscheidungen zu treffen und in der Welt zu funktionieren. Genauso wichtig wie Gestaltung des Geistes und der Charaktere unserer Schützlinge ist auch die Sorge um ihre körperliche

Kondition und Entwicklung des Geistes der sportlichen Rivalität. Es ist heutzutage besonders wichtig, weil wir einen alarmierenden Rückgang der körperlichen Kondition nicht nur unter Erwachsenen, sondern auch unter Kindern und Jugendlichen beobachten. Es ist nötig und wichtig, in moderne Sportanlagen zu investieren. Nur auf diese Weise kann man bei der jungen Generation Interesse an unterschiedlichen Sportarten erwecken und ihnen die Gewohnheit einschärfen, die Freizeit an der frischen Luft mit Gruppen- und Bewegungsspielen und Sport zu verbringen. Die umfassende Entwicklung trägt zur besseren Kondition und Gesundheit und ermöglicht es, sich auf die weitere Bildung und Arbeit komplex vorzubereiten.

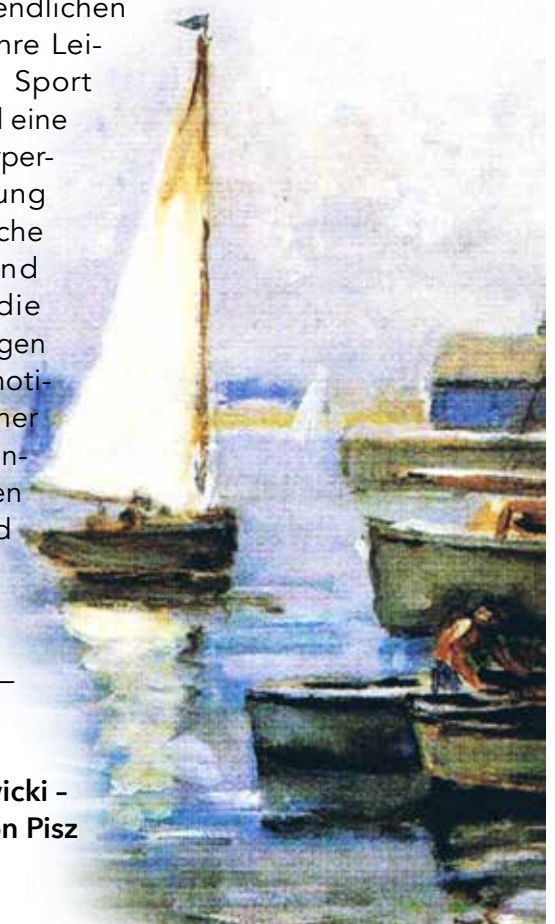
Mit Rücksicht auf die obergenannten Fragen investiert das Landratsamt in Pisz sukzessiv in Sportanlagen in unserem Landkreis. Die Tatsache, dass wir EU-Fonds erwerben können, bietet Möglichkeiten, die man nicht verpassen und verspielen kann. Es gibt bereits viele Beweise, die die Richtigkeit unserer Bemühungen bestätigen. Dank unserer Tätigkeit wurden alle Schulgebäude zusammen mit ihrer Sportinfrastruktur modernisiert. Es reicht, die in diesem Bereich umgesetzten Investitionen anzuführen, wie z.B. den Mehrzwecksportplatz beim Schulzentrum Nr 1 in Pisz oder die Renovierung der Sporthalle im Verband allgemeinbildender Schulen (poln. ZSO) in Pisz.

Ein Musterbeispiel solcher Tätigkeit ist jedoch der Umbau und die Modernisierung des Sitzes und der Umgebung des schulübergreifenden Kreissportzentrums in Pisz. Die Segler, die eine an ihre Bedürfnisse nicht angepasste Anlage jahrelang benutzt hatten, bekamen dadurch einen

Sitz, der aktuellen Lehr- und Lernanforderungen entspricht. Erwähnenswert ist auch die Tatsache, dass die Anlage in Pisz die erste so große und umfassende Investition des Landratsamtes in Pisz ist, das außer des modernen Gebäudes und der genauso modernen Infrastruktur die notwendige Erfahrung sicherstellte, die eine Palette von Möglichkeiten für weitere Investitionen bietet. Im Rahmen der ergriffenen Maßnahmen unternahm man den Bau einer Sportanlage beim ZSO in Pisz. Dadurch wird das abgenutzte Stadion, das den heutigen Anforderungen nicht entspricht, durch eine moderne Leichtathletikanlage und Mehrzwecksportplätze ersetzt. Der Entwurf wird mit dem Gedanken daran umgesetzt, nicht nur Jugendlichen, sondern allen Bewohnern des Landkreises Pisz einen besseren Zugang zu der Sportanlage sicherzustellen.

Ich hoffe, dass die zukünftigen Erfolge – auch die sportlichen – unserer Jugendlichen werden sich auf die ruhmvolle Vergangenheit und Leistungen der Sportvereine und –klubs unseres Landkreises beziehen. Indem wir neue Möglichkeiten schaffen, bieten wir Jugendlichen eine Chance, ihre Leidenschaft zum Sport zu entfalten und eine umfassende körperliche Entwicklung zu pflegen. Solche Annahmen und Botschaften, die Selbstverwaltungen zum Handeln motivieren, sind immer nötig und begründet. Investitionen in Schul- und Sportanlagen sind vor allem Investitionen in die Jugend – unsere Zukunft.

**Andrzej Nowicki -
der Landrat von Pisz**

Ein kurzer historischer Überblick über das Zentrum

Marina MWOS - 80s

Das schulübergreifende Kreissportzentrum in Pisz funktioniert schon seit 65 Jahren. Das ist eine außerschulische Bildungseinrichtung, in der der Unterricht mit Jugendlichen auch in der Ferienzeit durchgeführt wird.

Der aktuelle Name wurde der Einrichtung nach der Inbetriebnahme der neuen Anlage, die das schulübergreifende Sportzentrum ersetzte, am 6.02.2012 gegeben. Während der 65-jähriger Tätigkeit trug das Zentrum verschiedene Namen:

1948–1975:

Wassersportzentrum beim allgemeinbildenden Lyzeum in Pisz - BSW,

1975–1980:

Schulübergreifendes Sportzentrum in Pisz - MOS,

1981–1992:

Schulübergreifendes Wassersportzentrum in Pisz - MWOS,

1993–2011:

Schulübergreifendes Sportzentrum in Pisz - MOS,

Od 2012:

Schulübergreifendes Kreissportzentrum in Pisz - PMOS.

1948, auf Anregung des Sportlehrers Feliks Michałowski, übernahm der damalige Direktor des Gymnasiums in Pisz – Jan Bitner – die Anlegestelle an der Pisa (dt. Pisseck) und seitdem funktionierte sie als Wassersportzentrum beim Allgemeinbildenden Lyzeum. Es war die erste außerschulische Bildungseinrichtung in Pisz. Sie gehörte dem Lyzeum

und ermöglichte den Jugendlichen, touristisches Segeln und Schwimmen zu betreiben. In den Jahren 1974–1976 arbeitete das Allgemeinbildende Lyzeum in Pisz mit dem öffentlichen Antoni-Kenar-Lyzeum der bildenden Künste (PLTP) in Zakopane mit. In den Winterferien waren die Schüler des Lyzeums in Zakopane; sie wohnten damals im Internat des PLTP und liefen Ski auf Gubałówka – einem Berg, auf dem sich bekannte Skigebiete befinden. Eine große Attraktion war die Besichtigung der Stadt Zakopane und eine Seilbahnfahrt

auf den Kasprowy Wierch. In den Sommerferien waren wiederum die Jugendlichen aus Zakopane im Wassersportzentrum in Pisz zu Besuch; sie übernachteten in Zelten und segelten auf dem Roś-See.

Gemäß dem Beschluss des Leiters des Schulamtes in Olsztyn – Andrzej Gerszbergs – veränderte man im Mai 1975 die Organisationsstufe der Einrichtung und rief man das schulübergreifende Sportzentrum in Pisz ins Leben als eine selbstständige, der Schul- und Bildungsabteilung in Olsztyn unterstellte Einrichtung. Dies beeinflussten Inspektoren des Schulamtes in Olsztyn, die sowohl Veranstaltungen in Pisz als auch die Organisation und den Verlauf der Segelcamps an dem Śniardwy-See oft beobachteten. Das waren: Stanisław Grzybiwiński, Jerzy Behan und Zdzisław Klemens. Gerade durch ihre Beurteilung traf der damalige Leiter des Schulamtes so eine Entscheidung.

Bemerkenswert ist ein Glied des Namens: „schulübergreifend“, das dem Zentrum fest zugeordnet wurde. Eine der Funktionen des Zentrums war und ist nämlich die Integration von Grund- und älteren Schülern, die es in der Stadt im Laufe der Zeit immer mehr gab. Teamfähigkeit, Wett-eifer im Erwerben von Qualifikationen, Erweiterung des landeskundlichen Wissens sind bedeutende Bildungswerte der beschriebenen Lehr- und Bildungseinrichtung. Der schönen masurischen Region, die als ein Land der Tausend Seen bezeichnet wird, schloss sich das Zentrum an, das

Wassersportliebhaber ausbildet. Schon seit 65 Jahren weckt und kanalisiert er sinnvoll Aktivitäten der Jugend von Schulen in Pisz und Nachbargemeinden.

In den Jahren 1975–1999, als das Zentrum der Suw Walker Woiwodschaft gehörte, zeigten die Inspektoren des Schul- und Bildungsamtes: Zenon Hościłowicz und Mirosław Gościk, Stanisław Pawłowski und Antoni Obermiller aus dem Suw Walker Kreissegelverband und Marian Stankiewicz aus dem Vorstand des Woiwodschaftsschulsportverbands ein besonderes Interesse an der Tätigkeit des Zentrums. Sie unterstützten es auch weitgehend. Ihre Hilfe bestand darin, Segelregatten gemeinsam zu organisieren, Prüfungen für Seglerpatente durchzuführen und Gelder für Organisation von Segelcamps zu gewinnen. Man sollte hier auch die Vertreter der lokalen Behörden erwähnen, die an der Tätigkeit des Zentrums interessiert waren: Antoni Jadango, Czesław Miszkiel, Jan Kalinowski, Michał Żuk und Krystyna Nyczka – die Hauptbuchhalterin der Schulabteilung. Hiermit bedanke ich mich ihnen dafür.

In den 80er Jahren mühte sich das Zentrum mit bestimmten Problemen ab, wie z.B. veraltete Basis und Ausrüstung. Die damaligen Verwaltungsbehörden gingen leider ruhmlos in die Geschichte der verdienten Bildungseinrichtung in Pisz ein. Sie waren nämlich gegen den Ausbau des MWOS und gegen den Bau einer neuen Basis, obwohl es Gelder dafür gab (Mitarbeit mit dem Steinkohlebergwerk „Pokój“ in Ruda Śląska).

Im Laufe der Jahrzehnte wechselte sich die Verwaltungszugehörigkeit der Stadt Pisz, genauso wie lokale Behörden, Schuldirektionen und Schilder unserer Einrichtung, das Zentrum funktionierte aber unaufhörlich und diente den Jugendlichen. Während dieser 65 Jahre war seine finanzielle Lage unterschiedlich, es diente aber jungen Generationen ununterbrochen zum Treiben abenteuerlicher Sportarten.

Zu einem positiven Durchbruch kam es Anfang 2012. An der Stelle des alten MOS errichtete man eine neue Einrichtung unter dem Namen PMOS in Pisz. Man modernisierte auch die Ausrüstung, worüber wir im Kapitel 4 lesen können.

Ausgezeichnete Betriebsbedingungen des PMOS lassen große Erfolge von

Schulungsleitern und ihrer Schützlinge erwarten. Von solchen Bedingungen, unter denen man jetzt Wassersport treibt, konnten ich und die Jugendlichen während dieser 25 Jahre meiner Leitung nur träumen.

Das Jahr 2013 ist ein besonderes Jahr für das PMOS in Pisz, weil die Einrichtung das Jubiläum des 65-jährigen Bestehens feiert. Zur Ehrung dieses Jubiläums wird die folgende Monographie herausgegeben.

Im Laufe der 65 Jahre waren folgende Lehrer Leiter des Zentrums:

1948–1961: **Feliks Michałowski, Leiter des BSW,**

1962–1963: **Romuald Wiszniewski, Leiter des BSW,**

1963–1965: **Zbigniew Nowakowski, Leiter des BSW,**

1965–1966: **Stefan Grajko, Leiter des BSW,**

1966–1975: **Zygmunt Sołowiński, Leiter des BSW,**

1975–1992: **Zygmunt Sołowiński, Direktor des MOS/MWOS,**

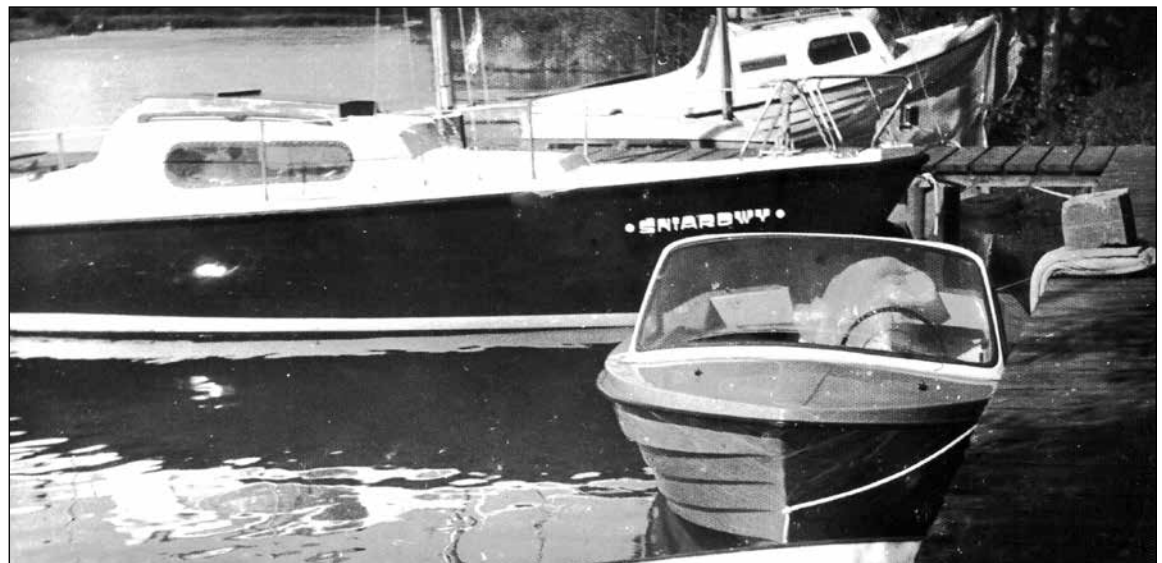
1992–2007: **Maciej Chlewicki, Direktor des MWOS/MOS,**

Od 2007: **Stanisław Zduniak, Direktor des MOS/PMOS.**

Die obengenannten Namen soll man in Erinnerung behalten. Die Mühe und das Engagement dieser Menschen, ihre Leidenschaft zum aktiven Handeln im Sportbereich und ihre organisatorischen und pädagogischen Fähigkeiten dienten nämlich den Schülern aus Pisz und anderen Ortschaften. Indem sie Wassersportarten popularisierten, prägten sie nicht nur die Leistungsfähigkeit ihrer Schützlinge, sondern auch die patriotische Verbundenheit mit unserer Region. Sie brachten der Jugend die Fähigkeit bei, den Zauber und einzigartige Vorteile des masurischen Meeres zu schätzen zu wissen.

Ich hoffe, dass diese Monographie zu einem wertvollen Dokument der 65-jährigen Geschichte des schulübergreifenden Kreissportzentrums in Pisz wird.

Zygmunt Sołowiński

Marina MWOS - 80s

Entstand die Geschichte von Pisz aus einem ... Fluss?

Pisz (Jansbork, dt. Johannisburg) ist seit Anbeginn seiner Zeit mit dem Wasser verbunden. Der Namen leitet sich vom preußischen (galinder) Wort pysz her, das „Moor“, also ein Feuchtgebiet bedeutete, denn gerade so sahen sumpfige und daher schwer zugängliche Ufer des immer mäandrierenden Flusses Pisa aus. Es ist möglich, dass auf der ganzen Länge des Flusses die einzige Stelle, die sich für eine Überfahrt eignete, sich in der Nähe der heutigen Brücke in Pisz befand, deren Verlängerung heutzutage die Kościuszki-Straße darstellt. Gerade wegen dieses Übergangs konnte hier wahrscheinlich eine Handelsiedlung bestehen, die man als lizka bezeichnete. Der Übergang soll von der Burg Johannesburg verteidigt werden haben, die von Kreuzrittern Mitte des 14. Jhs. aufgebaut wurde.

Zur Entwicklung des Wassertourismus trugen zwei Ereignisse bei. Schon im 17. Jh. begann man mit dem geplanten Bau von Kanälen. Das Ziel dieser Investitionen war, bequeme Kommunikationsstrecken zu schaffen, was die wirtschaftliche Entwicklung von Masuren hätte unterstützen können. Man unternahm u.a. den ersten Versuch, den Masurischen Kanal zu bauen.

Die Schifffahrt auf diesen Schrecken benutzte man vorwiegend zur Warenbeförderung, aber immer öfter verwendete man sie zum Personenverkehr oder sogar zu touristischen Dienstleistungen. Mittedes 20. Jhs. schaffte die Lage der Stadt Bedingungen zum Tourismus anderer Art. Am Vorabend des Ersten Weltkrieges brach gerade von hier aus eine Rudertour von Krakauer Studenten auf, die sich als Ziel vornahmen, die Flüsse Pisa, Narew und Wisła (dt. Weichsel) zurückzulegen. 20 Jahre später unternahm Melchior Wańkiewicz seine berühmte Kajakfahrt, der zusammen mit seiner Tochter über die Masurischen Seen fuhr und dann auf der Pisa in der Richtung von Narew aufbrach. Über diese Fahrt schrieb er in der ausgezeichneten Reportage *Na tropach Smętka*, die zum ersten Mal im Jahre 1936 herausgegeben wurde. Wir erfahren von der Reportage, dass am Ufer der Pisa sich ein Ruderklub befand. Es ist bekannt, dass der Klub am 10.03.1911 entstand und „Masovia“ hieß. Man konnte in dem Klub die Ausrüstung aufbewahren und mieten und eine schöne Zeit mit Freunden im Restaurantteil verbringen. Der Klub wurde auf einer Insel im Zentrum der Stadt platziert, wo es heute den Park der Solidarność (dt. Solidarität) gibt. In der Nähe davon steht heutzutage das Denkmal von Melchior Wańkiewicz, das 2011 zur Ehrung des Aufenthalts des polnischen Schriftstellers und der Veröffentlichung seiner Buches enthüllt wurde. Es erhielten sich zahlreiche Fotos aus den 30er Jahren von Ruderwettkämpfen auf der Pisa und auf dem Roś-See. Wiederum an der Stelle, wo Pisa aus dem Roś-See entspringt, wurde ein Segelklub

und eine Anlegestelle gegründet, deren Eigentümer Max Bondzio war. Er erfüllte auch die Funktion des Bootsbauers. Die Klubmitglieder organisierten Regatten auf dem Roś- und Śniardwy-See

1924 bearbeitete man den Bauentwurf eines Freibades. Am 16.12.1925 beschloss man, das Projekt etwa auf halber Strecke zwischen der Anlegestelle und Eisenbahnbrücke umzusetzen. Neben des Freibades entstand eine Anlegestelle. Vor 1945 war Msarek (der Vorname ist unbekannt) Leiter des Freibades.

Das sind natürlich nicht alle Informationen, die auf den Zusammenhang der Vergangenheit der Stadt mit dem Fluss verweisen, aber schon dieser flüchtige Umriss zeigt, dass man die Geschichte und die Gegenwart der Stadt, ohne die Wasserwirtschaft, den Wassertourismus und lokale Wassersporttraditionen zu berücksichtigen, nicht verstehen kann.

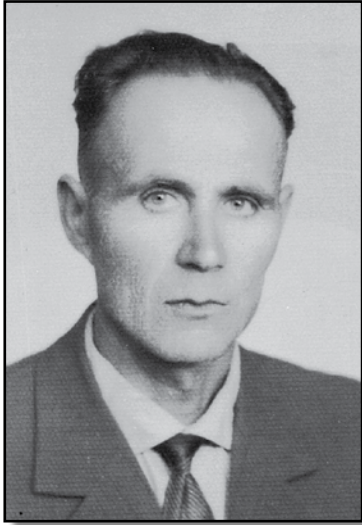
Waldemar Brenda

Ein Ort, wo städtische Schwimmbad gegründet wurde, und nach dem II Weltkrieg Wassersport Zentrum

Kapitel 1. Aus dem Archiv der Erinnerung

„Das Waren immer meine Jugendlichen“

„[...] Am 20. November 1947 nahm ich die Arbeit im Gymnasium in Pisz als Sportlehrer auf [...]. Als ich nach Pisz kam, machte ich Wanderungen in der nächsten Umgebung. Eines Tages fand ich einen mit Weiden bepflanzten Schleckenpfad, der zu einer ehemals deutschen Anlegestelle am Fluss führte. Das war ein großes Holzgebäude mit Reihen von auf Flügeln gesetzten Kabinen. Manche von ihnen hatten keine Tür und waren

devastiert. Über den Fluss gab es einen schönen Steg, an dem vor dem Krieg Schiffe anlegten. Nicht weit davon befand sich ein Kran, der zum Löschen der Fracht diente. Das Ufer war an dieser Stelle eingeebnet. [...] Zusammen mit meinen Schülern begannen wir mit Räumungsarbeiten und der Schultischler ergänzte fehlende Teile. Wir haben sich alle viel Mühe gegeben, die Basis wieder nutzbar zu machen. [...] In der Nähe vom Sitz des Wasseraufsichts befand sich eine große, ans Ufer herangezogene Kieljacht. Als ich mich dorthin begab, fand ich tatsächlich eine Jacht ohne die Kabine. Nicht weit davon lag ein Kiel mit dem Gewicht von 600 kg! Die Yacht nannten wir „MEWA“ (dt. „Möwe“). Wir zogen sie ans Ufer in der Nähe von der Schule heran und fangen wir mit der Erneuerung an, wobei uns eine unschätzbare Hilfe der Masur Duda leistete. Im Frühling 1948 konnten wir schon mit der Jacht fahren! [...].

[...] Die erste Fahrt fand am 26. Juni 1949 statt. Mit der „MEWA“ fuhren wir bis 1957. In dieser Zeit konnten viele Schüler einen Segelschein erwerben. Die Prüfungen wurden in Giżycko (dt. Lötzen) durchgeführt. Einer meiner Jungs, Jan Kuligowski, fuhr später auf vielen Meeren. [...] „MEWA“ war unser größtes Wasserfahrzeug. [...] Zeitweise mussten wir uns mit unserer „MEWA“ zufrieden geben. Erst später erhielten wir aus Olsztyn einige neue Segelboote und 12 Kajaks (eines davon wurde dann gestohlen), wir konnten also unsere Tätigkeit entwickeln.

Unter den Gebäuden der Basis gab es auch eine Herberge

für Schulausflüge [...]. In den Flügeln des Hauptgebäudes hat man ein paar Räume abgetrennt, in denen man 22 Personen unterbringen konnte. In der Hauptsaison Waren wir voll belegt. Die Gäste Waren immer zufrieden. [...]“^[1].

Feliks Michałowski

¹ Ein Fragment aus dem Interview mit F. Michałowski, „Znad Pisy“, 1996, Nr 3.

„Auf den Seen und Ozeanen der Welt verbrachte Jahre“

„[...] Die Grundschule schloss ich 1948 in Biała Piska ab und die Weiterbildung in der achte Klasse nahm ich in Pisz auf. Ich wohnte im Dorf Oblewo, 3 km von Biała Piska, zusammen mit den Großeltern und der ganzen Familie.

[...] In der Schule in Pisz bekam ich ein Stipendium in der Höhe von, wenn ich mich erinnere, 400 Zloty. 360 Zloty davon zahlte ich für das Internat und Verpflegung. Die allgemeinbildende Schule in Pisz war eine sehr gute Schule. Sie hatte hervorragende Lehrer und Betreuer. Der Sportlehrer – Professor Feliks Michałowski – entfachte in uns die Leidenschaft zum Segeln, zu Yachten und zum Sport allgemein [...]. Dank Feliks Michałowski hatte ich hier zum ersten Mal mit dem Segelsport zu tun [...]. Er ermunterte und mobilisierte die Jungs zu Renovierungsarbeiten an der Anlegestelle. [...] Irgendwo im Schilf fand er eine Kieljacht, die wir wieder nutzbar machten. Die Jacht wurde „Mewa“ benannt[...]. Das Segelwerk mit der Fläche von 30 m² bekam unsere „Mewa“ erst im Sommer 1949 [...] Nach dem Abschluss des dritten Kurses in der Szkoła Jungów (eine Schule, die dem Marinefachschulkomplex in Gdynia gehörte und Schiffsmaschinenisten und Fischer ausbildete – Anm. d. Übers.), im Juni 1950, bestand ich die Ausnahmeprüfung zur Marinehochschule (poln. PSM), Fakultät für Navigation, in Stettin. Während der Bildung in PSM absolvierte ich zweimal eine Schulung auf dem schönen Segelschiff „Dar Pomorza“. [...] PSM schloss ich im Juni 1953 ab. [...] Am 27. Oktober 1953 heuerte ich auf dem Motorschiff „Okisywie“ als Decksmann an. [...] Am 29. Oktober 1959 erhielt ich ein Diplom des Steuermanns. Seit dem 22. Juni 1960 erfüllte ich die Pflichten des ersten Deckoffiziers auf dem Motorschiff „Krutynia“. Am 30. November 1963 wurde ich zum Schiffsführer. [...] Als Schiffsführer brach ich zum ersten Mal am 4. Mai 1964 zu den Häfen von Kuba auf. Die Schifffahrt dauerte bis zum 21. August 1964. [...] Ich fuhr unter der Flagge von Saudi-Arabien, Liberia, Libyen, Gibraltar und dem Irak. [...]. Ich verabschiedete mich vom Schiff mit unverhohlener Trauer. [...]. So endete mein Seefahrtabenteuer. Das war 1998. Seitdem bin ich im Ruhestand. [...]“^[2]

Antoni Korziński

„Das Zentrum war mein zweites Zuhause“

Das Jahr 1953 war für mich sehr bedeutend. Als Mitglied der Liga Morska (dt. See-Liga) erwarb ich meinen

² W. Brenda, B. J. Trupacz (red.), *Mazury zapamiętane. Relacje i wspomnienia mieszkańców ziemi piskiej*, Orzysz 2014.

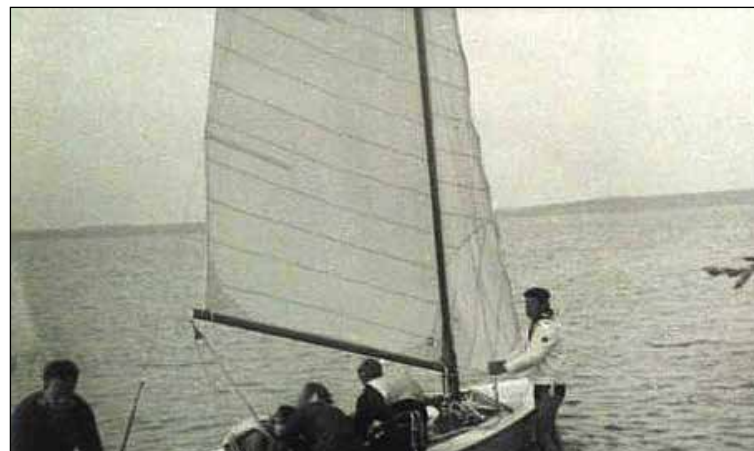
Führerschein in Sława Śląska, wurde ich zum Steuermann und statt in die Kriegsmarine einzutreten, nahm ich ein Studium in Breslau auf.

Im Sommer 1960 wurde ich als Russist im Lyzeum in Pisz angestellt. Der Direktor – Herr Władysław Niesiołowski – beauftragte mich im Rahmen von Nebenaufgaben damit, der Jugend Segeln beizubringen.

Da ich ein Instrukteur des Pfadfinderverbandes

war, gründete ich ein Wassersportteam, die dem Zawisza-Czarny-Fähnlein in Olsztyn unterstellt war. Im Sommer lernten die Jugendlichen theoretischen Fragen intensiv, im Frühling beschäftigten sie sich mit Bootsmannarbeiten im Wassersportzentrum und im Sommer lernten sie auf dem Roś-See segeln. Wir haben Segelcamps an den Großen Masurischen Seen organisiert. Das Zawisza-Czarny-Fähnlein in Olsztyn überließ mir die Funktion des Flöser während der Fahrt. Ehrenamtlich sorgte ich um die Sicherheit aller Segelcamps. Auf die Frage „Was erfordere ich von Jugendlichen?“ gab es nur eine Antwort: „Sicherheitsvorschriften auf dem Wasser einzuhalten“. Ich brachte ihnen bei, keine Angst, aber viel Respekt vor dem Wasser zu haben. Ich verifizierte Schwimmscheine, wir übten Rettungstechniken, Vorgehensweisen beim Umkippen, lernten Segelboote umkippen und wieder aufrichten u.ä.

Nicht nur Pfadfinder fuhren auf den Seen. Die Jugend aus dem Lyzeum zogen Segelfahrten vor. Viele Absolventen nahmen an den Camps teil. Das Schulamt deckte die Gesamtkosten der dreiwöchigen Durchgänge. Das Personal und die Teilnehmer waren gleich und hatten dieselben

Rechte. Unsere Lagerplätze Waren: die Kaczor- und Czarcia-Insel, der Tałowisko- und Jagodne-See, die Ortschaften Giżycko (dt. Lötzen), Węgorzewo (dt. Angerburg) und manchmal Krzyże. Die Auswahl des Lagerplatzes war vom Wetter abhängig.

Damals fuhren Segler schon in die Zamordeje-Bucht, obwohl sie im Buch Natasza aus dem Zyklus Pół wieku von Jerzy Putrament noch nicht beschrieben wurde.

Im Wassersportzentrum gab es das Wrack einer Rybitwa (ein Typ des Motorboots – Anm. d. Übers.), aber ihre Geschichte ist mir unbekannt. Am Anfang gab es noch eine sehr alte Omega und eine devastierte BM (die beiden sind Segeljachten – Anm. d. Übers.) und alte Kajaks. Der Direktor – Herr Władysław Niesiołowski – besprach mit mir, was wir kaufen sollen. Ich hatte eine große Lust auf die damals sehr populären Hetkas (eine Segeljachtklasse), es stellte sich aber heraus, dass die Schiffsbaubetriebe in Ostróda etwas anderes abzusetzen haben. Letztendlich kaufte das Schulamt zwei Omegas, einen Pirat (nach einer gewissen Zeit) und drei Cadets (für Kinder). Die Oberschüler liebten sie bald.

Die Ausrüstung nutzte sich ab, denn sie wurde den Besatzungsmitgliedern für den ganzen Durchgang zugeteilt. Eine große Plagerei war Ausfallen der Fälle aus Scheiben an Toppen. Während der Camps waren die Segelboote maximal überlastet. Milizionären verziehen uns das. Es gab keine Unfälle. Einmal hatte eine Seglerin eine starke Blinddarmentzündung auf der Czarcia-Insel und ich musste sie unverzüglich zur Schleuse bringen und Rettungswagen rufen. Einmal brach die Mastbefestigung auf der Omega, sie wurde aber für die Mittel aus dem Haushalt des Camps repariert.

Ich unternahm diese Tätigkeit im Rahmen von kostenlosen Dienststunden. Wasser und Segelsport liebte ich. Die beste Gratifikation sind die wunderbaren Erinnerungen meiner Jugend, die dank mir ein Segelabenteuer genießen konnte. Und wo?

Das Wassersportzentrum des allgemeinbildenden Lyzeums in Pisz war für viele Schüler ein zweites Zuhause und es gab aus diesem Grund gar keine Verhaltensprobleme zu Hause und in der Schule. Für diese Tätigkeit zeigten mit die Absolventen viel Güte.

Zbigniew Nowakowski

„Wir hatten das Gefühl eines einzigartigen Elitäres“

Mein Abenteuer mit dem Segelsport begann im Jahre 1974 mit der Teilnahme an Veranstaltungen in der sog. Basis. Zur Verfügung hatten wir damals drei Holzomegas, eine Kabinenjacht Caro und die ersten Cadets. Um in der

Besetzung des älteren Kollegen Steuermanns auf der Omega aufgenommen zu werden, musste man bei Renovierungen von Jachten systematisch arbeiten. Das war der einzige „Papierschein“ aufs Wasser. Die Kenntnisse, die ich damals erwarb, war später nützlich bei der Renovierung meiner eigenen Jachten. Als Grundschüler erwarb ich hier den Segelschein und dann Jachtsteuermandbefugnisse.

Ich nahm an Regatten der Cadet-, OK-Dinghy- und Finn-Klasse teil, hatte große und kleine Erfolge, manchmal auch Misserfolge. Ich nahm an vielen Segelcamps teil, die vom Leiter der Basis – Herrn Zygmunt Sołowiński – organisiert wurden. Am Anfang als Teilnehmer, später als Instrukteur. Auch mein älterer Sohn Maciej sammelte hier seine ersten Erfahrungen als Segler und nahm an vielen Camps teil, wo er Segelscheine erwarb. Von der Leidenschaft zum Segeln angesteckt, ist er bis heute mit dem Wasser verbunden. Er erwarb Schiffsführerbefugnisse, arbeitet in der Yachting-Akademie, führt Schulungen durch und fährt auf Gewässern der Welt. Mein jüngerer Sohn wurde von diesem Hobby auch angesteckt, segelt und ist ein Jachtsteuermand. Seit einigen Jahren treffen wir uns auf gemeinsamen Jachtreisen, die Maciej organisiert, und fahren wir zusammen mit den Kameraden aus dem Lyzeum in Pisz und der Basis: Piotr Klementowski, Jan Sroka, Mirosław Malinowski. Wir erinnern uns dann immer an unsere Freunde aus der Basis und Lehrer des Lyzeums in Pisz.

Ich finde, dass die Atmosphäre, die in der Basis herrschte, und die dort angestellten Leute uns solide Grundlagen zum Betreiben des Segelsports schufen. Die Zugehörigkeit zu der Gruppe von Jugendlichen, die diesen Sport trieben, gab uns das Gefühl eines eigenartigen Elitäres.

Dr. med. Robert Boroń

„Mit dem Wasser ist nicht zu scherzen“

Man hat mich um ein paar Reflexionen über das schulübergreifende Wassersportzentrum in Pisz. Das ist jetzt ein Kreiszentrum. Meine Erinnerungen sind sehr positiv, zumal sie mit meiner Jugend verbunden sind. Ich erinnere mich an vielen Personen, das sind manche von ihnen:

- **Zygmunt Sołowiński** – Trainer für Regattasegeln der 2.

Klasse, guter Veranstalter von Segelcamps. Er konnte für das Zentrum alles erledigen.

- **Józef Bąk** – Trainer für Regattasegeln der 2. Klasse, bis heute arbeitet er in der Basis. Dank seiner Arbeit mit Jugendlichen hatte MWOS die Green Erfolge. Geschichtslehrer. Seine Leidenschaft – Segeln.

- **Tadeusz Siwik** – Sport- und Segellehrer, Wassersportler. Unersetzlich bei allen Arbeiten in der Basis

und Segelcamps. Selber fit, sorgte er um die gute Leistungsfähigkeit unserer Segler.

- **Stanisław Michałowski** – Sportlehrer im allgemeinbildenden Lyzeum und dann in der medizinischen Fachoberschule in Pisz. Segel- und Basketballlehrer. Er segelte mit unseren jungen Adepten des Segelsports. Sehr anspruchsvoll und strebsam. Bis heute kann man bei ihm erstklassige Jachten ausleihen.
- **Grażyna Ryk** – Chemielehrerin im allgemeinbildenden Lyzeum in Pisz. Się liebte Jugendlichen und Segeln. Sie begleitete uns immer in Segelcamps – eine Autorität in der Schule und in den Sommerferien. Mehrmals gehörte sie zum Ausschuss während Segelregatten.
- **Zbigniew Nowakowski** – ein Freund Zygmunt Sołowińskis. Lehrer im allgemeinbildenden Lyzeum in Pisz. Nauczyciel. Er fuhr auf dem „Zawisza Czarny“ und zusammen mit mir bereitete er die Jugendlichen auf die Prüfungen für Segelscheine vor. szkolił razem ze mną młodzież na stopnie żeglarskie. Er erfüllte die Funktion des Lagerchefs. Bei Windstille brachte er den Jugendlichen Shantys bei „Pod żaglami Zawiszy życie płynie jak w bajce“.
- **Aleksander Dusyn, Jurek Matuszewski** – meine älteren Kollegen aus dem allgemeinbildenden Lyzeum in Pisz. Immer strebten sie danach, die besten auf den von Zygmunt Sołowiński organisierten Schifffahrten Pisz–Węgorzewo–Pisz zu sein.
- **Zbigniew Konieczka, Marek Nowakowski, Robert Boroń, Waldemar Wicik, Leszek Doniec** – meine Kollegen aus der Basis.
- **Zbigniew Konieczka „Koniu“** – ein sehr guter Segler, hatte ein „Windgefühl“. Wir fuhren zusammen als Besetzung eines Cadets, später auf 420 und hatten gute Leistungen. Ich wurde dann an der Sporthochschule in Danzig, und Zbyszek an der Technischen Hochschule in Warschau aufgenommen.
- **Marek Nowakowski „Amor“** – der beste Segellehrer der

jugen Seglergeneration. Dank ihm erfuhren die Mädchen aus dem LO, was „klar“ (Ordnung auf der Jacht machen) bedeutet. Als der Mast auf unserer alten Plauen Omega brach, wurde Nowakowski vom Segelcamp gewiesen. Obwohl er in Deutschland wohnt, verbringt er jede Sommerferien in Masuren.

- **Robert Boroń** – er fuhr auf dem Boot der Finn-Klasse und hatte viele Erfolge. Segelliebhaber und sehr guter Arzt. Ich weiß, dass er weiter segelt und sehr gut behandelt.
- **Waldemar Wicik** – eines Tages, als er auf dem Cadet fuhr, stieß er sich bei einer Wende gegen einen Ladebaum und kurde ohnmächtig. Er überlebte, weil er eine Schwimmweste anhatte. Auf demselben Cadet zog er einmal ein „Fass mit Styropor“ heraus. Er legte den Cadet voller Fische kaum an. Dann hatten alle Lagerteilnehmer Fische zum Abendessen.
- **Leszek Doniec** – Segler voller Phantasie. Auf der Omega ließ er uns so anzuluven, damit er sich auf dem Schwert stellen konnte.

Mein Abenteuer mit dem MWOS in der Zeit der Grund- und Oberschule war eine gute Lebensschule. Bis heute erinnere ich mich gerührt an frühe Weckrufe, Appelle, Segeln, Brückenbau, gemeinsames Singen mit dem Dr. Romuald Weraksa – dem Direktor des LO in Orzysz, der von Zygmunt Sołowiński zu abendlichen Lagerfeuer oft eingeladen wurde. „Słoneczko już gasi złoty blask“ – so sang ich meinem Sohn und er bat mich, aufzuhören

Viele Jahre lang hatte ich mit masurischen Seen zu tun und eins ist sicher: Mit dem Wasser ist nicht zu scherzen. Allen Seglern wünsche ist Mast- und Schotbruch.

Mirosław Zduńczyk

Die Tätigkeit des MWOS in den 70er Jahren.

„[...] Eine andere Einrichtung in der Stadt Pisz, die Kinder und Jugendlichen ausbildet, ist das schulübergreifende Wassersportzentrum.

Es wurde aufgrund des ehemaligen Segelzentrums „Basis“, das bis 1975 zum allgemeinbildenden Lyzeum gehörte, gegründet. Das schulübergreifende Wassersportzentrum beschäftigt sich seit 1975 mit der Sporttätigkeit im Bereich des Regattasegelns. Im Zusammenhang mit der Eröffnung einer Schwimmhalle im Jahre 1976 beauftragte man das Zentrum mit dem Schwimmunterricht für 6-jährige Kindergartenkinder und Grundschüler der Klassen 1-3. Eine Schulungstätigkeit begann im laufenden Schuljahr die Schwimmsektion, die die am besten schwimmenden Kinder im Alter von 7-10 Jahren versammelt. Sie umfasst 42 Schüler.

Das MWOS beschäftigt zwei Lehrer des 2. Klasse des Regattasegelns, einen Schimmlehrer der 2. Klasse und einen Segellehrer.

Die Zahl der Schuljugend in MWOS im laufenden Schuljahr sind in der folgenden Tabelle dargestellt.

Lfd. Nr.	Schule/Klasse	OPP	C	420	Finn	OK	Schwimmen	Zusammen
1.	SP1	60	18	2	–	–	16	96
2.	SP2	25	–	–	–	–	11	36
3.	SP3	60	21	5	–	–	15	101
4.	LO	–	–	2	1	3	–	6
5.	ZSZ	–	–	3	–	–	–	3
6.	LMP	–	–	–	–	–	–	–
Zusammen		145	39	12	1	3	42	242

Die Grundtätigkeit ist möglich dank einer ganz gut ausgestatteten Schulungsbasis. Die Jugendlichen haben gute Segelausrüstung, eine Schwimmhalle, eigene Unterkunft, und nach der Saison auch Sporthallen des Lyzeums und der Grundschule nr 3 zur Verfügung.

Das MWOS verfügt über die folgenden Boote:

- Jachten der Optimist-Klasse – 28 St.
- Jachten der Cadet-Klasse – 17 St.
- Jachten der 420er Klasse – 8 St.
- Jachten der Finn-Klasse – 1 St.
- Jachten der Klasse OK Dinghy – 5 St.
- Touristischen Jachten – 7 St.
- Motorboote – 4 St.

Oft wählen Kinder und Jugendliche Segeln als eine Sportart, die sie betreiben möchten. Sie wissen, dass sie viel Spaß und viele Emotionen mit sich bringt, und der interessante Schulungsprogramm motiviert die wetteifernden

Mannschaften zu immer besseren Leistungen. Die folgende Tabelle zeigt die Zahl der Jugendlichen im MWOS im laufenden Schuljahr.

Die Sportschulung im schulübergreifenden Wassersportzentrum umfasst 242 Grund- und Oberschüler, was 4,4% der Schuljugend darstellt. Die größte Gruppe, die 145 Kinder zählt, bildet die Anfängersektion, die in der Optimist-Klasse geschult wird. Es werden Kinder der 3. Klasse aller Grundschulen angenommen. Aus dieser ganz zahlreichen Gruppe wird im Schuljahr 1980/81 die 4. Klasse mit erweitertem Sportunterricht (Sonderprofil: Regattasegeln) gebildet.

Es scheint, dass das der Anfang eines richtigen Weges ist, der zur Verbesserung des Niveaus dieser Sportart in der Stand und im Land der Großen Masurischen Seen führt

Eine andere ganz zahlreiche Gruppe stellt die Schuljugend in den Klassen Cadet, 420er, Finn und OK dar – insgesamt 55 Schüler. Am zahlreichsten repräsentiert das MWOS die

Jugend aus den Grundschulen Nr 3 und Nr 1, die schon seit ein paar Jahren an allen Unterrichtsformen und an Regatten teilnimmt und immer größere Erfolge hat.

Zur Zeit bezwecken die Organisations-Schulungsaktivitäten im Zentrum die Gestaltung eines lang dauernden Schulungsprozesses, der auf einer Auslese und einem Niveau der allgemeinen und technischen Leistungsfähigkeit basiert. Das schulübergreifende Wassersportzentrum führt in Sommerferien interessante Sommerveranstaltungen durch, und zwar:

Schulungscamps

Sie betreffen Schulkinder- und Jugend im Laufe des Schuljahres im Bereich Regattasegeln und Schwimmen. Das Ziel dieser Camps ist, die Wettkampfteilnehmer für die Teilnahme an allen Regatten, die vom Mai bis zum Oktober durchgeführt werden, vorzubereiten.

Segelcamps

Sie werden in attraktiven Orten, vorwiegend am Śniardwy-, Roś- und Seksty-See, veranstaltet. Das Programm dieser Camps bezieht einen Segeltheorieunterricht und Veranstaltungen zum Thema landeskundliche Touristik ein. Die Teilnehmer sind die Zentrummitglieder und auch andere Jugendliche, die sich für Segeln interessieren. Dieser Campstyp ermöglicht, Segelscheine zu erwerben (Befugnisse eines Seglers und Jachtsteuermannes), mit denen man Jachten selbstständig führen kann.

Segelfahrten

Diese Form der Sport-, Erholungs- und Touristenaktivität ist für ältere Grund- und Oberschüler geeignet, die Segelscheine schon haben. Es ist eine Belohnung für Aktivisten und Wettkampfteilnehmer des Zentrums. Die Fahrten finden auf den attraktivsten Strecken der Masurischen Seenplatte statt. Meistens ist das die Strecke Pisz–Mikołajki–Giżycko–Węgorzewo.

Die Zusammenarbeit der Grundschulen mit dem LO und dem Berufsschulenverband mit dem MWOS verläuft gut.

Es finden oft Treffen der Zentrumsdirektion und Trainern mit Sportlehrern, Betreuern und Sektionsmitgliedern statt. Trainer besuchen systematisch Schulen, nehmen sie an Eltern- und Lehrerversammlungen teil, um Informationen über die Leistungen und die Arbeit der Schützlinge mitzuteilen oder zu erwerben. Im Winter benutzen die Sektionsmitglieder des MWOS Sporthallen der Schulen und die Schwimmhalle zur Verbesserung der Leistungs-

fähigkeit und Aneignung von praktischen Fähigkeiten und theoretischen Kenntnissen. Die allgemeine Fitness wird auch durch Athletikunterricht und verschiedene Spiele an der frischen Luft und Skilaufrmärsche verbessert. Die jungen Mitglieder des MWOS leisten viele Sozialarbeiten, z.B. beschäftigen sich mit der Wartung der Segelausrüstung. Im Winter bereiten sie die Boote unter Aufsicht der Trainer und Kursleiter für den Sommer vor. Der Tätigkeitsumfang des MWOS ist sehr breit. Es ist ein wichtiger Platz einer außerschulischen Aktivität, wo Kinder und Jugendliche ihre Interessen erweitern können, Ordnung, persönliche und Sportdisziplin lernen und gleichzeitig dank ihrer Talente und Fähigkeiten ihrer Stadt und Schule Ruhm einbringen [...]"^[3].

...

³ Fragment der Magisterarbeit von Tadeusz Maconka, *Działalność sportowo-rekreacyjna szkolnych klubów sportowych na terenie miasta Pisz*, General-Karol-Świerczewski-Sporthochschule in Warschau, Warschau 1980, S. 46–51.

Kapitel 2. Arbeit mit Jugendlichen im Segelsportbereich

Charakteristik der Arbeit. Segelsportsektion 1968/1969

Die Wassersportbasis war eine Sporteinrichtung. Sie hatte ihr eigenes Schild, Aktionsprogramm und ihre eigene Adresse. Sie verfügte über eine entsprechende Ausrüstung und man wählte auch eine Person, die für ihre Tätigkeit zuständig war. Die Hausmeisterin war Frau Katarzyna Jagiełło, die eine Dienstwohnung im Obergeschoss des Wassersportbasis besetzte. Nachdem sie in den Hintergrund getreten war, übernahm die Wohnung Jerzy Jabłoński, der seit 1977 als Bootsbauer angestellt war.

Dieser organisatorische Rahmen sollte man zu gesellschaftspädagogischen Zwecken mit einer Sporttätigkeit der Schüler gefüllt werden. Die Basis konnte dank jungen Segelenthusiasten funktionieren. Man knute sagen, dass die Wassersportbasis dank ihnen und für sie existierte. Sie haben es verdient, auf den Seiten der folgenden Ausgabe verzeichnet und unvergesslich gemacht zu werden. Die aktivsten und mit der Tätigkeit der Basis am engsten verbunden waren:

Witold Andrzejczyk	Waldemar Kamrat
Zbigniew Anton	Wojciech Kanarek
Michał Bachmura	Stanisław Michałowski
Jerzy Bałdyga	Zbigniew Matuszewski
Jarosław Barański	Zenon Mysiorski
Robert Boroń	Marek Nowakowski
Krzysztof Frycz	Jerzy Różycki
Jerzy Gąsiewski	Robert Sołowiński
Zbigniew Gąsiewski	Mirosław Zduńczyk
Piotr Gryciuk	und viele andere

Alle diesen Mitglieder konnten das Lernen im allgemeinbildenden Lyzeum in Pisz mit der Teilnahme an der Segelsportsektion in der Basis in Einklang bringen. Sie hatten keine Probleme, Zeit und Kraft sowohl für die Schulpflichten als auch die Veranstaltungen in der Basis zu finden, die doch viel Aufopferung erforderten.

Die jungen Segler bereiteten die Boote auf die Saison selber vor. Sie kratzten Farbenreste ab und strichen die Segelboote, reparierten und warteten die Boots-ausrüstung (Segel, festes und verstellbares Schiffstauwerk). Die Basis stellte damals keinen Bootsbauer an. Seine Fähigkeiten eigneten sich junge Segelabenteuerliebhaber an, dadurch dass sie bei Segelbooten arbeiteten. Als Belohnung für die Fleißigkeit und Ausdauer konnten sie an Segelcamps und Segelfahrten in Sommerferien teilnehmen.

Manche Segelsektionsmitglieder vertraten würdig die Wassersportbasis in Segelregatten. Erwähnenswert sind die Erfolge von Robert Boroń in der Finn-Klasse und von Zbigniew Konieczko und Mirosław Zduńczyk in der 420er Klasse (die ersten Plätze in den Meisterschaften der Suwalsker Woiwodschaft im Jahre 1978).

In den frühen Jahren der Tätigkeit der Wassersportbasis (die 60er und 70er Jahre) war es schwer, Betreuer oder Kursleiter für Segelcamps von außen für die Saison aufzutreiben. Im Laufe der Zeit konnte sich die Basis eines eigenen Personals rühmen. Als Lehrer arbeiteten gut ausgebildete Absolventen des Lyzeums und zugleich Segelsektionsmitglieder, die durch die Schulung von Neulingen Gebrauch aus ihren Fähigkeiten machen konnten.

Auf diese Weise konnte die Basis nicht nur die Jugend im Sportbereich ausbilden, sondern auch soziale Beziehungen, Teamfähigkeit, Verantwortungsgefühl, Achtung vor körperlicher Arbeit und positive Charakterzüge gestalten. Unsere „Einlage“ soll später einen sozialen Ertrag bringen. Viele ehemalige Teilnehmer der Segelveranstaltungen in der Basis in Pisz gaben in ihrem Erwachsenenleben ihre Leidenschaft zu Wassersportarten nicht auf, ganz im Gegenteil – sie steckten damit ihre Kinder an. Dies bestätigen die angefügten Erinnerungen von Robert Boroń.

Auf diese Weise konnte die Basis nicht nur die Jugend im Sportbereich ausbilden, sondern auch soziale Beziehungen, Teamfähigkeit, Verantwortungsgefühl, Achtung vor körperlicher Arbeit und positive Charakterzüge gestalten. Unsere „Einlage“ soll später einen sozialen Ertrag bringen. Viele ehemalige Teilnehmer der Segelveranstaltungen in der Basis in Pisz gaben in ihrem Erwachsenenleben ihre Leidenschaft zu Wassersportarten nicht auf, ganz im Gegenteil – sie steckten damit ihre Kinder an. Dies bestätigen die angefügten Erinnerungen von Robert Boroń.

Wassersportbasis - Segelsektion

Schuljahr 1968/1969

Jan Dzitkowski	Marek Pokorski
Marek Filipkowski	Lucjan Olszewski
Mirosław Gąsiewski	Lech Rękawek
Mirosław Grabowski	Wiesław Sikorski
Ryszard Grygorowicz	Stanisław Syta
Waldemar Kamrat	Jerzy Wiktorko
Bogusław Kuliś	Lech Zajkowski
Zygmunt Sołowiński	

Formen der Zusammenarbeit mit Jugendlichen im Segelsportbereich

Zur Formen der Zusammenarbeit mit Jugendlichen im Segelsportbereich zählen Segelcamps, Vorbereitungsschulungen für den Erwerb von Segelscheinen, Schulung für Regattasegler, Veranstaltung von Segelregatten und Segelfahrten. Die Segelcamps fanden in Wäldern am Śniardwy-, Seksty- und Roś-See statt. Grund- und Oberschüler,

Betreuer und Kursleiter stellten 10-Personen- und auch kleinere Zelte und Lagerküchen (Dampfkessel und Feldküche) auf und gruben Erdhöhlen (in denen Gemüse, Kartoffeln u.ä. aufgehoben wurden) und Latrinen und bauten einfache Stege zum Anlegen von Segel- und Motorbooten zusammen. Die Küche überdachte man mit Sperrholzplatten. Esszimmer befanden sich in einem großen Zelt, in das man zwei lange Tische aus Brettern und zwei Bänke stellte.

Das Wasser zur Zubereitung der Speisen schöpfte man zunächst aus dem See. Später ließen wir eine Schwengel-pumpe vor jedem Camp montieren, aus der wir Trinkwasser schöpfen konnten. Das Trinkwasser wurde vorher von der Sanitär-epidemiologischen Station überprüft. Die Camp-teilnehmer wuschen sich und badeten aber immer noch im See. Zum Küchenpersonal zählten: eine Intendantin, zwei oder drei Köchinnen und eine Dienstgruppe von Jungs oder Mädchen, die jeden Tag gewechselt wurde.

Die ersten Camps dauerten zwei Wochen, danach verlängerte man sie zu 21 Tagen, weil die Schulungen für Segel- und Jachtsteuermannscheine und zur Regattateilnahme nahmen mehr Zeit in Anspruch.

Mit dem Camps war eine Schulung zur Regattateilnahme in den Klassen Optimist, Cadet, 420, OK Dinghy, und in einem bestimmten Zeitraum auch Hornet und Finn untrennbar verbunden.

Das Segel ist eine vielseitige Sportart, und körperliche Leistungsfähigkeit ist im Leistungssegelsport sehr wesentlich. Auch Erziehung und viele Charakterzüge entscheiden darüber, ob ein junger Teilnehmer in der Zukunft ein guter Segler wird. In dem Camps strebten Lehrer danach, diese Züge bei ihren Schützlingen zu entwickeln.

Mädchen und Jungs, die Regattasegeln betrieben, hatten in den Camps sehr gute Bedingungen zum systematischen Training (zweimal täglich während drei Wochen). Das war ein kontinuierliches Training. Deswegen erzielten unsere Jugendlichen gute Ergebnisse bei verschiedenen Regatten im In- und Ausland (Beispiele dafür wurden im weiteren Teil der Monographie angeführt).

Das MWOS in Pisz war in den Jahren 1981, 1983 und 1985 Veranstalter der polnischen Meisterschaften des Sport-schulverbandes um den Pokal des Ministers für Bildung und Erziehung. Die Regatten wurden auf dem Roś-See in Rybitwy ausgetragen.

Eine der beliebtesten Segelsportarten unter Jugendlichen waren Segelfahrten auf der Strecke der Großen Masurischen Seen: Pisz–Mikołajki–Giżycko–Węgorzewo. Das ist eine einzigartige Strecke, auf der sich die größten Seen Polens (Śniardwy, Mamry und Niegocin), aber auch kleinere Seen, viele Kanäle, Flüsse und Schleusen befinden. Ihre landschaftlichen und

natürlichen Vorzüge machen sie zu einer der attraktivsten Strecken in Polen. Die Segelcamps waren ein Beispiel einer aktiven Erholung und eines intensiven Trainings von Kindern und Jugendlichen, die Segelsport betrieben.

Während der zweiwöchigen Segelfahrt konnten die Jugendlichen die Zeit interessant verbringen und sich landeskundliches Wissen aneignen. Sie erfuhren ein Segelabenteuer. Sie erweiterten ihr theoretisches und praktisches Wissen über das Segeln. Aufenthalte und Lager organisierte man in Häfen in Mikołajki, Giżycko, Węgorzewo und Ogonki und an Einbindestätten an dem Szeroki-Ostrów-, Jagodne- und Świącay-See. Während der Aufenthalte besichtigten wir die Häfen und Ortschaften. Wir genossen die Schönheit der masurischen Natur und abends, wenn wir am Lagerfeuer saßen, tauschten wir unsere Eindrücke aus und sangen Lieder, nicht nur die Shantys. Die Segelfahrten fanden auf solchen Jachten wie Omega, Nash, Venus, Skipper, Kormoran, und später auch auf der Nefryt statt. Auf einer der Fahrten (17–30.08.1968) hatten wir sogar drei Boote der Cadet-Klasse! Die Mahlzeiten wurden gemeinsam zubereitet, und um die Ordnung (poln. „klar“) auf Deck sorgte die Besatzung. Jede Jacht wurde von einem Steuermann geleitet, also einer Person, die über Segelbefugnisse verfügte. Die 4- oder 5-köpfige Besatzung war unter der Obhut des Steuermannes. Den Verlauf und die Sicherheit des Segelcamps (oder der Fahrt) kontrollierte der Campleiter. Alle Campteilnehmer waren mit einer Schwimmweste ausgerüstet und auf jeder Jacht gab es einen Rettungsring.

Zygmunt Sołowiński

Klasse mit erweitertem Sportunterricht (Sonderprofil: Segelsport)

Eine Innovation in der Bildungstätigkeit des MWOS in Pisz war die Eröffnung einer Klasse mit erweitertem Sportunterricht mit Segelsport als Sonderprofil. Die Aufgabe der Klasse war, auf dem Sportgebiet besonders begabte Schüler, die entsprechende gesundheitliche Veranlagung hatten, auszubilden.

Die Lehrer der Grundschule nr 3 und des MWOS beschlossen im Schuljahr 1980/1981, die vierte Klasse mit erweitertem Segelsportunterricht zu errichten. Man bearbeitete ein mehrjähriges Sportunterrichtsprogramm im Bereich Segeln. Das Programm wurde so zusammengestellt, dass es möglich war, den Sportunterricht mit sonstigen Unterrichtsstunden in Einklang zu bringen.

Im Lehrplan gab es 10 Sportstunden wöchentlich. Das Sportunterrichtsprogramm wurde in Klassenräumen, in der Turnhalle, im Schwimmbad, an der frischen Luft, während der Segelcamps und im MWOS umgesetzt. Die Schüler dieser

Klasse hatten zusätzlich zwei Englischstunden wöchentlich. Wir gingen davon aus, dass das von den Schülern realisierte Sportprogramm die Lehranforderungen der konkreten Schultypen nicht herunterschrauben kann.

Unten stellen wir die Schülerliste der Klasse dar, die das Programm bis zum Abschluss der 8. Klasse realisierte.

Sławomir Banach	Joanna Kowalczyk
Izabela Barbarska	Jarosław Kłok
Janusz Biedrzycki	Rajmund Kubasow
Małgorzata Borkowska	Jarosław Ławski
Leszek Brakoniecki	Zdzisław Młynarczyk
Sebastian Ciborowski	Krzysztof Młyńczak
Agnieszka Cwalina	Aneta Ostrowska
Karol Cwalina	Jacek Paliwoda
Robert Czaplicki	Agnieszka Pilewicz
Alicja Dębek	Paweł Skorzecki
Wiesław Długozima	Janusz Stankiewicz
Jarosław Frycz	Sylwester Szczubefek
Leszek Gutowski	Mirosław Tabaka
Barbara Kałudzińska	Adam Ulązka

Klassenlehrerin - Frau Jadwiga Rogalska

In den 80er Jahren errichtete man noch ein paar Klassen mit erweitertem Segelsportunterricht für die Schüler der Grundschule nr 3 in Pisz.

„Das ist es!“

Wird Jarek Skorus, ein pausbäckiger, blonder, 13-jähriger Junge ein Segler? Oder Joasia Kołodziej, seine Gleichaltrige? Schwer zu sagen. Es geht aber nicht darum, dass das MWOS Segler beruflich ausbildet, aber um etwas ganz Anderes. Dank dem MWOS können Grund- und Oberschüler während des ganzen Kalenderjahres die Zeit auf eine interessante Weise verbringen. Das Zentrum lässt sie sich in der kleinen Stadt nicht langweilen. Das ist es!

Selbstverständlich gibt es unter diesen Kindern auch Personen, die sich mit dem Segeln für immer verbinden. Z.B. der 16-jährige Marek Tessarzik will Bootsbauer und Kursleiter werden. Sein Vorbild ist u. A. Herr Tadeusz Siwik, der ihn schon seit der 4. Klasse der Grundschule auf diesem Gebiet betreut.

Die Lebensentscheidung Marek Tessarziks und seinesgleichen Segelenthusiasten beeinflusste der langjährige Umgang mit dem Wasser und die Teilnahme an den Veranstaltungen des MWOS in Pisz. Die Einrichtung, die gemäß dem Beschluss des damaligen Leiters des Schulamtes in Olsztyn – Andrzej Gerszbergs – ins Leben gerufen wurde, wird von Anfang an, also seit 10 Jahren, vom energiegelassen Direktor, Zygmunt Sołowiński, dem Absolventen der

Sporthochschule in Posen, geleitet. Dieser weise Pädagoge kann nicht nur Kinder anwerben und die notwendige Ausrüstung erwerben, sondern auch treu ergebene Leute, Lehrer für verschiedene Schulfächer aus den Schulen in Pisz für sich einnehmen. Zur Mitarbeit ermunterte er auch Maria Hłowiecka, Leiterin der Grundschule Nr 3, die die Bedürfnisse der Schüler sehr gut versteht. Schon ab der 3. Klasse wissen sie, dass sie in einem Jahr eine Sportklasse besuchen können, in der das Sportprogramm um Segelsportstunden und Unterricht im Schwimmbad bereichert ist. Die Voraussetzung ist die Bereitwilligkeit der Kinder, guter Gesundheitszustand und Schwimmfähigkeit. Dann beginnt die Segelschule.

Vom Oktober bis zum März finden theoretische Unterrichtsstunden statt. Trainings gibt es viermal in der Woche, und an Wochenenden beschäftigen sich die Kinder mit Renovierungsarbeiten, streichen die Ausrüstung. Sie arbeiten körperlich, also schwer, aber immer mit erkennbaren Ergebnissen. Soviel die Bedingungen es zulassen, fahren sie zu Regatten, die in der Nähe von Pisz organisiert werden. Sie streben danach, sowohl in der Theorie als auch in der Praxis gut zu sein, denn in Wintermonaten können diejenigen, die es verdient haben, ins Gebirge fahren und ihre Leistungsfähigkeit verbessern. Im Sommer dagegen, wenn die Ferien kommen, nehmen sie an Segelcamps in der Nähe von Pisz teil. Da gibt es Wasser, Segelboote, Schwimmen und auch Pflichten. Sie müssen Zelte aufräumen, Pritschen machen, Kochgeschirre abwaschen, Küchendienst haben, Wasser bringen, Kartoffeln schälen, Holz zerhacken und andere Arbeiten leisten, was sich später zu Hause als nützlich erweist.

Außer Pisz gibt es in der Suwalki Woiwodschaft noch drei ähnliche Zentren – in Giżycko, Suwałki und Augustów.

Warum beschreibe ich das so ausführlich? Da ich ständig höre, dass Jugendliche selber nicht wissen, was sie wollen, dass sie widerlich, faul, unzufrieden sind, konsumorientiert leben und übertriebene Forderungen haben. Das angegebene Beispiel zeugt doch davon, dass das Image der jungen Menschen sich verändert, wenn man sie mit dem eigenen Beispiel und interessanten Unterrichtsformen, die nicht nur Spaß machen, sondern auch gesellschaftspädagogisch nützlich sind, zum Handeln ermuntert. Sie eignen sich Selbstständigkeit, Zusammenleben in einer Gruppe und Respekt vor der Arbeit an. Man könnte noch sehr viele Vorteile aufzählen, die das Ergebnis der Bemühungen unserer klugen Lehrer sind, einen richtigen Weg für Kinder und Jugendliche zu finden. Doch überall gibt es solche Leute wie Gerschberger, Sołowiński, Hłowiecka.

Diejenigen, die auf masowischen Ebenen, in der Nähe

von Rzeszów oder Częstochowa wohnen, könnten fragen, was ihre Kinder davon haben, dass ihre Gleichaltrigen in einer weit entfernten Stadt Pisz das machen können, was ihnen Spaß bringt und sie gleichzeitig entwickelt, wenn es hier keine Seen gibt, damit ihre Kinder segeln können. Das stimmt, aber es gibt Berge, Hügel, Wälder und schöne Landschaften. Mit etwas gutem Willen und Initiative kann man überall solche Maßnahmen unternehmen, wie die Lehrer in Pisz. Es kommt aber leider oft vor, dass weder lokale Behörden noch Schulen noch Eltern versuchen, daraus Gebrauch zu machen, was natürlich und zugleich attraktiv ist. Es lohnt sich, darüber nachzudenken, und schon jetzt zu handeln zu beginnen, um jungen Menschen im Sommer etwas anbieten zu können.

Elżbieta Mamrowicz

Leistungen in Segelregatten

Die Leidenschaft und Hingabe, mit denen die Lehrer und Kursleiter mit Jugendlichen arbeiteten, fanden ihre Widerspiegelung in den Leistungen und Erfolgen unserer Schützlinge in Segelregatten.

Unten wurden die Leistungen der Schulungsleiter und Schüler dargestellt:

1978

Segelmeisterschaften der Suwalkier Woiwodschaft

420er Klasse
– Zbigniew Konieczko und Mirosław Zduńczyk – 1. Platz

Fin-Klasse
– Robert Boroń – 1. Platz

1986

Gesamtpolnische Spiele der Schuljugend

Die Mannschaften aus dem MWOS waren sehr erfolgreich

und nahmen sehr gute Plätze ein.

- Cadet-Klasse**
- Adam Ułazka und Robert Jesionowski
 - Andrzej Borawski und Piotr Stachelek
 - Iwona Lichota und Blanka Śmiarowska
 - Jolanta Wesołowska und Barbara Glińska

Gesamtpolnische Jugend-Spartakiade
420er Klasse
– Marek Tessarzik und Jacek Wiśniewski – 5. Platz

1987

Polnische Juniormeisterschaften

420er Klasse
– Marek Tessarzik und Kazimierz Niecikowski – 1. Platz
Die Mannschaft war im polnischen Junioren-Nationalteam.

Rok 1988

420er Klasse

Polnische Juniormeisterschaften
– Sławomir Banach und Kazimierz Niecikowski – 1. Platz

Gesamtpolnische Jugend-Spartakiade

– Adam Ułazka und Robert Jesionowski – 3. Platz
MWOS zu Pisz errang in dieser Saison den 2. Platz im Teamwettkampf. Adam Ułazka und Robert Jesionowski nahmen den 2. Platz ein und zusammen mit der anderen Mannschaft von Sławomir Banach und wurde ins Nationalteam einberufen.

1989

Polnische Juniormeisterschaften

420er Klasse
– Adam Ułazka und Robert Jesionowski – 1. Platz
– Sławomir Banach i Kazimierz Niecikowski – 3. Platz
– Iwona Lichota und Blanka Śmiarowska – 4. Platz

1990

Folgende Klubs erkämpften Bezirkmeistertitel in den jeweiligen Jahren:

Lfd. Nr.	Verein	1989	1990	1991	1992	RAZEM
1.	MWOS Pisz	10	10	10	7	37
2.	MWOS Augustów	10	10	8	5	33
3.	MWOS Giżycko	3	8	4	16	31
4.	MWOS Suwałki	–	1	5	15	21
5.	MWOS Mikołajki	2	4	10	7	25
6.	ZKS Ruciane-Nida	2	2	2	–	6
Zusammen		27	35	39	50	151

Sportklassen, die von Teilnehmern der jeweiligen Klubs errungen wurden:

Lfd. Nr.	KLUB	1989	1990	1991	1992	Zusammen
1.	MWOS Giżycko	1	2	–	1	4
2.	MWOS Augustów	1	1	1	1	4
3.	MWOS Pisz	2	1	1	1	4
4.	MWOS Suwałki	–	–	2	2	4
5.	ZKS Ruciane-Nida	1	1	1	0	3
6.	MKZ Mikołajki	–	–	–	–	–

Europameisterschaften in Chojnice**420er Klasse**

- Adam Ulążka und Robert Jesionowski – 8. Platz

Das war die Mannschaft, die von allen polnischen Teilnehmern am besten ausfiel.

Polnische Juniormeisterschaften

- Adam Ulążka und Robert Jesionowski – 3. Platz
- Iwona Lichota und Blanka Śmiarowska – 3. Platz

Bezirksmeistertitel in den jeweiligen Klassen erkämpfen:**Optymist-Klasse:**

- 1989–Mariusz Młodzianowski
- 1992–Maciej Żarnowski

420er Klasse

- 1989–Adam Ulążka und Robert Jesionowski
- 1990–Adam Ulążka und Robert Jesionowski
- 1991–Michał Bachmura und Maciej Chaberek
- 1992–Tomasz Korneluk und Paweł Piątek

Cadet-Klasse, Mädchen:

- 1991–Katarzyna Sikorska und Beata Rafałowska

1993**Polnische Juniormeisterschaften****420er Klasse**

- Tomasz Korneluk und Piotr Ptak – 8. Platz

Cadet-Klasse

- Maciej Żarnowski und Piotr Ptak – 1. Platz

Im individuellen Wettkampf gewann die oben genannte Mannschaft.

Polnische Juniormeisterschaften - Mädchen**420er Klasse**

- Beata Rafałowska und Izabela Wdowiarska – 4. Platz

1994**Polnische Juniormeisterschaften****Cadet-Klasse**

- Marcin Żarnowski, Piotr Ptak – 1. Platz

420er Klasse

- Paweł Piątek und Tomasz Korneluk – 2. Platz
- Beata Rafałowska und Izabela Wdowiarska – 3. Platz

1995

Beim polnischen Klubpokal in der Cadet-Klasse errang das MOS zu Pisz den 25. Platz, wobei es insgesamt 34 Klubs gab.

1995 nahm die 420er Klasse zum letzten Mal an Regatten teil. Wegen der Abnutzung der Ausrüstung musste man neue Rümpfe kaufen. r. Trotz der veralteten und abgenutzten Ausrüstung erkämpfte die Mannschaft von Tomasz Korneluk und Paweł Piątek in polnischen Meisterschaften den 8. Platz, und das Mädchen-Team–Beata Rafałowska und Izabela Wdowiarska aus dem MOS zu Pisz – eine Bronzemedaille.

420er Klasse

- Beata Rafałowska und Izabela Wdowiarska – 3. Platz
- Tomasz Korneluk i Paweł Piątek – 8. Platz

Die 420er Klasse des MWOS hatte eine reiche Tradition. In den Jahren 1990–1993 erkämpfen die Mannschaften aus Pisz die polnischen Meistertitel, vertraten Polen in Europa und in der Welt. Die Tatsache, dass es keine Mittel für den Kauf neuer Rümpfe gab, trug sich dazu bei, dass diese Klasse nicht mehr an Meisterschaften teilnehmen konnte, was ein großer Verlust für das Zentrum, den Bezirk und für Polen war.

1997**Suwalki Jugend-Olympiade****OPP-Klasse**

- Kamil Bączek – 2. Platz

1998**Meisterschaften des Suwalki Bezirks****Cadet-Klasse**

– Paweł Chrypanowski und Piotr Czekaj – 3. Platz

1999

Meisterschaften des Suwaker Bezirks

Cadet-Klasse

– Kamil Bączek und Sylwester Bączek – 1. Platz

Meisterschaften der Mittel-Östlichen Makroregion

OPP-Klasse

– Łukasz Ziółek – 2. Platz

Cadet-Klasse

– Kamil Bączek und Sylwester Bączek – 2. Platz

2000

Pokal von Puck

Cadet-Klasse

– Kamil Bączek und Sylwester Bączek – 2. Platz

Gesamtpolnische Jugend-Olympiade in Rybnik

Cadet-Klasse

– Kamil Bączek und Sylwester Bączek – 3. Platz

Meisterschaften der Woiwodschaft Ermland-Masuren in Olsztyn

Cadet-Klasse

– Kamil Bączek und Sylwester Bączek – 2. Platz

2002

Meisterschaften des Bezirks Ermland-Masuren

Cadet-Klasse

– Daniel Piotrowicz und Adrian Włodyka – 3. Platz

2003 und 2004

Meisterschaften des Bezirks Ermland-Masuren - Giżycko und Pisz

Cadet-Klasse

– Łukasz Ziółek und Łukasz Krupka – 3. und 2. Platz

2005

Die 9. Gesamtpolnische Jugend-Segelolympiade in Zegrze

Cadet-Klasse

– Anna Górka und Alicja Remiszewska – 4. Platz

2006

Gesamtpolnische Jugend-Olympiade

Cadet-Klasse

– Anna Górka und Alicja Remiszewska – 3. Platz

Meisterschaften des Bezirks Ermland-Masuren

Cadet-Klasse

– Anna Górka und Alicja Remiszewska – 1. Platz

Rok 2009

Puchar Trzech Ryb (dt.

Drei-Fische-Pokal) in Giżycko, Pokal des Polnischen Segelverbandes in Puck, Gesamtpolnische Jugend-Olympiade in Znamirowice

Cadet-Klasse

– Blanka Chlewicka und Urszula Lorenz – die 2. Plätze

2010

Weltmeisterschaften in der Cadet-Klasse in Puck

– Marcin Komosiński und Daniel Zegarowicz – 23. Platz

Gesamtpolnische Jugend-Olympiade in Sława

Cadet-Klasse

– Marcin Komosiński und Daniel Zegarowicz – 2. Platz

– Magda Grabowska und Urszula Lorenz – 6. Platz

2011

Gesamtpolnische Jugend-Olympiade in Zegrze

Cadet-Klasse

– Mateusz Wiśniewski und Zofia Walczak – 5. Platz

– Magda Grabowska und Urszula Lorenz – 10. Platz

Weltmeisterschaften in Deutschland

Cadet-Klasse

– Mateusz Wiśniewski und Zofia Walczak – 16. Platz

2012

Gesamtpolnische Jugend-Olympiade- FRYDMAN

Cadet-Klasse

– Tobiasz Wiśniewski und Zuzanna Zachłowska – 6. Platz

– Magda Grabowska und Natalia Wierzbowska – 8. Platz

Drei Mannschaften der Cadet-Klasse

– Tobiasz Wiśniewski und Zuzanna Zachłowska

– Mateusz Kisiel und Wiktoria Rzyzińska

– Maciej Lipiński und Maria Łukaszewicz

wurden in die Mannschaft des Polnischen Vereins der Cadet-Klasse für die Saison 2013 einberufen.

Kapitel 3. Zusammenarbeit mit Schlesiern

Die Zusammenarbeit nahm man aus der Initiative der Arbeiter des Bergwerkes „Pokój“ und des Direktors des Wassersportzentrums in Pisz auf. Ihre Formen und Regeln wurden von der Schulaufsichtsbehörde für Bildung in Pisz und der Direktion des Steinkohlebergwerkes „Pokój“ in Ruda Śląska vereinbart. Menschen aus Schlesien, dank denen diese Zusammenarbeit zustande kam und so viele Jahre dauerte, sind:

- **Paweł Pisarek** – Direktor des Bergwerkes,
- **Zbigniew Baranowski** – Chefingenieur,
- **Ernest Gorol** – Chef der Abteilung für Ferienaufenthalte,
- **Edward Pyrkowski** – Obersteiger
- **Edward Stańko** – Kapitän des Segelclubs „Zefir“ beim Steinkohlebergwerk „Pokój“,
- **Henryk Piórkowski** – Obersteiger für untere Elektrogeräte, Vizekapitän für Schulungen beim Segelclub „Zefir“,
- **Wiesław Gładysz** – Lehrer des ZSZG beim Steinkohlebergwerk „Pokój“,
- **Jan Zawada** – Inspektor der Bildungsabteilung in Ruda Śląska.

Ein unschätzbare Vorteil der Zusammenarbeit des Wassersportzentrums mit dem schlesischen Bergwerk war der Jugendaustausch. Schlesier hatten dann die Gelegenheit, Masuren mit allen seinen Attraktionen kennenzulernen, unsere Jugendlichen dagegen – die südlichen Regionen Polens.

Infolge der Zusammenarbeit konnten die Segler aus Pisz an Skicamps in den Bergen während der Winterferien teilnehmen. Junge Menschen aus Schlesien nahmen wiederum an Segelcamps während der Sommerferien teil. Der Austausch umfasste jeweils 30 Personen. Im Programm der Segelcamps für Schlesier waren folgende Aktivitäten vorgesehen :

- systematisches tägliches Segeln;
- Schulungen für Segler- und Jachtsteuerermannscheine;
- Vervollkommnung des Schwimmens und Prüfung für

Schwimmscheine

- Reisen in Masuren: Olsztyn, Grunwald, Ruciane-Nida, das Forsthaus Pranie, Heilige Linde, PAN in Popielno –eine Forschungseinrichtung;
- Segelfahrten nach Mikołajki;
- Ausflüge nach Suwałki, Augustów, Wigry, zum Kloster der Kamaldulenser, Bezirksmuseum in Suwałki;
- Outdoor-Aktivitäten – Patrouillenlauf in der Nacht.

Die Skicamps im Gebirge für das MWOS fanden im Winter statt. Zweimal, wenn die Herbergen im Gebirge von Jugendlichen aus Schlesien besetzt waren, organisierte man sie nach den Winterferien mit der Zustimmung des Inspektors Zenon Hościłowicz aus dem Schulaufsichtsbehörde für Bildung in Suwałki unter der Bedingung, dass die Jugendlichen dann am Polnisch- und Matheunterricht teilnehmen.

Das Programm des Skicamps war sehr vielfältig und attraktiv. Manche Veranstaltungen und Schulungen sind wirklich erwähnenswert.

Die Lager platzierte man in solchen Bergstädten wie: Wisła (die Perle der Beskiden), Jawornik (Wisła), im Herberge auf Soszów Wielki (viermal) und Zwardoń (Beskid Żywiecki). Soszów Wielki, auf dem es damals keinen Auszug gab, zwang uns zu ziemlich guter Übung, weil wir auf der Strecke zwischen Wisła und Soszów zu Fuß mit Gepäck und Skiern bergauf gehen mussten. Die Herberge in Soszów liegt gleich bei der Grenze mit Tschechien (damals Tschechoslowakei), was unsere Teilnehmer lockte: Einige haben die Grenze illegal um 2–3 m überquert und prahlten, dass sie im Ausland waren, was die Fröhlichkeit der Kameraden und Wut und Angst der Betreuer des MWOS und Steinkohlebergwerks „Pokój“ hervorriefte.

Auf Langlaufskiern legten wir die Strecke entlang der Grenze zurück: Soszów Wielki, Wielka Czantoria, Stożek Wielki. Das ist ein wunderbares Gebiet für Skilanglauf. Schöne Aussichten waren eine zusätzliche Attraktion.

Während des Camps in Wisła haben unsere Schüler nachmittags ein Schwimmbad genossen, wodurch sie ihre Schwimmfähigkeiten verfeinerten. Nachmittags gab es auch Vorträge über die Theorie des Segelns.

Die hier dargestellten Formen und Ergebnisse der Zusammenarbeit der Masuren mit Schlesiern hinterließen einen unauslöschlichen Eindruck in der Erinnerung der Teilnehmer, und in den Jahren 1982-1991 waren das etwa 500 Personen von beiden Seiten!

Zygmunt Sołowiński

Kapitel 4. PMOS in Pisz im Jahre des 65-jährigen Jubiläums

Das schulübergreifende Kreissportzentrum in Pisz ist eine der mehreren Einrichtungen auf dem Gebiet des Landkreises Pisz, die Interessen und Fähigkeiten von Kindern und Jugendlichen entwickelt und sie für die Beteiligung an der weit verstandenen Körperkultur vorbereitet. Seit einigen Jahren kann man eine dynamische Entwicklung unseres Zentrums beobachten. Es kommt hiermit den Erwartungen der Kinder, Jugendlichen und ihrer Betreuer entgegen, für die die körperliche Entwicklung genauso

wichtig wie die geistige ist.

Im Laufe der Zeit hat sich unsere Einrichtung verändert. Als Ergebnis der intensiven Tätigkeiten in dem Zeitraum von 2009 bis 2012 erwarb der Landkreis Pisz finanzielle Mittel für den Einkauf neuer Wasserausrüstung (Segelboote–4 Stücke, Motoren für Segelboote–5 Stücke, Kajaks–22 Stücke, Anhänger zum Kajaktransport- 1 Stück) und für die Erstellung der technischen Dokumentation, die zur Durchführung der Modernisierung des Zentrums, dabei auch des Hotelteils, und zum Einkauf notwendiger Ausrüstung notwendig ist. Alle Handlungen, die mit der Modernisierung der Einrichtung verbunden waren, realisierte der Landkreis Pisz im Rahmen des EU-Projektes „Grenzüberschreitende Entwicklung der touristischen Dienstleistungen in Polen und Litauen“ und „Aktiver Tourismus an Seen des Grenzgebiets“. Hiermit entstand die moderne Sportbasis, in der wir unsere Aktivitäten entwickeln und erweitern können. Zusätzliche EU- und

Nationalfonds für Lehrveranstaltungen für die Jugend, darin für die Gestaltung ihrer Freizeit in Winter- und Sommerferien, werden sukzessiv erworben.

In der letzten Zeit setzte das Zentrum unter anderem Aktivitäten im Rahmen des Regierungsprogramms „Keine Toleranz für Gewalt in der Schule“ um und dank den Mitteln aus der Haushaltsreserve für den Bildungssektor konnte man Fitnessgeräte kaufen und einen Raum mit Multimediaanlagen ausstatten, was die Organisation zusätzlicher Lehrveranstaltungen ermöglichte. Im Rahmen der Zusammenarbeit mit den Behörden der Gemeinde Pisz und dem Sponsor, Firma Honda, erhielt das Zentrum einen Motor für Segelboote. Seit 2013 verfügt das Zentrum auch über Fahrräder (33 St.) und Tretboote (5 St.), die man dank den EU-Mitteln kaufte. In demselben Jahr wurden wir zum Besitzer eines neuen Dienstwagens, der sowohl an die Beförderung von Personen als auch der Ausrüstung angepasst ist, was unseren Schülern die Teilnahme an vielen Sportveranstaltungen im ganzen Land bedeutend erleichtert.

Wir ergänzen sukzessiv das Angebot des Zentrums um neue Sportarten, z.B. Kanusport und Kampfsportarten. Unter den vielen Veranstaltungen, die das PMOS organisiert und in den Veranstaltungskalender fest eintrug, befinden sich

unter anderem Schwimmmeisterschaften, Segelregatten um den Pokal des Landrates und des Bürgermeisters von Pisz, Regatten um den Pokal des Präsidenten des Schülersegelklubs oder das immer mehr populäre Festival der Segellieder. Im Zentrum gibt es zwei Sportvereine: der Schülersegelklub „Optymist“ und der Schülersegelklub „Cadet“. Außerdem nahm das PMOS eine Zusammenarbeit mit der Einheit des Polnischen Pfadfinderverbandes zu Pisz – einem Pfadfinderwasserteam – und dem gleichen Zentrum in Litauen – der Wassersportbasis in Daugi auf.

Alle Veranstaltungen finden natürlich unter der Aufsicht qualifizierter Lehrer statt, die bei unseren Schülern sportliche Fähigkeiten bilden und entwickeln und damit auch die Gewohnheiten eines sportlichen Wettewifers prägen. Unsere Schüler können sich mit Erfolgen in vielen Sportwettbewerben rühmen, die im ganzen Land organisiert werden. Außer der professionellen Sportanlage und qualifizierten Lehrkräfte ist auch der bezaubernde Ort, an dem das Zentrum liegt, unser großer Vorteil. Die Lage direkt am Fluss Pisa und die Umgebung von vielen masurischen Seen bilden die besten Bedingungen für die Entwicklung von Wassersportarten, auf die wir uns spezialisieren.

Stanisław Zduniak - Direktor des PMOS in Pisz

Sektionen, AG, Sportteams, Übungsgruppen und die Anzahl der Teilnehmer und Stunden pro Woche:

Sektion	AG, Team, Übungsgruppe			Anzahl der Teilnehmer				
	Name	Anzahl der Gruppen	Anzahl der Teilnehmer	Aus Kindergärten	Aus Grundschulen und Gymnasien	Aus allgemeinbildenden Oberschulen	Aus Berufsschulen	Außer-schulische Jund
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Regattasegeln	Optimist-Klasse	2	20		20			
	Cadet-Klasse	2	20		18	2		
Schul- und touristisches Segeln	touristische Bildungsgruppen	2	24		10	10		4
Kanusport	Bildungsgruppen	3	30		30			
Beachvolleyball	BILDUNGSGRUPPE	1	12		6	6		
Schwimmen	Bildungsgruppe für Schwimmen	1	15		15			
Kampfsportarten Taekwondo	Bildungsgruppe	1	20		8	7	5	
Zusammen		12	141		107	25	5	4

Die Organisationsstruktur des Zentrums

Liste der Mitarbeiter des PMOS in Pisz:

Verwaltung

Nyczka Halina – eigenständige Referentin für technische Angelegenheiten – Vollzeitstelle

Dobrzyńska Joanna – Referentin – Vollzeitstelle
Bedienung

Swerpel Tadeusz – Fahrer – Vollzeitstelle

Gajda Jan – Konservator – Vollzeitstelle

Nikiel Alina – Raumpflegerin – Vollzeitstelle

Szymanowski Krzysztof – Arbeiter für schwere Arbeiten – Vollzeitstelle

Lehrer

Zduniak Stanisław – Direktor – Vollzeitstelle

Bąk Józef – Segellehrer– 14/18 Stelle

Niedźwiedzki Mariusz – Kanulehrer – 6/18 Stelle

Bazydło Grzegorz – Segellehrer – 14/18 Stelle

Bazydło Izabela Katarzyna – Schwimmlehrerin – 4/18 Stelle

Chlewicki Maciej – Segellehrer – 4/18 Stelle

Józef Knyżewski – Kanulehrer – 6/18 Stelle

Jerzy Karwowski – Beachvolleyballlehrer – 6/18 Stelle (4/18 Stelle–Ersatz für Izabela Bazydło)

Schwimmunterricht in Bildungsgruppen P1 – die Anfängergruppe - werden innerhalb des ganzen Jahres in zwei Zeiträumen durchgeführt, d.h.:

- Grundausbildung (09.2013–06.2014),
- Wasser- und Ganzkörpertraining (06.–08.2014).
- Während der Grundausbildung werden Schwimmunterrichtsstunden durchgeführt (4 Stunden pro Woche), die Grundfähigkeiten, Schwimmen in verschiedenen Stilen und Elemente des Ganzkörper- und Konditionstrainings umfassen. Der Unterricht findet in der Schwimmhalle bis zum Ende des Schuljahres statt.

Während des Wassertrainings (Ferienmonate) werden die Teilnehmer mit anderen Wassersportarten (hauptsächlich Segeln, Kanusport, etc.) vertraut gemacht und mit den Kindern und Jugendlichen aus der Segelsektion integriert. Die Unterrichtsstunden werden im Zentrum durchgeführt (4 Stunden pro Woche). Sie umfassen:

- Schwimmkurse (Roś-See),
- allgemeine Sportaktivitäten,

Bąk Józef	Segelsportlehrer der 2. Klasse (14/18 Stelle) Regattagruppe C I Cadet-Klasse Anfängergruppe C II Cadet-Klasse
Niedźwiedzki Mariusz	Segel- und Kanulehrer (6/18 Stelle) Gruppe der Segelanfänger T2 Kajakgruppe I
Chlewicki Maciej	Segellehrer (4/18 Stelle) Fortgeschrittene Gruppe T1
Brzydło Grzegorz	Segellehrer (14/18 Stelle) Regattagruppe OPP I Anfängergruppe OPP II
Bazydło Izabela	Schwimmlehrerin der 2. Klasse (4/18 Stelle) - Urlaub Anfängergruppe P1 (Ersatz - Jerzy Karwowski)
Knyżewski Józef	Kanulehrer (6/18 Stelle) Kajakgruppe I Kajakgruppe II
Zduniak Stanisław	Taekwondo-Trainer der Meisterschaftsklasse (6 Stunden) Kampfsportgruppe I
Karwowski Jerzy	Beachvolleyballlehrer (6/18 Stelle) Beachvolleyballgruppe I

- Wasseraktivitäten (Segeln, Kanufahren, Rudern, etc.).
Lehrveranstaltungen werden aufgrund des angenommenen Zeit- und Arbeitsplans durchgeführt. Zu diesem Zweck werden auch Personen von außen (anhand eines Dienstleistungs- oder Werkvertrags) beschäftigt, die entsprechende Qualifikationen haben, dabei auch Volontäre.

Die Schulungen auf der Grund- und Mittelstufe und für Fortgeschrittene im Bereich des Regatta- und Tourismusegels werden insgesamt etwa 64 Personen (Grund-, Gymnasien- und Oberschüler) absolvieren, die Schwimmschulungen – 15 Grundschüler, die Kampfsportschulungen – 20 Personen, Kajakschulungen – 30 Personen, die Beachvolleyballschulungen – 12 Personen.

An allen (auch gelegentlichen) Lehrgängen werden schätzungsweise etwa 200 Personen teilnehmen. Die Unterrichtsstunden in Bildungsgruppen werden das ganze Jahr über durchgeführt, und zusätzlich in der Ferienzeit können die Jugendlichen ihre Qualifikationen und Fähigkeiten während der Seefahrten, Kajaktouren, Kurse, fachspezifischen Schulungen sowie durch Teilnahme an Regatten und verschiedenen Sportveranstaltungen verbessern.

AUSRÜSTUNG

Die Programmaktivitäten werden unter Verwendung von vorliegenden und zuvor benutzten Sport-, Wasser- und Segelgeräten durchgeführt. Nach notwendiger Renovierung und Ergänzung des Zubehörs und Boote werden sie für die nächste Saison vorbereitet, was die Durchführung der Schulung nach dem obigen Lehrplan ermöglicht. Für die Sicherung der Schulungsaufgaben in der OPP- und Cadet-Klasse und der Touristenboote renoviert und ergänzt das Zentrum nach Möglichkeit die Ausstattung in der Übergangs- und Vorbereitungszeit. Aufgrund des Verbrauchs der bisher verwendeten Zubehöerteile wird das Zentrum ein Boot der C-Klasse und das notwendige Zubehör (Segelwerk, Schwerter, Steuer, Tauwerk) kaufen. Zur Realisierung der Schulungsaufgaben werden die jeweiligen Klassen gemäß den organisatorischen Bildungsvoraussetzungen in der nächsten Saison über folgende Ausrüstung verfügen:

- Gruppe der OPP-Klasse – 24 Boote, darin 10 St. vom Schülersegelklub zu Pisz;
- Gruppe der Cadet-Klasse - 13 Boote;
- touristische Gruppen – 6 Trainingsboote (Omega 1 Jugendwanderkutter), 1 Kabinensegelboot, 2 Motorboote, darin ein 1 vom Schülersegelklub, 2 Ruderboote und ein Jugendwanderkutter vom Polnischen Pfadfinderverband, 22 Kanus, 33 Fahrräder.

ANLAGEN

Das Trainingsprogramm wird für alle Gruppen in PMOS-Anlagen, gemieteten Sportanlagen und auf dem Wasser durchgeführt (der Fluss Pisa und der Roś-See). Aufgrund des saisonbedingten Charakters der Wassersportarten muss man während der Vorbereitungsphase die Sportanlagen in Schul-, Gemeinde- und Kreiseinrichtungen in Anspruch nehmen, wie zum Beispiel:

- Turnhallen und Klassenräumen der Grundschule Nr 1 und Nr 4;
- Turnhallen des Schulverbandes Nr 1 der Gastronomieschule in Pisz;
- Schwimmhalle des städtischen Zentrums für Sport und Freizeit in Pisz.

FINANZMITTEL

Die Umsetzung dieses Programms wird selbstverständlich finanzielle Mittel erfordern. Zu diesem Zweck beabsichtigt das Zentrum verschiedene Maßnahmen zu unternehmen. Gelder für die Finanzierung des Programms will es auf folgenden Wegen gewinnen:

- Haushaltsmittel des Landratsamtes in Pisz;
- Zuwendung aus verschiedenen Quellen, vor allem von der Gebietskörperschaft;
- Eigene Einnahmen des Zentrums aus den Dienstleistungstätigkeiten (Bootscharter, Bootsüberwinterung, Hafengebühren, Hotel-Dienstleistungen, Sportausrüstungsverleih, Parkgebühren);
- Organisation von touristischen und Sportveranstaltungen und Ferienlagern;
- freiwillige Hilfe von Eltern, privaten Sponsoren und anderen Personen, die an den Aktivitäten des Zentrums interessiert sind;
- Unterstützung des Schülersegelklubs, der bei dem PMOS tätig ist.

Die Kosten der Programmumsetzung und des Funktionierens des Zentrums können herabgesetzt werden. Es reicht, wenn man die Sport- und Bildungsbasis (die Schwimmhalle des städtischen Zentrums für Sport und Freizeit in Pisz, Turnhallen und Klassenräume in Schulen) unentgeltlich oder für niedrigere Preise in Anspruch nimmt. Jede Unterstützung von Unternehmen, gesellschaftlichen Organisationen, Vereinen, privaten Personen und Eltern tragen zur Kostensenkung bei.

Stanisław Zduniak - Direktor des PMOS

Kapitel 5. Schlusswort

Viele Jahre lang mussten die Wassersportmenschen, die in dem schulübergreifenden Kreissportzentrum in Pisz ausgebildet wurden, auf diese Veröffentlichung warten. Hilfe und Engagement vieler Anhänger trugen dazu bei, dass wir den Inhalt dieser Ausgabe bereichern und sie zu Ende bringen konnten.

Im Vorwort befinden sich Dankesworte an alle, die den Entstehungsprozess der Monographie unterstützten. Wir zählen aber auch mit einer Kritik von der Seite der Leser, die uns richtig vorwerfen können, nicht alle Tatsachen, Namen und Ereignisse, die mit der 65-jährigen Geschichte des PMOS verbunden sind, angeführt zu haben. Zu unserer

Rechtfertigung können wir vorbringen, dass viele Personen, die einst mit der Basis verbunden waren, auf der ganzen Welt verstreut sind. Es war also unmöglich, die Erinnerungen dieser Personen zu sammeln und zu dokumentieren. Es lässt uns nichts anderes übrig, als zu hoffen, dass diese Personen nach der folgenden Ausgabe greifen und vielleicht auf ihren Seiten Spuren ihrer jugendlichen Begeisterung vom Segeln auf schönen masurischen Seen finden. Und die Erinnerungen wogen auf ...

Die folgende Monographie ist vor allem an die jetzt mit dem PMOS in Pisz verbundenen Jugendlichen gerichtet. Vielleicht spornt sie sie zur Nachahmung und Fortsetzung

der Tätigkeit ihrer Vorgänger an. Zumal die finanzielle Lage der Basis zur Zeit viel besser als in der Vergangenheit ist, soll diese Veröffentlichung vor allem dazu inspirieren, das Wassersportleben in dem schönen Land der Tausend Seen auf eine eigene, originelle Weise zu gestalten. Moderne Speichermedien erleichtern es, die Bildungstätigkeit und Wassersportabenteuer gründlich zu dokumentieren. Dies lässt uns hoffen, dass die Geschichte der Einrichtung, die

der Jugendlichen und ihrer Verbundenheit mit unserer ungewöhnlich schönen Region dient, weiter verewigt wird.

Noch mal herzlichen Dank an alle pensionierten Lehrer, Schüler und Anhänger des Zentrums für ihre Hilfe bei der Vorbereitung der Materialien zu der Monographie des schulübergreifenden Kreissportzentrums in Pisz.

Zygmunt Sołowiński

Literaturverzeichnis und Quellen

1. W. Brenda, B. J. Trupacz (Red.), Mazury zapamiętane. Relacje i wspomnienia mieszkańców ziemi piskiej (dt. Erinnerungen der Bewohner der Gegend von Pisz), Orzysz 2014.
2. Chroniken der Wassersportbasis beim LO in Pisz, Jahre 1968 und 1974.
3. Chroniken des MWOS in Pisz, Jahre 1975–1992.
4. T. Maconko, Działalność sportowo-rekreacyjna szkolnych klubów sportowych na terenie miasta Pisz (dt. Sport- und Erholungstätigkeit der Sportklubs in der Stadt Pisz), General-Karol-Świerczewski-Sporthochschule in Warschau, Warschau 1980.
5. Materialien aus der Schul- und Bildungsbehörde in Suwałki, Jahre 1975–2000.
6. Materialien aus dem Suwalker Bezirkssegelverband in Suwałki, Jahre 1975–2000.
7. Materialien von ZWSZS in Suwałki, Jahre 1975–2000.
8. Lehrerkonferenzprotokolle vom LO in Pisz, Jahre 1948–1975.
9. Lehrerkonferenzprotokolle des MWOS/MOS in Pisz, Jahre 1975–2013.
10. Interview mit Feliks Michałowski – Fragmente, „Znad Pisy“, 1996, Nr 3.
11. Erinnerungen von Antoni Korziński.
12. Private Sammlungen: Fotos, Aussagen, Briefmarken, Signalflaggen.

Anhänge

1. Schulübergreifender Segelklub „Huragan“ in den Jahren 1949–1953
2. Prüfungsergebnisse für Segelscheine (Jachtsegler, Jachtsteuermann) in den Jahren 1979–1996
3. Ausschussmitglieder
4. Segelcamps
5. Namensverzeichnis der Betreuer, Kursleiter und Lehrer, die bei Segelcamps arbeiteten
6. Segelcampsteilnehmer, Zdory, Seksty-See, 1–21.07.1991
7. Jugend aus Schlesien. Segelcamp, Zdory, Seksty-See, 1–21.07.1992
8. Mitarbeiter des Zentrums, die mit ihm in seiner 65-jährigen Tätigkeit verbunden waren
9. Bilderverzeichnis

Anhang Nr 1

Schulübergreifender Segelklub „Huragan“ in den Jahren 1949–1953

Gruppe I

1. Bajno Eugeniusz
2. Bończyk Henryk
3. Chodnicki Lucjan
4. Filipkowski Antoni
5. Kałudziński Zygmunt
6. Karwowski Tadeusz
7. Kuliś Józef
8. Olszewski Mieczysław
9. Panasiuk Mikołaj
10. Poświata Bolesław
11. Ptak Czesław
12. Pyrek Zbigniew
13. Ruchała Bronisław
14. Samszyn Henryk
15. Sobieski Czesław

Gruppe III

1. Brandstatter Anna
2. Brandstatter Eugenia
3. Gawdzińska Barbara
4. Gawdziński Władysław
5. Jabłoński Jan
6. Krajewski Jerzy
7. Kurek Andrzej
8. Olszewski Mieczysław
9. Olejarz Tadeusz
10. Polakowska Alicja
11. Skrzypczak Janina
12. Silicki Jerzy
13. Stankiewicz Kazimierz
14. Wierczyszewski Mirosław
15. Zadroga Wincenty
16. Zalewski Wiesław

Gruppe II

1. Bałdyga Franciszek
2. Brandstatter Ryszard
3. Kacmajor Ryszard
4. Korsakowski Jerzy
5. Konert Władysław
6. Kotowski Jan
7. Mozorowski Zygmunt
8. Pacholski Jerzy
9. Pogorzelska Łucja
10. Raszczyk Mieczysław
11. Raszczyk Tadeusz
12. Sulewska Teodozja
13. Tchórzewski Jan
14. Zakrzewska Anna
15. Zalewska Halina

Gruppe IV

1. Bryczkowski Stanisław
2. Gontarski Stanisław
3. Hermanowski Stanisław
4. Korsakowski Ryszard
5. Kościelecki Janusz
6. Krakowski Tadeusz
7. Kuligowski Jan
8. Michałowska Danuta
9. Podkaura Henryk
10. Smoliński Jan
11. Strzelczyk Eugeniusz
12. Sudnicki Jan
13. Strzelczyk Ewa
14. Waszkiewicz Kazimierz
15. Żuliński Jerzy

Anhang Nr 2

Prüfungsergebnisse für Segelscheine (Jachtsegler, Jachtsteueremann) in den Jahren 1979-1996

Ort und Datum	Jachtsegler		Jachtsteueremann	
	abgelegt	bestanden	abgelegt	bestanden
Pisz, 21 VII 1979	32	31	6	6
Pisz, 2 VII 1980	36	34	23	23
Pisz, 24 VII 1981	20	19	17	10
Pisz, 28 VII 1982	22	20	7	4
Ruda, 26 VII 1983	22	20	–	–
Pisz, 21 VII 1983	29	16	–	–
Zdory, 19 VII 1984	39	22	–	–
Pisz, 19 VII 1985	32	29	23	19
Pisz, 20 VII 1986	46	43	8	9
Pisz, 17 VII 1987	41	34	11	5
Zdory, 16–17 VII 1988	37	32	8	6
Zdory, 15 VIII 1989	46	39	–	–
Zdory, 21 VII 1990	42	34	–	–
Zdory, 14 VII 1992	38	35	–	–
Zdory, 19 VII 1993	19	16	–	–
Zdory, 14 VII 1994	65	60	14	11
Zdory, 19 VII 1995	18	18	–	–
Zdory, 17 VII 1996	26	26	–	–
ZUSAMMEN	610	528	117	93

Anhang Nr 3

Ausschussmitglieder

Vorname und Name	Zahl der Ausschüsse
Antoni Obermiller	18
Zygmunt Sołowiński	9
Bogdan Graboń	9
Zbigniew Gryniewicz	8
Józef Bąk	7
Mieczysław Modzelewski	5
Grażyna Ryk	4
Tadeusz Siwik	3
Zbigniew Bober	2
Dariusz Walicki	2
Tadeusz Maconko	1
Tadeusz Kierod	1
Zenon Mysiorski	1

Maciej Chlewicki 1
Tadeusz Wysocki 1

Ein gemeinsamer Erfolg der Kursleiter ist es, dass die Ausschussmitglieder 528 Jachtseglerscheine und 93 Jachtsteuerermanscheine zuerkannt haben.

Anhang Nr 4

Segelcamps

1. Segelfahrt, Pisz–Węgorzewo–Pisz, 17–30.07.1968
2. Karwik, Seksty-See, 25.06.–14.07.1973
3. Karwik, Seksty-See, 24.06.–13.07.1974
4. Szeroki Ostrów, Śniardwy-See, 21.06.–11.07.1976
5. Szeroki Ostrów, Śniardwy-See, 12–25.07.1976
6. Szeroki Ostrów, Śniardwy-See, 3–28.07.1978
7. Szeroki Ostrów, Śniardwy-See, 2–25.07.1979
8. Segelfahrt, Pisz–Węgorzewo–Pisz, 28.07.–10.08.1979
9. Pisz, MWOS, Roś-See, 6–26.07.1981
10. Zdory, Seksty-See, 5–29.07.1982
11. Karwik, Seksty-See, 3–28.07.1983
12. Zdory, Seksty-See, 27.06.–17.07.1988
13. Zdory, Seksty-See, 27.06.–16.07.1989
14. Zdory, Seksty-See, 2. Durchgang, 27.07.–16.08.1989
15. Internationale Etappen-Segelregatta in der Cadet-Klasse, Seksty-See, Zdory, 23–25.08.1989 Segler aus Polen, Litauen, Weißrussland, Tschechoslowakei und Deutschland.
16. Zdory, Seksty-See, 1–21.07.1991
17. Zdory, Seksty-See, 1–21.07.1992
18. Segelfahrt, Pisz–Giżycko–Pisz, 4–14.08.1995
19. Zdory, Seksty-See, 1–18.07.1996
20. Zdory, Seksty-See, 26.06.–13.07.1997
21. Segelfahrt auf der Strecke der Großen Masurischen Seen, 1–20.08.1997
22. Zdory, Seksty-See, 29.06.–16.07.1998
23. Zdory, Seksty-See, Juli 1999

Anhang Nr 5

Namensverzeichnis der Betreuer, Kursleiter und Lehrer, die bei Segelcamps arbeiteten

Witold Andrzejczyk	Ditmar Lange	Tadeusz Swerpel
Zbigniew Anton	Edward Laszuk	Piotr Szałkowski
Michał Bachmura	Bogdan Leszczyński	Zenon Truszkowski
Jerzy Bałdyga	Tadeusz Maconko	Mirosław Zduńczyk
Ireneusz Barański	Mariusz Majewski	
Jarosław Barański	Antoni Martinus	
Grzegorz Bazydło	Zbigniew Matuszewski	
Józef Bąk	Feliks Michałowski	
Hanna Błaszczak	Stanisław Michałowski	
Barbara Boratyńska	Zenon Mysiorski	
Robert Boroń	Kazimierz Niecikowski	
Maciej Chlewicki	Mariusz Niedźwiecki	

Stanisława Eifler
 Grzegorz Filipkowski
 Jadwiga Frąckiewicz
 Krzysztof Frycz
 Jerzy Gąsiewski
 Zbigniew Gąsiewski
 Piotr Gryciuk
 Waldemar Kamrat
 Wojciech Kanarek
 Renata Karwowska
 Bernard Kozak
 Andrzej Krajewski
 Maria Krajewska

Władysław Niesiobędzki
 Marek Nowakowski
 Zbigniew Nowakowski
 Krzysztof Rogiński
 Jerzy Różycki
 Grażyna Ryk
 Zdzisław Sićko
 Tadeusz Siwik
 Joanna Sołowińska
 Robert Sołowiński
 Zygmunt Sołowiński
 Barbara Strzelczyk
 Elżbieta Szymańska

Anhang Nr 6

Segelcampteilnehmer, Zdory, Seksty-See, 1-21.07.1991

MÄDCHEN

Baler Joanna
 Bogdanowicz Marta
 Bojarska Paulina
 Golian Małgorzata
 Kozera Anna Natalia
 Kubrak Milena
 Mars Magdalena
 Mars Łucja
 Rafałowska Beata
 Sikorska Katarzyna
 Wydrych Katarzyna
 Żmuda Magdalena

JUNGS

Bachmura Michał
 Bala Mateusz
 Barański Piotr
 Barwikowski Mariusz
 Borawski Oskar
 Borawski Wojciech
 Ciuszko Michał
 Chojnowski Adam
 Chaberek Maciej
 Charubin Daniel
 Chmielewski Robert
 Czartoryjski Jarosław
 Dąbrowski Przemysław
 Falkowski Radomir, Łukasz
 Grala Adam
 Gorczyński Paweł
 Jaksina Bartosz

Maciuk Marek
 Makusiewicz Grzegorz
 Malinowski Adam
 Malinowski Remigiusz
 Mieczkowski Marcin
 Nagel Grzegorz
 Plaga Paweł
 Piątek Paweł
 Piworowicz Tomasz
 Siejk Zbigniew
 Swoboda Mariusz
 Szczech Jacek
 Szumowski Piotr
 Wasilewski Piotr
 Zadroga Marcin
 Żarnowski Maciej

Jurczak Paweł
Jurkiewicz Tomasz
Krauze Dariusz
Klimek Adam
Kukła Grzegorz
Krzemień Bartosz
Krzemień Tomasz
Korneluk Tomasz
Lewoniewski Paweł
Łapiński Maciej

Anhang Nr 7

Junge Menschen aus Schlesien. Segelcamp, Zdory, jez. Seksty 1-21 VII 1992 r.

Cebulska Joanna
Hofman Joanna
Twardosz Witold
Dęga Sylwia
Cichor Sławomir
Mrugała Piotr
Kasperczyk Dagmara
Sieroń Leszek

Gancarczyk Grzegorz
Rusnak Arkadiusz
Letza Jakub
Patyk Tomasz
Walkiewicz Aleksandra
Lampa Małgorzata
Gluza Danuta
Jabłoński Maciej
Malok Mateusz
Żukowska Barbara
Żurke Aleksandra
Foltyn Katarzyna
Foltyn Agnieszka
Wrocławczyk Joanna
Hrynkiewicz Patryk
Czajka Jacek
Żurke Andrzej
Sobańska Anna
Sobański Bogdan
Sobański Ireneusz
Żurke Marek

Anhang Nr 8

Mitarbeiter des Zentrums, die mit ihm in seiner 65-jährigen Tätigkeit verbunden waren

LEHRER UND KURSLEITER

Michałowski Feliks
 Wiszniewski Romuald
 Nowakowski Zbigniew
 Sołowiński Zygmunt
 Siwik Tadeusz
 Bąk Józef
 Majewski Mariusz
 Smoktunowicz Sławomir
 Szałkowski Piotr
 Barbara Boratyńska
 Maciej Chlewicki
 Niedźwiecki Mariusz
 Filipkowski Zbigniew
 Zduniak Stanisław
 Bazydło Izabela
 Bazydło Grzegorz
 Berlińska Izabela
 Knyżewski Józef
 Karwowski Jerzy

VERWALTUNG UND BEDIENUNGSPERSONAL

Jagiełło Katarzyna
 Jabłoński Jerzy
 Szwarc Barbara
 Gardocki Wiesław
 Krauze Ryszard
 Bogdan Józef
 Swerpel Tadeusz
 Szymanowski Krzysztof
 Nikiel Alina
 Nikiel Zdzisław
 Dobrzycka Joanna
 Nyczka Danuta
 Gajda Jan

Anhang Nr 9

Bilderverzeichnis

Robert Boroń	33
Krystyna Broda	6
Adam Czerkas	18
Iwona Dąbrowska	8
Jerzy Gąsiewski	8
Stanisław Głowiński	3
Barbara Januszko	2
Waldemar Kamrat	10
Jan Kalinowski	1
Tadeusz Maconko	2
Stanisław Michałowski	5
Janina Mielczarek	9
Teresa Mocarska	6
Zbigniew Nowakowski	3

Stanisław Pawłowski	5
Ryszard Podkaura	12
Marek Polit	1
Lech Rękawek	6
Jerzy Różycki	1
Grażyna Ryk	11
Zofia Rzodkiewicz	15
Zygmunt Sołowiński	84
Tadeusz Siwik	35
Włodzimierz Syta	16
Mirosław Tabaka	3
Wiesław Zalewski	21
Mirosław Zduńczyk	5

Segelcamps - Lagerplätze

1. Pisz, jez. Roś
2. Łupki, jez. Roś
3. Kwik, jez. Śniardwy
4. Karwik, binduga „Młyńska”, jez. Seksty
5. Karwik, binduga „Port”, jez. Seksty
6. Zdory, Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy
7. Zdory, jez. Seksty

Wanderurlaub - Kreuzfahrten - an die Stelle des Campingplatzes

1. Szeroki Ostrów, jez. Śniardwy
2. Mikołajki, port, Jez. Mikołajewskie
3. Jagodne, Jez. Jagodne
4. Giżycko, port MWOS, jez. Niegocin
5. Ogonki, jez. Święcajty
6. Węgorzewo, port, Kanał Węgorzewski

ПОВЯТОВОЕ СТАРОСТВО В ПИШЕ

65 лет существования

Повятового Межшкольного Спортивного Центра

Базы водных видов спорта в Пише

МОНОГРАФИЯ

Пиш, 2014

Сердечно благодарим г-на Зигмунта Соловиньского, который много лет проработал директором ПМСЦ в Пише, за идею и разработку «Монографии». Его работа способствовала динамичному развитию Центра, расширению его деятельности и реновации пристани.

Низкий поклон за помощь в редакции «Монографии» направляем г-же Регине Скуркевич, полонистке, бывшей учительнице в пишском общеобразовательном лицее.

Благодарим за помощь в выпуске данного издания г-на Роберта Бороня, Ежи Гонсевского, Петра Клементовского и Мирослава Малиновского.

Содержание

Введение автора	118
Предисловие старосты Пиша.....	120
Краткая историческая характеристика Центра	121
История Пиша пошла от.... реки?.....	123
Глава 1. Из архива памяти.....	125
„Это всегда была моя молодежь“	125
Года, проведенные на морях и океанах мира“	126
„База была моим вторым домом“	126
„У нас было чувство своего рода элитарности“	127
„С водой шутки плохи“	128
Работа MWOS в 70-х годах.....	129
Тренинговые лагеря.....	129
Стационарные парусные лагеря.....	130
Лагеря-походы.....	130
Глава 2. Работа с молодежью в парусном спорте	131
Характеристика работы Секция парусного спорта 1968/1969	131
Формы работы с молодежью в парусном спорте.....	131
Класс спортивного яхтинга	132
„Это то, что надо!“	133
Достижения в парусных регатах.....	134
Глава 3. Сотрудничество с Силезией.....	138
Глава 4. ПМСЦ в Пише в году 65-летия.....	139
Организационная структура Центра	140
СНАРЯЖЕНИЕ	141
ОБЪЕКТЫ.....	142
ПЕРСОНАЛ.....	142
ФИНАНСОВЫЕ СРЕДСТВА	142
Глава 5. Завершение	143
Библиография и истоюники	145
Приложения.....	145
Приложение номер 1	146
Приложение номер 2	147
Приложение номер 2	147
Приложение номер 4	148
Приложение номер 5	148
Приложение номер 6	149
Приложение номер 7	150
Приложение номер 8	151
Приложение номер 9	151

Введение автора

Потребность издания монографической работы, посвященной Повятовому Межшкольному Спортивному Центру в Пише появилась давно. Идея, как реализовать этот проект, кристаллировалась уже долгое время в головах сотрудников, коллег, пользователей объекта и родителей. Тем более, что становиться все меньше людей с ним

связанных. Друзьям, которые способствовали этой инициативе и ее поддерживали, настоящим благодарю.

Решение об издании книги ускорил 65-й юбилей деятельности Центра. Это результат стараний в том числе Анджея Новицкого (Andrzej Nowicki), который покровительствовал данной инициативе. Он заслужил на слова признательности и сердечную благодарность.

Публикация монографии стала возможной благодаря ассоциации Локальная Группа Действий „Мазурское Море“ в Ожыше. За продвижение, поддержку институциональную и финансовую—после выражения предварительного позитивного мнения—особенная им благодарность. Благодарим от имени создателей монографии, а также ее получателей, то есть Читателей.

Мы отдаем в Ваши руки публикацию монографическо-памятного характера в уверенности, что бывшим учителям, инструкторам, тренерам и людям, пользующимся услугами Центра в Пише напомнит она об их молодости и достижениях. Оставит неизгладимый след их увлечения Мазурами, так как человеческая память, не увеченная на бумаге, бывает коротка и ненадежна.

Монография направлена однако в большей мере к современным ученикам и молодежи. Она должна возбудить у них желание воспользоваться достижениями предшественников, а также разработать свои собственные способы изучения и популяризации нашего региона. Региона, который любителям водных видов спорта и туристических достопримечательностей предлагает большие возможности, своеобразную красоту и незабываемые впечатления.

Я взялся за написание монографии о Повятовом

Межшкольном Спортивном Центре в Пише, поскольку 26 лет был его руководителем. В связи с этим я хорошо знаю его деятельность и функционирование. Однако данная публикация является в каком-то смысле коллективной работой, поскольку появилась благодаря проявленному интересу и активности многих людей, связанных в свое время с деятельностью ПМСЦ в Пише. Я имею ввиду как персонал, так и учившуюся молодежь. Авторские информация из моих источников обогатились воспоминаниями, любительскими фотографиями, репортажами из прессы и хрониками. Последние особенно заслуживают на доброжелательное внимание, так как вела их регулярно молодежь, и они имеют характер документальный и сентиментальный. Отличает их подлинный язык, юношеская чувственность и чувство юмора. Черты эти проявляются в текстах, рисунках, фотографиях. На сегодняшний день невозможно вспомнить авторов этих хроник. Пусть же воспоминание об их работе будет словами признательности и благодарности за их незабываемый след в делах ПМСЦ. Представленные в монографии материалы, документирующие достижения спортивного Центра в Пише, а также хроники не являются полными, потому что многие из них по разным причинам не сохранились до сегодняшних дней.

В монографии упоминается много имен, благодаря которым Центр функционировал. Они заслужили на благодарность за вложенную работу и приверженность. На полные благодарности воспоминания заслужили тренера: Юзеф Бак (Józef Bąk) (работавший с 1 V 1979 r.) и Тадеуш Сивик (Tadeusz Siwik) (работавший с 1 X 1973 r.), их воспитанники, участвовавшие в соревнованиях и получавшие награды, а также судьи.

Немалые заслуги для деятельности Центра также у персонала, обслуживающего стационарные лагеря парусного спорта. Этот список людей, которые занимались молодежью во время отдыха и тренировок на каникулах, хочу восполнить следующими именами.

Знания этих людей, приверженность, хороший контакт с молодежью, терпение и ответственная опека над малолетними участникам лагерей заслуживают на благодарность и сердечную память. На слова признательности заслуживает Гражина Рык, которая руководила организационными работами во время лагерей и входила в состав судебной комиссии во время парусных регат.

КУХОННЫЙ ПЕРСОНАЛ

Krystyna Banach
 Alicja Bałdyga
 Barbara Burzyńska
 Krystyna Bzura
 Stanisława Górską
 Hanna Jaskólska
 Genowefa Kaczanowska
 Teresa Korneluk
 Janina Kozikowska
 Helena Kundzinowicz
 Zofia Miłosek
 Teresa Mocarska
 Bronisława Niecikowska
 Janina Nowacka
 Elżbieta Piątek-Łaguna
 Zofia Plona
 Elżbieta Romatowska
 Henryka Sasak
 Iwona Szczech
 Janina Wojciechowska
 Stanisław Wojciechowski
 Danuta Zajk

ИНТЕНДАНТЫ

Ludmiła Długozima
 Jadwiga Lejmańczyk
 Maria Kołdys
 4. Maria Pieńkowska
 5. Eugenia Podsiad
 6. Andrzej Podsiad
 7. Irena Sawicka
 8. Alicja Zabłotna

ВРАЧИ

Stanisław Głowiński
 Ewa Witkowska
 Stanisław Witkowski
 Zdzisław Sićko
 Andrzej Szuperski
 Zofia Rzodkiewicz – медсестра

ВОДИТЕЛИ

Stanisław Banach
 Józef Bogdan
 Wiesław Gardocki
 4. Leszek Hryniewicz
 5. Ryszard Krauze

Авторам воспоминаний и всем людям, которые поддерживали написание монографии, за терпение, доброжелательность и компетентную помощь в поисках материалов и любительских фотографий хочу выразить особую благодарность и свою признательность.

Зигмунт Соловиньски
(Zygmunt Sołowiński)

Предисловие старосты Пиша

Воспитание молодежи, образование, углубление знаний, учение самостоятельно принимать решения, а также функционировать в окружающем нас мире всегда было важной миссией. Помимо формирования сознания, характеров наших воспитанников, важна также забота об их физическом состоянии и развитие духа спортивного соперничества. Особенно в

настоящее время, когда мы наблюдаем тревожное снижение физической формы, и касается это не только взрослых, но также детей и молодежи. Инвестиции в современные спортивные объекты необходимы и важны. Только таким образом можно шире заинтересовать молодое поколение различными видами спорта и прививать им навык проводить свободное время на свежем воздухе в командных играх, подвижных спортивных занятиях. Разностороннее развитие, наравне с хорошей физической формой, дает также шанс на комплексную подготовку к дальнейшей учебе и работе.

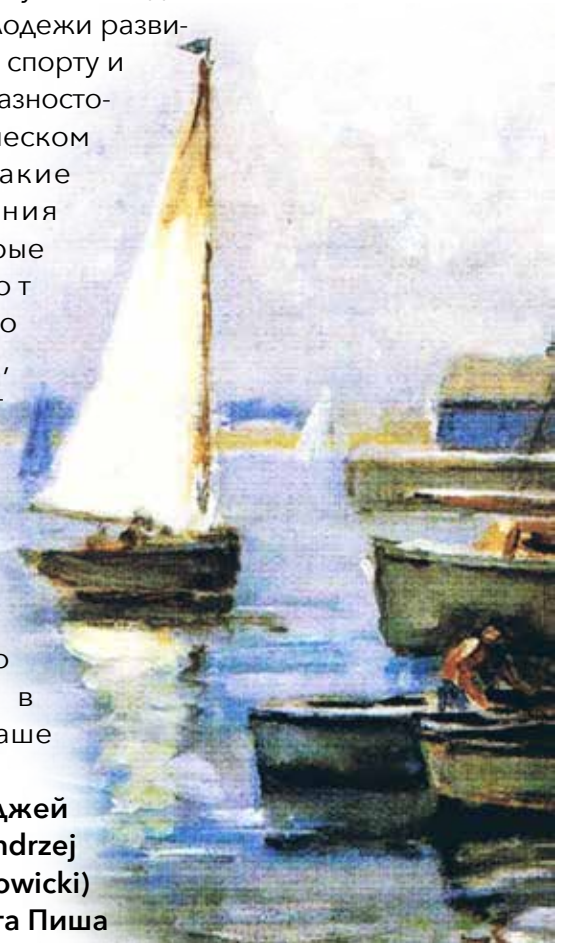
Повятовое Староство в Пише берет это во внимание и год в год инвестирует в спортивные объекты на территории нашего района (повята). Превосходные условия приобретения денег из Европейского Союза создали возможности, которых нельзя проворонить и пропустить. Есть уже много доказательств, подтверждающих правоту наших действий. Благодаря нашим стараниям были отремонтированы все школьные здания вместе с их спортивной инфраструктурой. Достаточно вспомнить реализованные инвестиции, такие как мультифункциональный стадион школы №1 в Пише или ремонт гимнастического зала в общеобразовательной школе в Пише.

Самым примечательным примером этих стараний является реконструкция и модернизация главного офиса и окружения Повятового Межшкольного Спортивного Центра в Пише. Моряки, которые многие годы пользовались непригодным для их нужд объектом, получили благодаря этому объект, соответствующий современным требованиям для учебы и тренировок. Следует также

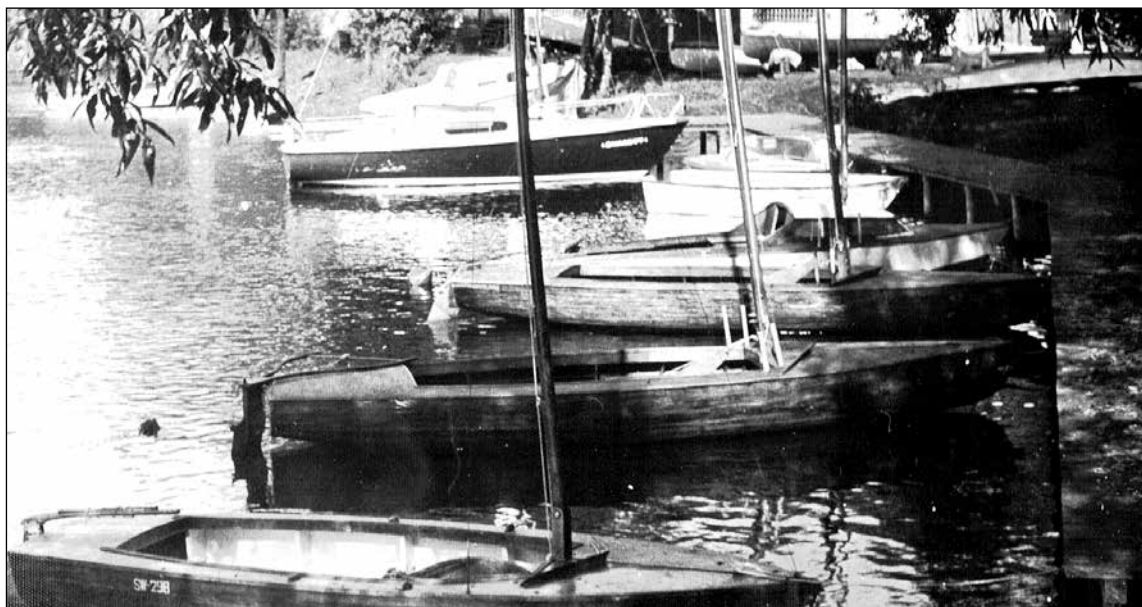
вспомнить о том, что объект ПМСЦ в Пише является первой так большой и комплексной инвестицией Повятового Староства в Пише, которая кроме современного здания и инфраструктуры обеспечило также необходимый опыт, открывающий ряд возможностей в рамках последующих инвестиций. Предпринятые действия дождалось своего продолжения в форме нового, амбициозного проекта-строительства спортивного комплекса при Общеобразовательной Школе в Пише. Благодаря этому в ближайшее время заслуженный и не выполняющий уже современных требований старый стадион будет замещен легкоатлетическим объектом и многофункциональными спортивными площадками. Спортивные сооружения при школе в Пише строятся с мыслью о том, чтобы ими пользовались не только дети, но также все жители пишского района (повята).

Я надеюсь, что будущее нашей молодежи-это достижения и успехи, также спортивные, учитывая славное прошлое и спортивные достижения районных спортивных ассоциаций и клубов. Создавая новые возможности мы даем шанс молодежи развивать интерес к спорту и заботиться о разностороннем физическом развитии. Такие предположения и идеи, которые мотивируют правительство действовать, всегда необходимы и оправданы. Инвестиции в школьные и спортивные объекты-это прежде всего инвестиции в молодежь, наше будущее.

**Анджей
Новицкий (Andrzej
Nowicki)
-староста Пиша**

Краткая историческая характеристика Центра

Марина MWOS - 80-х годов

Повятовый Межшкольный Спортивный Центр в Пише работает уже 65 лет. Это воспитательное учреждение вне школы, в котором занятия с детьми ведутся также во время каникул как летних, так и зимних.

Нынешнее название учреждения было дано ему после постройки и сдачи 6.02.2012г. нового объекта, расположенного на месте Межшкольного Спортивного Центра. В течение 65-и лет активности Центр носил разные названия:

1948-1975:

База водных видов спорта при ЛО в Пише-(пол. BSW),
1975-1980:

Межшкольный Спортивный Центр в Пише-(пол. MOS)
1981-1992:

Межшкольный Водный Спортивный Центр в Пише-
(пол. MWOS)

1993-2011:

Межшкольный Спортивный Центр в Пише-(пол. MOS)
с 2012:

Повятовый Межшкольный Спортивный Центр в Пише-(пол. PMOS)

В 1948г. по инициативе Феликса Михаловского, учителя физкультуры, тогдашний директор гимназии в Пише Ян Битнер перенял пристань, которая находилась над рекой Писа, и с того времени она существовала как База Водных Sports при Общеобразовательной Школе. Это было первое учреждение внешкольного образования в Пише. Находясь под управлением школы

давало возможность детям этой школы заниматься парусным спортом и плаванием. В 1974- 1976 годах Общеобразовательный Лицей в Пише сотрудничал с

Государственным Лицеом Техник Искусства имени Антония Кенара в Закопане. Во время зимних каникул ученики пишского лицея проводили время в Закопане, проживая в интернате PLTP и бегали на лыжах на Губалувке-на возвышенности, на которой находятся известные лыжные трассы. Большим привлечением была экскурсия по Закопане и поездка канатной дорогой на Каспровы Верх. А потом молодежь из Закопане приезжала на летние

каникулы в гости в Пиш, на Базу Водных Sports. Жила она тогда в палатках и плавала на яхтах по озеру Рось.

В мае 1975 г. по решению куратора образования в Ольштыне Анджея Гершберга была изменена степень организации учреждения, был создан Межшкольный Спортивный Центр в Пише как независимый объект, подлежащий под Департамент Образования и Воспитания. Повлияли на этот факт визиты представителей Попечительского Совета в Ольштыне, которые часто наблюдали занятия в Пише, как и организацию лагерей парусного спорта на озере Снядры. Это были Станислав Гжибовски, Ежи Бехан и Здзислав Клеменс. Благодаря их мнению тогдашний куратор образования принял такое решение.

Следует обратить внимание на член „Межшкольный“, который уже на совсем вошел в название учреждения. Так одной из функций Центра была и есть интеграция учеников основных и других школ, число которых увеличилось с годами в городе. Умение работать в группе, соперничество в достижении физической формы, расширение знаний окружающей местности-это главные ценности воспитания описываемого школьно- воспитательного учреждения. Центр, обучающий энтузиастов водных sports хорошо вписывается в красивый мазурский регион, известный как Край Тысячи Озер. Уже 65 лет он приглашает и направляет в правильное русло активность учеников и молодежи из пишских школ и соседних районов.

В 1975–1999 годах, когда Пиш принадлежал к сувальскому воеводству, особый интерес к деятельности Центра, а также далеко идущую помощь оказывали представители Попечительского совета Образования и Воспитания, Зенон Хосьцилович и Мирослав Госьтик, Стнислав Павловски и Антони Обермиллер из Сувальского Районного Союза Парусного Спорта и Мариан Станкевич из Воеводского Управления Школьным Спортивным Союзом. Их помощь заключалась на совместной организации парусных регат, проведению экзаменов на звания, а также добыча финансовых средств на организацию лагерей парусного спорта. Следует также отметить представителей локального управления, которые также были заинтересованы деятельностью Центра. Это были Антони Яданго, Чеслав Мишкель, Ян Калиновски, Михал Жук и Кристина Нычка – главный бухгалтер департамента Образования. Тем самым всем им большое спасибо.

В 80-х годах Центр боролся с определенными проблемами, такими как устаревшая база и оборудование. К сожалению, тогдашняя административно-партийная власть позорно записалась в истории заслуженного пишского учреждения внешкольного образования. Она была против ремонта MWOS как и постройки новой базы, не смотря на то, что уже были предусмотрены на это финансовые средства (сотрудничество с KWK „Рокóј” в Руде Силезской).

В течение десятилетий сменялась административная принадлежность Пиша, сменялась местная власть, директора школ, вывески нашего учреждения, а Центр работал и служил молодежи. В течение 65 лет он находился в разном финансовом состоянии, но непрерывно служил очередным поколениям учеников в приключениях с водными видами спорта.

Позитивный перелом наступил в начале 2012 г. На месте старого MOS построили и отдали в пользование объект под названием ПМСЦ в Пише. Модернизировали также материально-техническую базу, о чем свидетельствует информация нынешнего директора, помещенная в 4-й главе.

Прекрасные условия деятельности ПМСЦ позволяют ожидать замечательных успехов тренеров и их воспитанников. О таких условиях

занятий водными видами спорта я и дети могли только помечтать во время тех 25 лет когда я руководил Центром.

2013 год особенно важен для ПМСЦ в Пише, потому что учреждение отмечает 65-летие существования и деятельности. В честь этой даты будет издана настоящая монография.

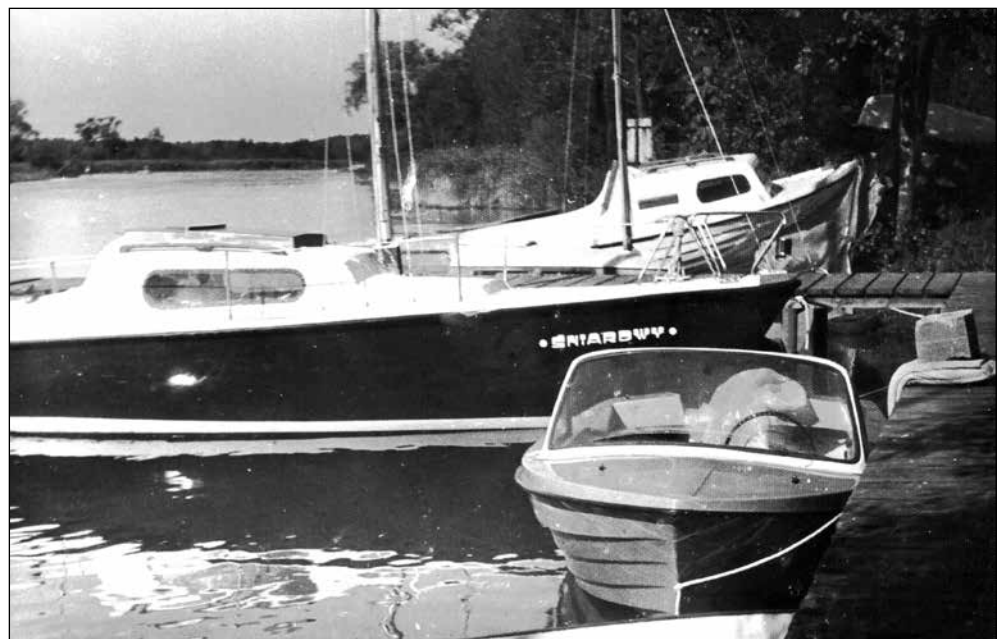
В течение 65 лет функции руководителей Центра исполняли следующие учителя:

1948–1961: **Feliks Michałowski**, руководитель BSW,
1962–1963: **Romuald Wiszniewski**, руководитель BSW,
1963–1965: **Zbigniew Nowakowski**, руководитель BSW,
1965–1966: **Stefan Grajko**, руководитель BSW,
1966–1975: **Zygmunt Sołowiński**, руководитель BSW,
1975–1992: **Zygmunt Sołowiński**, директор MOS/MWOS,
1992–2007: **Maciej Chlewicki**, директор MWOS/MOS,
С 2007 г.: **Stanisław Zduniak**, директор MOS/PMOS.

Следует выше упомянутые имена сохранить в благодарной памяти. Труд и приверженность этих людей, их страсть к спорту, а также организационный и педагогический талант служили ученикам и молодежи пишских (и не только) школ. Увлекая водными видами спорта они формировали не только физическую форму воспитанников, но также патриотическую связь с нашим регионом. Учили ценить красоту и особенности мазурского моря.

Я надеюсь, что настоящая монография будет ценным документом в 65-тилетней истории пишского Повятового Межшкольного Спортивного Центра.

Зигмунт Соловиньски

Марина MWOS - 80-х годов

История Пиша пошла от.... реки?

Пиш (Jansbork, нем. Johannsburg) с самого начала своего существования был связан с водой. Само название происходит от прусского (галиндского) слова „пыш“, которое обозначало „болото“, то есть мокрую местность, так как именно так выглядели вязкие, трудно доступные берега вечно изменяющей свое русло реки Писы. Вполне возможно, то на всем

протяжении реки единственное подходящим для переправы место находилось вблизи сегодняшнего моста

на Писе, продолжением которого сегодня является улица Костюшки. Наверняка по причине этой переправы могло тут существовать торговое поселение, которое называли „лишка“. Переправу защищал замок Еханнесбург, который был построен крестоносцами в половине XIV в.

В развитии водной туристики немаловажную роль сыграли два события. Уже в XVII веке в регионе началась плановое строительство каналов. Целью этих инвестиций было создание удобных маршрутов, которые могли бы облегчить хозяйственную эксплуатацию Мазур. В том числе предпринято первую попытку строительства Мазурского Канала.

Парусный транспорт использовался на этих маршрутах в основном для перевозки грузов, а также все чаще набирал характер услуг сообщения или даже туристических услуг.

Место, где был создан общественный бассейн, и после Мокрые базы данных Второй мировой войны

В XX веке местоположение Пиша создало условия для другого рода туристики. Накануне первой мировой войны именно отсюда отправилась экспедиция группа краковских студентов, которые поставили себе цель проплыть на байдарках Пису, Нарев и Вислу. Двадцать лет позднее в известное путешествие на байдарке отправился Мельхиор Ванькович (Melchior Wańkowicz), коотрый вместе с дочкой проплыл маршрутом через мазурские озера, а потом двинулся по Писе в сторону Нарева. Об это он написал в замечательном репортаже „ На тропах Сметка“, опубликованном впервые в 1936г. Мы узнаем из него, что на набережной Писы был яхт- клуб. Известно также, что клуб был основан 10.03.1911 г. и назывался „Мазовия“ (Masovia). Можно было в нем хранить и брать в аренду оборудование, а также приятно проводить время на клубной встрече с друзьями в клубном ресторане. Клуб находился на острове в центре города, где в настоящее время расположен парк Солидарности. Вблизи этого места стоит памятник Мельхиору Ваньковичу, открытый в 2011г. на память о пребывании польского писателя и издании его книги. Сохранилось множество фотографий с 30-х

годов. с соревнований гребцов, организованных на Писе, а также на озере Рось.

В свою очередь на месте, где Писа выплывает из озера Рось, был основан клуб парусного спорта и пристань, которых хозяином был Макс Бондзио (Max Bondzio), который был также судостроителем.

В 1924 г. был разработан план строительства городского пляжа. 16 XII 1925 г. было принято решение о реализации проекта в назначенном пункте примерно в половине дороги между пристанью парусников и железнодорожным мостом. Рядом с пляжем построили пристань для якорной стоянки. Перед 1945 г. заведующим пляжем был некий Мсарек, имя которого неизвестно.

Это конечно не все информации, которые позволяют взглянуть на прошлое Пиша с перспективы реки. Но даже такая поверхностная сводка показывает, что нельзя понять не только истории города, но также его настоящего без уделения должного внимания водному хозяйству, водной туристике и местной традиции водных видов спорта.

Вальдемар Бренда (Waldemar Brenda)

Рис. Архив УМ Pisz

Глава 1. Из архива памяти

„Это всегда была моя молодежь“

„[...] 20 ноября 1947 г. я начал работу в пишской гимназии как учитель физической культуры [...]. Когда я прибыл в Пиш, то отправился в пешеходные прогулки по окрестности. Во время одной из них я нашел убитую тропинку, поросшую вербами, которая привела меня к немецкой пристани над рекой. Это было обширное деревянное здание с рядами кабин, установ-

ленных на крыльях. Некоторые из них были сильно разрушены, без дверей. На реку выходил красивый помост, к которому перед войной пришвартовывался корабль. Немного дальше был кран, который использовался для разгрузки товара на берег. Берег в этом месте был регулярным. [...] Вместе с учениками мы начали наводить порядки, школьный столяр ремонтировал недостающие элементы. Для того, чтобы База вернулась к пригодному для использования состоянию мы все вложили много труда [...]. Вблизи здания Водного Надзора на берегу находилась большая фунт яхта. Когда я к ней подошел, то действительно нашел яхту, лишенную кабины. Недалеко лежал киль весом в 600 кг! Яхту мы называли „Чайка“ („Mewa“). Мы вытащили ее на берег вблизи школы и начали реставрацию, в чем неоценимую помощь нам оказал Мазур Дуда (Mazur Duda). Весной 1948г. мы могли уже начать плавать! [...].

[...] Первый рейс состоялся 26 июня 1949 г. На „Чайке“ мы плавали до 1957г. В это время множество учеников могло сделать права на яхту, а экзамены проводились в Гжицко. Я знаю, что один из моих ребят, Ян Кулиговски (Jan Kuligowski), ходил потом по морям... [...]. „Чайка“ была нашей самой большой яхтой. [...] Долгое время мы могли пользоваться только нашей „Чайкой“.. Только потом мы получили из Ольштына несколько новых яхт и 12 новых байдарок (один у нас украли), и тогда мы могли развить более широкую деятельность.

В здании Базы над Писой существовала также так

называемая Молодежная Школа Экскурсий [...]. В крыльях главного здания были выделены помещения, где можно было расположить 22 человека. В сезоне очень часто бывал полный комплект гостей. Они всегда были довольны [...]”^[1].

Феликс Михаловски (Feliks Michałowski)

¹Фрагмент интервью с Ф.Михаловским, „Над Писой“ („Znad Pisy“), 1996, ном. 3.

Года, проведенные на морях и океанах мира²

„[...] Общеобразовательную школу я закончил в Бяла- Писке в 1948 году и дальнейшую учебу в восьмом классе я продолжал в Пише. Жил я на деревне Облево, 3 км от Бяла- Писки вместе с бабушкой, дедушкой и всей остальной семьей.

[...] В школе в Пише я получал стипендию, на сколько я помню, в размере 400 злотых. Из этого 360 злотых я платил за интернат и питание. Общеобразовательная школа в Пише была очень хорошей школой. Преподавали в ней замечательные учителя и воспитатели. Профессор физического воспитания Феликс Михаловски зажигал в нас любовь к парусному спорту, к буерам и вообще к спорту. [...]. Здесь я первый раз столкнулся с парусным спортом благодаря Феликсу Михаловскому.[...]. Он подбадривал и мобилизовал ребят к ремонтным работам на пристани. [...] Михаловски нашел где-то в камышах яхту, которую мы привели в рабочее состояние. Яхту называли „Чайка“[...]. Паруса с поверхностью 30м² получила наша „Чайка“ только летом 1949 года [...]. После завершения третьего курса Школы Юнг в июне 1950 года, я сдал экзамен в Государственный Морской Институт-факультет навигации в Щецине. Во время учебы в ГМИ я прошел двукратно тренинг на очень красивом яхте „Дар Поможа“. [...] ГМИ я закончил в июне 1953 года.. [...] 27 октября 1953 года я записался на корабль „Оксывие“ в качестве младшего матроса. [...] 29 октября 1959 года я получил диплом лейтенанта навигации дальнего плавания. 22 июня 1960 года я принял должность первого офицера на корабле „Кругыня“. 30 ноября 1963 года я получил диплом капитана ближнего плавания. [...] Свою первую капитанскую поездку я сделал с 4 мая по 21 августа 1964г. в порт Кубы. [...] Я плавал под флагами Саудовской Аравии, Ирака, Либерии, Ливии и Гибралтара [...]. С грустью расставался с кораблем [...]. Так закончилось мое морское приключение. Был апрель 1998 года. С того времени я нахожусь на пенсии [...]"^[2].

Антони Кожиньски (Antoni Korziński)

² Brenda, B. J. Trupacz (red.), Мазуры в памяти. Рассказы и воспоминания жителей пишской земли., Ожыш 2014. (*Mazury zapamiętane. Relacje i wspomnienia mieszkańców ziemi piskiej, Orzysz 2014.*)

„База была моим вторым домом“

1953 год был для меня знаменательным. Как член Морской Лиги я получил права в Славе Силезской, получил титул рулевого ближнего плавания и вместо военного морского флота я поехал получать вышшее образование во Вроцлав.

Летом 1960г. я начал работать учителем русского языка в пишском лицее. Директор г-н Владислав Несиобедзки

поручил мне в рамках дополнительных мероприятий организацию парусного спорта в школе. Вот я и начал учить детей мореплаванию.

Поскольку я был инструктором Ассоциации Польского Скаутинга, то организовал группу водного спорта под флагом Завиши Черного в Ольштыне. Зимой было интенсивное изучение теории, весной-босманские занятия в Базе Водных Sports, а во время летних каникул-тренинги парусного спорта на озере Рось. Мы организовывали лагеря парусного спорта на маршрутах Великих Мазурских Езер. Ассоциация Скаутов под флагом Завиши Черного в Ольштыне доверила мне должность рейтмана на этом маршруте. Я заботился о безопасности всех парусных лагерей на озерах (общественно).

На вопрос „Какие у меня требования к молодежи?“ я

всегда отвечал одно „Соблюдение принципов безопасности на воде“. Я учил воспитанников не бояться воды, но иметь к ней уважение. Таким образом я проверял плавательные удостоверения, мы проходили спасательный курс, упражнялись в контролируемых переворотах, ставили паруса и т.д..

Плавали не только скауты. Молодежь из лицея тоже охотно принимала участие, особенно в лагерях с походами. Многие выпускники ездили в лагерь. Министерство Образования полностью покрыло стоимость трехнедельного пребывания в лагерях. Персонал был на правах участников. Местами расположения лагерей были: острова Качор и Чартя, озера Талтовиско и Ягодне, города Гжицко, Венгожево и иногда Кшиже. Их подбор в принципе диктовала погода.

Тогда яхтсмены начинали выплывать на залив Замордее, хотя Ежи Путрамент еще не описывал ее в книге Наташа из цикла Пол века.

В Базе Водных Спротов были останки какой-то „крячки“, но ее судьбы я не знаю. Сначала была очень старая яхта Омега и поврежденная ВМ, а также старые байдарки. Директор Владислав Несиобедзки посоветовался со мной, что следовало бы купить. У меня была большая охота на модные в то время хетки, но оказалось, что на Острудском Судостроительном Заводе в распродаже имелось другое снаряжение. Покончили на том, что Министерство Образования купило две яхты Омега, яхту „Пират“ (спустя некоторое время) и три „Кадета“ (для детей). Лицеалисты сразу же их полюбили.

Снаряжение у нас все время портилось, так как было предназначено для экипажей на весь сезон лагерей. Надоедало выпадание фалов из кругов. В лагерях яхты были перегружены максимально. Милиционеры нам это прощали. Несчастных случаев не было. Только один раз на Чертовом Острове у девочки было воспаление аппендицита, и я должен был срочно ее отправить на шлюз и вызвать скорую помощь. Один раз лопнула мачта на Омеге, но удалось ее отремонтировать за счет бюджета лагеря.

Я взялся за эту работу бесплатно в рамках общественного занятия в школе. Я любил воду и парусный спорт. Награда для меня—это чудесные воспоминания мои личные и детей, которые благодаря мне пережили парусные приключения.... и то где?!

База Водных Видов Спорта при общеобразовательном лицее в Пише для многих учеников бывала вторым домом, и я не припоминаю, чтобы из-за этого появлялись какие-либо проблемы воспитательного характера будь то в школе или со стороны родителей. За эту

деятельность выпускники всегда относились ко мне очень доброжелательно.

Збигнев Новаковски (Zbigniew Nowakowski)

„У нас было чувство своего рода элитарности“

Свое приключение с парусным спортом я начал в 1974 году с участия в занятиях на так называемой Базе. В это время в нашем распоряжении были три деревянные Омеги, одна яхта с кабиной cargo и первые Кадеты. Для того, чтобы попасть в экипаж старшего коллеги рулевого на Омеге нужно было систематически работать при ремонтах яхт. Это был единственный пропускной на воду. Позднее в жизни эти знания не раз мне пригодились при ремонтах собственных яхт. Во время учебы в основной школе я получил диплом моряка, а потом и яхтового рулевого. Я участвовал в регатах класса Cadet, ОК Dinghy, Finn, достигая большего или меньшего успеха, хотя случались из проигрыши. Я участвовал во многих парусных лагерях, организованных начальником Базы г-ном Зигмунтом Соловиньским. Вначале как участник, потом в характере инструктора. Также мой старший сын Матей zdobyвал первые знания в этом месте и принимал участие во многих поездках в лагерь, в которых получал дипломы парусного спорта. Заразившись страстью к парусному спорту по сей день он связан с водой. Получил свидетельство яхтенного капитана и работает в Академии Яхтинга—учит и плавает в водах всего мира. Младший сын, Бартоломей, заразившись этим хобби, тоже занимается парусным спортом в качестве яхтенного рулевого. Уже пару лет мы встречаемся на совместных морских рейсах, которые организует Матей, и плаваем с коллегами—выпускниками пишского лицея и Базы: Петром Клементовским (Piotr Klementowski), Яном Срокой (Jan Sroka), Мирославом Малиновским (Mirosław Malinowski). Мы всегда вспоминаем друзей из Базы и наших учителей из пишского лицея.

Я думаю, что атмосфера в Базе и люди, которые там работали, создали нам солидные основы для занятия

парусным спортом. Принадлежность к группе молодежи, которая им занималась, давала нам чувство своего рода элитарности.

Доктор медицинских наук Роберт Боронь (Robert Boroń)

„С водой шутки плохи”

Меня попросили написать несколько воспоминаний на тему Межшкольного Центра водных видов спорта в Пише. В настоящее время это повятовое учреждение. Мои воспоминания очень позитивные, тем более что связаны с моей молодостью. В памяти проносятся много людей, вот некоторые из них:

- **Zygmunt Słowiński** – тренер II класса парусного спорта, хороший организатор лагерей. Он умел

обеспечить Центр всем чем нужно.

- **Józef Bąk** – тренер II класса парусного спорта, до сих пор работает на Базе. Самые большие успехи Центра в Пише – это его работа с молодежью. Учитель истории. Страсть – парусный спорт.
- **Tadeusz Siwik** – учитель физкультуры, инструктор парусного спорта, человек – „водяной”. Незаменимый во всех работах на Базе и в организованных лагерях. В хорошей физической кондиции, и заботящийся, чтобы наши воспитанники тоже ее имели.
- **Stanisław Michałowski** – учитель физкультуры в общеобразовательном лицее, а позднее в Медицинском Лицее в Пише. Тренер по яхтингу и волейболу. Плавал с нашими яхтсменами. Очень требовательный и амбициозный. До сих пор можно у него брать в аренду яхты высокого класса.
- **Grażyna Ryk** – учительница химии в общеобразовательном лицее в Пише. Любила детей и парусный спорт. Она всегда была с нами в летних лагерях, авторитет в школе и на каникулах. Многократно входила в состав комиссии судей во время регат.
- **Zbigniew Nowakowski** – друг Зигмунта Соловиньского. Учитель в общеобразовательном лицее в Пише. Плавал на „Завише Черном”, тренировал вместе со мной молодежь по яхтингу. Имел должность начальника

яхтинговых курсов. Когда был штиль, он учил детей петь морские песни, „Под парусом Завиши жизнь плывет как в сказке”.

- **Aleksander Dusyn, Jurek Matuszewski** – мои старшие коллеги в общеобразовательном лицее в Пише. Они всегда старались быть самыми лучшими на трассах Пиш-Венгожево, которые организовал Зигмунт Соловиньски.
- **Zbigniew Konieczka, Marek Nowakowski, Robert Boroń, Waldemar Wicik, Leszek Doniec** – это мои коллеги из Базы.
- **Zbigniew Konieczka „Конь”** – замечательный яхтсмен, „чувствовал ветер”. Мы плавали вместе как команда на Кадете, потом на 420, достигая хороших спортивных результатов. Я попал в Академию Физического Воспитания в Гданьске, а Збышек на Варшавскую Политехнику.
- **Marek Nowakowski „Амор”** – самый лучший инструктор молодого поколения парусного спорта. Помнят о нем девочки из школы, которые узнали, что такое „кляр”. Когда поломалась мачта на нашей старой голубой Омеге, Новаковского выбросили из парусного лагеря. Не смотря на то, что он живет теперь в Германии, все каникулы он проводит на Мазурах.
- **Robert Boroń** – плавал на судне класса Finn, имел успехи. Любитель яхтинга и очень хороший доктор. Я знаю, что он и теперь ходит под парусами и хорошо лечит.
- **Waldemar Wicik** – когда плавал на Кадете, делал оборот против ветра и получил мачтой в голову, потерял сознание. Выжил, так как был одет в спасательный жилет. На этом же Кадете вытащил когда-то „бочку пенопласта”. Ели приплыл к берегу на Кадете полным рыбы, которой потом накармил на ужин весь лагерь.
- **Leszek Doniec** – яхтсмен с фантазией. На Омеге сказал нам так точить, чтобы он мог стать на мече.

Мои приключения с MWOS со времен основной школы и средней школы были хорошим уроком жизни, который я получил в то время. До сих пор с сентиментом я вспоминаю утренние звонки, плавание на яхтах, постройку мостов, совместное пение с доктором Romualdem Weraką – директором общеобразовательного лицея в Ожише, которого Зигмунт Соловиньски часто приглашал на посиделки у вечернего костра.. „Słoneczko już gasi złoty blask” – так я пел сыну на яхте, а он меня просил, чтобы я перестал. Столько лет я был связан с мазурскими озерами и знаю одно – с водой шутки плохи. Все морякам желаю фута воды под килем.!

Мирослав Здуńczyк (Mirosław Zduńczyk)

Работа MWOS в 70-х годах

„[...] Другим учреждением на территории города Пиша, который проводит занятия с детьми и молодежью, является Междушкольный Водный Спортивный Центр (MWOS).

Он был основан на базе бывшего центра туристического яхтинга, относящемуся до 1975г. к лицей. Межшкольный Водный Спортивный Центр от 1975г. ведет спортивную деятельность в области парусных регат. В связи с открытием в 1976 г. бассейна Центру поверели вести уроки плавания с 6-летними детьми и учениками классов 1-3 начальных школ. В этом учебном году начала свою деятельность секции плавания, которая собрала наиболее талантливых детей в возрасте 7-10 лет. Учится в ней 42 ученика.

В MWOS работают два тренера второго класса парусных регат, один тренер второго класса по плаванию и один инструктор по яхтингу.

Их деятельность опирается на довольно хорошо оснащенной основе. В распоряжении молодежи довольно много парусного снаряжения, бассейн, собственная база для ночевки, а в зимнее время спортивные залы двух школ.

В распоряжении MWOS следующее парусное снаряжение:

Яхты класса Оптимист	- 28 шт.
Яхты класса Кадет	- 17 шт.
Яхты класса	- 420-8 шт.
Яхты класса Финн	- 1 шт.
Яхты класса ОК Dinghy	- 5 шт.
Туристические яхты	- 7 шт.
Моторные лодки	- 4шт.

Дети охотно выбирают именно парусный спорт, т.к. хорошо знают, что он приносит много радости и эмоций, а разнообразные занятия мотивируют команды

соперничать и достигать лучших результатов.

В курсах Междушкольного Водного Спортивного Центра участвует 242 ученика основных и др. школ, что является 4,4% всей учащейся молодежи. Самой большой группой, насчитывающей 145 детей, является секция начинающих, класс Оптимист. Детей набирают из 3-х классов всех начальных школ. Из этой довольно большой группы в 1980 / 1981 учебном году будет создан IV класс с расширенной программой физического обучения (направление: парусные регаты).

Это начало, как мне кажется, правильного развития и поднятия уровня данного спорта в городе и в Крае Великих Мазурских Озер.

Второй, довольно большой группой является молодежь в классах Cadet, 420, Finn, ОК: всего 55 учеников. Самая большая группа MWOS-дети из начальных школ № 3 и № 1 уже несколько лет участвует во всех форматах занятий, а также в регатах, и занимает все лучшие места.

В настоящее время целью организационных действий в этом учреждении является формирование долговременного процесса обучения, включающего в себя подбор, уровень физической и технической подготовки. Междушкольный Водный Спортивный Центр во время летних каникул ведет богатые и интересные мероприятия, в том числе:

Тренинговые лагеря

Они предназначены для детей и молодежи, которая в течение учебного года обучалась парусному спорту и плаванию. Они подготавливают форму соревнующихся к участию во всех регатах, которые разыгрываются в сезоне май-октябрь.

Количество учеников в MWOS в текущем учебном году представлено в таблице ниже:

Ном.	Школа / класс	OPP	С	420	Finn	ОК	Плавание	ВМЕСТЕ
1.	SP1	60	18	2	-	-	16	96
2.	SP2	25	-	-	-	-	11	36
3.	SP3	60	21	5	-	-	15	101
4.	LO	-	-	2	1	3	-	6
5.	ZSZ	-	-	3	-	-	-	3
6.	LMP	-	-	-	-	-	-	-
ВМЕСТЕ		145	39	12	1	3	42	242

Стационарные парусные лагеря

Они располагаются в привлекательных местах, главным образом на озерах Сьнярдвы, Рось и Сексты. Программа этих лагерей включает обучение теории яхтинга, а также туристику окрестностей. Участниками становятся члены Центра, а также другая молодежь, интересующаяся яхтингом. Этот тип лагерей дает возможность получить дипломы на ахтенного матроса и яхтенного рулевого, которые позволяют самостоятельно водить яхты.

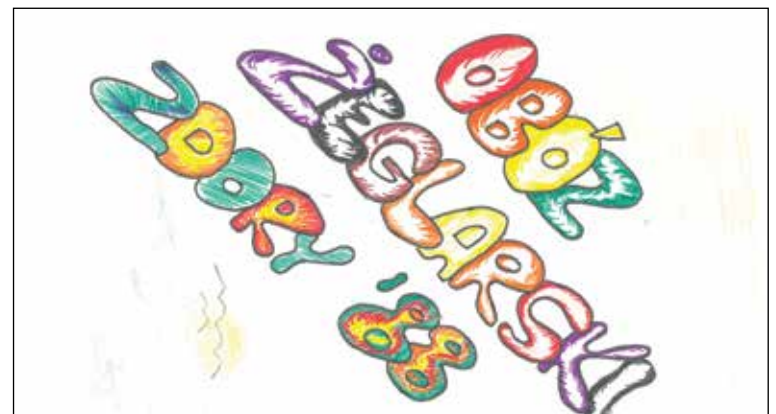
Лагеря-походы

Эта форма отдыха и спорта, предназначенная для старшей молодежи, у которой уже есть дипломы по парусному спорту. Одновременно является она формой награды для активистов и спортсменов Центра. Походы проходят по очень красивым маршрутам Великих Мазурских Озер, чаще всего на трассе Пиш-Миколайки-Гижицко-Венгожево.

Сотрудничество основных школ, а также лицеев с Межшкольным Водным Спортивным Центром укладывается хорошо.

Часто происходят встречи начальства Центра, тренеров и учителей физкультуры с воспитателями учеников и членами секций. Тренера систематически ходят в школы на собрания родителей и педагогические советы, чтобы сообщить или получить информацию о результатах работы воспитанников. Во зимнее время члены MWOS пользуются спортивными залами и бассейном, чтобы

развивать физические способности, получать практические и теоретические навыки. Физическая форма приобретает также благодаря занятиям по атлетике, беганию на лыжах, играм на местности. Члены MWOS выполняют часть общественных работ, главным образом техническое обслуживание и ремонт парусного снаряжения. Под надзором тренеров и инструкторов подготавливает зимой судна для „выхода на воду“. Сфера деятельности Межшкольного Водного Спортивного Центра очень широкая. Это важное место внешкольных занятий, на которых дети могут расширять свои знания и интересы, учиться порядку, дисциплине, а в то же время благодаря своему умению и таланту принести славу своей школе и городу^{3]}.

^{3]}Фрагмент магистерской диссертации Тадеуша Мацонки (Tadeusz Maconka), *Działalność sportowo-rekreacyjna szkolnych klubów sportowych na terenie miasta Pizsa*, Akademia Wychowania Fizycznego im. gen. broni Karola Świerczewskiego w Warszawie, Warszawa 1980, s. 46-51.

Глава 2. Работа с молодежью в парусном спорте

Характеристика работы Секция парусного спорта 1968/1969

Пишская База Водных видов Спорта в смысле материальном была учреждением спортивным. Имела свою вывеску, адрес и программу. Она имела снаряжение, хоть не всегда новый, за которым следило ответственное лицо. Функцию сторожа выполняла Катажина Ягелло, которая занимала служебную квартиру на втором этаже BSW. После ее ухода на пенсию в эту квартиру переехал Ежи Яблоньски, работавший с 1977г. как судостроитель.

Те организационные рамки учреждения следовало заполнить деятельностью учеников, направленной на общественно- воспитательные цели.

Функционирование Базы было возможно благодаря молодым любителям парусного спорта. Можно сказать, что База существовала для них, из-за них и благодаря им. Так что они заслужили на то, чтобы о них вспомнить на страницах нынешней публикации. К наиболее привязанным к деятельности Базы и наиболее активным относились:

Witold Andrzejczyk	Waldemar Kamrat
Zbigniew Anton	Wojciech Kanarek
Michał Bachmura	Stanisław Michałowski
Jerzy Bałdyga	Zbigniew Matuszewski
Jarosław Barański	Zenon Mysiorski
Роберт Боронь (Robert Boroń)	Marek Nowakowski
Krzysztof Frycz	Jerzy Różycki
Jerzy Gąsiewski	Robert Sołowiński
Zbigniew Gąsiewski	Mirostaw Zduńczyk
Piotr Gryciuk	oraz wielu innych

Связывало их то, что они умели совмещать учебу в лицее в Пише с участием в деятельности парусной секции в Базе. Молодежь умела делить время и силы на школьные обязанности и занятия в Базе, а они требовали активности и самодисциплины.

Молодые яхтсмены самостоятельно подготавливали плавательное снаряжение к сезону. Очищали и красили парусники. Ремонтировали снаряжение суден (паруса, канаты и др.) В то время на Базе не работали судостроители - профессионалы. Умениям судостроителя молодые любители парусных приключений научились при физических работах с лодками и яхтами. Наградой за усердие в работе было участие в стационарных парусных лагерях и рейсах в летнее время.

Некоторые члены парусной секции достойно представляли Базу Водных Видов Спорта на парусных регатах. Следует отметить успех Роберта Бороня в класс Финн, а также Збигнева Конечки и Мирослава Здуньчика в классе 420 (1 место в Чемпионате Сувальского Воеводства в 1978 г.)

В более ранних временах деятельности Базы (60-е и 70-е года) трудно было принять на работу людей извне на должность воспитателей или учителей в парусных лагерях. Со временем База могла гордиться собственным персоналом. Входили в него прекрасно обученные ученики лицея, а также члены парусной секции, которые использовали свои умения, обучая новых..

Таким образом База проводила не только спортивные тренировки молодежи, но также формировала общественные связи, умение работать в группе, чувство ответственности, уважение к физической работе и позитивные черты характера. Это был воспитательный капитал. Многие из бывших участников занятий по яхтингу в пишской Базе в своей взрослой жизни не забросило своего увлечения водными видами спорта, даже наоборот, передало его своим потомкам. Свидетельствуют об этом приложенные воспоминания Роберта Бороня.

Базовые Водные виды спорта - Раздел парусом

Учебный год, 1968/1969

Jan Dzitkowski	Marek Pokorski
Marek Filipkowski	Lucjan Olszewski
Mirostaw Gąsiewski	Lech Rękawek
Mirostaw Grabowski	Wiesław Sikorski
Ryszard Grygorowicz	Stanisław Syta
Waldemar Kamrat	Jerzy Wiktorko
Bogusław Kuliś	Lech Zajkowski

Зигмунт Соловиньски (Zygmunt Sołowiński)

Формы работы с молодежью в парусном спорте

К формам работы с молодежью в парусном спорте можем зачислить стационарные лагеря, курсы на яхтинговые дипломы, тренировки по регатам, организация парусных регат и рейсы. Лагеря парусного спорта постоянно проходили на озерах Сьнярдвы, Сексты, а также Рось. Ученики основных и средних школ вместе с

учителями и инструкторами разбивали 10-ти местные и меньшие палатки, строили кухню: устанавливали солдатскую плиту, копали землянку (яму в земле, служившую для хранения овощей, картошки и т.п.), туалеты, а также простые мосты в качестве причала для яхт и моторных лодок. В кухни делали крышу из фанеры. Столовую делали в большой палатки, в которой ставили два больших стола из досок и вкопанные лавки.

В начале воду для подготовки еды и мытья посуды брали из озера. Спустя некоторое время перед каждым лагерем мы давали заказ выкопать абиссинский колодец, из которого при помощи насоса качали питьевую воду, заранее проверенную санитарной службой. Участники лагеря все еще мылись в озере. Персонал кухни: интендант, две или три повара, а также группа девушек или парней, сменявшаяся каждый день.

Первые лагеря длились две недели, позднее их продолжили до 21 дня, т.к. курс на диплом матроса и рулевого яхты, а также регатный курс требовали больше времени.

Непрерывно связан с лагерями был регатный курс в классах: Optimist, Cadet, 420, OK Dinghy, и даже в какое-то время – Hornet i Finn.

Яхтинг – это разносторонний спорт, а физическая сила в парусном спорте очень важна. Также психологическое воспитание и формирование многих черт характера решают о том, будет ли данный спортсмен в будущем хорошим яхтсменом или нет. Во время лагерей инструкторы и тренеры старались такие черты характера развивать.

Девушки и парни, занимающиеся яхтингом во время лагерей имели прекрасные условия, чтобы систематично тренироваться (два раза в день в течение трех недель). Это был спортивный тренинг типа постоянного. Поэтому наша молодежь достигала хороших результатов в разных регатах в Польше и за границей (примеры будут следовать ниже).

Межшкольный Водный Спортивный Центр в Пише был в 1981, 1983 и 1985 годах организатором Чемпионата Польши Школьной Спортивной Ассоциации в Яхтинге за Кубок Министра Образования и Воспитания. Регаты разыгрывались на озерах Рось в Рыбитвах.

Одной из любимых молодежью форм яхтинга были лагеря-походы, так называемые рейсы на маршруте Больших Мазурских Озер: Пиш-Миколайки-Гижицко-Венгожево. Это неповторимый маршрут, на пути которого есть самые большие озера в Польше (Снярдвы, Мамры и Негоцин), а также меньшие, много каналов, рек и шлюзов. Красота природы делает его одним из самых увлекательных туристических маршрутов в

Польше. Парусные лагеря были примером активного отдыха, а также интенсивных тренировок детей и молодежи, занимающихся яхтингом.

В течение двухнедельного рейса молодежь интересно и с пользой проводила время. Имела «морские» приключения. Углубляла свои знания в яхтинге: практические и теоретические. Остановки организовались в портах: Миколайки, Гижицко, Венгожево и Огонки, а также над реками в Шероки Острув, на озере Ягодне и озере Свенцайты. Во время остановок мы делали экскурсии по портам и городам. Знакомились с красотой мазурской природы. Вечерами у огня мы делились впечатлениями, пели песни, не только шанты. Рейсы проходили на яхтах, таких как Omega, Nash, Venus, Skipper, Kormoran, а позднее также на яхтах Nefryt. Во время одного из рейсов (17–30 VII 1968 г.) три экипажа плыли на судах класса Cadet. Еду готовили все вместе, а о поддержании лада и порядка на яхтах (кляр на палубе) заботился экипаж. Каждой яхтой управлял рулевой, то есть человек с дипломом яхтсмена, который также брал под свою ответственность экипаж из 4-х, 5-ти детей. За пробегом и безопасностью лагеря (рейса) следил начальник лагеря. Все участники лагеря имели спасательные жилетки, а на каждом яхте было также спасательное кольцо.

Зигмунт Соловиньски (Zygmunt Sołowiński)

Класс спортивного яхтинга

Новшеством в деятельности MWOS в Пише был созыв спортивного класса со специальностью – яхтинг. Задачей спортивного класса являются обучение учеников особо одаренных в области спорта, соответствующих определенным требованиям.

Педагогические советы основной школы № 3, а также Межшкольного Водного Спортивного Центра в Пише приняли резолюцию о создании в 1980/ 81 году IV класса со спортивным уклоном – яхтинг. Был разработан многолетний план обучения яхтингу, а также запланировано организацию обучения таким образом, чтобы создать условия для совмещения спортивных занятий с дидактическими занятиями.

В недельном расписании уроков было 10 часов спортивных занятий. Программа обучения реализовалась в классах школ, в спортивном зале, на бассейне, под открытым небом во время парусных лагерей, а также в MWOS. Дополнительно ученики такого класса изучали английский язык 2 часа в неделю. Мы не хотели, чтобы реализованная учениками спортивная программа не

может понижать требований образования, следующих из программ обучения для данного типа школы.

Ниже представляем список учеников I класса со специальностью-яхтинг, которая продолжала занятия до окончания VIII класса.

Sławomir Banach	Joanna Kowalczyk
Izabela Barbaraska	Jarosław Kłok
Janusz Biedrzycki	Rajmund Kubasow
Małgorzata Borkowska	Jarosław Ławski
Leszek Brakoniecki	Zdzisław Młynarczyk
Sebastian Ciborowski	Krzysztof Młyńczak
Agnieszka Cwalina	Aneta Ostrowska
Karol Cwalina	Jacek Paliwoda
Robert Czaplicki	Agnieszka Pilewicz
Alicja Dębek	Paweł Skorzecki
Wiesław Długożima	Janusz Stankiewicz
Jarosław Frycz	Sylwester Szczubetek
Leszek Gutowski	Mirosław Tabaka
Barbara Kałudzińska	
Adam Ulązka	

Воспитатель - Jadwiga Rogalska

В 80-х годах было создано еще несколько спортивных яхтинговых классов для учеников основной школы № 3 в Пише.

„Это то, что надо!”

Станет ли яхтсменом пухлый блондинчик Ярек Скорус, 13 лет? Или Ася Колодей, его ровесница? Трудно сказать на сегодняшний день. Для нас не главное, чтобы Межшкольный Водный Спротивный Центр в Пише обучал только профессионально-яхтсменов, а совсем другое. Приоритетом является то, чтобы целый год ученики основных и средних школ могли интересно проводить свободное время. Центр не позволяет им скучать в маленьком городе. Разве это не то, что нужно?

Наверняка среди молодых адептов есть люди, которые свяжут свое будущее с парусным спортом на всегда. На пример шестнадцатилетний Марек Тессажик хочет стать судостроителем и тренером. Примером для него является в том числе Тадеуш Сивик, который занимается с ним с четвертого класса.

На жизненные решения Марек Тессажика и ему подобных любителей яхтинга повлиял контакт с водой и участие в занятиях Межшкольного Водного Спортивного Центра в Пише. Объектом, построенным на основании решения тогдашнего ольштынского куратора А. Гершберга, руководит с самого начала, уже 10 лет, энергичный директор Зигмунт Соловиньски,

выпускник познаньской Академии Физической Культуры. Этот мудрый педагог умеет не только привлечь детей, собрать снаряжение, но также собрать вокруг себя необычайно преданных людей, часто учителей разных предметов из пишских школ. Он привлек к сотрудничеству также Марию Иловецкую, директор основной школы № 3, которая понимает потребности детей. Уже с третьего класса они знают, что через год они могут быть в спортивном классе, в котором программа обучения обогащена занятиями по яхтингу и занятиями по плаванию. Условием является желание детей, их хорошее состояние здоровья и умение плавать. А потом начинается курс парусного спорта.

С октября по март проходят теоретические занятия. Тренировки ходят 4 раза в неделю, а в субботы и воскресенья дети чистят лоды, красят снаряжение, работают физически, не всегда легко, но с видимыми результатами. Когда условия позволяют, выезжают на рагаты в окрестностях Пиша. Стараются хорошо знать теорию и практику, т.к. на зимние каникулы те из них, которые заслужат, едут в горы и улучшают физическую подготовку. А летом, когда наступят летние каникулы, ездят в размещенные по окрестностям парусные лагеря. Есть вода, яхты, плавание и обязанности: уборка в палатках, постилка прич, мытье кастрюль, дежурья в кухне, ношение воды, чистка картошки, рубка дров и другие занятия, умение которых пригодится потом в дальнейшей жизни.

Кроме Пиша, есть еще три похожих учреждения в сувальском воеводстве: в Гижицке, Сувалках и Аугустове.

Почему я описываю это так широко? Потому что все время слышу нарекания, что молодежь сама не знает, чего хочет, что она ужасная, настроена только на потребительство, ленивая, недовольная, что у нее слишком высокие требования. Тем временем представленный пример свидетельствует о том, что образ молодых людей становится совсем другим, если привлечь их своим примером и интересными формами занятий, которые кроме радости приносят также воспитательную пользу. Учатся самостоятельности, уважения к работе, сотрудничеству в группе. Можно бы перечислить тут длинный перечень других преимуществ, которые были бы результатом мудрых педагогов найти правильный путь для детей и подростков. А ведь везде найдутся люди покроя Гершберга, Соловиньского, Иловецкой.

-Но,-скажут те, которые живут на мазовецких равнинах, в районе Жешова или Ченстоховы,-и что нашим дети из того, что в каком-то там Пише их сверстники

под контролем и наблюдением делают то, что им нравится и что для них полезно, если здесь нет озер, чтобы играть в моряков? Согласен, но есть горы и горки, леса, красивые окрестности. При наличии доброй воли и инициативы, везде можно действовать, как в Пише. В то время как же часто ни местные самоуправления, ни школа, ни сами родители не пробуют воспользоваться тем, что натурально и привлекательно. Следует над этим подумать, и начать действовать. До лета, до каникул – как раз пригодится!

Ельжбета Мамрович (Elżbieta Mamrowicz)

Достижения в парусных регатах

Страсть и приверженность тренеров и инструкторов к работе с молодежью нашли свое отражение в результатах и достижениях наших воспитанников в парусных регатах.

Достижения школьных тренеров представляют ниже следующие данные:

1978 год

Чемпионат Парусного спорта Сувальского Воеводства

Класс 420

- Zbigniew Konieczko и Mirosław Zduńczyk – I место

Класс Finn

- Robert Boroń – I место

1986 год

Общепольские Молодежные Олимпийские Игры

Команды из MWOS Пиш были главными героями - выиграли высокие места.

Класс Cadet

- Adam Ułazka и Robert Jesionowski

- Andrzej Borawski и Piotr Stachelek

- Iwona Lichota и Blanka Śmiarowska

- Jolanta Wesołowska и Barbara Glińska

Общепольская Молодежная Спартакиада

Класс 420

- Marek Tessarzik и Jacek Wiśniewski – V место

1987 год

Чемпионат Польши Юниоров

Класс 420

- Marek Tessarzik и Kazimierz Niecikowski – I место

Команда была в польской сборной юниоров.

1988 год

Чемпионат Польши Юниоров

Класс 420

- Sławomir Banach и Kazimierz Niecikowski – I место

Общепольская Молодежная Спартакиада

- Adam Ułazka и Robert Jesionowski – III место

MWOS Пиш в этом сезоне занял II место в Польше по командам, а Адам Улажка и Роберт Есеновский были классифицированы на II место, и вместе с другой командой, которую составляли Славомир Банах и Казимеж Нециковски, были призваны в польскую сборную.

1989 год

Чемпионат Польши Юниоров

Класс 420

- Adam Ułazka и Robert Jesionowski – I место

- Sławomir Banach и Kazimierz Niecikowski – III место

- Iwona Lichota и Blanka Śmiarowska – IV место

1990 год

Чемпионат Европы в Хойницах

Класс 420

- Adam Ułazka и Robert Jesionowski – VIII место

Это была команда, которая была наилучшей среди

Спортивные классы, полученные участниками соревнований нижеуказанных клубов:

Но	КЛУБ	1989	1990	1991	1992	ВМЕСТЕ
1.	MWOS Пиш	10	10	10	7	37
2.	MWOS Аугустув	10	10	8	5	33
3.	MWOS Гижицко	3	8	4	16	31
4.	MWOS Сувалки	–	1	5	15	21
5.	MKZ Миколайки	2	4	10	7	25
6.	ZKS Рутяне - Нида	2	2	2	–	6
	ВМЕСТЕ	27	35	39	50	151

участвующих поляков.
Чемпионат Польши Юниоров

- 1992 г. Tomasz Korneluk и Paweł Piątek
Класс Cadet, девушки:

- Adam Ulążka и Robert Jesionowski - III место
- Iwona Lichota и Blanka Śmiarowska - III место
Титулы чемпионов областей в каждом классе
выиграли:

Класс Optimist

- 1989 г. Mariusz Młodzianowski
- 1992 г. Maciej Żarnowski

Класс 420

- 1989 г. Adam Ulążka и Robert Jesionowski
- 1990 г. Adam Ulążka и Robert Jesionowski
- 1991 г. Michał Bachmura и Maciej Chaberek

- 1991 г. Katarzyna Sikorska и Beata Rafałowska
Klasy sportowe zdobyte przez zawodników
poszczególnych klubów:

1993 год

Чемпионат Польши Юниоров

Класс 420

- Tomasz Korneluk и Piotr Ptak - VIII место

Класс Cadet

- Maciej Żarnowski и Piotr Ptak - I место

В индивидуальном рейтинге выиграла вышеуказанная команда.

В указанных годах титулы чемпионов областей выигрывали следующие клубы:

Но	КЛУБ	1989	1990	1991	1992	ВМЕСТЕ
1.	MWOS Гижицко	1	2	–	1	4
2.	MWOS Аугустув	1	1	1	1	4
3.	MWOS Пиш	2	1	1	1	4
4.	MWOS Сувалки	–	–	2	2	4
5.	ZKS Рутяне - Нида	1	1	1	0	3
6.	MKZ Миколайки	–	–	–	–	–

Чемпионат Польши Юниоров - девушки**Класс 420**

- Beta Rafałowska и Izabela Wdowiarska - IV место

1994 год

Чемпионат Польши Юниоров**Класс Cadet**

- Marcin Żarnowski и Piotr Ptak - I место

Класс 420

- Paweł Piątek и Tomasz Korneluk - II место

- Beata Rafałowska и Izabela Wdowiarska - III место

1995 год

В клубном Кубке Польши в классе Cadet, из 34-х классифицированных клубов в общекомандном зачете MOS Пиш занял XXV место.

В 1995 г. в последний раз прошли соревнования классов 420, которые из-за устаревшего снаряжения и нехватки финансов требовали покупки новых корпусов. Не смотря на устаревшее и требующее ремонта снаряжение команда в составе Томаша

Корнелюка (Tomasz Korneluk) и Павла Пионтка (Paweł Piątek) в чемпионате Польши заняла

VIII место, а команда девушек в составе Беаты Рафаловской (Beata Rafałowska) и Изабелы

Вдовьярской (Izabela Wdowiarska) из MOS Пиш в чемпионате Польши выиграла бронзовую медаль.

Класс 420

- Beata Rafałowska и Izabela Wdowiarska - III место

- Tomasz Korneluk и Paweł Piątek - VIII место

Класс 420

в MWOS имел очень богатые традиции. В 1990 - 1993 годах команды из Пиша имели титулы чемпионов Польши, представляли Польшу в Европе и в мире.

Отсутствие финансовых средств на покупку новых корпусов привел к тому, что прекратилось развитие парусного спорта в этом классе, что является большой потерей как для Центра, района, так и Польши.

1997 год

Сувальские Молодежные Олимпийские Игры**Класс ORP**

- Kamil Bączek - II место

1988 год

Чемпионат Сувальского Воеводства**Класс Cadet**

- Paweł Chrypanowski и Piotr Czekaj - III место

1999 год

Чемпионат Сувальского Воеводства**Класс Cadet**

- Kamil Bączek и Sylwester Bączek - I место

Чемпионат Центрально- Восточного Макрорегиона**Класс ORP**

- Kamil Bączek - II место

Класс Cadet

- Kamil Bączek и Sylwester Bączek - II место

2000 год

Кубок Пуцка**Класс Cadet**

- Kamil Bączek и Sylwester Bączek - II место

Общепольские Молодежные Олимпийские Игры**- Рыбник****Класс Cadet**

- Kamil Bączek и Sylwester Bączek - III место

Чемпионат Варминско - Мазурского Воеводства**- Ольштын****Класс Cadet**

- Kamil Bączek i Sylwester Bączek - II место

2002 год

Чемпионат Варминско - Мазурского Воеводства

Класс Cadet

- Daniel Piotrowicz i Adrian Włodyka - III место

2003 и 2004 год

Чемпионат Варминско - Мазурского Воеводства -

Гижицко и Пиш

Класс Cadet

- Łukasz Ziółek и Łukasz Krupka - III и II места

2005 год

XI Общепольские Молодежные Олимпийские Игры в парусном спорте - Зегже

Класс Cadet

- Anna Górka i Alicja Remiszewska - IV место

2006 год

Общепольские Молодежные Олимпийские Игры

Класс Cadet

- Anna Górka i Alicja Remiszewska - III место

Чемпионат Варминско - Мазурского Воеводства

Класс Cadet

- Anna Górka i Alicja Remiszewska - I место

2009 год

Кубок Трех Рыб в Гижицке, Кубок «PZŻ» в Пуцке, Общепольские Молодежные Олимпийские Игры в Знамировицах

Класс Cadet

- Blanka Chlewicka i Urszula Lorenz - II место

2010 год

Чемпионат Мира в классе Cadet в Пуцке

- Marcin Komosiński i Daniel Zegarowicz - XXIII место
Общепольские Молодежные Олимпийские Игры - Слава

Класс Cadet

- Marcin Komosiński i Daniel Zegarowicz - II место

- Magda Grabowska i Urszula Lorenz - VI место

2011 год

Общепольские Молодежные Олимпийские Игры в Зегже

Класс Cadet

- Mateusz Wiśniewski i Zofia Walczak - V место

- Magda Grabowska i Urszula Lorenz - X место

Чемпионат Европы в Германии

Класс Cadet

- Mateusz Wiśniewski i Zofia Walczak - XVI место

2012 год

Общепольские Молодежные Олимпийские Игры

- FRYDMAN

Класс Cadet

- Tobiasz Wiśniewski i Zuzanna Zachłowska - VI место

- Magda Grabowska i Natalia Wierzbowska - VIII место

Три команды класса Cadet

- Tobiasz Wiśniewski и Zuzanna Zachłowska

- Mateusz Kisiel и Wiktoria Rzyzińska

- Maciej Lipiński и Maria Łukaszewicz

- Maciej Lipiński и Maria Łukaszewicz

получили приглашение в сборную Польской Ассоциации класса Cadet на сезон 2013.

Глава 3. Сотрудничество с Силезией

Сотрудничество началось по инициативе сотрудников шахты «Покуй», а также директора Междушкольного Водного Спортивного Центра в Пише. Его формы и основы были установлены в результате согласования между Департаментом Образования и Воспитания в Пише и директором шахты каменного угля «Покуй» в Рудзе Силезской. Люди из Силезии, благодаря которым сотрудничество воплотилось в жизнь и длилось столько лет - это:

- **Paweł Pisarek** - директор шахты,
- **Zbigniew Baranowski** - главный инженер,
- **Ernest Gorol** - начальник отпускного реферата,
- **Edward Pyrkowski** - начальник шахтерского оборудования,
- **Edward Stańko** - командир парусного клуба „Зефир” при шахте каменного угля „Покуй”,
- **Henryk Piórkowski** - начальник электрического оборудования, вице-командир по делам обучения парусного клуба „Зефир”,
- **Wiesław Gładysz** - учитель в техникуме ZSZG при шахте «Покуй»,
- **Jan Zawada** - инспектор Департамента Образования в Руде Силезской.

Бесценной пользой, которая была результатом сотрудничества Междушкольного Водного Спортивного Центра с силезской шахтой, являлся региональный обмен молодежи. Молодежь из Силезии могла ознакомиться с туристическими достопримечательностями Мазур, а наша - с южными регионами Польши.

В результате сотрудничества яхтсмены из Пиша могли участвовать в горнолыжных лагерях во время зимних каникул, а молодежь из Силезии ездила на парусные лагеря во время летних каникул. Обмен насчитывал по 30 человек с каждой стороны. Программа парусных лагерей для молодежи из Силезии включала в себя следующее:

- регулярное каждодневное плавание на яхтах;
- обучение на диплом моряка и яхтенного рулевого;
- развитие плавательных способностей и сдача экзамена на удостоверение пловца;
- экскурсии по Мазурах: Ольштын, Грюнвальд, Рутяне-Нида, дом лесника Пране, Святая Липка, научно- исследовательская станция в Попельне;

- яхтовые рейсы в Миколайки;
- экскурсии по Сувальскому району: Сувалки, Аугустув, Вигры - монастырь камедулов, Районный Музей в Сувалках,
- полевые занятия - патрульные бега ночью.

Горнолыжные лагеря для пишского MWOS организовались на зимние каникулы. Двухкратно, когда общежития в горах были заняты молодежью из Силезии, лагеря организовали после зимних каникул с согласия визитатора Зенона Хосьтиловича из Министерства Образования в Сувалках. Было только условие, что во время пребывания в лагерях, с детьми проводились уроки польского языка и математики.

Программа лыжных лагерей была очень разнообразной и увлекательной. Стоит вспомнить некоторые интересные занятия и тренинги.

Лагеря размещались в таких горных населенных пунктах, как Висла, Яворник, общежитие в Сошове Великом (4 раза), Звадронь (Бескид Живецки). Сошов Великий, на котором в то время не было подъемника, лыжно базы, заставлял нас хорошо поупражняться, т.к. отрезок в гору между Вислой и Сошовым нужно было пройти пешком с багажом и лыжами. Общежитие в Сошове находится у границы с Чехией (в то время Чехословакией), что соблазняло некоотрых наших воспитанников пересекать границу на 2 - 3 метра, и потом они хвалились, что были за границей, что вызывало смех друзей и подруг, и злость и боязнь воспитателей MWOS и шахты «Покуй».

На лыжах мы бегали по маршруту вдоль границы: Сошов Великий, Большая Czantoria, Stożek Wielki. Piękne widoki stanowiły dodatkową atrakcję.

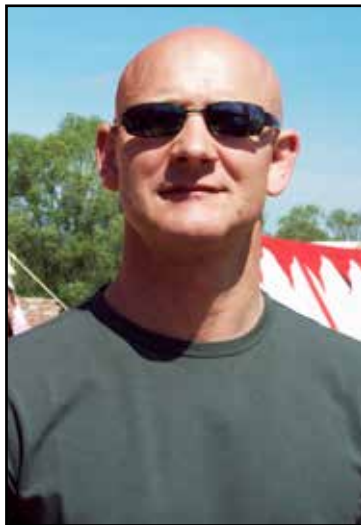
Чантория, Стожек Великий. Это замечательная местность для того, чтобы бегать на лыжах. Красивые окрестности были дополнительным развлечением. Во время пребывания в лагерях в Висле наши ученики вечерами пользовались бассейном, благодаря чему могли улучшить свои умения яхтсменов. Вечерами также проходили уроки по теории парусного спорта.

Представленные здесь краткие формы и результаты сотрудничества молодежи из Мазур и Силезии оставили неизгладимые впечатления в памяти участников, а в 1982 - 1991 годах было их около 500 человек с обеих сторон!

Зигмунт Соловиньски (Zygmunt Sołowiński)

Глава 4. ПМСЦ в Пише в году 65-летия

Повятовый Междушкольный Спортивный Центр в Пише - это одно из учреждений на территории пишского повята, которая развивает интерес и таланты детей и молодежи, подготавливая их к участию в широко понимаемой физической культуре. Уже несколько лет можно наблюдать динамическое развитие нашего Центра. Он выходит на

встречу требованиям детей, подростков и их родителей, для которых физическое развитие так жеважно, как и умственное развитие.

За последние два года наше учреждение значительно преобразилось. В результате активных действий в гг.2009 - 2012 пишский повят получил финансовые средства на покупку нового водного снаряжения (яхты - 4 шт., моторы для яхт - 5 шт., байдарки - 22 шт., прицеп для перевозки байдарок - 1 шт.), а также получил техническую документацию по необходимой в Центре модернизации, в том числе гостинницы, и покупку необходимого оборудования. Деятельность, связанную с модернизацией Центра, пишский повят реализовал в рамках европейского проекта «Трансграничное развитие туристических услуг в Польше и Литве», а также проекта «Активная туристика на приграничных озерах». Таким образом появилась современная спортивная база, в которой можем развивать и расширять свою деятельность Постепенно приобретаются также дополнительные ресурсы из ЕС на занятия с детьми, в

том числе организация свободного времени во время летних и зимних каникул.

Недавно Центр реализовал проект в рамках государственной программы «Нет - насилию в школе», а благодаря средствам из резервов системы образования было куплено оборудование в тренажерный зал, а также для мультимедиа класса, что позволило организовать дополнительные занятия. В рамках сотрудничества в том числе с властями Пиша и спонсором- фирмой Honda, Центр получил мотор для парусных яхт. С 2013 г. Повятовый Междушкольный Спортивный Центр имеет в своем распоряжении также туристические велосипеды (33 шт.), и катамараны (5 шт.), которые также были куплены за европейские средства. В этом же году мы стали хозяевами новой фирменной машины, предназначенной как для перевозки людей, так и снаряжения Центра, что значительно облегчит нашим воспитанникам участие в различных спортивных соревнованиях на территории всей Польши.

Постепенно мы вводим в предложене Центра новые виды спорта, в том числе плавание на байдарках и боевые виды искусств. Среди множества мероприятий, которые организует ПМСЦ, и которые постоянно находятся в расписаниях календарей, всегда есть чемпионаты по плаванию, парусные регаты на Кубок Пишского Старосты и Мера Пиша, регаты на Кубок Президента УКЖ, или все более популярный в последнее время фестиваль морских песен шанти. При центре работают спортивные ассоциации: Школьный Парусный Клуб «Оптимист» и Школьный Парусный Клуб «Кадет». Кроме того ПМСЦ сотрудничает с Ассоциацией Скаутов в Пише - скаутской водной командой, а также похожим Центром в Литве - База Водных Видов Спорта в Дауги.

Все занятие само собой разумеется проводят квалифицированные педагоги, которые формируют и развивают в наших воспитанниках спортивные таланты, прививают любовь к спортивной конкуренции. Наши воспитанники могут похвалиться медалями во многих спортивных соревнованиях, организованных по всей Польше. Важно также то, что кроме профессионального спортивного снаряжения и квалифицированного персонала, нашим преимуществом является также очень красивое место, в котором находится Центр. Непосредственное расположение на реке Писа, а также множество мазурских озер в окрестности создают самые лучшие условия для развития водных видов спорта, в которых мы специализируемся.

Станислав Здуняк (Stanisław Zduniak) – директор ПМСЦ в Пише.

Организационная структура Центра

Организационная структура Центра.

Список сотрудников Повятового Междушкольного Спортивного Центра в Пише:

Администрация

Nyczka Halina – самостоятельный референт по вопросам техники

Dobrzyńska Joanna – референт

Обслуживание

Swerpel Tadeusz – водитель

Gajda Jan – реставратор

Nikiel Alina – уборщица

Szymanowski Krzysztof – рабоник для тяжелой работы

Учителя

Zduniak Stanisław – директор

Bąk Józef – учитель- тренер парусного спорта

Niedźwiedzki Mariusz – учитель- инструктор по байдаркам

Bazydło Grzegorz – учитель- инструктор яхтинга

Bazydło Izabela Katarzyna – учитель - инструктор по плаванию

Chlewicki Maciej – учитель- инструктор яхтинга

Józef Knyżewski – учитель - инструктор по байдаркам

Jerzy Karwowski – учитель - инструктор пляжного волейбола

Отделы, мастерские, кружки, спортивные секции, группы занятий, а также количество учеников и часов в неделю:

Занятия по плаванию P1 - группа начинающих будут проводиться в течение учебного года в двух семестрах, т.е.:

- занятия для начинающих (IX 2013-VI 2014),
- занятия по ознакомлению с другими видами спорта и общее развитие

Во время занятий для начинающих будут проводиться тренировки по плаванию (4 часа в неделю), которые включают в себя основные умения плавания в разных стилях, а также элементы общеразвивающие и улучшающие физическую подготовку участников.

Занятия будут проводиться в закрытом бассейне до конца учебного года.

Во время тренинга общеразвивающего (каникулы) занятия будут посвящены ознакомлению участников с другими водными видами спорта (главным образом яхтинг, байдарки и т.п.), а также их интеграция детей с секцией парусного спорта и туристикой.

Занятия будут проводиться в Центре (4 часа в неделю) и будут в себя включать:

- плавание (озеро Рось),

Отделы, мастерские, кружки, спортивные секции, группы занятий, а также количество учеников и часов в неделю :

Название мастерской	Кружок, секция, группа			Кол-во участников				
	Название	Кол-во ужков, групп	Кол-во участников	Из диков	Из начальных школ и гимназий	Из общеобразовательных лицеев	Из техникумов	Молодежь
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Парусный спорт	Класс Optimist	2	20		20			
	Класс Cadet	2	20		18	2		
Школьно-туристический яхтинг	Туристические тренинг	2	24		10	10		4
Байдарки	Тренинг	3	30		30			
Пляжный волейбол	Тренинг	1	12		6	6		
Плавание	Тренинг по плаванию	1	15		15			
Таэквондо	Тренинг	1	20		8	7	5	
ВМЕСТЕ		12	141		107	25	5	4

- Общие спортивные занятия (отдых),
- общие водные занятия (яхтинг, байдарки, лодки и т.п.)

Занятия в во временных группах будут реализовываться на основании принятого расписания и планов работы. Будут их вести также другие учителя, имеющие соответствующие квалификации (на основании трудовых договоров), в том числе волонтеры (на основании соглашений).

Тренинги для начинающих, среднего и профессионального класса по спортивному и туристическому яхтингу пройдет около 64 человека (ученики основных школ, гимназий и лицеев), по плаванию - 15 человек из основных школ, по боевым видам искусств - 20 человек, по байдаркам - 30 человек, по пляжному волейболу - 12 человек.

Предположительно, что в занятиях примет участие около 200 человек. Занятиях в тренинговых группах будут проводиться целый учебный года, кроме того во время летних каникул участники будут повышать свои квалификации и умения на курсах, рейсах, тренировках и семинарах, а также принимать участие в спортивных мероприятиях, соревнованиях, регатах и других.

СНАРЯЖЕНИЕ

Плановые занятия проводятся с использованием

имеющегося снаряжения: спортивного, водного, парусного.

После необходимых ремонтов, закупки недостающего оборудования и лодок, будут они подготовлены на будущий сезон, что позволит на реализацию очередных плановых тренингов.

Для сохранности снаряжения в классе ОРР и Кадет, а также туристических лодок во время переходного периода и подготовки, насколько это возможно, реставратор отремонтировать и дополнять оборудование.

Из-за износа используемых и видимых элементов снаряжения, Центр купит лодку класса С и аксессуары в виде паруса, меча и шлем, такелаж, а также мелкие аксессуары.

В следующем сезоне обеспечение снаряжением для реализации организационно-

тренинговых заданий будет следующим для указанных классов лодок:

- для группы ОРР- 24 лодки, в том числе 10 шт. из UKZ Пиш;
- для группы класса Cadet - 13 лодок;
- для туристических групп - 6 лодок (Омега 1 лодка DZ), 1 судно с кабиной и парусами, 2

моторные лодки, в том числе одна из UKZ, лодки с веслами, а также парусная лодка DZ - предоставленная Ассоциации Скаутов, которая сотрудничает с центром, 22 байдарки, 33 туристических велосипеда.

ОБЪЕКТЫ

Планируемая тренинговая программа будет проходить для всех групп в объектах ПМСЦ, арендуемых спортивных объектах, а также на водах (река Писа и озеро Рось). Из-за сезонного характера водных видов спорта во время подготовки нужно будет пользоваться спортивными объектами в местных школах, таких как: спортивные залы и классы в основных школах номер 1 и 4, в которых набираются участники групп спортивного и туристического яхтинга, плавания на байдарках; спортивные залы в школах ZS nr 1 i SP, ZSG Пише; бассейн MGOSIR в Пише.

ПЕРСОНАЛ

Педагогический персонал, ведущий плановые занятия:

раздобыть. Финансирование деятельности будет основано на: средствах бюджета Повятового Староства в Пише; дотациях из разных источников, главным образом самоуправлений; собственных доходах Центра из сферы обслуживания (чартеры лодок, зимнее хранение лодок, оплаты в порту, обслуживание гостинниц, аренда туристического снаряжения, оплаты за стоянки); оплат за спортивные мероприятия, туристические группировки, лагеря; добровольных форм финансирования родителями участия детей, другими людьми, заинтересованными работой Центра, частных спонсоров; финансовой поддержке UKŻ при ПМСЦ.

Стоимость реализации курсов и функционирование Центра значительно снизит пользование дидактично - спортивной базой бесплатно или по низким ценам (пла-

Ваґ Józef	Тренер II класса спортивного яхтинга Регатная группа С и класс Cadet Группа начинающих С II класс Cadet
Niedźwiedzki Mariusz	Инструктор по яхтингу и байдаркам Туристическая группа Т2 для начинающих Туристическая групп - байдарки I
Chlewicki Maciej	Инструктор по туристическому и спортивному яхтингу Туристическая группа Т1 продвинутая
Brzydło Grzegorz	Инструктор туристического и спортивного яхтинга, групп ОПП I регатная Группа ОПП II для начинающих
Bazydło Izabela	Тренер II класса по плаванию - отпуск Группа плавания P1 для начинающих (по совместительству - Jerzy Karwowski)
Knyżewski Józef	Инструктор по туристическим байдаркам Туристическая группа - байдарки II Туристическая группа - байдарки II
Zduniak Stanisław	Тренер мастер спорта таэквондо Группа боевых видов искусств I
Karwowski Jerzy	Инструктор по волейболу Группа волейбола пляжного I

ФИНАНСОВЫЕ СРЕДСТВА

Для реализации данного организационно- тренингового плана будут необходимы финансовые средства.

Центр планирует различными способами их

вание MGOSIR, спортивные залы, классы в школах), а также всевозможная помощь со стороны заводов, бюджетных организаций, частных лиц, родителей.

Станислав Здуняк (Stanisław Zduniak)
- директор ПМСЦ в Пише.

Глава 5. Завершение

Много лет пришлось ждать любителям воды на Мазурах, прошедшим курсы в пишском ПМСЦ появления данной публикации. Помощь многих сторонников обогатила содержание и вотворение в жизнь издания.

В предисловии нашлись слова признательности и благодарности для всех, кто поддерживал подготовку монографии. Труднее всего будет рассчитаться с Читателями.

Особенно теми, которые будут иметь претензии, что не были указаны абсолютно все факты, имена и события, имеющие отношение к 65-ти летнему юбилею деятельности ПМСЦ. Оправданием пусть будет то, что люди,

связанные много лет назад с Базой исчезли во времени и пространстве, унося с собой различные воспоминания. Найти и записать их было зачастую невозможно.

Так что есть надежда, что люди связанные в прошлом с Базой с сентиментом прочитают данную публикацию.

Быть может найдут в ней следы своего младенческого увлечения парусами на красивых мазурских озерах.

И воспоминания заволнуются... Представленная монография направлена в большой степени к молодежи, которая в настоящее время связана с ПМСЦ в Пише.

Монография может возбудить желание пойти по следам и продолжать деятельность предшественников.

Главным образом монография должна вдохновлять создавать собственные, оригинальные формы водных развлечений в красивом Крае Тысячи Озер. Тем более, что сегодняшние материальные условия несравнимо лучше, чем были в прошлом.

Тщательную документацию сегодняшней деятельности Базы и приключений, связанных с водными видами спорта, облегчают доступные современные мультимедиаальные средства.

Это дает надежду на дальнейшее сохранение деятельности пишского учреждения, которое служит молодежи и связывает ее с нашим исключительной красоты регионом. Еще раз сердечно благодарю учителей на пенсии, воспитанников, сторонников Центра за участие в подготовке материалов для монографии Повятового Межшкольного Спортивного Центра в Пише.

Зигмунт Соловиньски (Zygmunt Sołowiński)

Библиография и истоюники

1. W.Brenda, B. J. Trupacz (red.), Mazury zapamiętane. Рассказы и воспоминания жителей пишской земли, Ожыш 2014
2. Хроники Базы Водных Видов Спортa при общеобразовательной школе в Пише, 1968 и 1974 года.
3. Хроники MWOS в Пише, 1975–1992 гг.
4. T.Masonko, Działalność sportowo-rekreacyjna szkolnych klubów sportowych na terenie miasta Pizsa, Akademia Wychowania Fizycznego im. gen. broni Karola Świerczewskiego w Warszawie, Warszawa 1980.
5. Материалы из KOiW в Сувалках, 1975–2000 гг.
6. Материалы из SOZŻ в Сувалках, 1975–2000 гг.
7. Материалы из ZWSZS в Сувалках, 1975–2000 гг.
8. Протокол педагогического совета общеобразовательной школы в Пише, 1948 - 1975 гг.
9. Протокол педагогического совета MWOS/MOS в Пише, 1975 - 2013 гг.
10. Интервью с Феликсом Михаловским - фрагменты, «Znad Pisy», 1996, nr 3.
11. Воспоминания Антония Кожиньского.
12. Собрание личных материалов: фотографии, цитаты, значки, вымпелы.

Приложения

1. Межшкольный Парусный Клуб «Ураган» в 1949 - 1953 годах
2. Результаты экзаменов на дипломы яхтсменов (яхтенный матрос, яхтенный рулевой) 1979– 1996 г.
3. Члены экзаменационной комиссии
4. Парусные лагеря
5. Список имен воспитателей, инструкторов и тренеров, работающих на в парусных лагерях
6. Участники парусного лагеря, Здоры оз. Сексты 1-21 VII 1991 г.
7. Молодежь из Силезии. Парусный лагерь, Здороры, оз. Сексты 1-21 VII 1992 г.
8. Сотрудники Центра, связанные с ним в течение 65-ти летней деятельности
9. Индекс предоставленных фотографий

Приложение номер 1

Межшкольный Парусный Клуб «Ураган» в 1949 - 1953 годах

ГРУППА 1

1. Bajno Eugeniusz
2. Bończyk Henryk
3. Chodnicki Lucjan
4. Filipkowski Antoni
5. Kałuziński Zygmunt
6. Karwowski Tadeusz
7. Kuliś Józef
8. Olszewski Mieczysław
9. Panasiuk Mikołaj
10. Poświata Bolesław
11. Ptak Czesław
12. Pyrek Zbigniew
13. Ruchała Bronisław
14. Samszyn Henryk
15. Sobieski Czesław

ГРУППА 3

1. Brandstatter Anna
2. Brandstatter Eugenia
3. Gawdzińska Barbara
4. Gawdziński Władysław
5. Jabłoński Jan
6. Krajewski Jerzy
7. Kurek Andrzej
8. Olszewski Mieczysław
9. Olejarz Tadeusz
10. Polakowska Alicja
11. Skrzypczak Janina
12. Silicki Jerzy
13. Stankiewicz Kazimierz
14. Wierczyszewski Mirosław
15. Zadroga Wincenty
16. Zalewski Wiesław

ГРУППА 2

1. Bałdyga Franciszek
2. Brandstatter Ryszard
3. Kacmajor Ryszard
4. Korsakowski Jerzy
5. Konert Władysław
6. Kotowski Jan
7. Mozorowski Zygmunt
8. Pacholski Jerzy
9. Pogorzelska Łucja
10. Raszczyk Mieczysław
11. Raszczyk Tadeusz
12. Sulewska Teodozja
13. Tchórzewski Jan
14. Zakrzewska Anna
15. Zalewska Halina

ГРУППА 4

1. Bryczkowski Stanisław
2. Gontarski Stanisław
3. Hermanowski Stanisław
4. Korsakowski Ryszard
5. Kościelecki Janusz
6. Krakowski Tadeusz
7. Kuligowski Jan
8. Michałowska Danuta
9. Podkaura Henryk
10. Smoliński Jan
11. Strzelczyk Eugeniusz
12. Sudnicki Jan
13. Strzelczyk Ewa
14. Waszkiewicz Kazimierz
15. Żuliński Jerzy

Приложение номер 2

Результаты экзаменов на дипломы яхтсменов (яхтенный матрос, яхтенный рулевой) 1979--1996

Место и дата	Яхтенный матрос		Яхтенный рулевой	
	Сдавало	Сдало	Сдавало	Сдало
Пиш, 21 VII 1979	32	31	6	6
Пиш, 2 VII 1980	36	34	23	23
Пиш, 24 VII 1981	20	19	17	10
Пиш, 28 VII 1982	22	20	7	4
Руда, 26 VII 1983	22	20	–	–
Пиш, 21 VII 1983	29	16	–	–
Здры, 19 VII 1984	39	22	–	–
Пиш, 19 VII 1985	32	29	23	19
Пиш, 20 VII 1986	46	43	8	9
Пиш, 17 VII 1987	41	34	11	5
Здры, 16–17 VII 1988	37	32	8	6
Здры, 15 VIII 1989	46	39	–	–
Здры, 21 VII 1990	42	34	–	–
Здры, 14 VII 1992	38	35	–	–
Здры, 19 VII 1993	19	16	–	–
Здры, 14 VII 1994	65	60	14	11
Здры, 19 VII 1995	18	18	–	–
Здры, 17 VII 1996	26	26	–	–
ВМЕСТЕ	610	528	117	93

Приложение номер 3

Члены экзаменационной комиссии

Имя и фамилия	Количество экзаменационных комиссий
Antoni Obermiller	18
Zygmunt Sołowiński	9
Bogdan Graboń	9
Zbigniew Gryncewicz	8
Józef Bąk	7
Mieczysław Modzelewski	5
Grażyna Ryk	4
Tadeusz Siwik	3
Zbigniew Bober	2
Dariusz Walicki	2
Tadeusz Maconko	1
Tadeusz Kierod	1
Zenon Mysiorski	1
Maciej Chlewicki	1
Tadeusz Wysocki	1

Общим достижением тренеров было признание членами экзаменационной комиссии дипломов яхтенного матроса - 528 человекам, и дипломов яхтенного рулевого 93 человекам.

Приложение номер 4

Парусные лагеря

Парусный рейс, Пиш - Венгожево - Пиш, 17-30 VII 1968 г.
Карвик, оз. Сексты, 25 VI-14 VII 1973 г.
Карвик, оз. Сексты, 24 VI-13 VII 1974 г.
Шероки Острув, оз. Снярдвы, 21 VI-11 VII 1976 г.
Шероки Острув, оз. Снярдвы, 12-25 VII 1976 г.
Шероки Острув, оз. Снярдвы, 3-28 VII 1978 г.
Шероки Острув, оз. Снярдвы, 2-25 VII 1979 г.
Парусный рейс, Пиш - Венгожево - Пиш, 28 VII-10 VIII 1979 г.
Пиш, MWOS, оз. Рось, 6-26 VII 1981 г.
Здоры, оз. Сексты 5-29 VII 1982 г.
Карвик, оз. Сексты 3-28 VII 1983 г.
Здоры, оз. Сексты, 27 VI-17 VII 1988 г.
Здоры, оз. Сексты, 27 VI-16 VII 1989 г.
Здоры, оз. Сексты, II турне, 27 VII-16 VIII 1989 г.
Международные Поэтапные Парусные Регаты в кл.
Кадет, оз. Сексты, Здоры, 23-25 VIII 1989 г.
Участие яхтсменов из Польши, Литвы, Беларуси, Чехословакии, Германии.
Здоры, оз. Сексты 1-21 VII 1991 г.
Здоры, оз. Сексты 1-21 VII 1992 г.
Парусный рейс, Пиш - Гижицко - Пиш, 4-14 VIII 1995 г.
Здоры, оз. Сексты 1-18 VII 1996 г.
Здоры, оз. Сексты, 26 VI-13 VII 1997 г.
Рейс по яхтовому маршруту Больших Мазурских Озер, 1-20 VIII 1997 г.
Здоры, оз. Сексты, 29 VI-16 VII 1998 г.
Здоры, оз. Сексты VII 1999 г.

Приложение номер 5

Список имен воспитателей, инструкторов и тренеров, работающих на в парусных лагерях

Witold Andrzejczyk	Ditmar Lange	Tadeusz Swerpel
Zbigniew Anton	Edward Laszuk	Piotr Szałkowski
Michał Bachmura	Bogdan Leszczyński	Zenon Truszkowski
Jerzy Bałdyga	Tadeusz Maconko	Mirosław Zduńczyk
Ireneusz Barański	Mariusz Majewski	
Jarosław Barański	Antoni Martinus	
Grzegorz Bazydło	Zbigniew Matuszewski	
Józef Bąk	Feliks Michałowski	
Hanna Błaszczak	Stanisław Michałowski	
Barbara Boratyńska	Zenon Mysiorski	
Роберт Боронь (Robert Boroń)	Kazimierz Niecikowski	
Maciej Chlewicki	Mariusz Niedźwiecki	
Stanisława Eifler	Władysław Niesiobędzki	
Grzegorz Filipkowski	Marek Nowakowski	
Jadwiga Frąckiewicz	Zbigniew Nowakowski	
Krzysztof Frycz	Krzysztof Rogiński	
Jerzy Gąsiewski	Jerzy Różycki	
Zbigniew Gąsiewski	Grażyna Ryk	

Piotr Gryciuk
 Waldemar Kamrat
 Wojciech Kanarek
 Renata Karwowska
 Bernard Kozak
 Andrzej Krajewski
 Maria Krajewska

Zdzisław Sićko
 Tadeusz Siwik
 Joanna Sołowińska
 Robert Sołowiński
 Зигмунт Соловиньски
 Barbara Strzelczyk
 Elżbieta Szymańska

Приложение номер 6

Участники парусного лагеря, Здоры оз. Сексты 1-21 VII 1991 г.

ДЕВУШКИ

Baler Joanna
 Bogdanowicz Marta
 Bojarska Paulina
 Golian Małgorzata
 Kozera Anna Natalia
 Kubrak Milena
 Mars Magdalena
 Mars Łucja
 Rafałowska Beata
 Sikorska Katarzyna
 Wydrych Katarzyna
 Żmuda Magdalena

ПАРНИ

Bachmura Michał
 Bala Mateusz
 Barański Piotr
 Barwickowski Mariusz
 Borawski Oskar
 Borawski Wojciech
 Ciuszko Michał
 Chojnowski Adam
 Chaberek Maciej
 Charubin Daniel
 Chmielewski Robert
 Czartoryjski Jarosław
 Dąbrowski Przemysław
 Falkowski Radomir, Łukasz
 Grala Adam
 Gorczyński Paweł
 Jaksina Bartosz
 Jurczak Paweł
 Jurkiewicz Tomasz
 Krauze Dariusz
 Klimek Adam
 Kukla Grzegorz

Maciuk Marek
 Makusiewicz Grzegorz
 Malinowski Adam
 Malinowski Remigiusz
 Mieczkowski Marcin
 Nagel Grzegorz
 Plaga Paweł
 Piątek Paweł
 Piworowicz Tomasz
 Siejk Zbigniew
 Swoboda Mariusz
 Szczech Jacek
 Szumowski Piotr
 Wasilewski Piotr
 Zadroga Marcin
 Żarnowski Maciej

Krzemień Bartosz
Krzemień Tomasz
Korneluk Tomasz
Lewoniewski Paweł
Łapiński Maciej

Приложение номер 7

Молодежь из Силезии.

Парусный лагерь, Здроры, оз. Сексты 1-21 VII 1992 r.

Cebulska Joanna
Hofman Joanna
Twardosz Witold
Dęga Sylwia
Cichor Sławomir
Mrugała Piotr
Kasperczyk Dagmara
Sieroń Leszek
Gancarczyk Grzegorz
Rusnak Arkadiusz
Letza Jakub
Patyk Tomasz
Walkiewicz Aleksandra
Lampa Małgorzata
Gluza Danuta
Jabłoński Maciej
Malok Mateusz
Żukowska Barbara
Żurke Aleksandra
Foltyn Katarzyna
Foltyn Agnieszka
Wrocławczyk Joanna
Hrynkiewicz Patryk
Czajka Jacek
Żurke Andrzej
Sobańska Anna
Sobański Bogdan
Sobański Ireneusz
Żurke Marek

Приложение номер 8

Сотрудники Центра, связанные с ним в течение 65-ти летней деятельности

ИНСТРУКТОРА, ТРЕНЕРЫ И УЧИТЕЛЯ	АДМИНИСТРАЦИЯ И ОБСЛУЖИВАНИЕ
Michałowski Feliks	Jagiello Katarzyna
Wiszniewski Romuald	Jabłoński Jerzy
Nowakowski Zbigniew	Szwarc Barbara
Sołowiński Zygmunt	Gardocki Wiesław
Siwik Tadeusz	Krauze Ryszard
Bąk Józef	Bogdan Józef
Majewski Mariusz	Swerpel Tadeusz
Smoktunowicz Sławomir	Szymanowski Krzysztof
Szałkowski Piotr	Nikiel Alina
Barbara Boratyńska	Nikiel Zdzisław
Maciej Chlewicki	Dobrzycka Joanna
Niedźwiecki Mariusz	Nyczka Danuta
Filipkowski Zbigniew	Gajda Jan
Zduniak Stanisław	
Bazydło Izabela	
Bazydło Grzegorz	
Berlińska Izabela	
Knyżewski Józef	
Karwowski Jerzy	

Приложение номер 9

wRobert Boroń	33
Krystyna Broda	6
Adam Czerkas	18
Iwona Dąbrowska	8
Jerzy Gąsiewski	8
Stanisław Głowiński	3
Barbara Januszko	2
Waldemar Kamrat	10
Jan Kalinowski	1
Tadeusz Maconko	2
Stanisław Michałowski	5
Janina Mielczarek	9
Teresa Mocarska	6
Zbigniew Nowakowski	3
Stanisław Pawłowski	5
Ryszard Podkaura	12
Marek Polit	1
Lech Rękawek	6
Jerzy Różycki	1
Grażyna Ryk	11

Zofia Rzodkiewicz	15
Zygmunt Słowiński	84
Tadeusz Siwik	35
Włodzimierz Syta	16
Mirosław Tabaka	3
Wiesław Zalewski	21
Mirosław Zduńczyk	5

Парусные лагеря

Стационарные лагеря - места расположения

1. Пиш, оз. Рось
2. Лупки, оз. Рось
3. Квик, оз. Снярдвы
4. Карвик, биндуга «Млынська», оз.
5. Сексты Карвик, биндуга «Порт», оз.
6. Сексты Здоры, Шероки Острув, оз.
7. Снярдвы Здоры, оз. Сексты

Лагеря - походы - рейсы - места расположения

1. Шероки Острув, оз. Снярдвы
2. Миколайки, порт, оз. Миколаевске
3. Ягодне, оз. Ягодне
4. Гижицко, порт MWOS, оз. Негоцин
5. Огонки, оз. Свенцайты
6. Венгожево, порт, Венгожевский канал

DOKUMENTACJA ZDJĘCIOWA

Wprowadzenie autora

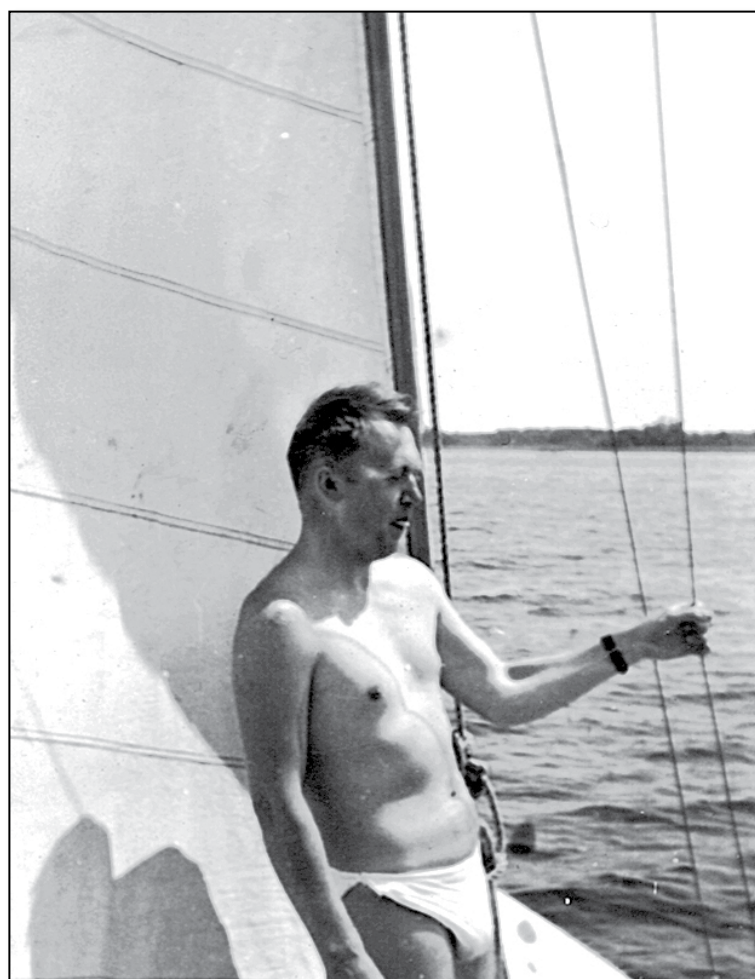
Dr Ewa Witkowska - lekarz obozowy

Maria Kołdys - intendentka

Obóz żeglarski - Zdory (lipiec 1985) Grażyna Ryk - wychowawca, Stanisław Witkowski - lekarz obozowy

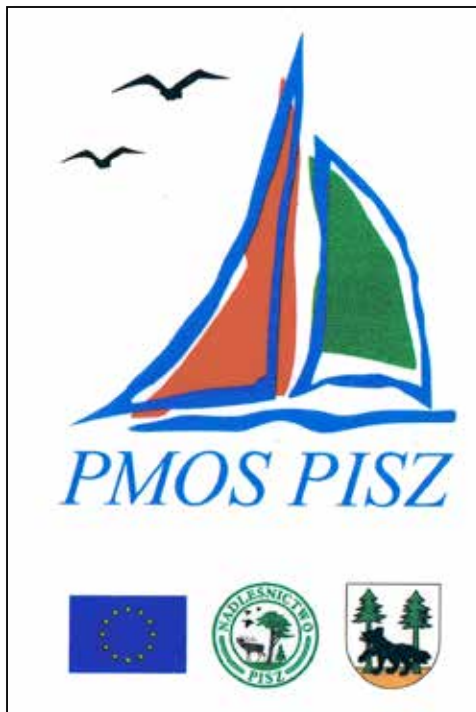
Krótki rys historyczny Ośrodka

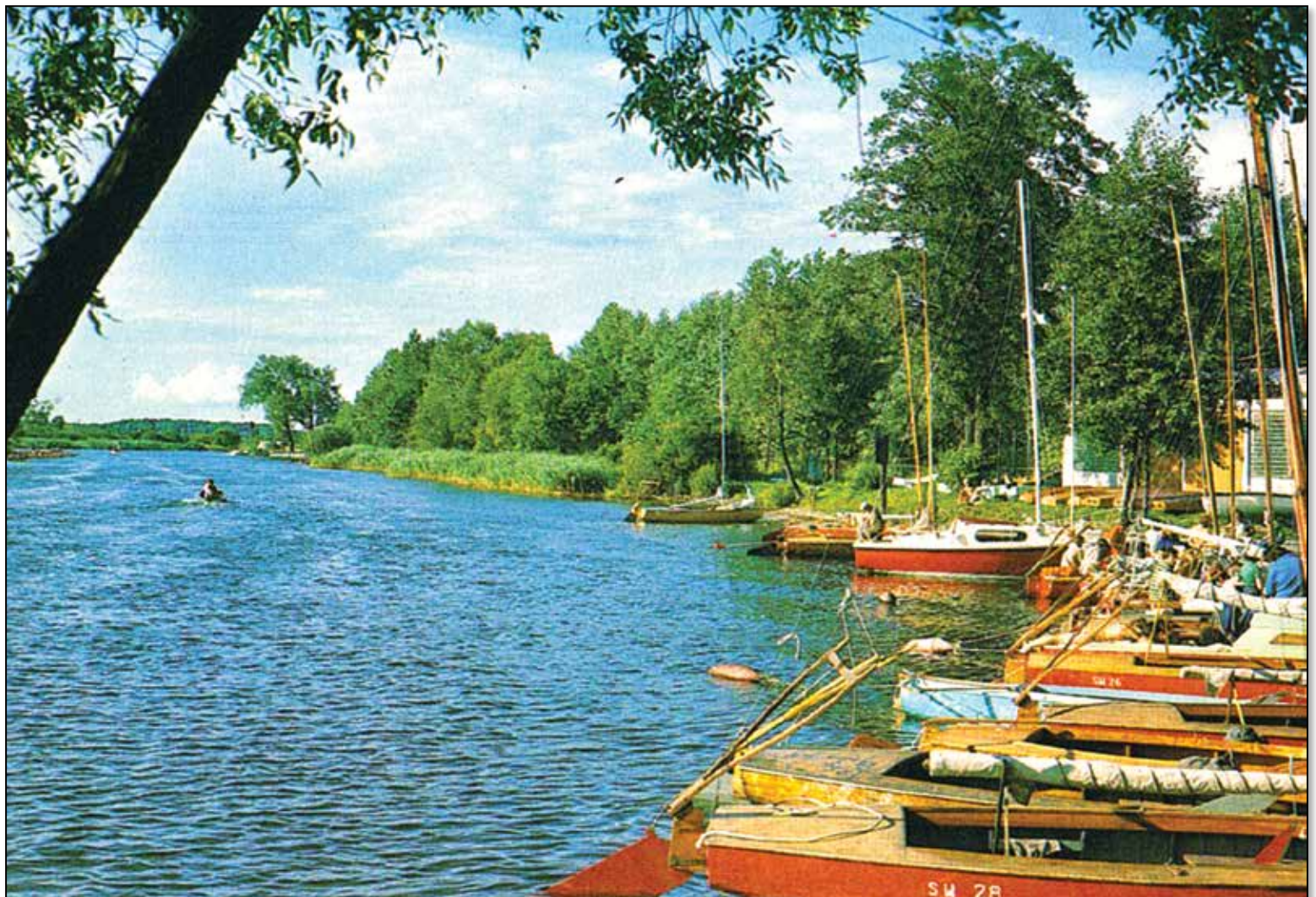
MWOS - lata 80-te

MWOS - lata 80-te

Żaglówki na lądzie

MWOS - lata 80-te, port

Budowa hangaru

Budowa domków

Budowa domków

Budowa hangaru

Montaż domków kempingowych

ZARZĄDZENIE NR 45/15

KURATORA OKRĘGU SZKOLNEGO W OLSZTYNIE z DNIA 15 MAJA 1915 r.
ZNAK: O.III-4/015/15 w SPRAWIE POWOŁANIA
SZKOLNEGO OŚRODKA SPORTOWEGO W PISZU.

NA PODSTAWIE ZARZĄDZENIA MINISTRA OŚWIATY I WYCHOWANIA z DNIA 15 MAJA 1915 r.
NR DN2-4242/215 w SPRAWIE ORGANIZACJI PLACÓWEK WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO
ZARZĄDZAN, CO NASTĘPUJE:

§1

POWOLUJE Z DNIEM 1 MAJA 1915 r. SZKOLNY OŚRODEK SPORTOWY W PISZU
z SIEDZIBĄ w MIĘDZYSZKOLNYM OŚRODKU SPORTOW WODNYCH.

§2

W SKŁAD WYMIENIONEGO OŚRODKA WŁĄCZAM:
a) MIĘDZYSZKOLNY OŚRODEK SPORTOW WODNYCH.
b) MIĘDZYSZKOLNY STADION LEKKOATLETYCZNY.
c) MIĘDZYSZKOLNE BOISKA DO GIER ZESPOŁOWYCH.
d) BAZEN PLYWACKI KRYTY - 25 m.

§3

OGOLNE ZASADY ORGANIZACJI I DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA OKREŚLA STATUT
STANOWIĄCY ZAŁĄCZNIK DO ZARZĄDZENIA MINISTRA OŚWIATY I WYCHOWANIA
z DNIA 15 MAJA 1915 r.

§4

ZARZĄDZENIE OBOWIĄZUJE OD DNIA 1 MAJA 1915 r.

KURATOR

DR ANDRZEJ GERSZBERG

ORZECZENIE ORGANIZACYJNE W SPRAWIE UTWORZENIA MIEJSKIEGO SZKOLNEGO OŚRODKA SPORTOWEGO W PISZU

NA PODSTAWIE ART. 21 UST. 2 i 3 ORAZ ART. 31 UST. 1 i 2 USTAWY Z DNIA 15 LIPCA 1961 r. O ROZWOJU SYSTEMU OŚWIATY I WYCHOWANIA /DZ. UST. NR 52 POZ. 160/ ORAZ § 8 STATUTU PLACÓWEK WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO, STANOWIĄCEGO ZAŁĄCZNIK NR 1 DO ZARZĄDZENIA MINISTRA OŚWIATY I WYCHOWANIA Z DNIA 15 MAJA 1975 r. W SPRAWIE ORGANIZACJI PLACÓWEK WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO /DZ. URZ. MIN. OŚW. i WYCH. 1975 r. NR 10 POZ. 71/

§ 1

PRZEKSZTAŁCA SIĘ Z DNIEM 1 STYCZNIA 1976 r. SZKOLNY POWIATOWY OŚRODEK SPORTOWY W PISZU NA MIEJSKI SZKOLNY OŚRODEK SPORTOWY W PISZU.

§ 2

MIEJSKI SZKOLNY OŚRODEK SPORTOWY W PISZU PODLEGA MIEJSKIEMU INSPEKTORATOWI OŚWIATY I WYCHOWANIA W PISZU.

§ 3

ORGANIZACJĘ MIEJSKIEGO SZKOLNEGO OŚRODKA SPORTOWEGO OKREŚLA STATUT PLACÓWEK WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO /DZ. URZ. MIN. OŚW. i WYCH. 1975 r. NR 10, POZ. 71/.

§ 4

OBSŁUGĘ FINANSOWO-KASOWĄ MIEJSKIEGO SZKOLNEGO OŚRODKA SPORTOWEGO PROWADZI ZESTÓŁ EKONOMICZNO-ADMINISTRACYJNY SZKÓŁ W PISZU.

Z up. WOJEWODY
KURATOR OŚWIATY I WYCHOWANIA

mgr LUDNIK BARTOŚIAK

POWOLANIE SZKOLNEGO OŚRODKA SPORTOWEGO W FISZU ZOSTAŁO
PODYKTOWANE SYTUACJĄ JAKĄ AKTUALNIE ISTNIEŁA W DZIEDZINIE
SPORTU WOJNYCH WÓRCÓW NACZELNICY SZKOLNEJ MIASTA PŁOZA.
ISTNIEJĄCA BAZA SPORTU WOJNYCH Z SEKCJAMI ŻEGLARSTWA REGI-
ONOWEGO I TURYSTYCZNEGO, ORAZ ZACZYNAJĄCA DZIAŁALNOŚĆ SEKCJI
Kajakarstwa BYŁA DOŚKONALYM PUNKTEM WYJŚCIA UTWORZENIA
OŚRODKA.

Pracownikami w Ośrodku zatrudnionymi były następujące osoby:

DYREKTOR - ZYGMUNT ŚCIELOWIŃSKI

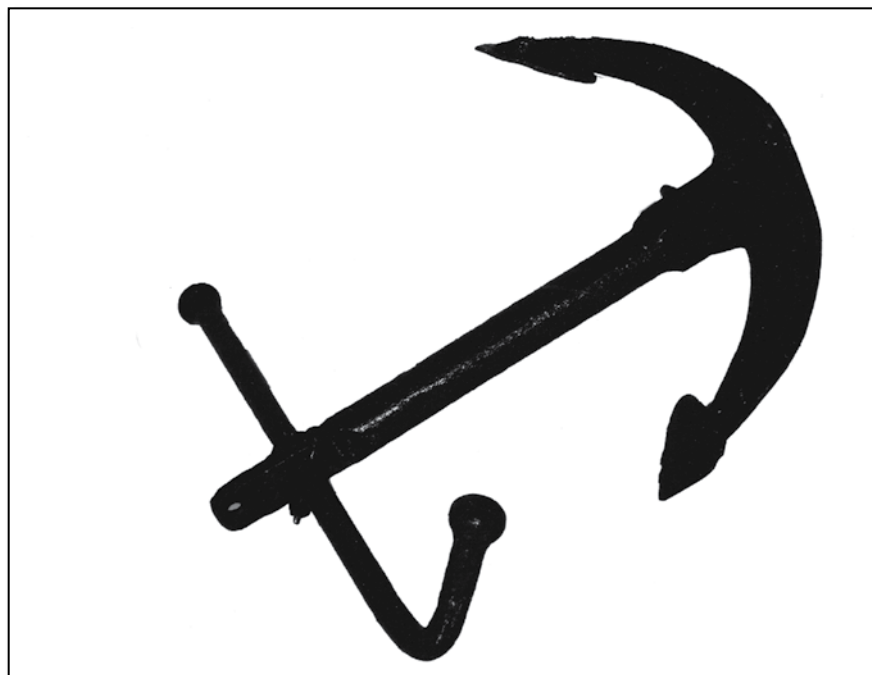
SZKUTNIA - JERZY JABŁONSKI

DOZERCZA - JADWIGA CHOHONTOWSKA

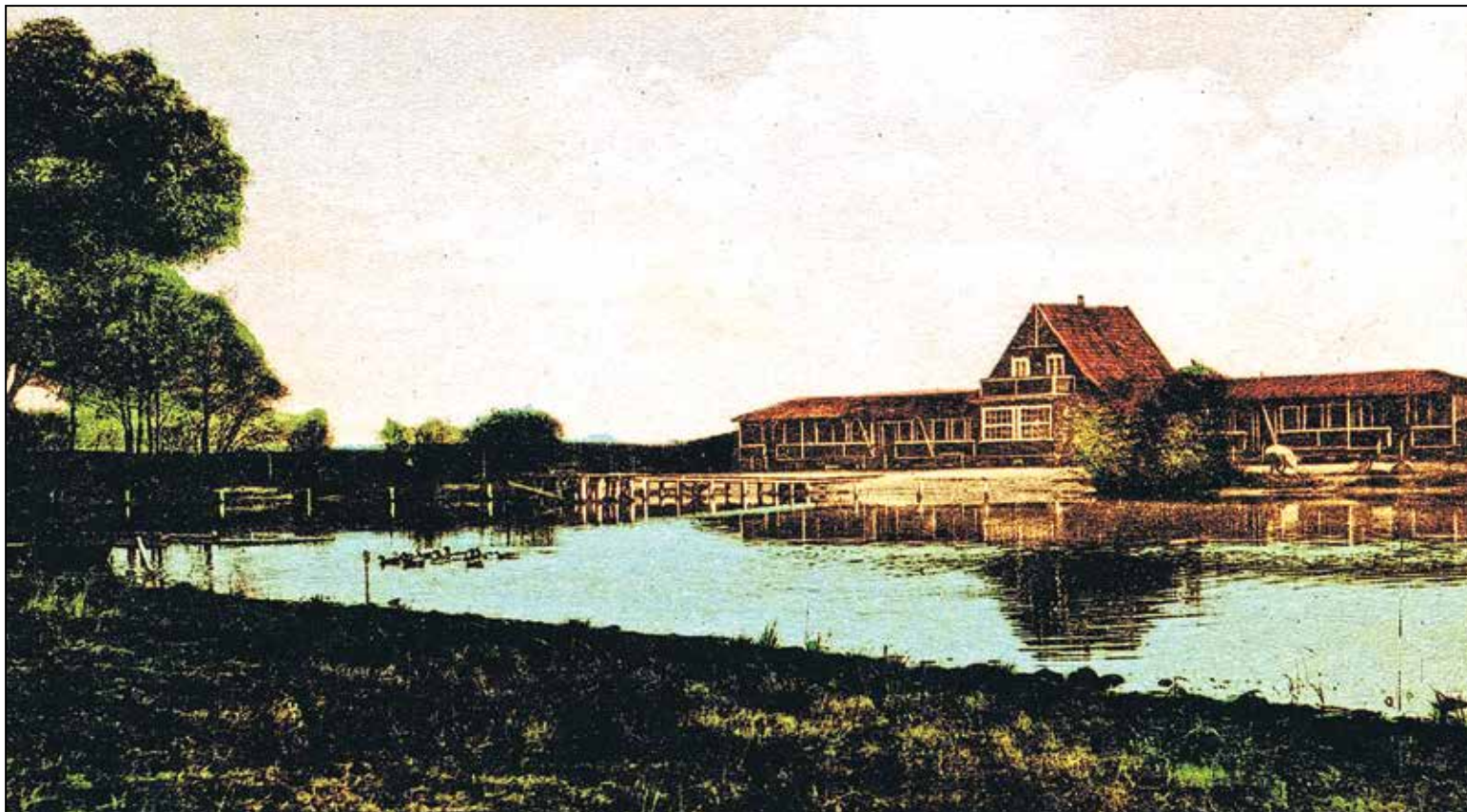
Historia Pisz zawiązała się z... rzeki?

Rok 1924 - miejsce gdzie powstało kąpielisko miejskie a po II wojnie Baza Sportów Wodnych

Kotwica wydobyta z dna rzeki Pisy

Rok 1926 - kąpielisko miejskie a po II wojnie Baza Sportów Wodnych

Kotwica wydobyta z dna rzeki Pisy

„To była zawsze moja młodzież”

Członkowie Bazy Sportów Wodnych

Dziewczyny w kajaku przed Bazą

Szkolne schronisko młodzieżowe

Deklaracja.

Korsakowski Jan.

ur. 28. IV. 1936 r. u Kieł
sta

pow. Grajewo, woj. Białystok

Zawód rodziców: rolnik / ojciec

Adres: Pin, ul. Stalingradzka

Proszę o przyjęcie mnie na członka Międzynarodowego Klubu
Żeglarskiego „Horyzont” w Pinie. Zobowiązuję się do przestrzegania
Statutu, regulaminów i do wypełniania poleceń Zarządu M.K.Ż.
Wpisowe: 30 zł. wpłaćmam. Posiadam stopień żeglarki... —
Uprawiam sporty wodne: żeglarsstwo. Byłem członkiem ligi
Morskiej w Pinie.

J. Korsowski

Porwadłam synowi Korsakowskiemu Janowi na ubieganiu
się o przyjęcie do M.K.Ż. „Horyzont” w Pinie

Podpis rodziców.
Korsakówna

Stan zdrowia kandydata jest dobry.

pięćsi skoły.

Dyrekcja skoły wyraża zgodę.

dn. 19... r.

Decyzja Zarządu M.K.Ż.

Z przyrzeczy ciężkich warunków materialnych kandydata Zar
M.K.Ż. postanawia zwolnić od opłat całkowicie, umożliwiając wpis
do wychojki zł do zł

dnia. 19... r.

Komandor.

Szkolne schronisko młodzieżowe

Żaglówki BSW Pisz na jez. Mikołajskim

Żeglarze w Bazie sportów Wodnych - 1951

Żaglówki BSW Pisz na jez. Mikołajskim

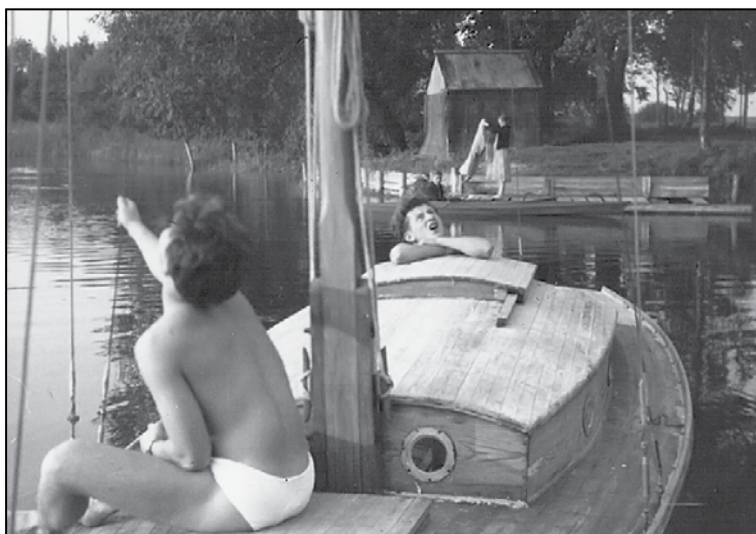

Jez. Seksty

Żeglarze Bazy Sportów Wodnych na kanale Jeglińskim - w drodze na jez. Śniardwy

MKZ Huragan

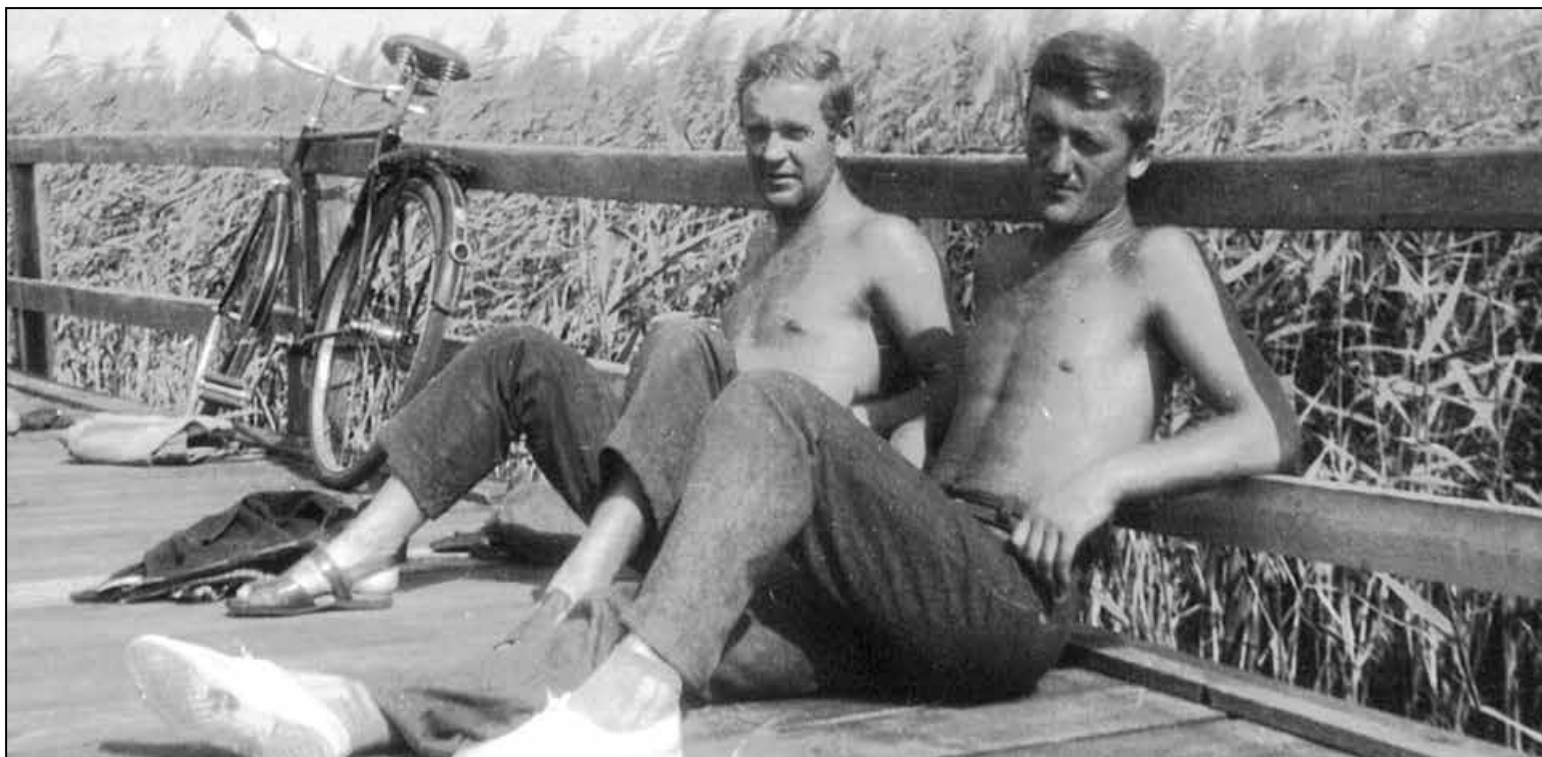
Przed pochodem 1-go maja

W. Zalewski żeglarze BSW na pochodzie 1-go maja

„Baza była moim drugim domem”

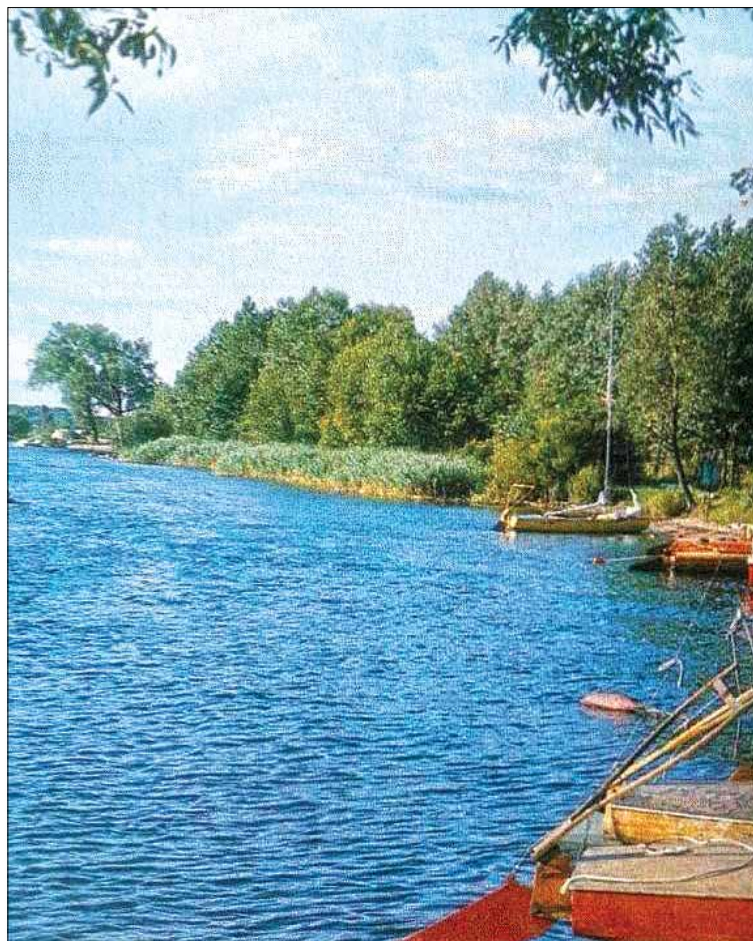
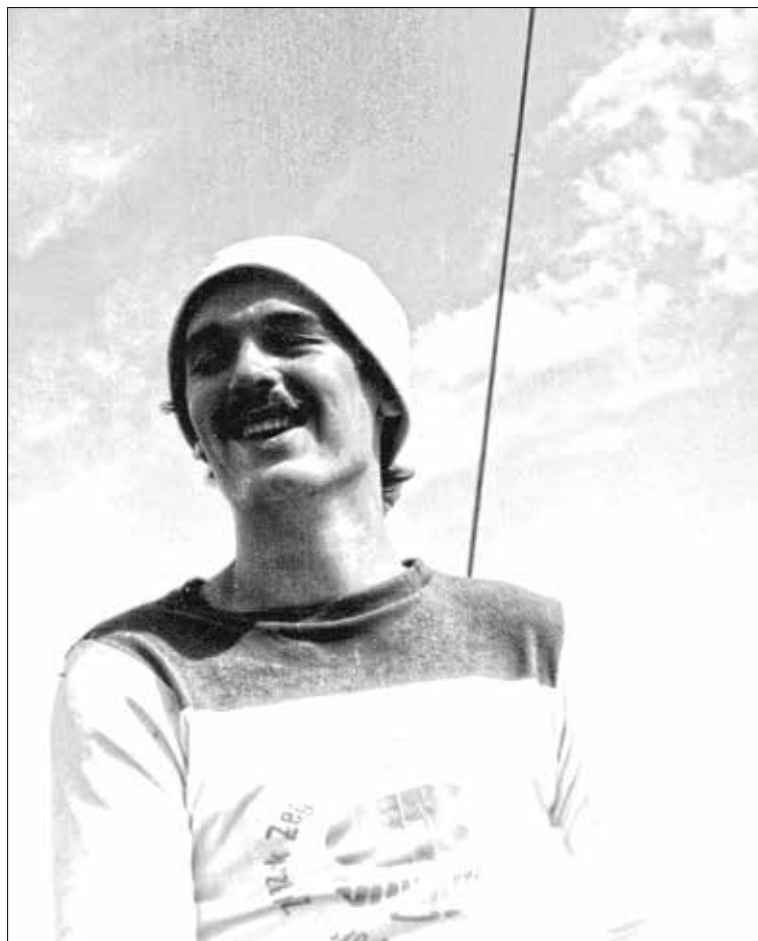

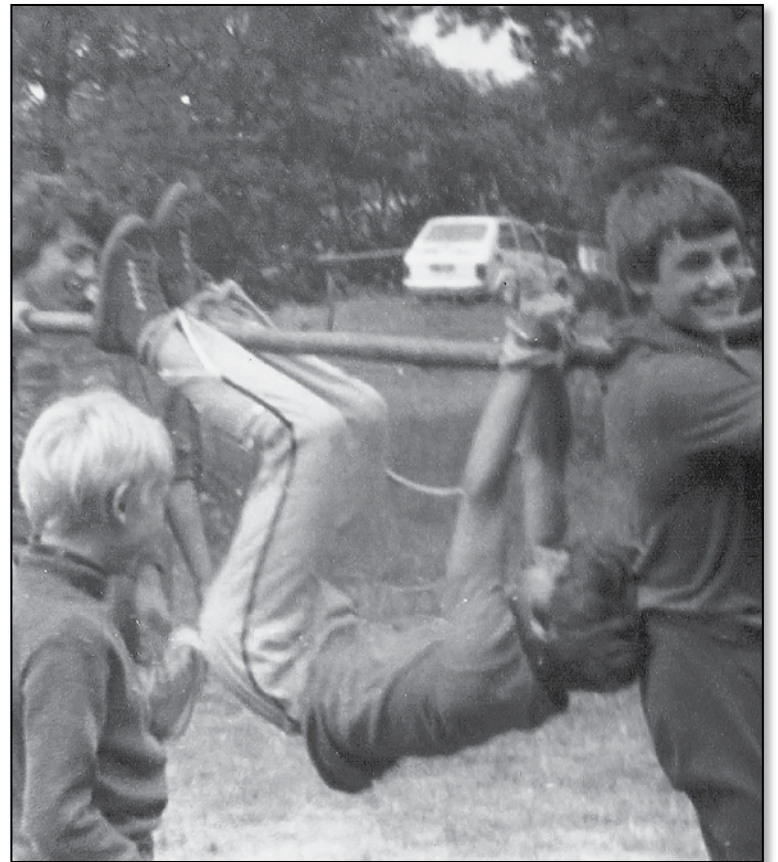

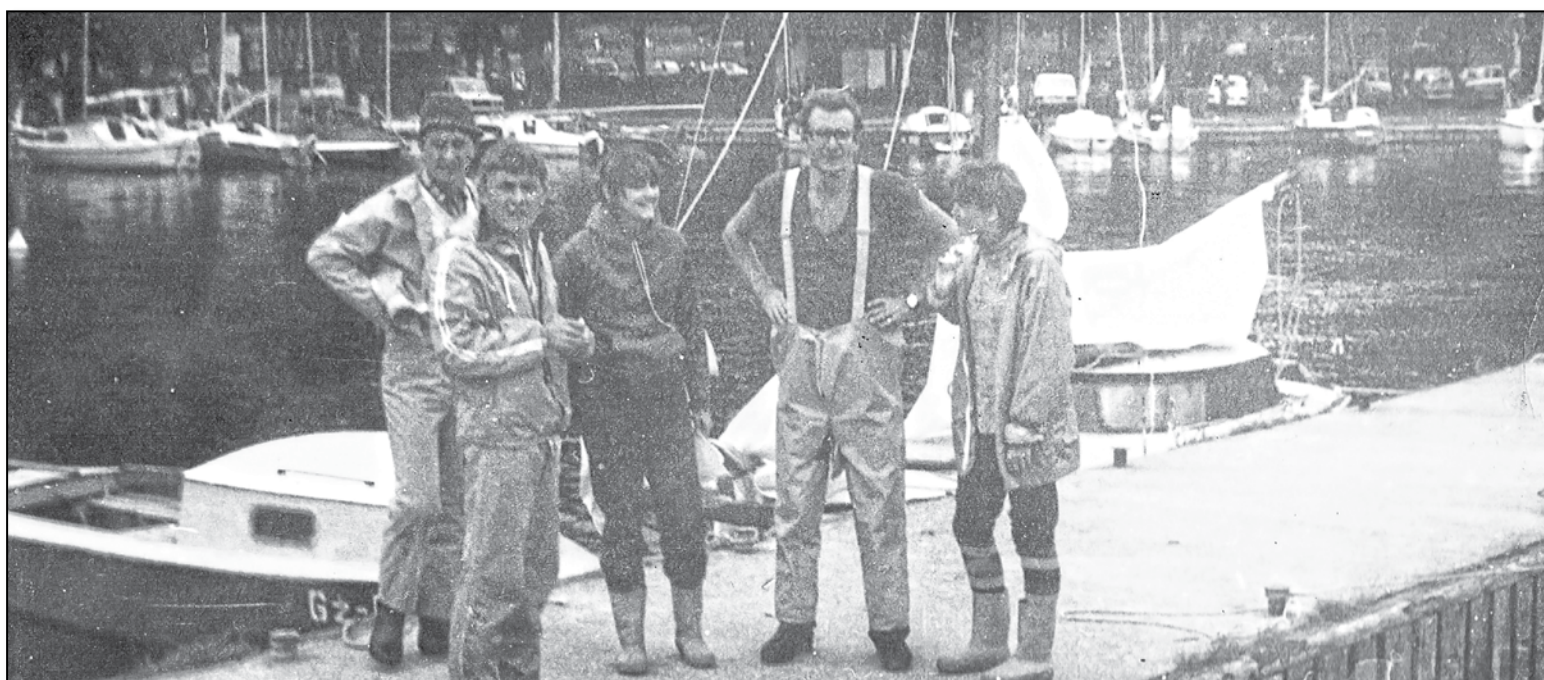
„Mieliśmy poczucie swoistej elitarności”

„Z wodą nie ma żartów”

Działalność MWOS w latach 70

Spotkania po latach

Klasa żeglarska 1980-1985

Formy pracy z młodzieżą

Barbara Buratyńska i Tadeusz Siwik podczas zajęć na pływalni z żeglarzami

Odprawa przed zajęciami na wodzie

Tadeusz Siwik - zajęcia na pływalni - klasa żeglarska

Zbiórka przed zajęciami

Wręczenie nagród

Zbiórka przed zajęciami

Jerzy Jabłoński - szutnik BSW

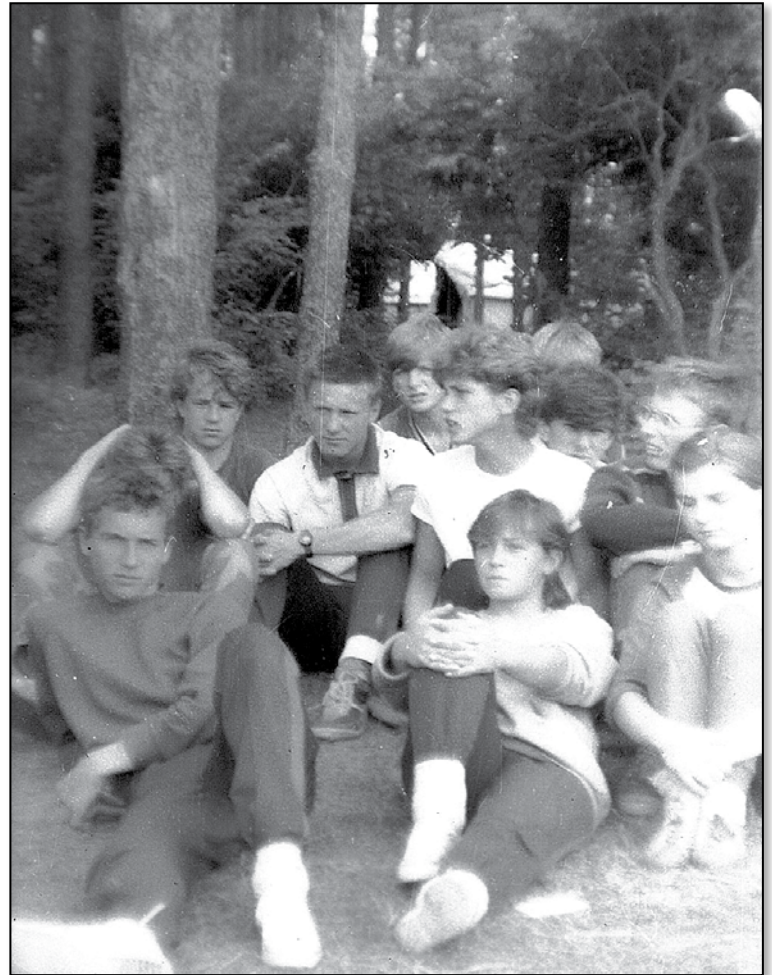
Katarzyna Jagiełło - dozorczyńi

Bogusław Kuliś - rok szkolny 1968 - 1969

Żeglarze na wykopkach PGR Barki (jesień 1971) Stoją od lewej: Wychowawca p. mgr. K. Rak, Danka Grabowska. siedzą od lewej: Halina Mysierewicz (Mysza), W. Kamrat, Jadzia Szczech, Grażyna Kozikowska, Halina Derejko

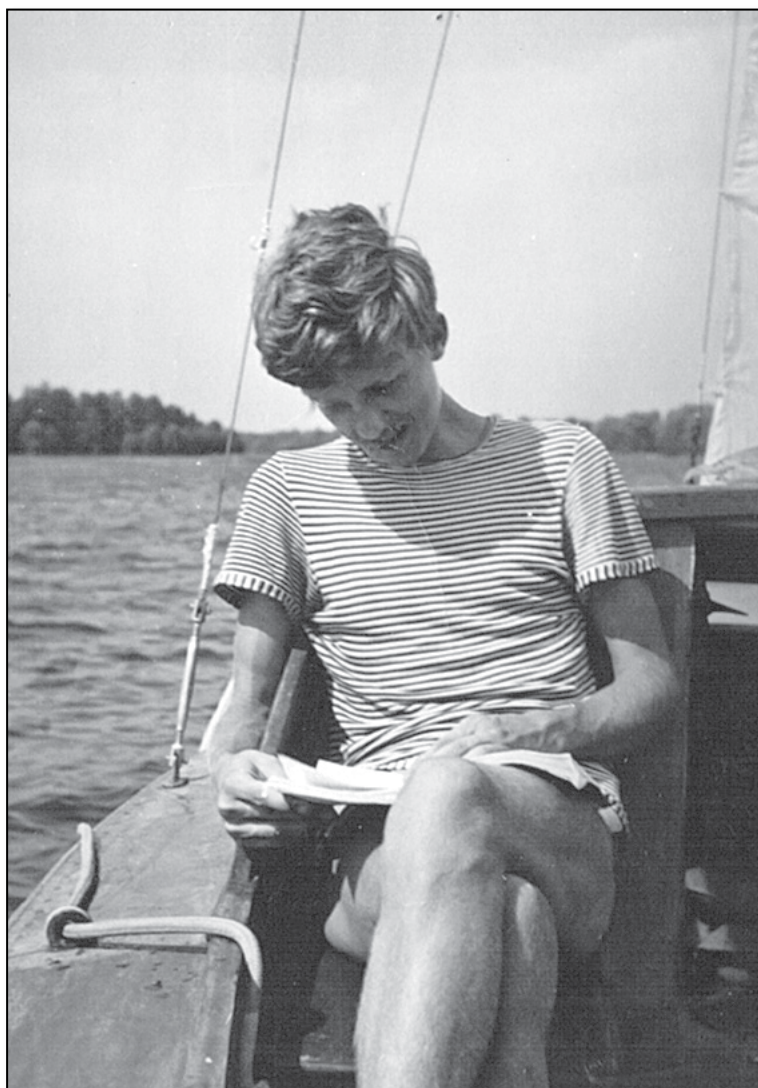
Grupa żeglarzy przed zajęciami

Młodzież nad jeziorem

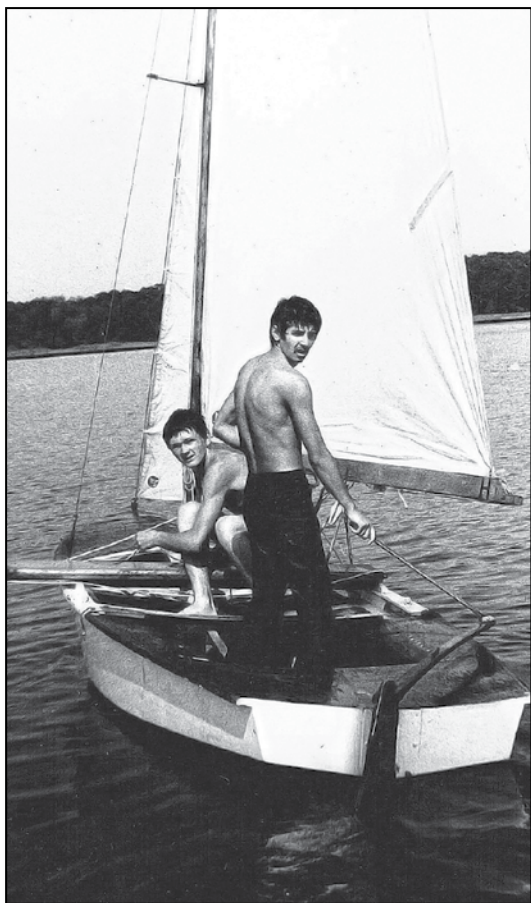
Grupa żeglarzy przed zajęciami

Lech Rękawek - Jez. Seksty

Obóz żeglarski „Pod Dębem”

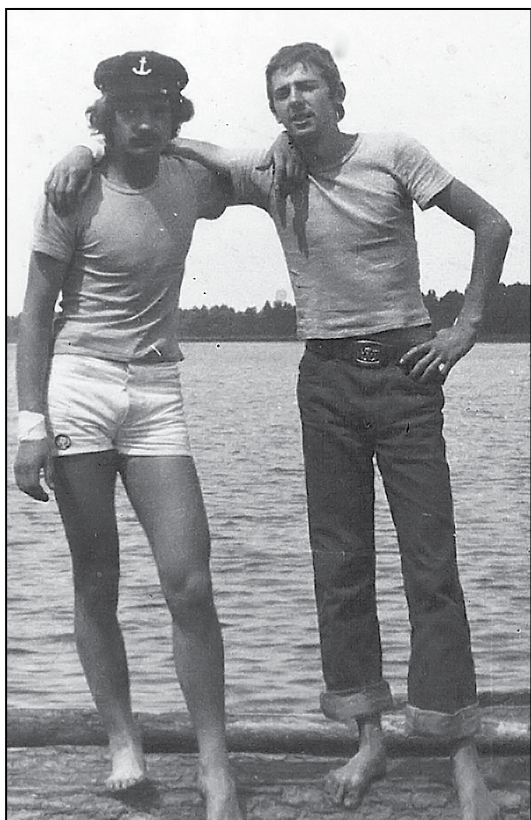
Jerzy i Zbigniew Gąsiewscy

T. Siwik na motorówce zabezpiecza regaty

T. Siwik podczas obiadu

Jerzy Gosiewski z kolegą

T. Siwik z uczestnikami obozu

Regaty żeglarskie w Pisz - na trasie regat

Z. Sorowiński podczas stawiania łodzi po wywrotce

Obóz żeglarski 1970r. na chwilę przed organizowaniem obozu. Stoją od lewej: St. Syta, Marek Gardocki. Siedzą od lewej: Leonora Syta, Waldemar Kamrat, Grażyna Chojnowska.

Tadeusz Siwik - sekcja żeglarska - zajęcia na basenie

W. Kamrat, B. Kuliś, St. Syta - podczas marszu 1-go maja.

Tadeusz Siwik - sekcja żeglarska - zajęcia na basenie

Obóz żeglarski lata 80-te

Obóz żeglarski lata 80-te

W. Kamrat z kolegami gra w siatkówkę

Obóz żeglarski lata 80-te

Regaty żeglarskie w Pisz, ceremonia zakończenia

Przygotowanie masztów łodzi żaglowych do malowania - rok 1971

Regaty żeglarskie w Pisz ceremonia zakończenia

Regaty żeglarskie w Pisz - ceremonia zakończenia

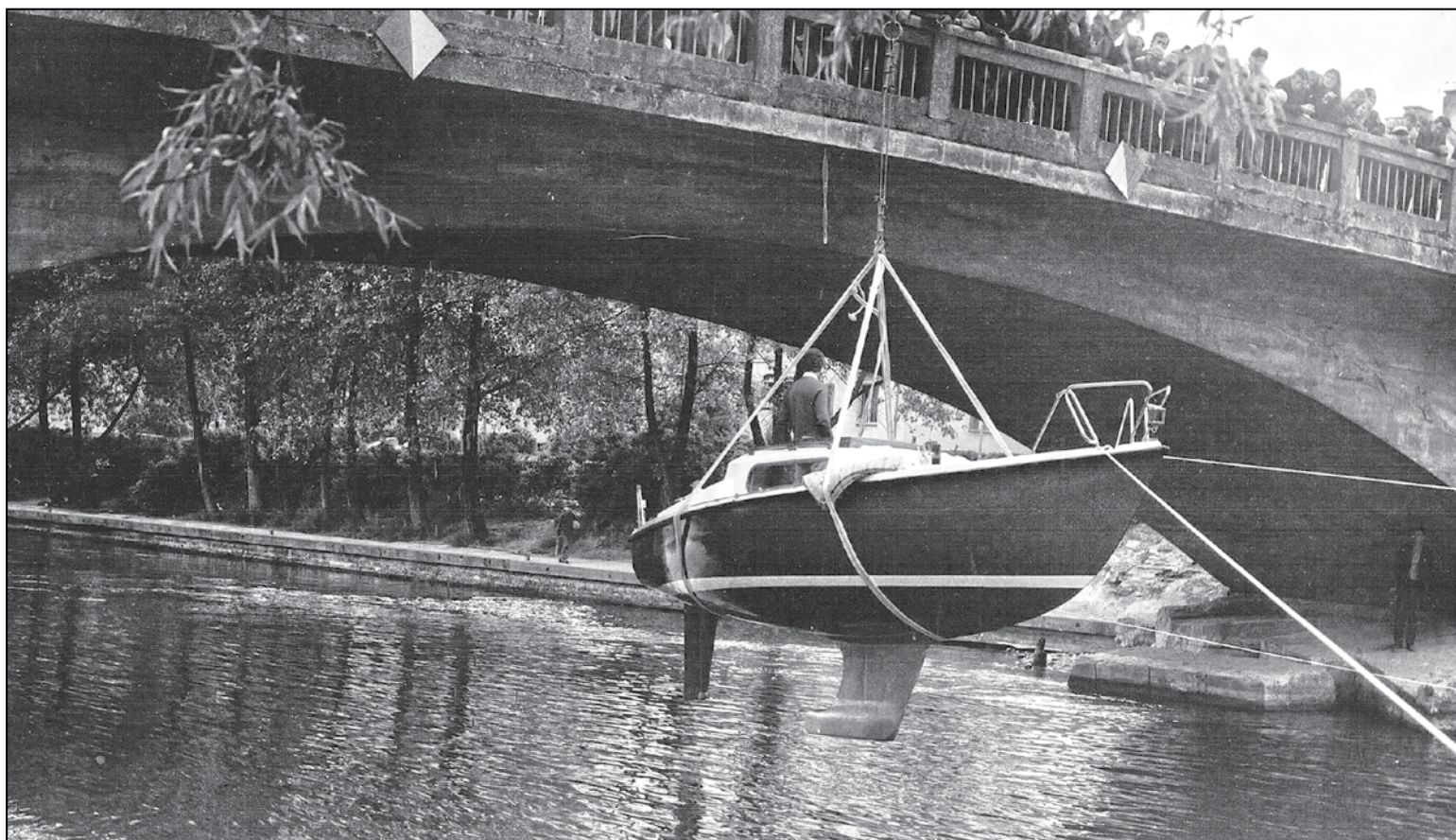

Regaty żeglarskie w Pisz, ceremonia zakończenia

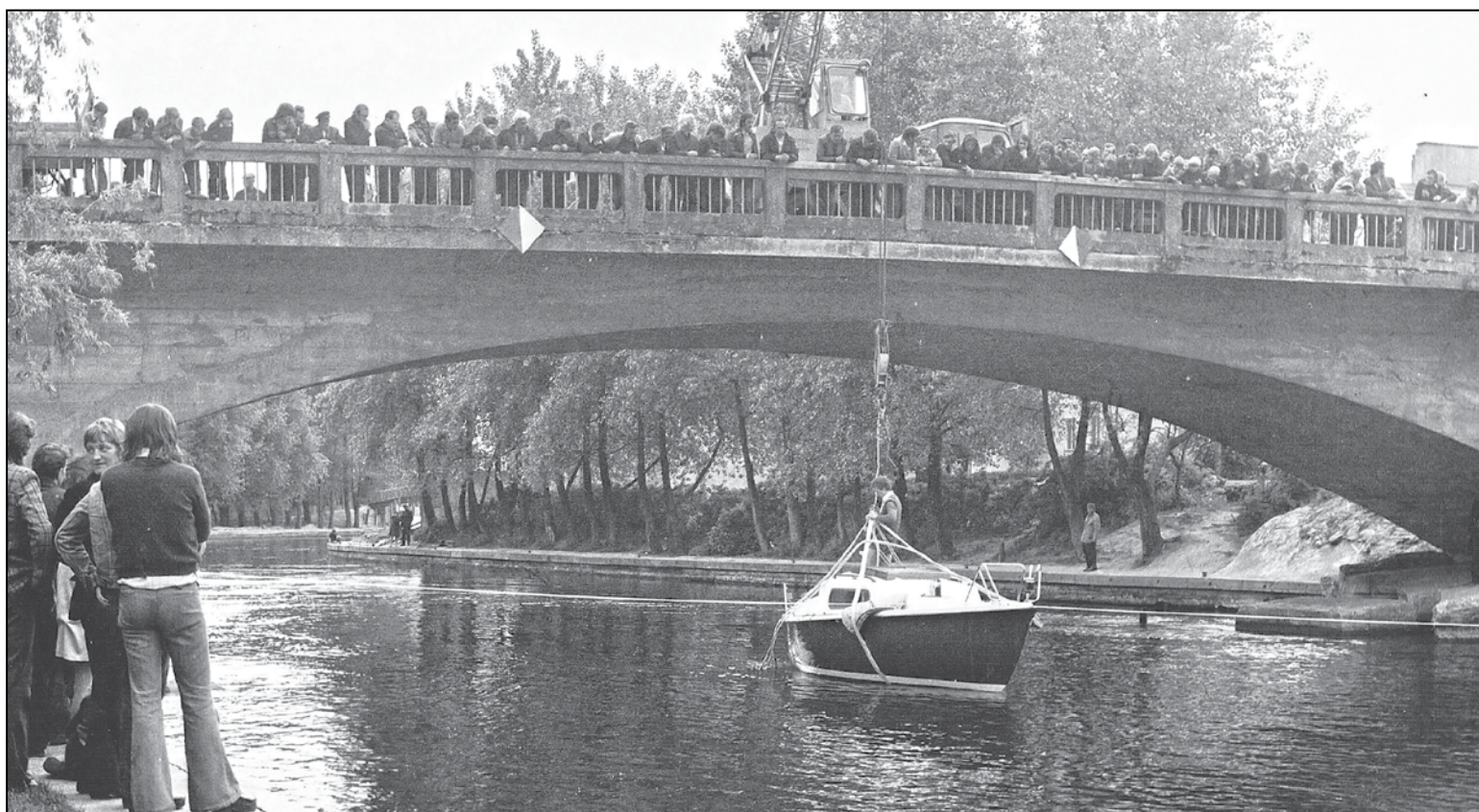

Rękawica bosmańska - służy do naprawy żagli

Wodowanie Nefryta

Wodowanie Nefryta

Współpraca ze ślązakami

Iwona Lichota - Pisz, Iwona Pyrkowska - śląsk w Rybniku na regatach

Józef Bąk z grupą obozowiczów

Nasz schronisko, w którym mieszkaliśmy

Obóz zimowy w Wiśle

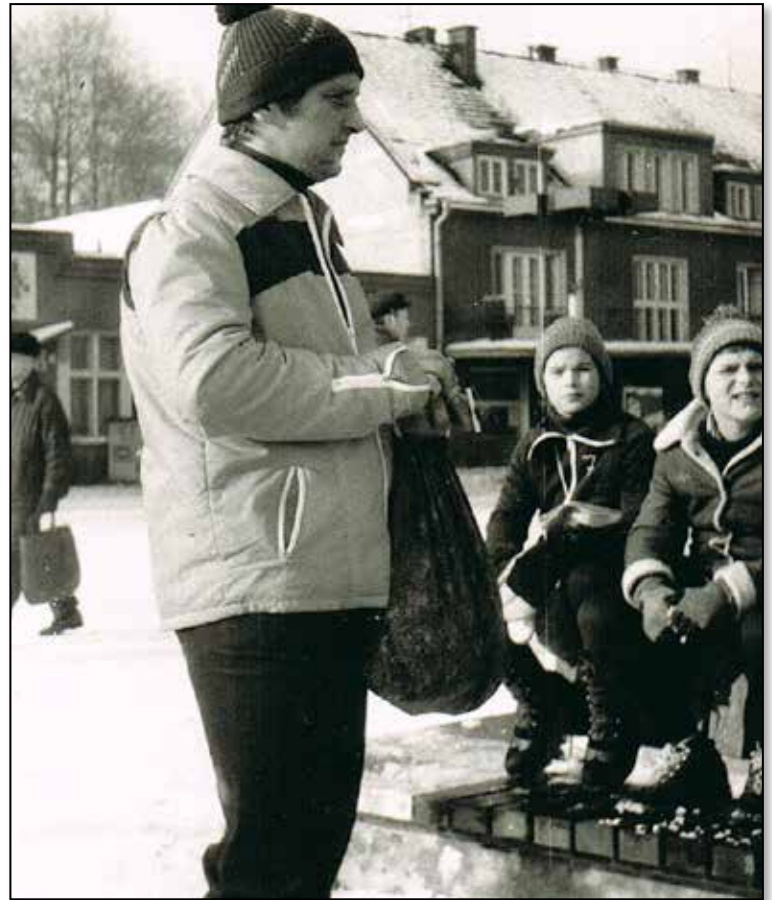
Obóz zimowy Wiśla-Soszów

Schronisko na Soszowie

Wisła Jawornik obóz narciarski MWOS Pisz

Wisła obóz zimowy

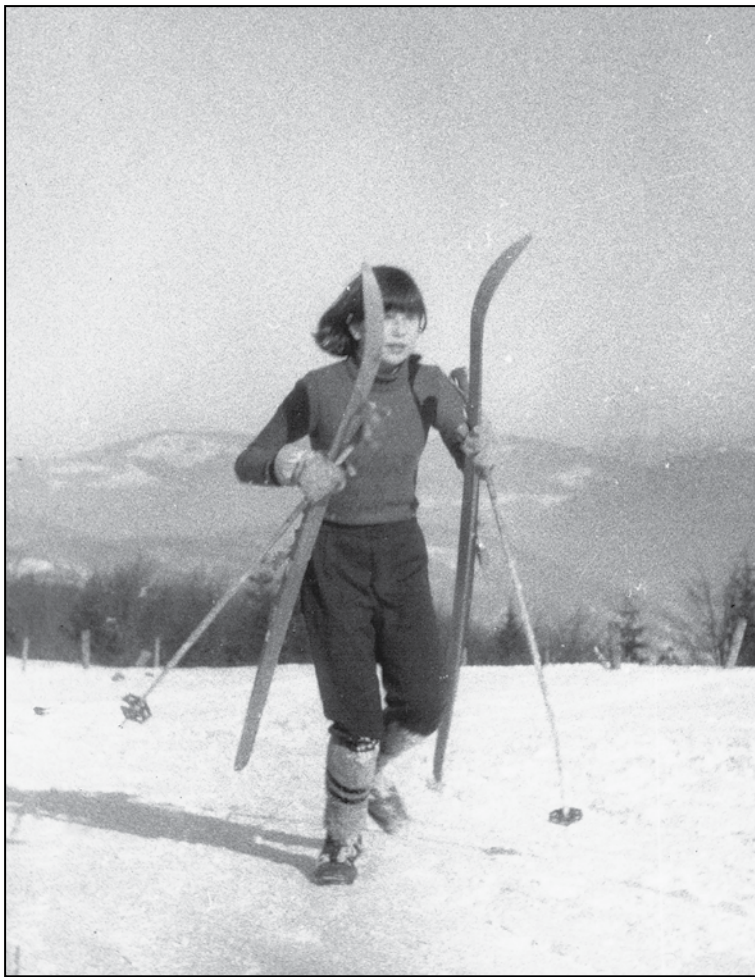

„ Los nasz pędzi w różne strony
Jako wichry morskie fale
Lecz Ty o mnie ja o Tobie
Pamiętamy stale. „

W dowód wiecznej

< przyjaźni >

Edward Stańko
KWK „ POKÓJ „
Bytom
1988-09-01

Osiągnięcia sportowe

STAROSTWO POWIATOWE W PISZU
DISTRICT GOVERNOR'S OFFICE IN PISZ
LANDRATSAMT IN PISZ
ПОВЯТОВОЕ СТАРОСТВО В ПИШЕ

UL. WARSZAWSKA 1
12-200 PISZ
TEL. 87 425-47-00, FAX 87 425-47-01
E.MAIL: starosta.npi@powiatypolskie.pl
www.powiat.pisz.pl

POWIATOWY MIĘDZYSZKOLNY OŚRODEK SPORTOWY W PISZU

AL. TURYSTÓW 22
12-200 PISZ
TEL./FAX 87 423-45-72
e-mail: bazamos@wp.pl
www.pmos.pisz.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ RYBACKI

ZRÓWNOWAŻONY ROZWOJ SEKTORA RYBOŁÓWSTWA
I NADBRZEŻNYCH OBSZARÓW RYBACKICH

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego
zapewniająca inwestycje w zrównoważone rybactwo.